

ΤΟΣ 6^{ον}

ΑΡΙΘ. 248

ΜΠΟΝΚΕΤΟ

1929

ΤΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ
ΣΕΛΙΔΕΣ 52
ΔΡ. 5.-

ROUGE CAMELEON

Ως γνωστόν ή ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΑΠΑΙΤΕΙ, όπως κάθε κυρία της, χωρίς α είνε εντόνως ΧΕΙΛΗ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΕ ΠΡΟ ΜΗΝΩΝ ΟΔΕΣ Η ΠΑΡΙΣΙΝ ΑΥΤΗ ΤΗΣ ΜΟΔΗΣ! ΣΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΚΡΑΓΙΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΧΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΚΟΥΡΑΙΝΕΙ ΕΚΑΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ, ΕΙΣ ΖΕΤΑΙ ΤΕΛΕΙΩΣ ΜΕ ΚΑΘΕ ΠΡΟΛΗ ΘΕΛΟΥΔΙΝΑ ΚΑΙ ΚΟΡΑΛ-ΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ. γόν και άβλαβές κραγιόν, εις όλην

ΜΟΔΑ ΤΗΣ ΚΟΜΨΟΤΗΤΟΣ μακιγιάρει το πρόσωπο καταφάνες τό δάψιμο. ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΛΛΑ... ΦΥΣΙΚΑ. ΖΙΑΝΕΣ έλυσαν την άπατη-ΑΝΕΚΑΔΥΨΑΝ Ένα θχυμ-χειλέων τό όποιον αλάζει αναλόγως του χρώματος τρόπων ώστε να έναρμονί-σωπον και να κίνη τα χεί-λινα, ΜΕ ΕΜΦΑΝΙΣΙΝ ΝΕΟ-Τό νεον αυτό θχυματουρ-είνε τό μοναδικόν πλέον την Εύρώπην.

CAMELEON

Τό Κραγιόν που δίνει τόν πιο ΜΟΝΤΕΡΝΟ χρωματισμό των χειλέων τό όποιον δέν εξελείρεται παρά μόνον δια πλυσίματος. Τό Caméléon (της εταιρίας ΚΕΜ-Ο-ΛΙΤΕ των Παρισίων) εύρίσκεται εις όλα τα καλά κομμωτήρια και μυροπωλεία.

Γεν. Αντιπρόσωπος: ΑΡΤΕΜΙΣ ΠΟΛΙΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΚΑΛΛΟΝΗΣ Κηρυεάτου 8α (Κολωνάκι) ΑΘΗΝΑΙ

Ι. ΔΟΥΤΖΙΔΗΣ

Χειροόργος οδοντοίατρος ΠΑΡΙΣΙΩΝ. Έπ' τετραετίαν εις Παρί-σους σπουδάζας. Όλιγοήμερος κα-άνωστος θεραπεία παθήσεων στο-ματος και οδόντων. Οδλήτιδας, δυσσυσμίων και Ρυογρήδε ταχέως. Χαλκοκονδύλη 44.

ΠΟΥΔΡΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ

Είνε ο καλλίτερος σύντροφος εκάστης κυρίας. Μη έμπεριέ-χουσα ουδέν βλαβερών στοι-χείων, κάμει βελούδινο δέρ-μα, μεταχειριζομένη δε μετά της κρέμας ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ δι-δει εις αυτό έλαστικότητα και υροσερότητα. Υπάρχει εις όλους τούς χρωματισμούς.

ΠΑΙΔΙΚΑ

ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΙ ΚΑΙ ΕΠΑΝΩΦΟΡΙΑ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΙΟΛΟΥ 19Α

*Μην ηρωε-
από τα μαλαστήματα
αρχίως "ένα γίγμι" -
ηρωε ένα
Agfa-gizmi*

ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΑΙ ΦΩΝΟΓΡΑΦΑ - ΩΡΟΛΟΓΙΑ

ΕΙΔΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΩΝ - ΦΩΝΟΓΡΑΦΩΝ - ΩΡΟΛΟΓΙΩΝ ΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ ΚΑΙ ΑΡΓΥΡΟΧΟΪΑΣ Κ. Δ. ΘΗΒΑΙΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Λέκκα και Κολοκοτρώνη-ΑΘΗΝΑΙ

ΧΗΜΙΚΟΝ - ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ

Δρος Μ. ΜΕΤΣΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

8 Φαλήρου 8 (Μακρυγιάννη)

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

Βιολογικά έρωων, αίματος Βιομηχανικά και Τροφίμα

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Η ΣΥΖΥΓΟΣ: Μά είδες πόσ γαμπμμένα ζουν ο Μανωλάκης ή Νίτσα; Ο ΣΥΖΥΓΟΣ: Ναι μά έσύρην γιατί; Γιατί ή Νίτσα είνε πολ-ξυνη γυναίκα και δέν ζητά τί-λίγο και καινούργια φορέματα, λά βαφει μόνη τη; τά παληά με τάς θυμασιό; Γερμανικός φάς ύφασμάτων «Arti» και τά νει καινούργια. Η ΣΥΖΥΓΟΣ: "Α! γι' αυτό παρουσιάζεται ή Νίτσα κάθε και με καινούργιο φόρεμα, άι-τε τρέξε, πάρε μου κ' έμένα 2 κενάκια βαφής «Arti» μπουά-ρός. Έχω δη τά παλιόν στα φ-οικά και τά Φαρμακεία της γ-νιάς μας.

Δ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ, ΕΡΜΟΥ 21 Καλλυντικά έν γένει

ΕΚΛΕΓΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΚΙΣΤΕΜΕΚΕΡΣ

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

(Δράμα Μονόπρακτο)

ΕΚΕΙΝΟΣ Γλύπτης με πολύ καλλιτεχνική ψυχή, στην ηλικία ότου οι άνδρες αγα-πούν κάποτε με τό μεγαλείτερο πάθος.

ΕΚΕΙΝΗ Μία κοκέττα που ζει μόνον για τόν έρωτα, χωρίς όμως να την ενδιαφέρει και πολύ που τόν βρίσκει.

(Νύχτα, στο σπίτι του γλύπτη. Έργαστήριο βυθισμένο σ' ένα μυστηριώδες και έλα-φρώς φαντασμαγορικό σκίφος. Ο γλύπτης είνε ξαπλωμένος σ' ένα νιβάνι. Έξαφνα σηκώνεται άνησυχος, νευρικός και βημα ίζει στο δωμάτιο. Έξαφνα σημαίνει τό εκκρε-μές. Αυτό τόν κάνει άκόμη νευρικότερο. Πετα με μία τρομερά νευρική κίνηση τό τοι-γάρο του και αρχίζει να μονολογεί:

ΕΚΕΙΝΟΣ.— "Η άχόριστη!... Η άφιλότιμη!... Η όρα πέρασε!... Δέ θάρη!... (Ξανα-πέφτει στο νιβάνι του, αλλά ένα ξαφνικό χτύπημα του τηλεφώνου τόν κάνει να πετα-χτεί). Ποιος ξέρει τι ψευτιά πάλι θα μου πη για να δικαιολογηθί που δέν θάρη! ("Αρπάζει τό άκουστικό, ξαφνίζεται όμως και όργίζεται πιο πολύ που άκούει ξένη φωνή). Μά όχι, κυρία, μά όχι κυρία, κάνετε λάθος. Δέν είμαι έγω αυτός που ζητάτε. Αφήστε με ήσυχο... (Κρεμά με θυμό τό άκουστικό. Σε λίγο όμως ξαναπετιέται και ζητάει στο τηλέφωνο κάποια διεύθυνση): "Εμπρός... εμπρός... ποιος είνε;... τό πρακτορείον Μπουνά;... Μπουνά ελθε οίς; "Έχετε τίποτε νέο για την ύπόθεσι που σας ανέθεσα; Την παρακολουθήσατε την κυρία;... Πώς είπατε;... την είδατε στο "Αμπαρσάντερ" με τόν συνοδό της; Δέν ξέρετε άκόμη τ' όνομά του; Καλά, καλά.

— Την πήγε στο σπίτι της είπατε;...
— Και την περίμενε κάτω στο αυτοκίνητο; Καλά, συνεχίστε, λέγετε...
— Ήταν μαζί στο Λόπος της Βουλώνης; Και έκαμαν τό γύρο της λίμνης; Τό ξέρω, τό ξέρω... Τό συνήθιζε πάντοτε στις άρχές τών έρώτων της...

— ... Και έπειτα; Έγευμάτισαν μαζί και πήγαν στο θέατρο; Τι λέτε; Πώς;... Τόν άφησε στο σπίτι του; Όστε δέν ανέβηκε μαζί του;... Αυτό είνε όλα.

— Πώς;... Τι είπατε;... Δέν είνε φίλη του;... Για να σας πώ, φίλε μου Μπουνά, δια-κ' όλα, δέν θέλω να με χοροιδέουν! Έπήγαν μαζί περίπατο, έραγαν μαζί, έπήγαν μαζί στο θέατρο, και δέν είνε φίλη του!... (Μόλις συγκρατώντας τό θυμό του): Διαλέσατε πολύ άσχημη στιγμή, φίλε μου, για να γελάσετε εις βάρος μου... ("Ένας κρότος στον δρόμο τόν διακόπτει άποτόμως και τόν κάνει να γυρίση τό πρόσωπό του προς τό παράθυρο). Μία στιγμή, μη φεύγετε άπ' τό τηλέφωνο... (Τρέχει στο παράθυρο, κοιτάει έξω και επιστρέφει γρήγορα στο τηλέφωνο): Μπουνά, άκούς;... Είνε εκείνη!... Η όθε!... Α!... έχει μεγάλη άναίδεια!... Δέν ξέρει τι την περιμένει... Ω, όχι αυτό που φαντάζεστε, ήσυχάστε... Χέρια γλύπτη δέν μπορούν να κάνουν τέτοιο πράμα... Όρβούρό, Μπουνά!

(Διακόπτει την τηλεφωνική συνηννόση, ρίχνει προς την πόρτα τό φάς ενός προβο-λέως και κρύβεται στο σκατάδι. Μπαίνει εκείνη με τουαλέτα νυχτερινή, θωπευμένη άπ' τό φάς, μένει μία στιγμή άκίνητη, και κατόπιν αρχίζει να πρόορη ψηλαφητά...).

ΕΚΕΙΝΗ.— Καλησέρα, αγάπη μου... Αόγησα, δέν είνε έτσι; Καλησέρα, αγάπη μου... Μά που είσαι λοιπόν; (Σιωπή). Τι άνόητες φάρσες είνε πάλιν αυτές; Με απαλλάσσεις σε παρακαλώ πολύ άπ' αυτή τη φωταψία; Στραβάδθηκα!

ΕΚΕΙΝΟΣ.— Αμέσως, άφού τό θέλεις!

(Μπαίνει άποτόμως στην φωτεινή άκτίνα και στέκεται μπροστά της όρθός).

ΕΚΕΙΝΗ (χαϊδευτικά).— Μά τι έκανες λοιπόν εκεί μέσα στο σκατάδι;

ΕΚΕΙΝΟΣ.— Σε περίμενα. Περίμενα την αγάπη μου. Είνε όχτώ μέρες τώρα που σε πε-ριμένω...

ΕΚΕΙΝΗ.— Με μαλώνεις κιόλας;

ΕΚΕΙΝΟΣ.— Για να πώ την αλήθεια, δέν σε περίμενα πειά... (Την άγκαλιάζει άπό-τομα). Τι όμορφη που είσαι!... Λαμποκοπάς δόξαληψη!... Αυτό τά μάτια, αυτό τό δέρμα, αυτά τά χείλη! (Την φιλεί στο στόμα βίαια. Έκείνη κάνει να ξεφύγη τό άγριο αυτό

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ΑΒ

φίλη, με την άρπαζει σφιχτά απ' το χέρι...).

EKEINH.— Μά άρπασέ με λοιπόν!
(Με μια δυνατή σπρωξιά, την ρίχνει στο ντεβάνι).
EKEINH.— "Ω! μά είσαι τρελλός!
EKEINOS (Σαρκαστικά).— "Ετσι λέει ο κόσμος. "Ας" τον νά λέν!

EKEINH.— Βάζω στοίχημα ότι είσαι μεθυμένος.
EKEINOS.— Λιγάκι... Κάτι έπρεπε να κάνω τόση ώρα που σε περιμένα. "Ημια λοιπόν.
EKEINH.— Τότε λοιπόν φεύγω!

(Μπαίνει μπροστά της).

EKEINOS.— Φοβάσαι;
EKEINH (Με θράσος).— "Εμένα;... "Οχι δεν σε φοβάμαι!
EKEINOS.— Δεν με φοβάσαι γιατί δεν σ'έπτεσαι... γιατί δεν σκέπτεσαι ότι μέρες τώρα είμαι κλεισμένος ανάμεσα στους τέσσερες αυτούς τοίχους.

EKEINH.— Πήγαινε να πάρης αέρα, δεν σ' έμποδίζω!
EKEINOS.— Μέρες ατέλειωτες υποφέροντας όλα τα μυστήρια του κόσμου, τον πόθο, την απελπισία, την μαγία, απ' ότι άγριο και πονεμένο μπορεί να υπάρξει μέσα σ' ένα φτωχό, άντράκι κορμί. "Α! τί άγωνία! Κυλιέσαι καταγής οδολιζώντας, σε τίποτε δε βρίσκεις ανακούφιση... Και οι σκέψεις γυρίζουν, γυρίζουν φλογισμένες στο μυαλό και το εγκλημα το νοιώθεις κάπου εκεί κοντά σου να φτεροκοπά σαν μια μεγάλη νυχτερίδα!... Και έξαφνα έρχεσαι!... Κρύψε τον όμορφό σου λαμό, με βάζει σε πειρασμό. Δεν ξέρω και γώ τι θά μπορούσα να κάνω!

EKEINH.— Δε σε φοβάμαι.
EKEINOS.— Κρύφ' τον!... Θά μπορούσα να τον φουχτώσω και με το ένα μου χέρι.

EKEINH.— Δεν σε φοβάμαι.
EKEINOS.— "Εμένα, καλά αλλά το θάνατο;...

EKEINH.— Δεν φοβάμαι τον θάνατο! (Πλησιάζοντας τον φίλο της και αλλάζοντας τόνο φωνής). Μά και αν τον φοβόμουν, τώρα πειά δε θάπρεπε να τον φοβάμαι. Βλέπω τόση αγάπη στά μάτια σου! (Τά χείλη του πάνε να ένωθούν σ' ένα φίλημα "Εξαφνα, εκείνος την σπρώχνει απότομα, προχωρεί προς την πόρτα, την κλειδώνει και βάζει το κλειδί στην τσέπη του). Με κλείνεις;... ("Εκείνος δεν άπαντά, κρατεί τα σαρόνια του σφιγμένα). Γιατί ή θειαική αήτες κινήσεις;... ("Η φωνή της έχει έλαφρά αλλοιωθή). "Η κακή αυτή έκφραση που πήρες δεν σου πάει καθόλου. Πιστεύεις ότι είσαι κακός; Ρώτα την ψυχή σου και θά δής τί θά σου άπαντήσει... Θά σου πη πως πεθαίνεις απ' την επιθυμία να μ' άρπάξης στην άγκαλιά σου, να με σφίξης στην άγκαλιά σου... (Αίγων σιγμών σιωπή). Μ' άκούς αγάπη μου;

EKEINOS.— Σ' άκούω.
EKEINH.— Είπε σωστό αυτό που λέω;
EKEINOS.— Σωστό.
EKEINH.— Ξανάγινες έντελως κύριος του έαυτού σου;
EKEINOS (Με μια μακρυνή, άχρωμη φωνή).— "Έντελώς κύριος του έαυτού μου...
EKEINH (Με βεβαιωμένη εδθυμία).— Θεέ μου, πώς πεινώ! Τί λές, τωύμε;
EKEINOS.— Τρωμέ...

(Σεβουλάει μια μπουκάλα σαμπάνια)
EKEINH (Χαϊδευτικά).— "Αγάπη μου, ξανοβάξεις το κλειδί στην πόρτα;
EKEINOS.— "Οχι.
EKEINH.— "Οπως θέλεις.
EKEINOS.— Φυσικά.
EKEINH.— "Εχεις λοιπόν σκοπό να με κρατήσεις κι' αύριο μαζί σου;

EKEINOS.— "Ισως... "Ως αύριο και όλη την έβδομάδα.
EKEINH.— Ού τον λαίμαργο! Δε λές καλύτερα όλο τον χρόνο!...
EKEINOS.— Ξέρω και γώ... "Ισως και δέκα χρόνια σαν την άλλη.

EKEINH.— Πειάν άλλη;
(Της ρίχνει σαμπάνια στο ποτήρι της).
EKEINOS.— Πιες πρώτα και θά σου πω.
EKEINH.— Θά πω με το ποτήρι σου. Μά πιες έδν πρώτα.
EKEINOS (Με χαμηλή φωνή).— Πίνω τη σαμπάνια αυτή στην μνήμη της!

(Πίνει και της προσφέρει το ποτήρι του).
EKEINH.— Λοιπόν ποιά εινε αυτή ή άλλη;
EKEINOS.— Μιά που σύμμοιας.

(Σιωπηλή αυτή, κοιτάει κρυφά το θολό βλέμμα του. "Εχει καταληφθεί από μια παράδεινη δυσφορία. Πιάνοντας επιτέλους το ποτήρι παρατηρεί ότι το χέρι της τρέμει).

EKEINH.— Δεν είμαι ζηλιάρα, αγάπη μου, αλλά δεν μου μιλήρες ποτέ γι' αυτήν. "Ωστε

λοιπόν την κρατήρες δέκα χρόνια;

EKEINOS.— Την κρατώ ακόμη.
EKEINH.— "Ηταν μήπως έδδ πριν έλθω εγώ;
EKEINOS.— Και εξακολουθεί να είνε.
EKEINH ("Εκνευρισμένη).— Θιέ μου, πώς δε μ' άρέσουν τα αινίγματα!

EKEINOS.— Κανένα αίνιγμα. Βρίσκεται, σου λέω, άκόμα έδδ.

"Εδδ μέσα σ' αυτό το εργαστήριο.
EKEINH.— Θά ήταν πολύ λεπτό αυτό, μά την αλήθεια, να μάς έξεις και τις δυο έδδ... ("Η δυσφορία της αδξάνει δίχως και αυτή να ξέρη γιατί). "Αλλά γιατί όχι; Νομίζει κανείς ότι έχει να κάνει μ' ένα λεπτό άνθρωπο και έξαφνα ανακαλύπτει ότι είνε ένας...

EKEINOS.— Κοιτής!... (Κυττάζει γύρω της άνησχα). Μήν κοιράδες οι άδικα. Βρίσκεται εκεί... (Της δείχνει το δωμάτιο που τό σκεπάζουν μερικοί σκοτεινόχρωμοι μπερντέδες).

EKEINH.— Μά τί λοιπόν, έχεις το όμοιόμιά της;

EKEINOS.— Πήγαινε να δής, είνε άπλούστατο. Πίσω απ' τοίς μπαντέδες θά βρής ένα μέρος σκαμμένο στον τοίχο. Τώρα μόλις τό άνοιξα. Τί τά θέλεις, όταν όρες ολόκληρες δεν ξέρει κανείς τί να κάνει, μπορεί ν' άνοιξη και πράματα που δεν έπρεπε ποτέ ν' άνοιχτούν...

EKEINH.— Παραμιλλας;...
EKEINOS.— Κάθε άλλο... Είμαι στά σίγκαλά μου, όσο ποτέ άλλωτε... ("Εκείνη έχει γίνει πελιδνή). Μά τί έχεις; Είσαι άρρωστη;

EKEINH.— "Η άνοησίες σου αυτές μου φαίνονται πολύ άνοητες.
EKEINOS.— Καλά, άς μη μιλούμε πειά γι' αυτό... Γιατί όμως δεν τωύς;

EKEINH.— Εύχαριστώ.

EKEINOS.— Πάρε αυτή τη φτερούγα.
EKEINH.— Σε βεβαίω πως δεν είσαι καθόλου άστειος. Κ' ένας κλόουν που δεν είνε άστειος, σου φέρνει δάκρυα.

EKEINOS.— "Ας κλάψουμε λοιπόν. Θέλεις ένα δάκρυ σαμπάνιας;

EKEINH (Καταβάλλοντας προσπάθεια να μιλήσει). Να!... (Προσπαθεί να πη, αλλά το κρύσταλλο χτυπά ανάμεσα στα δόντια της. Χωρίς να θέλη, γυρίζει το κεφάλι της προς τη γωνιά του δωματίου. "Εξαφνα άρπώνει το ποτήρι στο τραπέζι. "Ενα τούρτουρο τρώει την παγάνη). "Ανοιξε την πόρτα!... Δώσε μου το κλειδί!... ("Εκείνος της κουνάει το κεφάλι του άνησικά). Δώσε μου το!... Θέλω να φύγω!...

EKEINOS.— Τόσο γρήγορα;
EKEINH.— Θέλω να φύγω!

EKEINOS.— Περιέργο!... Άφού λές ότι δεν φοβάσαι;

EKEINH.— Δεν φοβάμαι!... Θέλω μόνον να βγω από δω μέσα! Αυτό είν' όλο...

EKEINOS.— Τά μικρά αυτά χεράκια που τρέχουν!

EKEINH.— Συναίνουμαι τωύς μεθυμένους και τωύς τρελλούς!

EKEINOS.— Κλόουν, μεθυμένος, τρελός!... Λόγια, πάντα λόγια! Γιατί δε δλ' αυτά; Ζούμε γιά να διασκεδάσουμε με τις καρδιές μας... Με τη δική μου καρδιά έπαιξες άρκετό καιρό. Λίγο έλιγψε να πεθάνω!... Μά τώρα που βλέπω και τη δική σου να χτυπά πολύ γρήγορα. "Ω! τί όμορφο πράμα που είνε, Θεέ μου, μια μικρή καρδιά που χτυπά γρήγορα, πολύ γρήγορα...

EKEINH.— Μή με πλησιάζεις!...
EKEINOS.— "Αγαπητή κυρία, άφού θά χωριστούμε γιά πάντα, άς σφραγιστή ό χωρισμός μας με μια δυνατή άνάμνηση.

EKEINH.— Το κλειδί!... Το θέλω...

EKEINOS.— Πές μου τί έκανες σήμερα;
EKEINH.— "Αρπασέ με να φύγω!

EKEINOS.— Πές μου τί έκανες σήμερα!

EKEINH.— "Αν σου άπαντήσω, θά μ' άρπάξης να φύγω; ("Αλλάζοντας τόνο φωνής). Μά πές μου, αγάπη μου, τρελλάθηκες; Ξέρεις πολύ καλά ότι μόλις έπιστρέψα απ' την Νορμανδία, όπου πήγα γιά κάτι οικογενειακές υποθέσεις. "Ελαβες τά τηλεγραφήματά μου, τί διάβολο! "Εφθασα στις πέντε. "Η μητέρα μου με περίμενε. "Εγυνάμισα μαζί της. Στις όκτώ την άφησα γιά να πάω να ντυθώ... Δεν έβλεπα την ώρα να σε ιδώ, έπρεπε όμως άπαραιτήτως να δώσω προηγούμενος το παρών στην έσπεριδα τών Ντεσάν. Είπε παλμύ μου φίλο, λιγάκι τρυανηκός. "Επέμεναν να μείνω ως που βρήκα μια εύκαιρία και τόκασα...

EKEINOS (σαρκαστικά).— Αυτό είνε όλο; Τί όμορφα νέματα που λές! ("Της έχει πιάσει τα χέρια και της μιλεί κατά πρόσωπον). Πές μου και άλλα... Θέλω να μού έπινούσης μια ιστορία έντελώς ψευτική, σαν αυτή που μούπες. "Ετσι θά κερδήσουμε καιρό...

EKEINH.— Νά έπινούσω τί; Τίποτε φορικό σαν την έκφραση τών ματιών σου αυτή τη στιγμή;... (Με ένα μίγμα άγωνίας και έπαναστάσεως γεμάτης μίσος). Καλά λοιπόν, δά σου πω την ιστορία που θέλεις. Προό λίγουν είνετο μια δεξίωση... που αλήθεια; "Α! να!... στην προεβία... στην προεβία της "Ιταλίας. "Εκει έτῆγα και γώ

Ο διάσημος μουσικός Γιόχαν Σεβαστιανός Μπάχ

που τους τρελλούς!

EKEINOS.— Κλόουν, μεθυμένος, τρελός!

EKEINH.— Κάθε άλλο... Είμαι στα σίγκαλά μου, όσο ποτέ άλλωτε...

EKEINH.— "Εκείνη έχει γίνει πελιδνή... Μά τί έχεις; Είσαι άρρωστη;

EKEINH.— "Η άνοησίες σου αυτές μου φαίνονται πολύ άνοητες.

EKEINOS.— Καλά, άς μη μιλούμε πειά γι' αυτό... Γιατί όμως δεν τωύς;

EKEINH.— Εύχαριστώ.

EKEINOS.— Πάρε αυτή τη φτερούγα.

EKEINH.— Σε βεβαίω πως δεν είσαι καθόλου άστειος.

EKEINOS.— "Ας κλάψουμε λοιπόν. Θέλεις ένα δάκρυ σαμπάνιας;

EKEINH (Καταβάλλοντας προσπάθεια να μιλήσει).

EKEINH.— Μή με πλησιάζεις!

EKEINOS.— "Αγαπητή κυρία, άφού θά χωριστούμε γιά πάντα, άς σφραγιστή ό χωρισμός μας με μια δυνατή άνάμνηση.

EKEINH.— Το κλειδί!... Το θέλω...

EKEINOS.— Πές μου τί έκανες σήμερα;

EKEINH.— "Αρπασέ με να φύγω!

EKEINOS.— Πές μου τί έκανες σήμερα!

EKEINH.— "Αν σου άπαντήσω, θά μ' άρπάξης να φύγω;

EKEINH.— Μά πές μου, αγάπη μου, τρελλάθηκες;

EKEINH.— Ξέρεις πολύ καλά ότι μόλις έπιστρέψα απ' την Νορμανδία, όπου πήγα γιά κάτι οικογενειακές υποθέσεις.

EKEINH.— Ελαβες τά τηλεγραφήματά μου, τί διάβολο!

EKEINH.— Εφθασα στις πέντε. "Η μητέρα μου με περίμενε.

EKEINH.— Εγυνάμισα μαζί της. Στις όκτώ την άφησα γιά να πάω να ντυθώ...

EKEINH.— Δεν έβλεπα την ώρα να σε ιδώ, έπρεπε όμως άπαραιτήτως να δώσω προηγούμενος το παρών στην έσπεριδα τών Ντεσάν.

EKEINH.— Είπε παλμύ μου φίλο, λιγάκι τρυανηκός.

EKEINH.— Επέμεναν να μείνω ως που βρήκα μια εύκαιρία και τόκασα...

EKEINOS (σαρκαστικά).— Αυτό είνε όλο; Τί όμορφα νέματα που λές!

EKEINH.— ("Της έχει πιάσει τα χέρια και της μιλεί κατά πρόσωπον).

EKEINH.— Πές μου και άλλα... Θέλω να μού έπινούσης μια ιστορία έντελώς ψευτική, σαν αυτή που μούπες.

EKEINH.— "Ετσι θά κερδήσουμε καιρό...

EKEINH.— Νά έπινούσω τί; Τίποτε φορικό σαν την έκφραση τών ματιών σου αυτή τη στιγμή;

EKEINH.— ("Με ένα μίγμα άγωνίας και έπαναστάσεως γεμάτης μίσος).

EKEINH.— Καλά λοιπόν, δά σου πω την ιστορία που θέλεις.

EKEINH.— Προό λίγουν είνετο μια δεξίωση... που αλήθεια;

EKEINH.— "Α! να!... στην προεβία... στην προεβία της "Ιταλίας.

EKEINH.— "Εκει έτῆγα και γώ

ΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

ΣΑΣ ΕΥΧΕΤΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ

ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΧΡΟΝΟ

για να τον ξαναάρω. Νά'ξαναάρω... ποιόν αλήθεια;... "Εναν νέο Φίλο-ρεντινό, ώραιον σαν τό!... Με μάτια βελούδινα, από κείνα στο βλέμμα των οποίων κανείς δεν μπορεί ν' άντισταθή!... "Ας υποθέσουμε ότι ούτε εγώ άντιστάθηκα και ότι έγινε δική του. Ναί, από καιρό δική του. Και τό ταξίδι μου στην Νορμανδία ψέμμα, ψεύτικα και τά τηλεγραφήματα, τά οποία έστειλε μια καλόβολη φίλη, έν γνώσει των σχέσεών μου με τον "Ιταλό. Πάει καλά ως έδδ το μυθιστόρημα;

EKEINOS.— Θανμάσια!
EKEINH.— "Ωστόσο, έπίτρεψέ μου να συντομώσω λιγάκι. Ξέρεις ότι δεν τά καταφέρνω καλά στις μικρές διηγήσεις... Μοδ λείπει ή τέχνη. "Εφάγαμε λοιπόν οι δυο μονάχοι. "Υστερα με όδήγησε στο σπίτι μου και έντυθώκα, ενώ εκείνος με περίμενε στο αυτοκίνητο. Πριν από τό γεύμα είχαμε κάνει μια βόλτα στο δάσος... Μά γιατί με κυττάς έτσι; Δεν λές τίποτε; Ποιό θέλεις να πηγαιμε κατόπιν; Φυσικά σε κάποιον οικ' ρεστοράν. Στου Συρδός, έστω στου Συρδός... Στις δέκα, θέατρο. Σε ποιό; "Εμπρός, φαντασία μου, κουνήσου λιγάκι! Στο "Οντέον". Είμαστε κρημένοι σ' ένα σκοτεινό θεωρείο, κοντά-κοντά, πιασμένοι από τά χέρια. Αυτό είνε όλο... Μετά τό θέατρο, άφησα στο σπίτι του τό μικρό Φλωρεντινό και τώρα σου φέρνω τό άσπρα της άναμνησής του... Καλή είνε ή ιστορία που σου είπα; Μά μιλά λοιπόν!... Κοιτάσα τόσο πολύ γιά να σ' εύχαριστήσω!

EKEINOS (Με σφιγμένα τά δόντια).— Παληο...

EKEINH.— "Ότε λοιπόν θά με σκοτώσης;

EKEINOS.— "Οχι, δεν σκοτώνω πειά.

EKEINH.— Σε μέθυσε;

EKEINOS.— Σώθηκα!

EKEINH.— "Αμήν!... Θά μου άνοίξης την πόρτα;

EKEINOS.— "Ενα λεπτό.

EKEINH.— Και όμως μου τό είχες υποσχεθεί. Τί άλλο ζητάς από μένα;

EKEINOS.— Θέλω να σου άφήσω μια σπάνια, μια ύπερτατη έντύπωση... Κάτι που να φέρνει τρομερά ό άνθρωπο κτήνος που κούρβωμε όλοι μέσα μας.

EKEINH.— Φτάνει, φτάνει... "Αρπασέ να φύγω. Δε μπορώ να βλέπω πειά τό πρόσωπό σου από που μ' άζει τρελλού, τά χέρια σου αυτά που μοιάζουν χέρια κερμασμένου... Θέλω να φύγω! "Όλα έδω πέρα με τρωάζουν! Θέλω να φύγω!...

EKEINOS (Έξαγριωμένος ακόμη περισσότερο, τρομερός).— Θά φύγεις με την άλλη μαζί. Πρέπει ούστόσο να σου πω τί ριψοκινδυνεύουν ή γυναίκες τού είδους σου. "Ακουσε... Στά 1918 είμαστε εκεί κάτω στα συρματοπλέγματα, μέσ στις λάσπες και στα αίματα... Δεκαπέντε μέρες και δεκαπέντε νύχτες δεν είχε σταματήσει ούτε στιγμή ή επίθεσις. "Ενα βράδυ μές βύζων να ξεκουραστούμε... Είμαστε όλοι τσακισμένοι. "Ο μανδύας μου, τό πιλήκιό μου, τό δέριό μου, όλα αυτά τά κουρέλια, ανέδιδαν μια βρώμα σφραγείου. "Εξαφνα με πιάει μια τρελή επιθυμία να χαϊδέψω ένα δροσερό γυναικείο κορμί, να φιλήσω δυο υγρά χείλη και ίδιως... και ίδιως ν' άκούσω λόγια γλυκά... τρυφερά... "Ηταν μά επιθυμία άκατανίκητη... Παίγνομ μια άδεια 24 ώρων και τρέχω έδω στο Παρίσι, στην άγαπημένη μου, βαδίζοντας όλη τη νύχτα... Βορτά μήνες δεν την είχα ιδεί, έφτά μήνες που τά γράμμι... α της μ' έκαναν... Μές στη χαρά μου είχα και μια άγωνία: Μήπως την πνίξω με τό πρώτο άγκάλιασμα! Μπαίνω στο σπίτι μου... "Εδω στο εργαστήριό μου ένα άδύνατο φως άγρυπνούσε... "Η μικρούλα μου είχε προαισθανθεί ότι θα γόρουν με με περίμενε... (Πνίγει ένα άγριο γέλιο). "Α! ά! ά! ά!... ή στιγμή που μπήκα... Σάν άποσβολομένος καρφώθηκα στο κατόφλι της θύρας... "Η μικρούλα μου, ή άγαπημένη μου, ήταν στην άγκαλιά ενός όμορφου άστράτευτου, ενός κουραμπιέ... Μελίς με είδες, σύλληψε από τρώμο. "Η γροθιά μου έπεσε άμέσως βαρειά έπάνω στον κλέφτη. "Εκείνη λίγο έμενε να σωραστή κάτω απ' τό φόβο της!... Αύτη λοιπόν ήταν ή λή!... που ζητούσα, ή τρελή μου επιθυμία γι' άγάπη, γιά λόγια τρυ...! Δυο άνθρωπινα κουρέλια καταγής, κι' εγώ, όρθός, το χειρό!... Δε μου έμενε πειά παρά να γυρίσω εκεί κάτω στο σφαγείο... "Οχι όμως πριν τούς εκδικηθώ και τούς δρώ... "Ανοιξα ένα λάκκο στον τοίχο... Ποιός θά μ' έβλεπε; "Η όρίδες έσπεφαν διαρκώς στο Παρίσι και όλοι είχαν κρυφτεί τρομαγμένοι στα υπόγεια... Και τώρα, αγάπη μου, πριν χωριστούμε, έλα να ιδούμε τί μένει ύστερα από δέκα χρόνων σιωπή...

(Κατακίτρινη ά τον φόβο της αυτή κάνει τρεκλίζοντας δυο βήματα σαν να ύνη. "Εκείνος με μια απότομη κίνηση ρίχνει προς τον τοίχο όν προβολέα. "Εκείνη κλονίζεται... Τεντώγει τά χέρια της... Δεν μπορεί να στήσει χή! στα πόδια της... "Αργά ό μπερντέ τραβιέται και φανερώνει, υπό τό λευκό φως του προβολέως, τό φριμαστικό αυτό θέαμα: Στην γωνία τού σκαμμένου τοίχου, δυο σκελετούς, συριεχυμένους σε μια σπασμωδική στάση!...)

EKEINH (άφηνοντας σβουμένο στεναγμό).— "Α!... (Χτυπά σαν πληγωμένο πουλί τον αέρα με τά χέρια της και σπυριζή! στα πόδια της... "Αργά ό μπερντέ τραβιέται και φανερώνει, υπό τό λευκό φως του προβολέως, τό φριμαστικό αυτό θέαμα: Στην γωνία τού σκαμμένου τοίχου, δυο σκελετούς, συριεχυμένους σε μια σπασμωδική στάση!...)

EKEINH (άφηνοντας σβουμένο στεναγμό).— "Α!... (Χτυπά σαν πληγωμένο πουλί τον αέρα με τά χέρια της και σπυριζή! στα πόδια της... "Αργά ό μπερντέ τραβιέται και φανερώνει, υπό τό λευκό φως του προβολέως, τό φριμαστικό αυτό θέαμα: Στην γωνία τού σκαμμένου τοίχου, δυο σκελετούς, συριεχυμένους σε μια σπασμωδική στάση!...)

EKEINH (άφηνοντας σβουμένο στεναγμό).— "Α!... (Χτυπά σαν πληγωμένο πουλί τον αέρα με τά χέρια της και σπυριζή! στα πόδια της... "Αργά ό μπερντέ τραβιέται και φανερώνει, υπό τό λευκό φως του προβολέως, τό φριμαστικό αυτό θέαμα: Στην γωνία τού σκαμμένου τοίχου, δυο σκελετούς, συριεχυμένους σε μια σπασμωδική στάση!...)

EKEINH (άφηνοντας σβουμένο στεναγμό).— "Α!... (Χτυπά σαν πληγωμένο πουλί τον αέρα με τά χέρια της και σπυριζή! στα πόδια της... "Αργά ό μπερντέ τραβιέται και φανερώνει, υπό τό λευκό φως του προβολέως, τό φριμαστικό αυτό θέαμα: Στην γωνία τού σκαμμένου τοίχου, δυο σκελετούς, συριεχυμένους σε μια σπασμωδική στάση!...)

EKEINH (άφηνοντας σβουμένο στεναγμό).— "Α!... (Χτυπά σαν πληγωμένο πουλί τον αέρα με τά χέρια της και σπυριζή! στα πόδια της... "Αργά ό μπερντέ τραβιέται και φανερώνει, υπό τό λευκό φως του προβολέως, τό φριμαστικό αυτό θέαμα: Στην γωνία τού σκαμμένου τοίχου, δυο σκελετούς, συριεχυμένους σε μια σπασμωδική στάση!...)

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Α. Κ.

"Η σιλουέττα της συμμετρική και χαριτωμένη σαν έμφυχο άνθος. Τό πρόσωπό της τό νόν-πλός-ούλτρα νοστιμάδας και πικαντισμού. Βλέπει τον κόσμο αλλά δε συμβιβάζεται με τά γούστα του, έχει τό χαρακτήρα της παρ' όλο τό κουκλιστικό και παιδιάστικο ύφος της. "Ισως γι' αυτό δεν επιδιώκει πολύ τις κοσμικές δεξιότητες και συγκεντρώνει κλίνοσα περισσότερο σ' ένα φιλικό και συμπαθητικό περιβάλλον πάντοτε κομψότατα ντυμένη. "Ως συνομιλήτρια πολύ εύχάριστη.

Η MONTAIN

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

"Εκτάκτως επιτυχής ή χορευτική έσπερις της Λέσχης Αυτοκινήτων εις τό Καπρίς την παρελθούσαν Τετάρτην.

— "Όλοι αί κοσμικοί "Αθῆναι παρούσαι. Στα θεωρεία διακρίνονται άρκετές "Αρμπίτρο ντε-ξ-έλεγκάνς, κ. Κ. Ζαρίφη με λευκό κρέπ σατέν, κ. "Αντ. Σταθάτου με μαύρη τουαλέττα και "ντεσσέν! από στράς, κ. Κ. "Αθανασιάδη με κρέπ-ρομάν με καλλιτεχνική φόρμα και απόχρωση "Σατρεζ', Δίς "Αλ. "Ανδριτάκη με λευκά, κ. "Αλ. Χωρέμη έμφυχη μεντάγια με ρδς μόνι μουσελίνα, Δίς Ε. Εδικλειδή με μπλε ντε γκρι και «σορτί» συντονισμένη, κ. Θ. Φωτιάδη με θαυμασίαν λευκήν τουαλέττα, κ. Στρατήγη με μαύρο ταφτά και «μπερέλ» από στράς, ένας πελώριος φύλαχος μαύρος στον ώμο, κ. Γεωργολοπούλου εξ Αυστραλίας, γοητευτική σιλουέττα με ταφτά μπλε-σιελ, έμπριμέ άρζαν, κ. Μαλαμίδη με μαύρη μουσελίνα, τόσον ώραία συνδυασμένη με την έαυτή έμορφοιά της, κ. Νάνδα Κυριακού, άληθινό κομφοτένημα με χρυσοκίτρινη τουαλέττα σε γραμμή συνδυασμένη θαυμάσια με την καλλιτεχνική σιλουέτα της, κ. Πετρίδη μ' έξασίαν τουαλέττα μαύρη, κ. Δ. Λαμπράκη ώραία και κομψή εμφάνισις με δαντέλλα μωργτώ σε γραμμή άπαράμιλλον.

Τό γκρουπ των Δεσποινίδων συμπεριλάμβανε πολλά ώραία «σπεσιάν»! Δίς "Ελλη Λούρου με δαντέλλα μπλε και σορτί από βελούδο μπλε, Δίς Πέρλη "Αναστασιάδη με τούλλινη τουαλέττα βρεν-ώ, Δίς Μ. Μπαταστή με ταφτά γκρι - μπλε έν συνδυασμό άρζαν, Δίς Δ. Βουρλούμη με τούλλινο στύλ λευκό, Δίς "Αλίκη Αιτωλάκου με κρέπ - μπριγιάν Ιβουάρ, Δίς Μαρία Σταύρου με κρέπ - σατέν πετάλ ντε ρδς, Δίς Ι. Σαχορράφου με λευκή τουαλέττα, Δίς Κ. Ζούζουλα με άσπρο κρέπ - σατέν έμορφόως άντιαμντέ, Δίς Κ. Λίτσα με ρδς.

— "Επίσης παρευρέθησαν κ. και κ. Μασσόνι, με τουαλέττα γκρι-βέρε άντιαμντέ, κ. Λευή Κίτρινη τουαλέττα, κ. και κ. Π. Μπέλλη, κ. και κ. "Αργυροπούλου, κ. και κ. Α. Βούλαρη, κ. και κ. Δ. Θεοδορίδη με κόκκινη μουσελίνα, κ. και κ. Μελά, κ. και κ. "Αποστολίδη, κ. και κ. Κυμ. Τριανταφύλλου με κομφοτάτην τουαλέττα άρζαν, κ. και κ. Λυκουρέζου, μαύρη μουσελίνα, κ. και κ. Βούλτσιου, κ. και κ. Κωστοπούλου με ρδς, κ. και κ. Γ. Καφαντάρη με μπλε-σιελ, Δίς Παπαλεξοπούλου με δαντέλλα μωργτώ, κ. και κ. Καλοντά με μαύρη και άσπρη τουαλέττα, κ. και Δίς "Αλ. Δημητριάδη ώραία εμφάνισις με κρέπ-σατέν ρδς φογνάν "Μοντέλλο Λελόνγκ.

Η MONTAIN

οεις να φύγεις. "Αντίο, γλυκερά μου άγαπημένη!... ("Εκείνη, άσπρόσο, δεν σάλευσε. Γέρνει έπάνω της άνησχος). Νά, πιάσε το χέρι μου και σήκω!

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΤΖΕΪΜΣ ΣΜΙΘ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Στό δρόμο δέν φαινόταν κανείς. "Όλα ήσαν έρημα. "Ο ούρανός συννεφιασμένος και ή όμίχλη πυκνή...

— Τζώρτζ, δώσε μου την νέα και τρέξε να βρεις ένα άμάξι, μου είπε ό καθηγής. Δέν μπορούμε να κάνουμε ούτε βήμα πεζοί. Κάμε μόνον γρήγορα. Θεέ μου!... "Η δυστυχισμένη νέα είνε παγωμένη όλόκληρη! "Άφησε την Ντόλλυ στην άγκυλιά του Ουίλλιαμ κ' έτρεξε προς την πόλη. "Εννοωθα κ' έγω τον εαυτό μου εξαντλημένο τρομερά. "Ήμουν επί τόσες ώρες άπνους και νησιτικός. Εύτυχώς μ' έβοήθησε ή τύχη και βοήθα πιά κάτω ένα άμάξι. "Ήταν ένα παλιό, σαθρό, άμάξι με γέρικα άλογα. Γέρος κ' ό ίδιος ό άμαξηλάτης κοιμόταν πάνω στο κάθισμά του.

Πήδησε πάνω στ' άμάξι και τόν ακούντησε να ξυπνήση. Τοΰδει-ξα προς ποιά μέρος έπρεπε να τραβήξη και του σύστησε να τρέξη, όσο μπορεί πιά γρήγορα... Έμαστίζωσε τ' άλογό του, τά όποια μ' όλα τους τά γερατιά άρχισαν να τρέχουν με γρηγοράδα.

Σέ λίγο ήμαστε στο μέρος πού περίμενε ό καθηγής. "Ο άμαξάς βλέποντας τόν Ουίλλιαμ με τή Ντόλλυ στην άγκυλιά, την πήρε για νεκρή και ύποπιατηκε... Μά ό καθηγής έπρόλαβε να τόν καθυψάση:

— "Ακουσε, φίλε μου, του έλεγε. Εύχαμε βγει περίπατο με τόν φίλο μου και την άνημά μου. "Η καμένη παραπάτησε κάπου, έπεσε και λιποθύμησε άπ' τόν φόβο της. Πήγαινε μας γρήγορα στην όδον Βήκονσφιλν. Είν' εκεί ή κλινική του συναδέλφου μου Ιατρού κ. Χάρτ...

Κύτταζε τόν Ουίλλιαμ, μή καταλαβαίνοντας γιατί έδωσε στόν άμαξά τή διεύθυνση αυτή. Μοίγνευε να ήσυχάση.

"Ανεβήκαμε στ' άμάξι και ξεκινήσαμε... Μου φαινόταν σάν φέμμα, σάν όνειρο, τό όα είχαμε ξεφύγει από τις φοικαλές εκείνες κατακόμβες. "Ανέπνεα με εύχαρίστηση τόν καθαρό άέρα, έστέναινα μ' άνακούρση... "Ο Ουίλλιαμ κατάλαβε τί μου συνέβαινε και γυρίζοντας μου είπε:

— Είνε πράγματι εύχαρίστο ν' άναπνέη κανείς τόν καθαρό άέρα, να νοιώθη πώς είνε έλευθερος και άσφαλής. "Ήταν φρίκη εκεί κάτω! Και όμως...

— Τί σκέπτεσαι;

— Δέν σκέπτομαι πλέον, έγω κ' όλος έτοιμάσαι τό σγέδιό μου. Είμαι άποφασισμένος. "Απόψε πρέπει να ξανακατέβουμε στούς τάφους εκείνους, στούς όποιους περάσαμε τό-σες ώρες άγωνίας και φρίκης.

— Πρέπει;

— Ναι, Τζώρτζ, πρέπει. Διστάζεις;

— Εγώ;... Καθόλου. Δέν λημονώ ότι τό καθετί γίνεται προς χάριν μου.

— Ούτε πώς χάριν σου πλέον, φίλε μου, ούτε πώς χάριν της κ. Στήβενς. Λέγε, μάλλον, χάριν τού κοινού καλού. Ναι, τό τέρας αυτό, ό βδελυρός αυτός νεκροζώντανος, πρέπει να έξοντωθή. Είδες με τά μάτια σου πώς ζή, πώς τρέφεται... "Αρπάζει άθωα μ' αρά, νεαρές δεσποινίδες, ό,τι βρεί μπροστά του. "Ε, λοιπόν, πρέπει να δοθή ένα τέλος στην φοικαδή αυτή ιστορία. "Απόψε ό Στήβενς πρέπει να έπιστρέψη στην Κόλαση, στην αιώνια του κατοικία...

— "Αν μπορούσε να γίνη αυτό...

— Θα γίνη, Τζώρτζ, θα γίνη, είμαι βέβαιος γι' αυτό. "Αρχεί να μ' έλθεις; "Ο Τζέιμς κ' είμαι βέβαιος πώς θα μ' έλθεις.

— Φτάσαμε πρό της κλινικής τού γιατρού Χάρτ. Τό άμάξι σταμάτησε.

— Θα κατεβούμε; ρώτησε.

— Ναι.

— Και ή μίς;... Πώς θα δικαιολογήσουμε την κατάσταση της;

— Μήν άνησυχείς. "Η Ντόλλυ έχει ανάγκη άμέσου ιατρικής περιθαλψέως. Πού άλλου μπορούμε να την πάμε στην κατάσταση αυτή; Σπίτι της; "Οχι βέβαια. "Ενώ έδω είνε τό μόνο κατάλληλο μέρος γιά την περίπτωση στην όποία βρισκόμαστε... "Ας είνε... "Ελα μαζί μου και θα πειστής... "Ο γιατρός Χάρτ είνε φίλος μου, μαθητής μου...

Κατεβήκαμε από τό άμάξι. Κ' ενώ έπληρώνα τόν άμαξά ό Ουίλλιαμ είδοποισε να κατεβάσουν ένα φορείο γιά την Ντόλλυ.

Από νοσοκόμοι κατέβηκαν άμέσως, τοποθέτησαν την μίς σ' ένα φορείο και την άνέβασαν επάνω.

"Ο γιατρός Χάρτ άπουσίαζε. Μά ό καθηγής ήταν γνωστός στην κλινική και τόν υπάκουσαν σάν να έπρόκειτο περί τού ίδιου τού κυρίου του.

"Ο Ουίλλιαμ σύστησε στούς νοσοκόμους να τοποθετήσουν την Ντόλλυ σ' ένα κρεβάτι και συγχρόνως ζήτησε καθέτι

πού χρειάζονταν γιά την περίθαλμή της.

"Η δύστυχη νέα φαινόταν σάν ναχε πεθάνει! Τό όρατο πρόσωπό της ήταν άσπρο και πανιασμένο σάν τά σεντόνια τού κρεββατιού, στο όποιο την είχαν πλαγιάσει.

"Ο καθηγής ξεγνώστιασε τούς κόπους του και την εξάντλησή του, έτρεχε παντού, έδινε οδηγίες, ήταν γεμάτος νευρικήτητα.

"Αδιαφορούσε γιά τά τραύματά του. Τό ίδιο κ' έγω γιά τά δικά μου. Πρωτίστως έπρεπε να βοηθήσουμε την Ντόλλυ...

Και τόν καθηγής δέν τόν έγνωριζε και τόσο άν ήταν τραυματισμένος, καταμολυσμένος, χωρίς τή ρεναιγκία του, κουρλουσμένος σχεδόν και καταλασπωμένος, σάν ναβγαινε από φορενοκομείο!

Κατ' έντολήν του ή νοσοκόμες έκαμαν έντριβας στή Ντόλλυ, έχυσαν στο στόμα της λίγες σταγόνες μπράντυ, της έδωσαν να μυρίσει διάφορα άλλα...

Μολαταύτα ή νέα δέν συνερχότανε. "Ο καθηγής της παρακολουθούσε όλες αυτές τις προσπάθειες τών νοσοκόμων με άγωνία. "Όλη ή ζωή του είχε συγκεντρωθή, θαρρείς, στο μάτια του. "Ανυπομονούσε, υπέφερε, έσφιγγε τις γροθιές του, έδάγκανε κ' αϊμάτωνε τά χείλη του!...

"Επί τέλους ή νέα έστέναιζε έλαφρά κ' άνοιξε τά μάτια της. Στην άρχή δέν φαινόταν να γνωρίζει κανένα. Σιγά-σιγά όμως συνήθε, αντίκρισε τόν Ουίλλιαμ και ή χλωμή μορφή της φωτίστηκε από ένα χαμόγελο...

"Ο καθηγής της έσφιξε τό χέρι και της έλεγε σιγά:

— Μήν άνησυχείς... Είσοθε πιά σέ μέρος άσφαλές. Τ' άπόγευμα θάσσειτε σπίτι σας.

"Η νοσοκόμες της έδωσαν να πιη όλίγο ξωμό και κατόπιν ό καθηγής της σύστησε να κοιμηθή:

— Κοιμηθήτε μίς, της έλεγε. Θα σ' άς κάμη καλό ό ύπνος. "Ο άποκτησετε δύναμεις γιά να πάμε στή μητέρα σας.

"Η Ντόλλυ χαμογέλασε, έκλεισε τά βλέφαρά της κ' άποκοιμήθηκε άμέσως...

Στό μεταξύ αυτό ήθελε κ' ό δόκτωρ Χάρτ. Μόλις είδε τόν καθηγής σ' αυτό τό χάλι, έμένε έπίσης τραυματισμένο και κατασκοιτισμένο, την νέα στο κρεβάτι, έμεινε έμβρόντης. "Ο Ουίλλιαμ τόν πήρε άμέσως από τό χέρι και τόν παρέσυρε στο γραφείο του.

— "Ελάτε... Θα σ' άς έξηγήσω...

"Ο δόκτωρ Χάρτ τόν άκολούθησε σαστισμένος, μή καταλαβαίνοντας τίποτε άπ' όσα γινόντουσαν γύρω του.

— Τζώρτζ, έλα μαζί μας, μου ρώναζε ό καθηγής.

Περάσαμε κ' ή τρείς στο γραφείο.

"Εκεί ό Ο... μ' έμ' σύστησε στόν δόκτωρα. Κατόπιν τού έλεγε:

— "Απορείς και έξίστασαι, δέν είν' έτσι; Με φανταζόσουν μοικρά άπ' τό Λονδίνο και με βλέπεις να πέφτω άξερνα στην κλινική σου, σάν κανονός, σέ κακό χάλι, σέροντας μαζί μου μ' έτοιμοθάνατη σχεδόν νέα. "Ε λοιπόν, φίλε μου, δέν όνειρείσσαι. Μοδ' συμβαίνουν τωόντι παράδοξα πράγματα. Πής τό παρόν δέν μπορώ να σου πώ τίποτε. "Εχω μόνον να σε παρακαλέσω να φροντίσεις γιά την δεσποινίδα πού μετέφερα έδω, σάν να έπρόκειτο γιά μένα τόν ίδιο, γιά την κόρη μου, άν είχα την εύχυσία να έχω κόρη. Πρόκειται γιά μία νέα πολύ καλής κοινωνικής τάξεως, την όποια γλυτώσαμε από τά χέρια μερικών άρχαίων πού την είχαν αρπάξει, πληρωμένοι γι' αυτό από κάποιον άθλο...

"Όταν ή υπόθεσις αυτή τελειώση και θα τελειώση πολύ γρήγορα έλπίζω, τότε θα τά μάθεις όλα, τότε θα πειστής ότι ή υπόθεσις στην ό-οία έχω άναμυχή ήγώ και ό φίλος μου άπ' έδω, είνε υπόθεσις έντιμος.

— Μά δέν έχω καμιά άμφιβολία γι' αυτό, καθηγής μου, είπε ό δόκτωρ Χάρτ.

— Σ' εύχαριστώ φίλε μου, σ' εύχαριστώ.

— Θα κάμω μάλιστα ό,τι μπορέσω γιά την δεσποινίδα, μπορείτε να είστε ήσυχος.

— Είμαι άπόλυτως ήσυχος, παιδί μου. Έμπιστεύομαι σέ σένα. Κάμε τό καθετί γιά την νέα αυτή, τό άξίζει. Είνε όθμα ή μάλλον ή-γο έλλειψε να πέση όθμα κάποιου βδελιπού τέρατος. "Αλλά δέν έχωμε καιρό γιά χάσιμο. Θα μάθεις άργότερα...

"Επειτα ό καθηγής της γύρισε, με κύτταζε και μου είπε:

— Τώρα, Τζώρτζ, δε κυττάζουμε λιγάκι και τόν εαυτό μας. "Ο δόκτωρ θα μ' άς καθάριση και θα μ' άς δέση τά τραύματα.

Περάσαμε στην αίθουσα τού χειρουργείου. "Ο δ' κτωρ Χάρτ έξήτασε τά τραύματά μας και μ' άς τάδεσε.

— Τώρα, είπε ό καθηγής, μ' άς χρειάζεται ένα καλό πρόγευμα. Πρέπει να ξαναπάρομε τις δυνάμεις πού χάσαμε. "Απόψε ίσως θα παίξουμε τό τελευταίο μας άουτ.

(Ακολουθεί)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΔΕΣ

ΤΟΥ HUGUES LAPAIRE

— Προσέξτε κύριοι! Προσέξτε να καταλάβετε πώς δουλεύουν οι καραγκιοζάκοι μου. Προσοχή, κύριοι! Έπάνω βρέ! Κάτω βρέ! Γονάτισε! Σήκω όρθιος! Πήγαινε έμπρός!

Τά χαμίνια και οι άργόσχολοι είχαν σχηματίσει πυκνόν κύκλο γύρω άπ' τόν λούτρο, ό όποιος έπεδείκνυε στο κοινό τούς καραγκιοζήδες του, στέκοντας έξω από ένα ντανούγκ. "Ήταν κάτι χαρτονένιο καραγκιοζάκοι, τούς όποιους μιά κλωστή, περασμένη με εύφρεστατον τρόπο από όλα τά μέλη τους, τούς έκανε να εκτελούν πειθαρχικά διάφορες κινήσεις.

"Ο λούτρος, ένα έραγκατιανό, ψηλόσωμο παλληκάρι, μ' ένα κασέτο χωμένο ως τ' αυτιά του, έδειξε καμιά είκοσιάρια φορές πώς λειτουργούσαν οι καραγκιοζάκοι του κ' έπειτα έκανε τόν γύρο της άξιώτηης δημύρης προσφέροντας τό έμπόρεμά του.

— Ορίστε κύριοι. Τά βλάμια στή φτίνη! "Εβδομηνταπέντε λεφτά ό ένας!... Είνε φτηνό και απλό. Κι' ένα παιδάκι δυό χρονών μπορεί να τούς κάνει να πηδούν. Έμπρός. Πάρτε τούς τελευταίους πού έμειναν. Μή σπαργήσατε! "Εχω γιά όλον τόν κόσμο.

"Αλλά κανένας δέν προθυμοποιόταν ν' άγοράση τούς καραγκιοζήδες. "Ενας-ένας, οι θεαταί άπομακρύνοντουσαν, κ' ό λούτρος τούς έκύνταζε μ' ένα ήθος φουρισμένου. "Όλοι έφυγαν και μόνο ένας είχε μείνει μπροστά τόν άκίνητος. "Ήταν ένας νέος με ξυρισμένο μουστάκι, ξεκαπέλλωτος, ντυμένος σύμφωνα με τή μόδα, με κοντό στενό σακάκι και γαρύ μακρύ παντελόνι. Τό συμπαθητικό του πρόσωπο είχε μιά έκφραση χαράς, της χαράς τού ανθρώπου, ό όποιος είνε ίκανοποιημένος από κάποια δουλειά του.

— Λοιπόν; ρώτησε τόν λούτρο, τό έμπόριό σου δέν πάει καλά;

— "Οχι, γι' αυτόσε σφίγγοντας τά δόντια του.

Κοντοστάθηκε μιά στιγμή κ' έπειτα ξαναρώτησε:

— Πόσους καραγκιοζάκους έχεις;

"Ο λούτρος άνοιξε τό κουτί του, τούς μέτρησε και είλε:

— Είκοσι!

— Τούς άγοράζω όλους!

Ξαφνιασμένος, ό λούτρος κύτταζε με άπορία τόν πανάρεστο αυτό άγοραστή.

— Άσπενεστε; ρώτησε.

— Δέν άσπενεσμαι καθόλου.

— Άπλάδι άγοράζετε όλο τό έμπόρεμά μου;

— Βέβαια.

— Αί, λοιπόν είνε είκοσι, από έβδομηντα πέντε λεφτά κινούν δεκαπέντε φράγκα. Σας τούς άφίνω γιά δεκατέσσερα.

— Δέν δέχομαι έκπ' ουι. "Ορίσ ε τά δεκαπέντε φράγκα σου.

— Μά την πίστι μου, πρίγκηπά μου, είπε ό λούτρος, ενώ έπερνε τά λεφτά και έδινε τό έμπόρεμά του, δέν έχω την τιμή να σ' άς γνωρίσω...άλλά...

"Ελάτισσε τόν νέο και χαμηλόφωνα τού είλε:

— "Αν τυχόν καμιά φορά χρειασθήτε κανένα φιλότιμο παλληκάρι, γιά όποιαδήποτε δουλειά κ' άν είνε, κατάλαβες; Πήγαινε στην όδό Όθς, στο Μοντενού, έμπα μέσ' στο Μπαρ των Μουλό και ζήτησέ με. Γιά τόν κόσμο και γιά την άστυνομία όνομαζόμαι "Ερνέστος Λαγκρουτί, οι φίλοι μου με λένε "ο μεγάλος ποντικός". Μ' όποιο όνομα κ' άν με ζητήσης θα με είδοποιήσουν. Και έννοια σου. Θα σε ύπερρετίσω με όλη μου την καρδιά. Τό Παριζί βέβαια είνε πολύ μεγάλο, αλλά καμιά φορά δέν ξέρεις. Μπορεί να ξαναϊδωθούμε.

"Απώσε τό πλατί, κοκαλιάρικο και τετράγωνο χέρι του προς τόν νέο, ό όποιος τό έσφιξε θεομά και άπομακρύνθηκε χαμογελώντας.

— Γιά σταθήτε μιά στιγμή να σ' άς δείξω πώς δουλεύουν οι καραγκιοζάκοι μου, ξανάπε ό μούτης.

— Ξέρω, ξέρω, άποκρίθηκε ό νέος και συνέχισε τόν δρόμο του γελαστός.

"Ο νέος εκείνος όνομαζόταν Ζυλιέν Σιμπούρ και τό άπόγευμα εκείνο άκριβώς είχε δώσει τις τελευταίες έξετάσεις γιά τό δίπλωμα τού δικηγόρου και είχε σημειώσει λαμπρή έπιτυχία. Εύτυχισμένος και χαρούμενος γιά την έπιτυχία του εκείνη έννοιωθε να πλημμυρίζη την ψυχή του μιά άπειρη καλοσύνη. Θα ήθελε να βλέπη όλους τούς ανθρώπους γύρω του εύτυχισμένους. Κάθε διαβάτη πού περνούσε δίπλα του τόν θεωρούσε φίλο του και θα ήταν έτοιμος να του έκμυστηρευθή και τις πιά μύχιες σκέψεις του. Αισθανόταν την ανάγκη να περπατήσει, να μιλήση, να γελάση, να έξωτερικέση την άγάλλια πού πλημμύριζε την ψυχή του.

Σ' αυτή λοιπόν την ψυχική κατάσταση βρισκόταν στόν δρόμο, όταν είδε ανθρώπους συγκεντρωμένους στην όδό των "Αρχτων. Πλησίασε, άνακατέθηκε με τούς άργόσχολους και κάθισε κ' αυτός χαζεύοντας με τούς καραγκιοζάκους τού μόρτη. "Όταν είδε τούς άλλους ν' άπομακρύνονται χωρίς ν' άγοράσουν, και τή διαμμένη έκφραση τού μόρτη, αισθάνθηκε τήνάνγκη νακάνημιά φιλόανθρωπη και γενναιοδωρή χειρονομία.

Γι' αυτό άγόρασε όλους τούς καραγκιοζάκους, οι όποιοι όστόσο δέν τού χρειάζοντουσαν και γι' αυτό δέν δέχθηκε ούτε την έκπαιση πού τού πρότεινε ό πωλητής των.

Εύχαριστημένος γιά την γενναιοδωρία του εκείνη πήγε και βοήθη την παρέα του πού άπετελείτο από πλουσίους σάν αυτόν, και γλεντζέδες φοιτητές, και πέρασε μαζί τους τή βραδιά του. γυρίζοντας στα διάφορα κέντρα της Μονμάρτης και "βρόχοντας με σαμπάνια" την έπιτυχία του στις έξετάσεις.

Τέλος, κατά τις δυό τό πρωί, ή παρέα σκόρπισε και ό Ζυλιέν Σιμπούρ έξέκρινσε μόνος του γιά τό σπίτι του πεζός. Βάδιζε άκονόνηστα στην άριστερή όχθη τού Σηκουάνα, με τό πορτοφόλι άδειο, με τό λαβύγγι άναμένο άπ' τό ποτό και με τό μυαλό άρκετά ζαλισμένο. Βάδιζε ξέννοιαστος, κυττάζοντας τά άστρα και σφριζοντας κάποιο τραγούδι πού είχε άκούσει σε κάποιο καμπαρέ, όταν άντελήφθη ότι κάποιος τόν παρακολουθούσε. "Απ' την στιγμή πού πέρασε τή γέφυρα των Τεχνών, άκούσε πίσω του ένα άλαφρύ βάλισμα.

Πολλές φορές γύρισε και κύτταξε πίσω του και κάθε φορά τού φαινόταν πώς μιά ανθρώπινη σιλουέττα έτρεχε να κρυφθή στις γωνίες. "Αλλά έπειδή δέν έβλεπε και πολύ καλά, κ' έπειδή ή σιά δέν έπληθύνε, κατέληξε να πιστεύη πώς γελιότανε. "Ετσι καθισχύασε και συνέχισε ξέννοιαστα πάλι τόν δρόμο τόν ως τό βουλευτήριο τού "Αγίου Γερμανού. "Αλλά καθώς έστριβε τή γωνιά της "Ιατρικής Σχολής, έννοιωσε ένα βαρύ άντικείμενο να πέφτει με όρμη άπάνω στο σβέρο του. Χωρίς να προσφάση να βγάλει ούτε ένα "αχ" σωριάστηκε μπρούνιτα στην άσφαλτό.

Κάποιος άπάχης τόν είχε χτυπήσει με ρόπαλο από καουτσούκ στο πίσω μέρος της κεφαλής. Μόλις τόν είδε να πέφτει κατά γής, ό άπάχης όρμησε επάνω στο όθμα του, τόν άναποδογύρισε με μιά κίνησι, σάν να ήτανε μπαρτέκι στή σκάρα και άρχισε να τόν ληστεύη με όλους τούς κανόνες της έπιστήμης τ.υ. Σε κάθε άντικείμενο πού έβγαζε από τις τσέπες του, έβγαζε κ' ένα σχετικό έπιώ-νημα.

— "Ενα πορτοφολάκι άδειο! Μιά δέσμη κλειδιών.

— "Ενα μαντήλι. "Αλλο μαντήλι. "Ενα ρολόι. "Ενα πορτοφόλι μεγάλο.

Καθώς άνοίξε όμως τό μεγάλο πορτοφόλι, τό περιεχόμενο του σκούπισθηκε κατά γής κ' ό άπάχης έσκυψε να τό μαζέψη. Ξαφνικά όμως στάθηκε σάν άποσβολομένος. Είχε γίνει κατακίτρινος...

Μέσα στο πορτοφόλι εκείνο δέν ύπηρχαν χαρτονομίσματα άλλα χαρτιά διαφόρων ειδών, μερικές έπιστολές, μερικά έπισκεπτήρια και...καμιά είκοσιάρια καραγκιοζάκοι από χαρτόνι.

— Αί! ξεφώνησε ό άπάχης. Αυτό σημαίνει ότι...Αυτό, είνε βέβαια!

"Επιασε με τά πλατιά κοκαλιάρικα χέρια του τό κινητό κεφάλι τού θύματός του, τό άνασηκωσε και κύτταζε με προσοχή τό πρόσωπό του.

— Βέβαια αυτός είνε, δέν γελιέται, πορνομούσε. Είν' εκείνος πού άγόρασε όλους τούς καραγκιοζάκους μου. Βρέ, τί γκίνα! "Αναθεματισμένη γκίνα! Κι' έδω άκόμη με κινήσεις! Να βαρύνω τόν πιά σβέρο, τόν πιά τζέντλεμαν άνθρωπο πού γυνοίσει στή σκαλίνα μου ζωή. "Αλλά άραγε να τόν άποτελείωσει;

"Αρχισε να πασπατεύη τό στήθος τού θύματος φωνάζοντας του:

— Κύριε! Αί, κύριε! "Ακούσε κύριε! Οθ' να πάρη ό διάβολος! Θα είνε άποτελεσματικός. "Α! "Οχι.Νά πού κοιμείται. Νά ή καρδιά του χτυπάει. Δόξα σοι ό Θεός!... Μά, πρέπει να τόν σηκώσω από δω, να τόν πάω σε καμιά κλινική γιά να τόν προλάβουν. Μορ έρημα. Δέν περνάει κανένας, άς είνε και χωροφύλακας. Μορ έρημα! Κανένας!

Κύτταζε μιά φορά γύρω του και σάν μανιασμένος άρχισε να φωνάζη με όλη τή δύναμη των πνευμόνων του:

— Βοήθεια! Βοήθεια! σκούτωσαν έναν άνθρωπο έδω, βοήθεια χριστιανοί.

Και χωρίς να νοιασθή γιά τόν εαυτό του πού θα τόν ύποπτείνοντουσαν άμέσως, χωρίς καν να σκεφθή να πετάξη μακριά τό λαοτιχένο ρόπαλό του, εξακολούθησε να φωνάζη όσο μπορούσε δυνατά τέτοια:

— Βοήθεια, βοήθεια, σκούτωσαν άνθρωπο έδω πέρα!...

HUGUES LAPAIRE

ΤΟ ΣΤΟΜΑΧΙ ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ Δ'

"Ο Ερρίκος Δ', άν και γενναιοδωρος, όταν τού άνηγγέλετο, σε καμιά έκτακτη, ότι είχαν φανεί οι έχθροί, καταλαμβάνετο έ-ξαφνα από μιά περίεργη ατομική διατάραξη... Φοβούμενος δέ μήπως παρεξηγηθεί από τούς αλλόκοις του, άρχισε άμέσως να ερωτεύεται και να κοροϊεύη ό ίδιος τό πάθημά του αυτό.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ Ο Β' ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ

Τὰ ἀρχιτεκτονικὰ ὄνειρα τοῦ βασιλέως. Τὰ καλὰ τὰ πού ἀδειάζουν τὰ ταμεία. Χρήματα!... Χρήματα!... Χρήματα!... Ζητείται πρωθυπουργός. Ἡ συνωμοσία. Ὁ βασιλεὺς πάσχει διανοητικῶς! Ἡ περιπέτεια τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ κήρυξις τῆς Ἀντιβασιλείας. Ὁ Λουδοβίκος ὑπὸ ἐπιτήρησιν. Τὸ τελευταῖο διάγγελμα του. Ὁ τραγικὸς περίπατος. Μία δολοφονία καὶ μία πτοκτονία. Μία τραγικὴ αὐτοκράτειρα μπρὸς στὸ πτώμα ἐνὸς τραγικοῦ βασιλέως, κλπ.

IV

Τὰ χρόνια περνοῦσαν ἐντωμεταξύ μὰ ὁ Λουδοβίκος ἐξακολουθοῦσε νὰ ζῇ πάντοτε μέσ' στὰ ὄνειρά του. Ἡ μόνη του ἐπαφὴ μετὰ τὴν πραγματικότητα ἦταν ἡ ἀρχιτεκτονική. Ὅλο καὶ ἐκτελεζομένη παλάτια. Παλάτια ὀνειρώδους πλούτου, ἀμύθητης πολυτελείας, παλάτια παραμυθένια. Μὰ καὶ αὐτὰ τάχιζε γιὰ νὰ στεγάσῃ μέσα στὶς αἰθούσες του, πού ἦσαν γεμάτες ἀπὸ ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος, τὰ ὄνειρά του.

Ὅλα αὐτὰ ὅμως ἐστοίχιζαν ἑκατομμύρια, πολλὰ ἑκατομμύρια καὶ τὸ δημόσιο ταμεῖο εἶχε σχεδὸν ἀδειάσει περὶ. Τὰ χρήματα τοῦ βασιλικοῦ θησαυροφυλακείου εἶχαν φτάσει σ' ἕνα περίπου σημεῖον διςκατομμυρίου φράγκων. Ἡ χρεωκοπία ἀπειλοῦσε περὶ τῆς Βαυαρίας καὶ ἡ κυβερνήσεις εὐρισκόμενες πρὸ ἀδιεξόδου, ὑπέβαλαν τὴν παραίτησή τους ἡ μίση ὅστερ' ἀπ' τὴν ἄλλη. Ὡστόσο ὁ βασιλεὺς ἤθελε ἀκόμη χρήματα, χρήματα πολλὰ γιὰ νὰ χτίσῃ καινούργια παλάτια. Ἡ κυβερνήσις ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ τοῦ τὰ χορηγήσῃ. Τότε ὁ Λουδοβίκος ἐκάλεσε τὸν στανλάρχη του καὶ τοῦ ἀνέθεσε νὰ πῇ νὰ βρῇ τὸν πρῶτον πρωθυπουργὸ Ζίγκλερ καὶ νὰ τοῦ ἀναθέσῃ ἐκ μέρους του, τὸ σχηματισμὸ νέας κυβερνήσεως. «Πές του—τοῦ εἶπε—ὅτι τὸς σημερινούς μου ὑπουργούς θὰ τοὺς διώξω, γιὰτὶ μοῦ εἶναι περὶ ἀπόρητοι. Αὐτὸς θὰ γίνῃ πρωθυπουργὸς ἂν ταχτοποιήσῃ τὰ πράγματα ὥστε τὰ θέλω ἐγώ... Μοῦ χρειάζονται, πολλὰ ἑκατομμύρια γιὰ νὰ χτίσω καινούργια παλάτια. Πές του πὼς αὐτὰ εἶνε ἡ μεγαλειότης καὶ τῆς ζωῆς, ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸ πού, λόγω ἐλλείψεως χρημάτων, σταμάτησα τὸ χτίσιμό τους, εἶμαι κυριολεκτικῶς δυστυχής, ὅτι σκέπτομαι νὰ παραιτηθῶ, ν' αὐτοκτονήσω, ὅτι ἡ κατάστασις αὐτὴ πρέπει νὰ τελειώσῃ, ὅτι ἡ οἰκοδομὴ πρέπει νὰ ξαναρχίσουν γρήγορα καὶ, ὅτι ἂν τὰ κάνει ὁ αὐτὸς, θὰ μὲ ξαναφέρῃ στὴ ζῆ... Ἡ εὐτυχία μου ἐξαρτᾶται ἀπ' αὐτό.» Μὰ ὁ Ζίγκλερ ἀρνήθηκε ν' ἀναλάβῃ τὴν κυβερνήσιν ὑπ' αὐτοῦς τοὺς ὁρους καὶ ἐταί ὁ Λουδοβίκος δὲν εὐρίσκει περὶ κανένα ἐμπιστο γιὰ νὰ τοῦ ἀνάθεσῃ τὸ σχηματισμὸ τῆς κυβερνήσεως.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον ἀγνοοῦσε ὁ βασιλεὺς ἦταν ἡ μεγάλη συνωμοσία πού γινόταν στὴ παρυσκήνια εἰς βάρος του. Οἱ θεῖοι τοῦ Λουδοβίκου καὶ Λεοπόλδος, βλέποντας τὴν κατάστασιν, εἶχαν ἀρχίσει νὰ φοβοῦνται γιὰ τὴν δυναστεία τους. Φοβόντουσαν μήπως ἐξεγερθῇ ὁ λαός, ὅποτε ἡ καταστροφὴ θὰ ἦταν ἀνεπαρόχθρη. Καὶ διοργάνωσαν μίαν συνωμοσίαν, τῆς ὁποίας σκοπὸς ἦταν ἡ προσωρινὴ ἢ ὁριστικὴ ἀπομάκρυνσις τοῦ Λουδοβίκου ἀπὸ τοῦ θρόνου καὶ ἡ ἀνάθεσις τῆς ἀντιβασιλείας στὸν πρίγκηπα Λεοπόλδου.

Ὁ Λουδοβίκος, στὸ διάστημα αὐτό, ἐντελὼς ἀνύποπτος, ἐξακολουθοῦσε νὰ πᾶν γιὰ νὰ βρῇ χρήματα. Ἐννοιοῦσε ὅτι ὁ θρόνος του, τὸ μέλλον του, ἡ ζωὴ του, ἐξαρτῶντο μονάχα ἀπ' αὐτὰ. Τοῦ κάκου ἀπετάθη, σχετικῶς πρὸς τὸν τραπεζικὸν οἶκον Ρόταχλιντ καὶ στὸ Σάχη τῆς Περσίας, ζητώντας τεράστια δάνεια. Τοῦ κάκου κατήχησε ἕνα σχέδιον συμφωνίας μετὰ τὴ Γαλλίαν, διὰ τοῦ ὁποῦ αὐτὴ θὰ τοῦ ἔδινε εἰκοσι ἑκατομμύρια φράγκα καὶ ἐκεῖνος θ' ἀναλάμβανε νὰ μείνῃ ἡ Βαυαρία οὐδέτερος σὲ περίπτωση μέλλοντος γαλλογερμανικοῦ πολέμου. Εἶχε ἀρχίσει μάλιστα νὰ ψιθυρίζεται, κατὰ τὸ 1886, ὅτι ὁ Λουδοβίκος, ἀπειλημένος περὶ νὰ βρῇ πούθεν ἄλλου χρήματα, εἶχε ἀποφασίσει νὰ βάλῃ χεῖρ στὶς καταθέσεις τῶν τραπεζῶν ὑπὸ τύπον δανείου. Μὰ δὲν ἐπρόλαβε. Οἱ γυαροὶ, οἱ ὅποιοι τὸν περιτοῦνιζαν, χωρὶς νὰ τὸν ἐξετάσουν, βλέποντας μόνον τὰ δῶρα ἔκριναν, ἀνεκρίνοντας στοὺς συγγενεῖς του ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπάσχει διανοητικῶς. Ὁ πρίγκηψ Λεοπόλδος, ὁ θεῖος του, ὅστερ' ἀπὸ μερικὸν διαταγῶν, στὸ τέλος, ἔμεινε συμφωνῶνς μαζὺ τους. Τὸ πρᾶγμα ἀνεκρινόθη, καὶ στὴν κυβερνήσιν καί, ὅλοι μαζὺ, ἀπεφάσισαν νὰ κηρύξουν τὴν ἀντιβασιλείαν καὶ νὰ τεθῇ ὁ βασιλεὺς ὑπὸ ἐπιτήρησιν.

Καὶ ἄμεσως μὴ ἐπιτροπὴ, ἀπαρτιζομένη ἀπὸ τὰ κυριώτερα μέλη τῆς κυβερνήσεως, ἐκίνησε γιὰ τὸ παλάτι τοῦ Χοχενσβαργάου, ὅπου βρισκόταν τὶς ἡμέρες αὐτῆς ὁ βασιλεὺς, γιὰ νὰ τοῦ ἀνακοινώσῃ μετὰ τρόπο τὴν κήρυξιν τῆς ἀντιβασιλείας. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐφθασε στὸ παλάτι τὰ μεσάνυχτα, μὰ ὁ βασιλεὺς βρισκόταν τὴν ὥρην ἐκείνη σὲ κάποιον ἐκδρομὴν μαζὺ μετὰ τὸν πιστὸ ὑποκόμιστον τοῦ Ντουρξχέιμ. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐγκαταστάθηκε στὸ παλάτι, δειπνῶν καὶ κατόπιν συζητῶντες συμβούλιον. Μὰ ἐνὸς συζητοῦσαν ὁ ἀμαεὺς Ὁστερχολτσερ, ἀφοσιωμένος φίλος τοῦ βασιλέως τοὺς ἀκούει. Ἀμέσως ἐτρέξε καὶ εἰδοποίησε τὸν κυριὸν του γιὰ τὰ διαδραματιζόμενα, ἱκετεύοντάς τον νὰ φύγῃ μίαν ὥρην ἀρχίτερο. Μὰ ὁ Λουδοβίκος δὲν τὰ πίστευε, δὲν ἤθελε νὰ τὰ πιστέψῃ. Δὲν μποροῦσε νὰ φανταστῇ ὅτι οἱ συγγενεῖς του καὶ οἱ φίλοι του τὸν ἐπρόδιδαν. Καὶ περιλυτὸς ἀποτραβήχθηκε

στὸν πύργον τοῦ Νιουφρσταντίν γιὰ ν' ἀναπαυθῇ.

Κατὰ τὶς τέσσαρες τὸ πρωτὶ, εἶχε ἀρχίσει περὶ νὰ ξημερώσῃ. Ἀπὸ τὴν βροχούλιν ἐπέφερε καὶ πυκνὴ ὁμίχλη σκέπαζε τὸ δάσος πού περιεστοιχίεζε τὸν πύργον, στὸν ὁποῖον βρισκόταν ὁ βασιλεὺς. Ἐξαφνὰ τέσσαρα ἀμαεῖς σταμάτησαν μπρὸς τὴν κυρία εἴσοδον. Ἀμέσως ἡ φρουρὰ ἐτρέξε ἐκεῖ, καὶ ζήτησε νὰ μάθῃ ποιοὶ ἦσαν καὶ τί ζητοῦσαν. Ἦταν ἡ ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία ἀποκαμωμένη περὶ νὰ περμύνῃ τὸν βασιλέα στὸ Χοχενσβαργάου, εἶχε πάει νὰ τὸν βρῇ στὸ Νιουφρσταντίν. Μὰ οἱ φρουροὶ τῆς ἀπαγορεύσαν τὴν εἴσοδον. «Ὁ βασιλεὺς εἶνε ἀρρωστος—εἶπαν τότε—τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς—καὶ φέρονται γιὰ νὰ τὸν θεραπεύσουν». Μὰ οἱ φρουροὶ ἀπάντησαν: «ἔχουμε ἐντολὴ νὰ μὴν ἀφήσουμε κανέναν νὰ πᾶι μέσα».

Μόλις ὁ Λουδοβίκος τὰ ἔμαθε ὅλα αὐτὰ, ἔγινε ἔξω φρενὼν. Διέταξε ἄμεσως τὴν φρουρὰ νὰ συλλάβῃ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ τὰ φυλάκισῃ. Τῆς εὐκαιρίας ὅμως αὐτῆς ἐπαφελήθη ὁ πρίγκηψ Λεοπόλδος γιὰ νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τὸν βασιλικὸν λαόν, κηρύσσοντας τὴν ἀντιβασιλείαν, τὴν ἀκόλουθον προκήρυξιν:

«Ἐν ὀνόματι τῆς Ἀυτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, ὁ ἡμέτερος βασιλικὸς οἶκος καὶ οἱ πιστοὶς βασιλικὸς λαός, ἐκλήθησαν ὑπὸ θλίβετον δυστυχίαν, κατόπιν ἀνεξερεύνητον βουλήσαν τοῦ Ὑψίστου: ἡ σοβαρὰ καὶ ἀνιάτος ἀσθένεια τοῦ προσφιλοῦς μου ἀνερπιοῦ, τοῦ Παντοδυνάμου Βασιλέως μας καὶ Κυρίου, τῆς Ἀυτοῦ Μεγαλειότητος Λουδοβίκου τοῦ II, τὸν ἐμπνέοντος τοῦ λοιποῦ, συμφωνῶντος πρὸς τὸ ἀποθῆναι II, παράγραφος 11, τοῦ Συντάγματος, νὰ ἐξακρίβῃ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν... κλπ...»

Ἀπὸ ἐκρήνχθιν στὸ Μόναχο, ἡ ἀντιβασιλεία, τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς μαζὺ μετὰ τοὺς γυαροὺς καὶ τοὺς νοσοκόμους πού τοὺς συνόδευαν, διατελοῦσαν ὑπὸ ἐπιτήρησιν σὲ μίαν ἰσόγειαν αἰθούσαν τοῦ πύργου Νιουφρσταντίν. Ἐντωμεταξύ, ὁ χωρὶς καὶ οἱ ὁρεινοὶ τῶν περιχώρων πορτοφύλαχοι, ἐνοπλοὶ γιὰ νὰ βοηθήσουν τὸν βασιλέα ἔκεινον, ἀπὸ τὸ γραφεῖον του, συνέτασσε διατάξεις διαταγῶν, τὶς ὁποῖες ἕνας λακκὸς ἀνεκρινόταν στοὺς κρατούμενους γιὰ νὰ τοὺς τρομοκρατῇ. «Οἱ ποδοῦται—διέτασε ὁ Λουδοβίκος—θὰ περὶ τὰς ἀποδείξεων εἰς θάνατον: ὁ δὲ τὸν χρόνον τὴν γλώσσα καὶ τὰ χέρια, θὰ τοὺς μαστιγώσουν μετὰ χεῖρ θανάτου καὶ θὰ τοὺς γδάρουν...» Οἱ διατάξεις εἶχαν ἀρχίσει νὰ φοροῦνται γιὰ τὴν ζωὴν, ὅταν ἔξαφνὰ ἐφθασε στὸν πύργον ὁ νομάρχης τῆς περιφέρειας, φέρνοντας διαταγὴν τῆς ἀντιβασιλείας πρὸς τὴν φρουρὰ ν' ἀποσυρθῇ. Ἡ φρουρὰ ὑπήκουσε καὶ οἱ κρατούμενοι ἐλευθέρωθησαν.

Τότε ὁ βασιλεὺς ἔγραψε μαζὺ μετὰ τὸν ἀρτιστομένον τοῦ ὑποσπιστῆ Ντουρξχέιμ τὸ ἀκόλουθον διάγγελμα πρὸς τὸν βασιλικὸν λαόν:

«Ἐγώ, ὁ Λουδοβίκος II, βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, ἐπίσταμαι εἰς τὴν ἀνάγκην, ν' ἀπευθύνω εἰς τὸν προσφιλέ μου λαόν καὶ εἰς ὅλον τὸν βασιλικὸν ἔθνον τὴν ἀκόλουθον προκήρυξιν: Ὁ πρίγκηψ Λεοπόλδος σχεδιάζει, παρὰ τὴν θέλησιν μου, ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς χώρας μου, ἢ δὲ παραστήσει κυβερνήσιν, ἐξαπατήσας τὸν λαόν ἐν τῇ καταστάσει τῆς ὕλης μου, προετοιμάζει πράξεις ἐσχάτης προδοσίας.

Ἐγὼ, ὡς εὐχὴς σωματικῶς καὶ πνευματικῶς, ὥστε καθεὶς ἀπὸς μονάρχην, ἀλλ' ἢ ἐσχάτην προδοσίαν ἐξελέσεται τὸν κατὰ πλημμελίαν καὶ ταχέως ὥστε φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ ἔχω τὸν ἀντικαὶν χρόνον διὰ νὰ λάβω τὰ κατάλληλα μέτρα ἐναντίον τοῦ ἐγκληματικῶν προθέσεων τῆς κυβερνήσεως.

Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ σχέδιον τοῦ πρίγκηψ Λεοπόλδου ἦτοιν πραγματοποιηθῇ καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν, θελ' κατορθώσῃ, παρὰ τὴν θέλησιν μου, νὰ καταλάβῃ τὴν ἀντιβασιλείαν, ἐπιφορετίζω τοὺς πιστοὺς φίλους μου, νὰ ἐπεμαρτυρῶν τὸν δικαιοκράτην μου δι' ὅλων τῶν μέσων καὶ εἰς πᾶσαν περίστασιν.

Ἀναμείνω ἀπὸ ὅλων τοὺς πιστοὺς μου ὑπαλλήλων, ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικὸν καὶ στρατιώταις, νὰ ἐνθουσιάζων τὸν ἐπίσημον ὄρκον διὰ τοῦ ὁποῦ μοι ἐδῆλσαν πιστῶς. Νὰ μοῦ μείνουν ἀφοσιωμένοι εἰς τὰς κρίσεις αὐτὰς ὥστε νὰ μὴ βοηθήσουν ὅπως καταπολεμῶν τοὺς προδοτάς...»

Μὰ ἦταν περὶ ἄργα καὶ τὸ διάγγελμα αὐτὸ δὲν ἐφθασε ποτε στὸν Ντουρξχέιμ. Ὁ Ντουρξχέιμ συγχρόνως ἐστειλ' ἕνα τηλεγράφημα στὸ Σύνταγμα τῶν Κυννηγῶν γιὰ νὰ στείλῃ εἰς βοήθειαν τὸν βασιλέα, μὰ ἦταν ἐπίσης πολὺ ἄργα. Ἡ ἀντιβασιλεία εἶχε ἤδη ἀρτῆσαι παντοῦ διαταγῶν καὶ τὰ τηλεγραφεῖα βρισκόνταν σὲ τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἐκπεριστασίαν. Ἐνῶν ὁ βασιλεὺς μετὰ τὸ πικρὸν καὶ τὸν πῦρ. Ἐνας εἰδικὸς ταχυδρόμος τότε κατώρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν βασιλικὸν οἶκον καὶ νὰ στείλῃ αὐτὸν καὶ τὴν ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ Λουδοβίκου.

βίον πρὸς τὸν Βίσαρχ καὶ τὸν βασιλέα τῆς Πρωσίας, διὰ τῶν ὁποίων ζητοῦσε τὴ βοήθειά τους. Μὰ ἦταν ἄργα, πολὺ ἄργα, γιὰτὶ τὰ πάντα περὶ εἶχαν συντελεσθῇ καὶ ἡ Ἀντιβασιλεία εἶχε ἐπικρατήσῃ. Ἀμέσως διὰ διαταγῆς ἐφθασαν ἀπὸ τὸ Μόναχο, διὰ τῶν ὁποίων διέτασσε ὁ Ντουρξχέιμ νὰ παρουσιαστῇ ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως. Στὴν ἀρχὴ ὁ πιστὸς ὑποσπιστὴς ἀρνήθηκε νὰ ὑπακούσῃ, μὰ κατόπιν ἐπέστη καὶ ἔφυγε. Ὅταν ἐφθασε στὸ Μόναχο, συνελήφθη ἄμεσως.

Μόλις ἔφυγε καὶ ὁ τελευταῖος φίλος τοῦ βασιλέως, διὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἐφθασαν στὸ Νιουφρσταντίν, συνοδευόμενα ἀπὸ ἕνα πλῆθος ἀξιωματικῶν, ψυχιάτρων καὶ νοσοκόμων. Ἀμέσως ἕνας ὑπὸ ῥέτης ἐτρέξε καὶ τοὺς εἶπε νὰ σπεύσουν πρὸς τὰ διαμερίσματα τοῦ βασιλέως, γιὰτὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης, ἐκνευρισμένη μέχρι παροξυσμοῦ ἀπειλοῦσε ὅτι θὰ γκρεμισθῇ ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ πύργου. Ἀμέσως ἐκτακτὰ μέτρα ἐλήφθησαν: οἱ ἔξοδοι τῶν διαδρόμων ἀπεκλείσθησαν καὶ νοσοκόμοι ἐκφύθηκαν στὰ δωμάτια, στὰ ὁποῖα θὰ πᾶν ὁ βασιλεὺς, ἂν ἐπρόκειτο νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀπειλήν του.

Ἀπολύτῃ σιωπῇ καὶ ἀγωνίᾳ ἐπικρατοῦσε μετ' αὐτὸν τὸ παλάτι. Ἄεθρα μέσα ἀπὸ μὴν ἀλφουρα τῶν ἰδιαιτέρων διαμερισμάτων τοῦ βασιλέως ἀκούστηκαν βήματα. Μία πόρτα ἀνοίξε καὶ ὁ Λουδοβίκος παρουσιάστηκε γιγαντιῶδης καὶ κάλεσε ἕναν ὑπὸ ῥέτης στὸν ὁποῖον ἀρχισε νὰ δίνει ἀκατάληπτες διαταγῶν. Ἀμέσως εἰσώχθησαν ἀπ' ὅλες τὶς μερὲς οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς ἀντιβασιλείας, περικυκλῶντας ἐταί τὸν Λουδοβίκον. Πρὶν ἐκείνων προσφθάνῃ καὶ κἀν τὴν παραμικρὴ κίνησιν, οἱ νοσοκόμοι τοῦ ἐπῆσαν τὰ χέρια, ἐνὸς ὁ δόκτωρ φὸν Γκούντεν, προχωρῶντας πρὸς αὐτὸν τοῦ εἶπε:

—Μεγαλειότης, εὐρίσκωμαι στὴν δυσάρεστη ἀνάγκην νὰ ἐπιτελέσω σήμερον τὸ θλιβερότατον καθήκον τῆς ζωῆς μου. Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, κατόπιν διαγνώσεως τεσσάρων ἰατρῶν, ἐκρίθη ἀνεύθυνος. Ὁ πρίγκηψ Λεοπόλδος ἐκίνησε τὴν ἀντιβασιλείαν. ἔχω διαταγὴ νὰ συνοδεύσω ἀπὸψε τὴν Ὑμετέρα Μεγαλειότητα στὸ ἀνάκτορον τοῦ Μπέρχιν.

—Ἄ! φωνάει μετ' ὀδύνῃ ἐκείνη τὴν στιγμὴν ὁ Λουδοβίκος. Τί με θέλεις; Τί σημαίνουν ὅλα αὐτὰ;... Πὼς μπορεῖτε νὰ λέτε ὅτι εἶμαι ἀσθενής, ἀπὸ δὲν μ' ἐξετάσατε ποτέ;

—Μεγαλειότης, δὲν ὑπῆρχε καμμία ἀνάγκη γι' αὐτό... Μόνος σας ἐδῶσατε ἕνα σωρὸ ἀποδείξεις τῆς ἀσθενείας σας...

—Καὶ πόσον καιρὸ θὰ διαρκέσῃ ἡ θεραπεία μου;

—Ἐνα χρόνον, σύμφωνα μετὰ τὸ Σύνταγμα...

—Ὡ, ἀπάντησε ὁ Λουδοβίκος, δὲν χρειάζεται τόσο πολὺς καιρὸς γιὰ νὰ ἔκρινε ἕναν ἄνθρωπον.

—Μεγαλειότης, εἶπε τότε ὁ γυαρός, ἡ τιμὴ μου μοῖ ἐπὶβάλλει νὰ μὴ σὰς ἀπαντήσω.

Στὶς τέσσαρες τὸ πρωτὶ, ὁ βασιλεὺς μαζὺ μετὰ τὴν ἀκόλουθον ἡ μάλλον τὴν φρουρὰ, ἐκίνησε γιὰ τὸν πύργον τοῦ Μπέρχιν. Ὁ Λουδοβίκος εἶπε μερικὰ ἀσπερ, βλέποντας ὅτι τὸ παλὺν οἰκογενειακὸν τοῦ ἀνάκτορον εἶχε περιελισθῇ μετὰ ὁλοκαίνουργους φράγκες, ὅτι σὲ κάθε βῆμα ὑπῆρχαν σκοποὶ πού προσπαθοῦσαν νὰ κινῶνται, ὅτι μαχαίρια δὲν ὑπῆρχαν σὲ σερβίτια τοῦ τραπέζιου καὶ ὅτι γενικῶς ὅλο τὸ παλάτι ἐμοίχεζε τώρα μετὰ πλούσιον φρενοκομεῖον. Κοιμήθηκε νωρίς, καὶ τὴν ἄλλη μέρα, Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς, ἔκρινε ἐντελὼς ἴσχυρος. Βλέποντας αὐτό, ὁ δόκτωρ φὸν Γκούντεν ἐπέστειλε πρὸς τὴν κυβερνήσιν τὸ δικαστικὸν τηλεγράφημα:

«Ὅλα πηγαινὺν καλὰ!»

Κατὰ τὴν πένητὸν τὸ ἀπόγευμα, ὁ βασιλεὺς προγεμνίστηκε λίγο καὶ ἔπειτα προκάλεισε τὸν δόκτωρ φὸν Γκούντεν νὰ τὸν συνοδεύσῃ καὶ νὰ κάνουν ἕναν περίπατον. Ἐκίνησαν κατὰ τὶς ἐξήμισαν καὶ τὸ βῆσαν ἴσχυα πέρνοντας μὴ δέντροστοιχίαν, πού παρόν, ἡ ὁποία ἀκολουθοῦσε τὴν ὁχτὴ τῆς λίμνης Στάρνμπεργκ. Ὁ δόκτωρ εἶχε κρινεὶ περὶ τὸν πρὸς συνοδεύσῃ καὶ νοσοκόμος. Ὁ βασιλεὺς ἦταν ἡνωτότος, καὶ ὁ περιπάτος τους δὲν θὰ διαρκέσει πολὺ. Ἐξ ἄλλου, ὁ δόκτωρ ἔκρινε τὸν ἑαυτὸν ὅπως ἀρκετὰ δυνατὸ, ὥστε νὰ συγκρατήσῃ τὸν βασιλέα, ἂν τοῦ ἐρχόταν καμμία κρίσις.

Λίγον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν δύο περιπατητῶν, ὁ σὺνταξὸς πού ἦταν ἤδη συννεφιασμένος, σκοτεινίεσε ἀκόμη περισσότερο καὶ βροχὴ ἀρχισε νὰ πέφτῃ. Στὸ παλάτι ἀρχισαν ν' ἀνησυχοῦν γιὰ τὸν βασιλέα καὶ τὸν δόκτωρ. Φοβόντουσαν μὴ τοὺς πιάσει καμμία μπόρα στὸ δρόμον. Ἡ ὥρα ὅμως περνοῦσε καὶ αὐτοὶ δὲ φαινόταν πούθεν. Ἐστῆσαν, ὀχτῶ, ὀχτῶμιση... Ἡ μπόρα εἶχε ἐσπᾶσει περὶ. Ὁ δόκτωρ Μύλλερ, ὁ ὁποῖος εἶχε μείνει στὸ παλάτι τὰ εἶχε χαμένην. Στὶς ἑννέα ἡ ὥρα ὅλο τὸ προσωπικὸν τῶν ἀνακτόρων ἦταν περὶ ἀνάστατον καὶ ἡ ἔρευνα ἀρχισαν μετ' αὐτὸν πᾶν.

Ὅλο τὸ πᾶρον φαχτερε πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις του, μὰ οἱ περιτοκοὶ γύριζαν ἡ μὴ κατόπιν τῆς ἄλλης, χωρὶς νὰ βροῦν οὔτε τὸν βασιλέα, οὔτε τὸν δόκτωρ. Κατὰ τὴν δέκα, ἐσάτην στὸ Μόναχο τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα: «Βασιλεὺς καὶ Γκούντεν δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐκπεριστασίαν. Ἀραστήσαναι ἀναζητήσεις ἐνεργόντων.»

Τέλος, κατὰ τὴν δέκα καὶ μισή, ἕνας ὑπὸ ῥέτης βοήκη σκηνὴν ὁχτὴ τῆς λίμνης τοῦ καπέλλο τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος μετὰ τὴν διαμνηνία πόρτην του. Σὲ λίγες στιγμῆς, βῆσαν ἐκεῖ κοντὰ καὶ τὸ καπέλλο τοῦ γυαροῦ, τὸ σακκάκι τοῦ βασιλέως καὶ μὴ ὑπερέβη. Ἀμέσως ὅλοι ἐτρέξαν πρὸς τὴν λίμνην καὶ ἔβλεψαν ἕνα βαρκαλά. Ὁ Μύλλερ, οἱ νοσοκόμοι του καὶ ὁ αἰσώχτης τοῦ Μπέρχιν πῆσαν στὴν βάρκα. Μόλις τραβῆσαν μερικὲς κουπιές, ὁ αἰσώχτης ἔβγαλε μὴ κραυγὴν τῆς φωνῆς καὶ ἀμέσως πῆδοντας μετ' αὐτὸν σὲ ῥηχὸν νερόν, ἀνέβασε ἕνα πτόμα πού ἐπέπλεε σχεδὸν στὴν ἐπιφάνειαν. Ἦταν ὁ βασιλεὺς μετὰ τὸ πικρὸν καὶ τὸν πῦρ. Ἐνας εἰδικὸς ταχυδρόμος τότε κατώρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὸν βασιλικὸν οἶκον καὶ νὰ στείλῃ αὐτὸν καὶ τὴν ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ Λουδοβίκου.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΟΙ

ΣΤΙΣ ΛΑΣΠΕΣ

Μὲ ἀνασκαμμένο τὸ μεταξωτὸ φόρεμα λιγάνι περισσότερο ἀπὸ τὸ κανονικόν, πατώντας σιγά-σιγά στὶς μύτες, περῶν ἀπὸ τὸ ἕνα πεζοδρόμιον στὸ ἄλλο.

Τὶ λάσπη!... Ὁ κόσμος ὅλος στέκει σὰ χάλας καὶ τὴν κυττὰ, μετνωμένα τὰ μάτια, μετνωμένα τὰ νεύρα καὶ νοιώθει νὰ ξυπνῶν μέσα του κάποιον πόθο... Καὶ καταβαίνει τὸ αἷμα νὰ τρέξῃ μετὰ ὁρμὴν ἀπὸ τὶς φλέβες στὴν καρδίαν, μετὰ ὁρμὴν ἀκατάσχετη σὰ νὰ γυροῦν νὰ βγῇ ἔξω!... Μὰ ἐκείνη μάρμαρο, ἀναισθητὴ, δὲ κρίνει οὔτε μὴ μὰτι γύρω της.

Ὅλο περπατεῖ σιγά-σιγά νὰ μὴ λερῶσθαι τὸ κομψὸ παπουτσάκι της καὶ τὴ μαύρην μεταξωτὴν κάλσιν... Ὅλα τὰ ἀπειλεῖ ἡ λάσπη.

Κ' ἐνὸς περπατεῖ ἀκούει τὸν κόσμο νὰ χουχουλίζεται τριγύρω της. Κι' ὁ ἥλιος ἀκόμα ἀπὸ κεῖ ψηλά πού τὴ θωρεῖ καὶ τὴ λυγροῦναι καὶ τὴ λαχταρεῖ καὶ αὐτὸς, ἔχει ἀφῆσθαι τὴ δουλειά του καὶ κάθεται τερπνέλης καλλιτέχνης, καὶ χαράζει σὰ σαστισμένος ἀπὸ τὴ θέλησιν τῆς μετὰ συγχισμένης σκίης τὸ σκίτσον τῆς ἀπάνου στὸ μοναχικὸν δρόμον!

Καὶ γὰρ πού στέκει ἐκεῖ στὸ πλάι, καὶ χαϊεύει ἀφρημένους μπροστὰ σὲ μὴν βιτρίνα... φαρμακείου καὶ οἶχον δειλά-δειλά τὰ μάτια μου στὸ χυτὸ τῆς πόδι, πού βουτῆται μέσα στὶς λάσπες, ἐνὸς ἀπὸ τὴν μὴ μερὰ θαυμάζω τὴν καλαισθησίαν τοῦ δημιουργοῦ, ἀπὸ τὴν ἄλλη θυμῶν καὶ βλαστημῶν, γιὰτὶ ἐκδήθη καὶ μ' ἐφτίσσε ἀνθρώπον μετὰ ἀισθησῆς, μετὰ πνοῆς, μετὰ νεύρα καὶ δὲ μ' ἀφῆνε ὥστε ἦμουν τὴν πρώτην φορὰ... ἔτσι δὲ λάσπη!... ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΕΣ

ΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΙ

Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς πρὸ πρωτόγονους καὶ τοὺς πρὸ ἀξέστους λαοὺς τῆς Εὐρώπης εἶνε οἱ Μαυροβούνιοι καὶ οἱ τῶν ὁποίων ἡ ἐπιστήμη καὶ τὰ μέσα της εἶνε πράγματα ἐντελῶς ἀγνώστα.

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑΙ...

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

παίδι μου, απάντησε ο χειρουργός. Και δπου κι' αν βρισκόσαι, δπου κι' αν σε σύρουν ή περιπέτειες της ζωής, θα σου στέλνω άμέσως τὰ χρήματα, που θα σου χρειάζονται.

— Θέλω ή μισή από την περιουσία μου, απάντησε ο Κανδάλ, να μοιραστή στους φτωχούς, στους φυλακισμένους και στους καταδικωμένους ομοθησκούς μας.

— Και την παραγγελία σου αυτή θα την εκτελέσω πρόθυμα, είπε ο χειρουργός.

— Και τώρα, είπε ο κόμης, ως αγαλλιαστούμε σφίχτα, είμαι ετοιμος να φύγω.

— Να φύγης, ενώ είνε ακόμη μέρα! Μά αυτό θα ήταν μεγάλη τρέλλα τούτε ο 'Αμβρόσιος Παρέ. Περιμενε να νυχτώση, γιά νάχω άλλωστε τόν καιρό να σου βρώ ένα καλό άλογο, ρούχα, όπλα και μερικά χρήματα.

Ο κόμης Κανδάλ έμεινε ως πού να νυχτώση. Και σάν έπεσε τó βράδυ, ήταν πιά έντελώς άγνώριστος, παραμορφωμένος. Ο χειρουργός τού είχε λούσει τὰ μαλλιά του με κάποιο υγρό που από κατάμαυρα που ήσαν, έγιναν κατάξανθα. Τά ρούχα του τάλλαξε, μ' άλλα φτωχικά, χοντροκομμένα, άταίριαστα τόν κορμί του, έτσι πού έμοιαζε μ' αγαθό αστό.

Όταν προχώρησε αρκετά ή νύχτα, ο χειρουργός ώδήγησε τó νεαρό κόμητα έξω από τήν πόλη, σ' ένα μέρος όπου περιέμενε κάποιος χωρικός μ' ένα σφριγηλότατο άλογο, άξιο να τρέξη, χωρίς να σταματήσει, είκοσι χιλιόμετρα.

Ο κόμης Κανδάλ και ο χειρουργός αγαλλιάστηκαν και φιλήθηκαν, σάν να ήσαν πατέρας και υιός.

Τέλος ο Ράλφ καθάλισε και κέντρισε τ' άλογό του. Ο χειρουργός τόν παρακολουθούσε ως τή στιγμή πού ή σιά του χάθηκε μέσα στό σκοτάδι τής νύχτας. Έπειτα σταμάτησε και φηγκάζονταν τόν κρότο τών πετάλων, πού λίγο - λίγο έσβηνε κι' αυτός μέσα στη νυχτερινή σιγή...

Τέλος ο χειρουργός ξαναπέρασε τó δρόμο πρὸς τόν πύργο με τήν καρδιά σφιγμένη από λύπη.

— Υπάρχει κάτι τó μοιραίο χαρά μένο στό μέτωπο τού νέου αυτού! συλλογίζονταν ο 'Αμβρόσιος Παρέ. Αν ήξερα να μελετώ τὰ άστρα και αν πίστευα στήν άστρολογία θάβλεπα ίσως αν τó άστρο του κυριαχείται από κάποιο άλλο άστρο πιο ισχυρό κι' αν τó παιδί αυτό θα νικήση ποτέ στήν πάλη του κατά τού άγνώστου... Τί μυστήριο! Μυστήριο, πού αν κανείς κατορθώσει να σηκώσει και μιά μονάχα πτυχή του, ώρισμένους θα είνε Θεός!

ΜΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Στό σημείο αυτό είνε ανάγκη να όπισθοδρομήσουμε μερικάς ή μέρες και ν' αναζητήσουμε τὰ πρόσωπα πού άρήσαμε, γιά ν' ακολουθήσουμε τή δική και τις περιπέτειες τού κόμητος Κανδάλ:

Τήν επομένη τών όργων πού συνέβησαν στό Ταλεμόντο, ο στρατός τών Ουγενότων, άφού έστερήθη τόν άρχηγό του λοχαγό Ρολάνδο Φερουιλιάκ και άνεκρήφθη διοικητή του τόν Ιωάννη Βιλανδρό, ξεκίνησε γιά τήν 'Ορεϊλάν.

Δίγες ώρες πρίν είχε φύγει γιά τó ίδιο μέρος ο γραμματέας τού σταυλάρχου Μονμορανσύ, Ροβέρτος Κέρ, με τήν έντολή να εξασφαλίση τήν άναχώρησι τών Ουγενότων. Ο Ροβέρτος έφτασε στήν 'Ορεϊλάν έξ ώρες πρίν από τούς Ουγενότους.

Σαράντα βάρκες περίμεναν στήν όχθη τής λίμνης γιά να επιβιβαστή ο στρατός και να περάση στήν άντικρινή όχθη. Ο Ροβέρτος Κέρ και ο υιός τής 'Αρτέμιδος Βιλανδρό είχαν επιβιβασθεί στήν ίδια βάρκα.

— Θα διακηρύξετε λοιπόν κύριε, ρώτησε ο γραμματέας τού Κοντοσταυλίου τόν Προφήτη, ότι εκράτησα τó λόγο πού μου έδωκε ο αδέντης μου;

— Ναί, απάντησε ξερά-ξερά ο Προφήτης.

Είχαν αποβιβασθεί πιά στήν άλλη όχθη τής λίμνης και έπρεπε να περάσουν τή στενή λουρίδα τής ξηράς που χωρίζει τή λίμνη από τόν όκεανό γιά να φτάσουν στή θάλασσα.

— Τώρα πιά δε διατρέχετε κανέναν κίνδυνο, συνέχισε ο Ροβέρτος Κέρ. Να τó πλοίο, εκεί κάτω, πού θα σας μεταφέρει στήν 'Αγγλία.

— Μά τó πλοίο εκείνο δεν είνε 'Αγγλικό! είπε παραευνεμένος ο Ιωάννης Βιλανδρό.

— Μάλιστα, κύριε, απάντησε ο Ροβέρτος στενοχωρημένος κάπως, δεν είνε 'Αγγλικό, ο 'Ελλαμπροάτος Κοντοσταυλος γιά να φανή ως

τό τέλος καλός μαζί σας, παρακάλεσε τόν φίλο του κ. 'Αννεμπά να στείλη μιά γαλέρα γιά να σας μεταφέρει σε όποιαδήποτε 'Αγγλική άκτή θέλετε.

Ο Προφήτης όμως, ο όποιος δεν πίστευε τὰ λόγια τού γραμματέως, έβγαλε από τόν κόρφο του ένα μικρό σταυρό και προτεινοντάς τόν σ' αυτόν, τού είπε:

— Ορκίσου στό 'Ιερό αυτό σύμβολο ότι ή γαλέρα τού κ. 'Αννεμπά δε θα μάς αποβιβάση σε καμμιάν άλλη άκτή τής επικρατείας τού βασιλέως 'Ερρίκου Β'.

— Ορκίζομαι, απάντησε ο Ροβέρτος Κέρ, άκουμπώντας τó χέρι του στό σταυρό.

Ο Ιωάννης Βιλανδρό τόν κύταξε κατάματα γιά να βεβαιωθεί αν λέη άλήθεια. Ο γραμματέας δεν έχαμήλωσε τὰ μάτια του...

— Καλά, απάντησε ο Προφήτης. 'Υστερα από τόν όρκο σου δεν έχω τó δικαίωμα να μη σε πιστέψω. 'Αν όμως υπάρχη δόλος σά λόγια σου, ή όργη και ή κατάρα τού σταυρού να πέση άπάνου σου και άπάνου σ' εκείνον πού σ' έστειλε.

— Κύριε, όπως βλέπετε, ως τώρα εκράτησαμε τó λόγο μας σάν τίμιο άνθρωποι, είπε ο Ροβέρτος Κέρ. Είστε εγγενής άνθρωπος και πρέπει να εκπληρώσετε και σεις τήν υπόσχεσή σας.

— Μάλιστα! απάντησε ο Προφήτης και βγάζοντας από τόν κόρφο του τήν περγαμινή τής 'Αρτέμιδος Βιλανδρό τήν έδωσε στό γραμματέα τού Κοντοσταυλου, τού όποιου τó πρόσωπο έφωτίσθη έξαφνα από ένα χαμόγελο ευχαριστήσεως.

'Υστερα ο Ροβέρτος Κέρ κάνοντας μια βαθειά υπόκλιση έφυγε. Ο Προφήτης τόν παρακολουθούσε με τó βλέμμα του και κατάπληκτος είδε ότι άντί να γυρίση πρὸς τὰ πίσω και να περάση πάλι τήν άλλη όχθη τής λίμνης, τράβηξε πέρα και τρύπωσε στά καλάρια ενός βελότατου.

— Πού πάει τάχα; μουρμούρισε ο Προφήτης, άποφώντας. 'Α! κάποια παγίδα μάς έχουν στήσει! Προδοσία! Προδοσία! φώναξε.

Και ύστερα, γυρίζοντας πρὸς τούς Ουγενότους του, πρόσταξε με φωνή βροντερή:

— Στις βάρκες! Στις βάρκες άμέσως!

Οι νεώτεροι όρμησαν άμέσως και έσυραν από τήν άμμουδιά τις βάρκες στή θάλασσα. 'Υστερα παινώντας ως τή μέση στό νερό κοιταλούσαν στους όμους τών τούς γέροντας και τὰ γυναικόπαιδα. Σ' ένα τέταρτο όλος ο στρατός τού Βιλανδρό είχε μαπαρωριαστεί. 'Εκείνος έπεβίβασθη τελευταίος.

Η βάρκες όμως ήσαν έτοιμόρροπες και ύπηχε μεγάλως κίνδυνος. Αυτό τó κατάλαβε από τήν πρώτη στιγμή ο Προφήτης, αλλά δεν είπε τίποτα.

Σήκωσε μονάχά τó κεφάλι του και κύταξε να ιδη πόσο άπειξε ή γαλέρα. Δεν ήταν μεγάλη ή άποταση, μὸ ο Προφήτης πρόσεξε κάτι άλλο πού τοίκανε έχωρηρη έντύπωση: Ο κυβερνήτης τής γαλέρας, ο όποιος στέκονταν όρθιος στό κατάστρωμα και κύταζε κάπου μακριά στή θάλασσα με τó τηλεσκοπίό του, έκανε κάτι παράξενες κι' άλλόκοτες χειρονομίες, πού μαρτυρούσαν έξαιρετική ταραχή.

— Μά τί συμβαίνει λοιπόν; Συλλογίστηκε ο Βιλανδρό. Γιατί αυτός ο άνθρωπος είνε ταραγμένος;

'Υστερα στρέφοντας τὰ μάτια του πρὸς τή διεύθυνση πού κύταζε ο κυβερνήτης τής γαλέρας, είδε μια μεγάλη φρεγάτα πού έπλεε όλοταχώς πρὸς τή γαλέρα. Τήν ίδια στιγμή πυροβολισμοί πυκνοί άκούστηκαν από τήν ξηρά. Σφαίρες σφύριζαν γύρω από τις βάρκες.

Ο Προφήτης έστρεψε και είδε ένα τμήμα όπλοφόρων οί όποιοι παρυστάσσοντο στήν άκτή. Τού φάνηκε πὸς είδε εκεί άνάμεσα και τó γραμματέα τού Κοντοσταυλου να τούς δίνει τὰ σχετικά παραγγέλματα.

— Τραβάτε κουπί! Κουπί μ' όλη σας τή δύναμη! πρόσταξε με φωνή βροντερή ο Προφήτης.

Κι' άμέσως άράζοντας κι' ο ίδιος ένα κουπί, άρχισε να κοπιλατή μ' όλη του τή δύναμη. Η βάρκες όμως, όπως ήσαν κατάφορες, προχωρούσαν πολύ σιγά.

— Κάνουμε νερά! φώναξε ξαφνικά ο 'Ελαφοπόδισος.

Μιά τρομερή κραυγή φρίκης βγήκε τότε από τὰ στόματα όλων αυτών τών δυστυχισμένων.

— 'Α! οί άθλιοι! μούγγρισε άνάμεσα από τὰ σφιγμένα δόντια του ο Ιωάννης Βιλανδρό. Νά πὸς εκράτησαν τó λόγο τής τιμής τους!

— Πήρ! πρόσταξε τή στιγμή εκείνη ο Ροβέρτος Κέρ.

(Άκολουθεί)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Η ΠΟΙΗΤΡΙΑ ΣΑΠΦΩ

'Η Σαπφώ και ή φήμη. 'Ηταν μιά Σαπφώ στήν Λέσβο; 'Όπου ή Σαπφώ λαμβάνει μέρος και σε πολιτικά κινήματα. Μιά γυναίκα παρεξηγημένη διά μέσου τών αιώων. 'Η Σαπφώ και ή άγάπη. Γυναικείες αδελφότητες στήν αρχαιότητα. 'Η Σαπφώ έμπνέει τούς αρχαίους κομικούς και τούς συγχρόνους τραγικούς. 'Ο Σόλων και τὰ τραγούδια τής Σαπφούς κλπ.

Έδω και πενήντα χρόνια ο Γάλλος ζωγράφος Ζιροντέ, ζωντάνευε με τόν χρωστήρα του, τή ζωή τής Σαπφούς σε μιά σειρά άριστουργηματικών εικόνων και ο διάσημος συνθέτης τού 'Φάουστ' Γκζουίν ένεπνεύσθη ένα από τὰ άριστουργήματά του, από τήν ποιητική ζωή της.

Όιτε ο ένας, ούτε ο άλλος θέλησαν να πιστεύσουν όσα γράφηκαν γιά τήν άκόλαστη ζωή της, και προτίμησαν να κάνουν τὰ έργα τους επί τή βάσει τών εξηγήσεων πού έδωσαν οί κριτικοί τού 18ου αιώνος, ότι δηλαδή υπήρξαν στήν αρχαιότητα δυό γυναίκες με τó όνομα Σαπφώ, πού γεννήθηκαν κι' οί δυό στήν Λέσβο. Κατ'αυτούς, ή μιά Σαπφώ, ή ποιήτρια, γεννήθηκε και πέθανε δυό αιώνες πρὸ τής άλλης συνωνύμου της, ή όποία ήτανε κοινή φιλέρεσκος.

Είνε σχεδόν βέβαιο ότι ή ποιήτρια Σαπφώ γεννήθηκε στή Μιτυλήνη στά 620 π. Χ. και ήταν σύγχρονος τού ποιητού 'Αλκαίου, γιατί ο 'Αλκαίος, θαυμάζοντας σ' αυτή τόσο τή γυναίκα όσο και τήν ποιήτρια, τήν είχε έρωτευθεί και τής έγραψε:

«Θά ήθελα να δμυλήσω, μὰ ή αϊδώς με συγκρατεί».

Σ' αυτά όμως ή Σαπφώ, άπήντησε περήφανα: — 'Αν ο θαυμασμός πρὸς τó όρατό και καλό σε κατέχει και αν ή γλώσσα σου δεν προετοιμάζεται να πη τίποτε κακό, ή αϊδώς δεν θα σε συγκρατήσει και θα έδοκίμαζες να μου ανακοινώσης τις σκέψεις σου».

Αργότερα όμως έσβησεν ο έρωτας αυτός και οί δυό ποιητάι ένώθησαν κατά τού τράννομο Πιττακού, τόν όποιον άρξιστηκαν να έξουσιώσουν. 'Η συνομοσία τους όμως αυτή άπέτυχε και ο 'Αλκαίος έξορίστηκε. Σε λίγο έξορίστηκε και ή Σαπφώ.

Μερικοί συγγραφείς θέλουν να πουν ότι ή έξορία τής Σαπφούς όφείλεται μάλλον στά τολμηρά ποιήματα, πού είχε γράψει.

Αυτό όμως δεν είνε πιστευτό, γιατί τότε ήταν ή εποχή τών τολμηρών ποιημάτων. Ο 'Ανακρέων, γιά τούς τολμηρούς στίχους του, δοξαζότανε σε όλη τήν 'Ελλάδα. Γι' αυτό φαίνεται μάλλον πιθανό, ότι ή Σαπφώ έξορίστηκε γιά πολιτικούς λόγους.

Από τήν έξορία ή Σαπφώ επέστρεψε στά 570 π. Χ. Και δεν έφυγε πιά ως τόν θάνατό της από τήν Λέσβο.

Ο 'Ηρόδοτος αναφέρει τó όνομα τού πατέρα τής Σαπφούς. Λεγόταν Σαμανδρόντιμος και ένας από τούς αδελφούς της Χοιράδας. Η μητέρα της λεγότανε Κλείς, όνομα τó όποιο πήρε και τó μικρό κοριτσάκι τής ποιητριάς, καθώς φαίνεται από τούς έξι στίχους ενός ποιήματός της:

«Έχω ένα όραίο παιδάκι, πού ή όμορφιά του μοιάζει με τó χρυσάνθεμο Μ' όλη τήν Λυδία δεν θα τήν άλλαλα τήν μικρή μου, τήν Κλείδα».

Είνε πολύ λυπηρό γιατί δεν διεσώθηκαν μέχρι τής εποχής μας παρά άσχημα άποσπάσματα από τó έργο τής Σαπφούς.

Ο Κικέρων, ο Κάτωλος, ο 'Οράτιος βεβαιώνουν ότι ή Σαπφώ δεν έγραψε μόνο έρωτικά ποιήματα, άλλα και άλλα διάφορα. Και ότι έφρεσε ή ίδια τó «μέτρον», τó όποιο από τó όνομα της ένομασθη «Σαπφικό μέτρο».

Ο Σόλων, σάν άκουσε μιά φορά, να απαγγέλλουν ένα ποίημα της, είπε:

— Δεν θα πεθάνω εύτυχής, αν δεν άποστηθίσω αυτό τó άριστούργημα.

'Αλλά παρ' όλα αυτά όμως, μιά κακή φήμη, γιά τήν ύπεροχη αυτή γυναίκα, έχόλλησε δυό αιώνες έπειτα από τόν θάνατό της, στόν 'Ελλάδων τὰ μυαλά και άπησχόλησε τούς κομικούς τού πέμπτου και τετάρτου π. Χ. αιώνος. Έντούτοις, ή περιπέτεια τής Σαπφούς άληθινές ή ψεύτικες δεν ένεπνευσαν κανέναν τραγικό.

Οί αρχαίοι γελοΐσαν με τὰ άτυχήματά της και εϊρωνευόντουσαν τόν όραϊόν φίλο της τόν Φάωνα. 'Ανυθέτως, στήν εποχή μας ή Σαπφώ ένεπνευσε πολλά σπουδαία λυρικά έργα, από τὰ όποια ή 'Σαπφώ' τού Αίμυλιου 'Ωιδιέ, και τού Γκζουίν, θα μείνουν αιώνια, χωρίς άμφιβολία, όπως και τó όνομα τής Μιτυληναίας ποιητριάς.

Ο Μύλλερ, ο μέγας Γερμανός αρχαιολόγος, γράφει τὰ έξής γιά τήν ιστορία τής Σαπφούς.

— Είνε βέβαιον ότι ή Σαπφώ, μιλούσε πολύ συχνά στά ποιήματά της γιά κάποιον νέον, στόν όποιον είχε άπεφορσει όλη της τήν καρδιά, αν και αυτός άναποκρινότανε στό άισθήμα της αυτό, με άδιαφορία. Ο νέος αυτός ήταν ο Φάων.

Στ' άποσπάσματα όμως τών ποιημάτων της, πού σωθήκανε ως τήν εποχή μας, δεν άναφέρεται πουθενά τó όνομα τού Φάωνος.

Επίσης αξιο παρατηρήσεως είνε οί θρύλλοι περί τής θαυμασίας καλλονής τού Φάωνος και τού έρωτος τόν όποιο ένεπνευσε στή θεάν 'Αφροδίτην. Είνε μια άκριβης άπομίμησης τής ιστορίας τού 'Αδωνιδος.

Ο 'Ησίοδος κάνει λόγο γιά κάποιο Φαέθωνα, υιό τής Άδης και τού Κεφάλου, τόν όποιον ή 'Αφροδίτη άρπάξε όταν ήταν νέος ακόμα και τόν έγκατέστησε, αργότερα, φύλακα τών ιερών βοημών της.

Όλοι αυτοί οί θρύλλοι στριβούνται, χωρίς άλλο, άπάνω στόν μύθο τού 'Αδωνιδος, πού μεταφέρθηκε από τήν Κύπρο στήν 'Ελλάδα, και στόν όποιο οί 'Ελληνες έδωσαν τó όνομα τού Φαέθωνος ή τού Φάωνος και τόν έκαναν έρωστή τής Σαπφούς, τής ψαλτριάς αυτής τού έρωτος.

Η Σαπφώ είχε γράψει πολλά ποιήματα στόν 'Αδωνι, και μέσα σ' αυτά ίσως να έφαλλε και τόν Φάωνα, με έρωτη τέτοια, πού παρεξηγήθηκε ότι έφαλλε τόν έρωστή της.

Η Σαπφώ δεν ήταν άποκλειστική στά έρωτικά ποιήματά της. Οί στίχοι της απευθυνόντουσαν τόσο σε νεανίδες όσο και σε νέους. 'Αλλά ή φίλια, είτε μεταξύ νέων, είτε μεταξύ κοριτσιών, ήταν ένα από τὰ αξιώματα τής αρχαίας εποχής.

Υπήρχαν στήν Λέσβο, όπως και σε όλη τήν 'Ιωνία, αδελφότητες γυναικών και νεανίδων, ή όποιες μαζευόντουσαν γιά να παίζουν μουσική, ή να συνθέτουν ποιήματα. Μιά γυναίκα άναγνωρισμένης φήμης, προσέδινε στις συγκεντρώσεις αυτές.

Όπως γράφουμε και παραπάνω, τὰ ποιήματα τής Σαπφούς ήσαν πελαγεσμένα. Να μερικοί στίχοι της:

«Ο έρως πάλιν έρχεται να με προσβάλη, έρωτας πού τὰ μέλη καίει, τó τέρας τó γλυκότακο, τó τέρας τó άνίκητο κ.τ.λ».

Ο Βιργίλιος αναφέρει τήν άσκήτá παρὰ τήν λεπτομέρεια ότι ή Σαπφώ δεν ήταν καθόλου όμορφη. 'Ηταν κοτή, μελαψή, μ' άνδρικά μάλλον χαρακτηριστικά. Φαίνεται δε ότι ή πληροφορία αυτή δεν είνε άνακριβής. Η περίφημη ποιήτριά τής Λέσβου ήταν μάλλον άσχημη.

Ο ΠΑΛΙΟΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Οί Τουρκικές παροιμίες δείχνουν, όπως και οί παροιμίες όλων τών λαών τού κόσμου, τόν ιδιαίτερο χαρακτήρα τών 'Τούρκων, τις ήθικες και θρησκευτικές πεποιθήσεις των, ως και τó βαθμό τής ψυχικής καλλιέργειάς των.

Παραθέτουμε κατωτέρω μερικές από αυτές.

— Όταν ο άνθρωπος δεν ζητάει τήν τύχη του, πίνει εκείνη και τόν βολώνει μόνη της.

— Οτι είνε να γίνει, δεν μπορεί παρά να γίνει.

— Ο κόσμος είνε μύλος κι' αλέθει άλευρι. Μά μιά μέρα θ' αλέσει και μας.

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

Οι Χιώτες έχοντας την εύνοια των Τούρκων ζούν καπως ειρηνικά και πλουτίζουν. Το σάλπισμα της Επαναστάσεως τους συγκινεί, αλλά... δεν επαναστατούν. Πως ένας τυχερός κηρύττει από τη Χίο, παλιός στρατιώτης του Ναπολέοντος εξαγαγάζει τους Χιώτες να επαναστατήσουν. Στρατός ωπλισμένος με ραβδιά και με πηρούνια. Μία αιμοσταγής σουλτανική διαταγή. Η καταστροφή του μεσσημβρινού νησιού κ.λ.π. κ.λ.π.

Η Χίος, αν και υποταγμένη στους Τούρκους, είχε αρκετά προνόμια σχετικής αυτονομίας και αυτοδιοικήσεως. Τα προνόμια αυτά της έσταιζαν βέβαια ακριβά γιατί έπρεπε να καταβάλει κάθε χρόνο ένα ωρισμένο χρηματικό ποσό, εξαρτώμενο από τη βουλήμια του εκάστοτε σουλτάνου, στην Ύψηλη Πύλη.

Αλλά οι Χιώτες τα κατέβαλαν ευχαρίστως, αρκεί να εξασφάλιζαν την ησυχία τους για να αναπτύσσον το εμπόριό τους και να πλουτίζουν με την εύνοια και τη συμπάθεια των βαρβάρων κυριών τους. Έτσι οι Χιώτες στην εποχή της Τουρκοκρατίας, χωρίς στην εξουσία τους και στο χρέμα τους και στο φιλήσυχο και ειρηνικό χαρακτήρα τους, είχαν κερδίσει αρκετά την εκτίμηση των Τούρκων και πολλοί απ' αυτούς είχαν διορισθεί και σε ανώτερες δημόσιες θέσεις της Τουρκικής Αυτοκρατορίας. Τα πράγματα πήγαιναν θαυμάσια για τους Χιώτες, οι οποίοι είχαν στα χέρια τους όλο το εμπόριο της Σμύρνης και το μεγαλύτερο μέρος από το εμπόριο της Πόλης.

Όταν, όταν ξεσπάει η Επανάστασή του 1821, οι Χιώτες αν και συγκινήθηκαν στο βάθος της ψυχής των από το μέγα σάλπισμα της Εθνεγερσίας, δεν ετόλμησαν να εκδηλωθούν φανερά ειρηνικοί όπως ήσαν και προπαντός μυαλά εμπορικά, από φόβο μη διακινδυνεύουν τα πλούτη τους και την ησυχία τους, αλλά και διότι πολλοί σωστά άλλωστε—δεν είχαν εμπιστοσύνη στην επιτυχία του κινήματος. Όταν λοιπόν ξεσπάει η Επανάστασις στην κυρίως Ελλάδα και στα άλλα νησιά, κατέπλεσε και στη Χίο για να την επαναστατήσει. Υδροβίτες και Ψαριανός στόλος με άρχιγγους δύο τρομερούς θαλασσοδυνάμεις, το Γαζομυή Τριπόλη και το Νικολάκη Αποστόλη. Η Ελληνική ομάδα προσήγγισε στα βόρεια παράλια του ισοχονομένου νησιού και οι δύο άρχιγγοί έστειλαν προς τους δημογέροντας της νήσου, μία φλογερή πατριωτική επιστολή και τους παρακινούσαν να σηκώσουν «μαϊράκι» και να μη μείνουν «απλοί θεαταί» του ιερού αγώνος. Έντρομοι οι δημογέροντες και προβλέποντες τους τη συμφορά που θα έσπουσε κατά του ειρηνικού και πλουσιού νησιού των, παρεκάλειαν να φύγουν το γρηγορότερο, ενώ οι νέοι της Χίου, έφταναν όλοι προς τα βουνά για να δείξουν στους Τούρκους ότι δε συμμερίζονται τις ιδέες των επαναστατών. Έτσι και να φοβήθηκαν καμιά βραία στρατολογία εκ μέρους του Ελληνικού στόλου. Οι δύο άρχιγγοί του στόλου βλέποντας ότι δε θα κατόρθωναν τίποτα, έφυγαν. Πριν να φύγουν όμως εβρομβάρδισαν με μερικές όβριδες το φρούριο, το όποιον κατείχε ένα τμήμα Τουρκικού στρατού. Από τότε οι καλοί Χιώτες μόλις έβλεπαν κανένα Ελληνικό πλοίο να πλησιάζει προς τα ειρηνικά τους ακρογιάλια, έφευγαν όλοι προς τα βουνά. Παρά την τόσο άφρον «ουδετερότητα» τους όμως, οι Τούρκοι εκ φύσεως καχύποπτοι, έφυλάκιζαν τους πιο έγκριτους Χιώτες και το μητροπολίτη τους στο φρούριο και συγχρόνως έγραφαν στην Πόλη και ζητούσαν στρατό και πολεμοφόδια. Φόβος και τρόμος είχε καταλάβει τους δυστυχισμένους Χιώτες. Από το ένα μέρος οι επαναστάτες με τις τόσο επικίνδυνες προτάσεις των, από το άλλο οι Τούρκοι καχύποπτοι πάντα, αλλά και τρομαγμένοι από τους θαλασσοδυνάμεις της Ύδρας και των Ψαρών, τους είχαν φέρει σε απόγνωση. Στο μυροβόλο νησί, που άλλοτε απλώνονταν η γαλήνη και η ησυχία, στο όποιο οι άνθρωποι ήσαν απορροφημένοι στο εμπόριο και στα άλλα ειρηνικά έργα, είχε απλωθεί τώρα η κατήφεια και η ανησυχία. Την ανησυχία αυτή μεγάλωσε και η έκτακτη πρόσκληση στην Πόλη κατά τον Ιανουάριο του 1822 τριών από τους πιο σημαντικούς άρχοντες του νησιού: Του Παναγιώτη Ροδοκανάκη, του Μιχαήλ Σουλτζή και του Θεόδωρου Ράλλη, οι οποίοι μόλις

Οι Μπουναμάδες

βίαις την πατρίδα του, πήγε στη Σάμο, όπου και τις πληροφορίες του, οι εκεί επαναστάτες είχαν συγκροτήσει αρκετό στρατό. Στη Σάμο βόηξε άλλους τέσσερες Χιώτες τυχοδιώκτες, σαν κι' αυτόν, τον Κλήμη, τον Ντάρη, τον Παντολέοντα Σηκοτάκη, και τον Βισεντζή Καταρντζή. Αυτοί, αφού ως έμποροι στη Σμύρνη έχαναν δολία χρονοκοπία, πέρασαν στην αντίκρουση των Μιχρασιατικών άκτων Σάμο, επαναστατημένη και αυτή, και ζητούσαν να «ώσουν» την υπόδουλη πατρίδα τους Χίο. Στη Σάμο είχε συγκροτηθεί τότε ένα τμήμα επαναστατικού στρατού με άρχιγγό το Λυκοδόγγο Λογοθέτη, ο οποίος εδοχέιαζε να εκστρατεύσει κατά της Καρόστου. Ο Μπουναμάς όμως και άλλοι Χιώτες τυχοδιώκτες κατάφεραν να τον μεταπείσουν και να εκστρατεύσει κατά της Χίου, όπου και απεβίβασθη ο Λογοθέτης με δυο χιλιάδες στρατό και ελάχιστα πολεμοφόδια. Οι Χιώτες, όσοι πρόφτασαν, έτρεξαν πάλι προς τα βουνά, ενώ οι άλλοι κλείστηκαν στα σπίτια τους. Ο επαναστατικός στρατός άρπυ ένιχνε μερικά τμήματα Τουρκικού στρατού, που είχαν σταλεί εναντίον του, και τα άναγκαζε να κλείσουν στο φρούριο, μητρε στην πρωτεύουσα της Χίου. Έκει οι επαναστάτες, αφήνοντας να εκδηλωθεί όλη η ηρωική τους διάθεση, έχαναν μερικά Τουρκικά καφενεύα, έξεσκέπασαν ένα τζαμί και ελεηλήσαν όλα τα κλειστά καταστήματα, Χριστιανικά και Τουρκικά μαζί. Τέλος οι Χιώτες, που είχαν κλείσει στα σπίτια τους, ή είχαν καταφύγει στα βουνά, παρουσιάστηκαν και ενώθηκαν με τους επαναστάτες και έπειδή ήσαν άνθρωποι ειρηνικοί και έμποροένομοι και δεν είχαν όπλα, άρματώθηκαν με ρούπα, με σουβλές, με... πηρούνια από ζυλόν. Ήταν ο πρώτος στρατός της Χίου. Όλος παρδαλός ο οποίος σφύλιζε από ένδονασμό και τραγουδούσε εθνικά θού-

ρια, αλλά και έτρομοκρατίτο εύκολα από διάφορες φήμες περί απόβσεως τουρκικών στρατευμάτων και έτρεχε να τρυπώσει στα σπίτια, πριν από τα γυναικόπαιδα, τα όποια θα έπροστάτευε. Ο Μπουναμάς, ο άρχων Μπουναμάς τώρα, είχε εγκατασταθεί επίσημα στο μητροπολιτικό μέγαρο, όπου με μεγάλη συγκατάβαση δεχόταν τα χειροφιλήματα των... ταπεινών υπηκόων του. Στο ίδιο μέγαρο εγκαταστάθη και ο Λυκοδόγγο Λογοθέτης, καθώς και οι άλλοι τέσσερες Χιώτες τυχοδιώκτες. Οι δυστυχισμένοι κάτοικοι της Χίου, άρχισαν πάλι να μαντεύουν τη συμφορά που τους έπερίμενε, αλλά είχαν έλθει πια. Ζήτησαν μερικά πυρομαχικά από τους Ψαριανούς και έκείνοι τους έστειλαν δυο κανόνια χωρίς όβριδες και είκοσι βαρέλια μαρμούρη, τα όποια οι Χιώτες πλήρωσαν άδρότατα. Στο μεταξύ ο Τουρκικός στρατός που είχε όχηρθεί στο φρούριο, έβρομβάρδιζε κάθε τόσο την πόλη και οι στρατιώτες του Λογοθέτη μετά τον βομβαρδισμό, πρέχοντας μάχεναν τις μπότες, τις όποιες προσπαθούσαν να προασπράσουν στα δικά τους κανόνια, αλλά δεν τ' κατόρθωναν.

Τέτοια ήταν η κατάσταση στη Χίο μετά την απόβαση των Σαμιών ελευθεροτών, οίκτη, ελεεινή, αξιοδόκητη. Από το άλλο μέρος οι τυχοδιώκτες που είχαν εγκατασταθεί στο μητροπολιτικό μέγαρο φιλονεικούσαν για τα πρώτα. Ο στρατάρχης Λογοθέτης έλεγε ότι αυτός είχε τη στρατιωτική δύναμη, ο Μπουναμάς έπεδείκνυε το Γαλλικό του παρτίσιμο και μία συστατική επιστολή του Ύψηληντη, οι τέσσερες χρονοκόποι έμποροι της Σμύρνης παρέτασαν και αυτοί... ένα πλήθος εθνικές ύπηρεσίες, που είχαν προσφέρει.

Αλλά ενώ οι άρχιγγοί της Χίου φιλονεικούσαν για τα πρώτα, οι Τούρκοι στρατιωτικοί διοικητές της Μικρασίας έλάμβαναν σουλτανική διαταγή να συγκεντρωθούν στον Τσεσμέ και να εκστρατεύσουν κατά της Χίου. Η φοβερή διαταγή κατέληγε ως εξής:

«Σφάζετε όλους τους άρρενες από 12 ετών κι' άπάνον κι' έλες τις γυναίκες από σαράντα ετών κι' άπάνον κι' όλα τα μωρά και κρατήστε τους όπολιούσιους αιχμαλώτους».

Όταν έφτασε στη Χίο άδριστα η φήμη ότι οι Τούρκοι άποβίβανταν έκει, οι Χιώτες στρατός, ή άγωνία του κόσμου εκκορυφώθη. Πολλοί από τους προερίτους σκέφθηκαν να φύγουν κρυφά, αλλά μόλις το έληρο-ρορήθη ο περίφημος Μπουναμάς, ο οποίος έπέμενε να τους «ώση», τους εφύλακισε. Τέλος έφτασε η παρατατική ημέρα της 30ης Μαρτίου του 1822. Ο Τουρκικός από 6 τριχότα, 26 φρεγάτες και κορβέτες και ένα πλήθος μεταγωγικά, που μετέφεραν στρατό με ναυαρχο τον Καπετάν Πασά Δουλιτσηνίτη άρραξε στο λιμάνι της Χίου. Ο άστρος συρφετός που συγκεντούσε τ' όλην στρατό του Μπουναμά και του Λογοθέτη και ο δυστυχισμένος λαός κατατρομαγμένος, άλλωστε έτρεχε προς τα βουνά, ή τρυπώνε στα σπίτια ή ζητούσε άσυλο στα ξένα προξενεία. Ένας άρχιος και καταγιστικός βομβαρδισμός άρχισε κατά της πόλεως. Οι βρόντοι των κανονιών, τα κρόα σφυρίγματα των όβριδων, οι άλλαλαγμοί των γυναικών, τα ουλάσματα ενός κόσμου ολόκληρου, τρέλλο πιά από τον τρόμο, ταίριαζαν μία καταχθόνια, αλλόκοτη συναυλία. Οι ηρωικοί άρχιγγοί έφυγαν πρώτοι-πρώτοι κρυφά με πλοία. Τα τυφλωμένα από φανατισμό πλήθη των Τούρκων στρατιωτών όλο και άποβίβανταν και κατέλυναν το νησί. Έκεινο που άκούουσε είνε άνωτερο από κάθε περιγραφή. Ο θρήνος και ο σπαραγμός απλώθηκε από τη μία άκρη ως την άλλη του ειρηνικού, του ήσυχου νησιού. Η τρομερή διαταγή του σουλτάνου έξετέλεσθη κατά γράμμα: Σφαγή, άτιμωσία, φωτιά από την μιά άκρη ως την άλλη. Σκληρές άγριότητες που θυμίζουν τις πιο σκοτεινές εποχές του ανθρώπου, σκληρές φρίκες. Έτσι από την άπερισκεπία ενός τυχοδιώκτη, παλιού στρατιώτη του Ναπολέοντος στην εκστρατεία της Αιγύπτου, κατεστράφη το όρατο, το μυροβόλο νησί. Έπί πολλά χρόνια άργότερα στις χαράδες των βουνών και κάτω από τα βράχια της Χίου ύπηρχαν σε άσπρους σωρούς τα κόκαλα των σφαγμένων, για να θυμίζουν με την τραγική τους λευκότητα μία ιστορική καταστροφή.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

Ένας διαστής κοιμάται κατά το διάστημα της άγορευσεως του συνήγορου:

Ο δικηγόρος που τ' άντελήφθη αυτό, διακόπτει την άγορεύσή του και λέγει στον Πρόεδρο:

—Συνήγορον, κ. Πρόεδρε, θα έξακολουθήσω, σαν ζυτήση ο κ. δικαστής.

—Έστω κι' έγω, τί να σάς πω; Μπορεί κι' αυτός να περιμένη να τελειώσετε για να ζυτήση.

Στο σπίτι.

—Ήλθεν ή ώρα, επί τέλους Λουκιανέ, να μάθης μουσική και σού. Τι όργανο προτιμάς να μάθης; Πιάνο, βιολί, βιολοντσέλο;

—Εάν άφιεντε την εκλογή σε μέ, θα προτιμούσα... φωνογράφο!

ΔΙΓ' ΑΠ' ΟΛΑ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ, ΑΝΕΚΔΟΤΑ, ΑΣΤΕΙΑ

Τέρατα μακροβιότητας.

Έχει και ή Ελλάδα να επιδείξη άρκετά τέρατα μακροβιότητας, δυνάμενα να συναγωνισθώσι πολλούς διαπρεπείς Μαθουσίλας του έξωτερου.

Από την Γενική Έφημερίδα της Ελλάδος, που έβγαине στο Άργος, παραλαμβάνουμε την εξής ενδιαφέρουσα περικοπή:

«Έν Άργει, Σαββάτω, 6 Ιουλίου 1829.

«Έκ των πολιτειογραφικών εξετάσεων, των κατά τας άνατολικάς επαρχίας νεωστί γενομένων κατά διαταγήν του έκτάκτου επιτροπών του τμήματος εκείνου, άνεκαλύφθησαν τα εξής περίεργα περί μακροβιότητας και πολυτεχνίας, τα όποια εύρησθη ή να μās κοινοποιησθ ή κ. Ιωάννης Κωλέττης.

«Είς κόμην τινα της Σάμου, λεγομένην Σπαθοραϊκά, κειμένην κατά το δυτικοβόρειον της νήσου, ζώσι δύο γυναίκες. Η μείν όνοματι Γραμματική Χρησιόδαινα, έτών 130, έχει υιόν έννενηκοντούτην όνομαζόμενον Μιχαήλ, και θυγατέρας, έξ όν ή μία, όνομαζόμενη Σοφία, έγέννησε εις τρεις γέννας υιούς έπτά, κατά μείν τας δύο πρώτας άνά δύο, κατά δε την τρίτην τρείς, και οι μείν έξ αυτών έζησαν, οι δύο άπέθανον.

«Η δε έτέρα λεγομένη Πασιμανώλαινα, έτών 160, έχει υιούς και θυγατέρας. Έκατήνησε δε το γένος αυτής ν' άποξενωθών και να φθάσουν εις γαμικήν συγκοινωνίαν.

«Είς το αυτό χωρίον εύρίσκεται έτι μία οικογένεια, όνομαζόμενη Κωριωτογλαίοι, συγκειμένη έν δύο υιόν και μιάς θυγατέρος, οιτίνες έγέννησαν τριάκοντα δύο άρσενικά τέκνα, τα όποια ζώσιν όλα.

«Εύρίσκεται προσέτι και τις ιερές Πέτρος όνομαζόμενος, όστις έγέννησε με την γυναίκα του δεκαοκτώ υιούς και θυγατέρας, τους όποιους όλους υπάνδρευσεν».

Θαύμα προύρου άναπτύξεως.

Ο δέκατος όγδος αιών ειδε ένα θαύμα, όμοιον του όποιου ούτε άναφέρει ή ιστορία από καταβολής κόσμου, και ούτε κατά πάσαν πιθανότητα θα επαναληφθή.

Στά 1721, έγεννήθη στην Λυβέκη της Γερμανίας ένα παιδί, το όποιο κατέληξε τότε τον κόσμο με την πρώτη διανοητική του άνάπτυξη.

Το τέρας αυτό λεγόταν Χριστιανός Χαίνεκεν. Τον άποκαλούμε δε τέρας, διότι είναι ή μόνη έκφραση που μπορεί να χαρακτηρίση την καταληκτική ευφυία του παιδιού αυτού.

Η αλήθεια είναι πως και άλλα παιδιά είχαν πρόωση διανοητική άνάπτυξη. Μά κανένα, επαναλαμβάνουμε, δεν έφτασε τον μικρό Χριστιανό Χαίνεκεν.

Φαντασθήτε: σε ήλικία 8 μηνών, μιλούσε χωρίς καμιά δυσκολία.

Δώδεκα μηνών, εγγύριζε τα κιναιότερα συμβάντα της Πεντατεύου.

Λέγα τριών μηνών, ήξερε την ιστορία της Παλαιάς Διαθήκης.

Και όταν έγινε δυόμισι χρονών, άπαντούσε εύχεως στα κυριώτερα ζητήματα της Γεωγραφίας και της άρχαίας και νεωτέρας ιστορίας.

Εκτός από την Γερμανική, την μητρική του γλώσσα, ήξερε και λατινικά και γαλλικά. Πριν πατήση δε στα τέσσερα, ήξερε από μνήμης τας γενεαλογίας των βασιλικών οικογενειών της Ευρώπης.

Τρομάζει ο νους του ανθρώπου όταν ανάλογα πόσο σοφός θα γινόταν ο μικρός αυτός όταν μεράλωνε. Δυστυχώς όμως, ή εξαίρετική αυτή διάνοια έσβησε πολύ σύντομα. Ο Χριστιανός Χαίνεκεν ήταν φιλασένου κράσεως και πέθανε σε ήλικία τριών μηνών.

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

ΜΑΡΑ ΚΑΙ ΒΟΛΤΑΙΡΟΣ

Ο διάσημος γάλλος τρομοκράτης Μαρ, έχαρακτήρισε τον Βολταίρο με τον άκαλόγοδο τρόπο σε κάποιον του λόγο:

«Ο Βολταίρος δεν ήταν παρά ένας επιδέξιμος λογοκόπος, του όποιου ή μόνη τέχνη άνίστατο στο ότι ήταν έξυπνότερος από τους συγχρόνους του! Ο Βολταίρος δεν ήταν παρά ένας συγγραφέας έργων ακανθάλωδων που διαφθείρει την νεότητα με την ψευτοφιλοσοφία του, και με την καρδιά του που είνε γεμάτη από φθόνο, από φιλαργυρία, από πονηρία, από επιδεικτικότητα, από δολιότητα κι' από όλα τα έλαττώματα εκείνα που στιγματίζουν όποιον τάχει!»

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΜΙΑ ΕΚΔΙΚΗΤΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

Ο βασιλεύς της Κύπρου στην Ευρώπη. Η βασίλισσα και η ευνουμένη του βασιλέως. Η τύχη ενός βασιλικού γένου. Στο Μοναστήρι. Ένα σκάνδαλο στο παλάτι. Η όργη και η επιστροφή του βασιλέως. Η χήλεια του Πέτρου. Εκδικήσεις, φυλάξεις, διωγμοί. Η συνωμοσία και η δολοφονία του βασιλέως. Ένα τραγικό συμπέσιο, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στά τέλη του 1367, ο βασιλεύς της Κύπρου Πέτρος ο Α', ο ενδύκατος βασιλικός απόγονος της οικογενείας των Λουζινιάν, έφυγε με μεγάλη συνοδεία από τη νήσο του, πηγαίνοντας στην Γαλλία για να ζητήσει βοήθεια από τους ευγενείς της Εδωπίας, εναντίον του φοβερού Σουλτάνου του Καίρου. Όπως οι περισσότεροι άρχοντες της εποχής του, έτσι και ο Πέτρος, μολοντί αγαπούσε την γυναίκα του, την πριγκίπισσα Έλεονώρα της Αραγωνίας, γυναίκα με γνήσιο ισπανικό αίμα στις φλέβες, έντοτους δε θεωρούσε τον έναν το υποχρεωμένο να τηρήσει τα παροργήματα της συγγενικής πίστης. Γι' αυτό, φεύγοντας για την Γαλλία, άφησε στην Κύπρο την φίλη του, τη χήρα του άρχοντα Δε Μοντολιέρ της ύψηλης αριστοκρατίας της Κύπρου, σ' ενδιαφέρουσα κατάσταση. Η βασίλισσα βρήκε τότε την κατάλληλη ευκαιρία, για να εκδικηθεί, όπως δε αναφέρει η μόνη σχετική πηγή που υπάρχει-το χειρόγραφο κάποιου Μαχμάδ, χρησιμοποίησε κάθε μέσο να κάνει την αντίληψη της, να γεννήσει προόρους. Έρπασε μάλιστα στο σημείο να διατάξει να σκοτώσουν σε πέτρινο γομφί, στηριγμένο πάνω στην κοιλιά της, άρκετη ποσότητα αλάτιου. Μ' όλα ταύτα όμως, αν και όλες ή μαμμές και ή μάγισσες της βόσας κατά διαταγή της βασίλισσας εργαζόντουσαν για το σκοπό αυτό καθενιά με τον τρόπο της, δεν μπόρεσαν να κάνουν τίποτε, γιατί, όπως λέγει η αλλοική διήγησι του Μαχμάδ, «ο Θεός δεν ήθελε την αδικία».

Τότε, βλέποντας πως δεν γίνεται τίποτα, η κακή βασίλισσα διέταξε μόλις γεννηθεί ή ώραία χήρα να της πάρουν το παιδί άμέσως και να το πάνε στο παλάτι. Έτσι και πράγματι έγινε.

Κανείς όμως ποτέ δεν έμαθε τί απέγινε το παιδί. Όσο για την μητέρα, μόλις έγέννησε, την έκλεισαν κατά διαταγή πάλι της βασίλισσας, σε μία ύποπτη φυλακή στην Κυρηναία.

Εκείνες όμως τις ημέρες, ο αδελφός του βασιλιά που διοικούσε την Κύπρο κατά το διάστημα της άπουσίας του, άλλαξε τον διοικητή της Κυρηναιάς και τον παρέκλιε τον κάποιον συγγενή της φυλακισμένης. Χάρης σ' αυτόν διατηρήθηκε στην ζωή και τα βασάνια της έγιναν γνωστά στον βασιλιά, ο οποίος έσπευσε άμέσως να στείλει από τη Γαλλία στη βασίλισσα ένα απειλητικότατο γράμμα.

Η Έλεονώρα μόλις το έλαβε, μη μπορώντας να κάνει αλλιώς και θέλοντας συγχρόνως να μην ξεπέσει στα μάτια της αντιπάλου της, φώναξε τον πρώτο διοικητή της Κυρηναιάς και τον παρέκλιε να στείλει τη γυναίκα του στην φυλακισμένη να την πείσει πως χάρις στά παρακάλια της ή βασίλισσα την άουγγώρεσε και πως θα της ξανάδινε όλα της τα πλούτη αν εκείνη δεχόταν να άπομαρυνθεί από τον κόσμο και να γίνει καλογριά. Η δυστυχισμένη φίλη του βασιλέως ήταν τόσο άπογορευμένη και τόσο συντετριμμένη από τα μαυτίδια που είχε ύποφέρει, ώστε δέχτηκε ευχαρίστως την πρόταση της βασίλισσας και κλείστηκε στο μοναστήρι της Άγίας Φωτεινής.

Η βασίλισσα όμως δεν ήσυχασε μ' αυτό. Ήθελε να εκδικηθεί και το σύγγό της, αποδίδοντας τα ίσα, δηλαδή απώτοντας τον. Και δε δυσκολεύτηκε σ' αυτό καθόλου. Κάποιος κόμης Δε Ρόκας την είχε ερωτευθεί φοβερά. Για να την πληρώσει είχε χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα, είχε πληρώσει για το σκοπό αυτό μεγάλα χρηματικά ποσά στις γυναίκες του παλατιού. Τέλος το κατόρθωσε. Η βασίλισσα στην αρχή άκουγε σαν αδιάφορη τις ερωτικές έξομολογήσεις του, μα δεν άργησε να πέσει στην αγκαλιά του και να γίνει φίλη του.

Σε λίγο είχε βουίξει ολόκληρη ή Λευκωσία από το σκάνδαλο αυτό. Και οι όπηρετές ακόμα μιλούσαν για την άνομία της βασίλισσας.

Οι συγγενείς του βασιλιά τότε, βαρειά φέρνοντας την προσβολή, ανέβησαν στον διοικητή της Λευκωσίας να πάη στη Γαλλία και να γνωρίσει με τρόπο στον βασιλιά την προδοσία του συγγόνου της.

Χαρίση ένα ξενάρι λαγονικά τον έφυλακισε, έριξε στα αίθερα το παιδί του, κι' αφού κατεβασάνε την κόρη του μέχρι του σημείου να της ψήση τα πόδια, την επάντρεψε μ' ένα δούλο! Έν τω μεταξύ οι άδελφοί του μαζί με άλλους ιππότες, οι όποιοι παρακολουθούσαν την έξοφρενική αυτή κατάσταση, συνήμουν και ώρξιστησαν ν' απάλλαξουν την Κύπρο από ένα τρελό βασιλιά. Έτσι στά ξημερώματα της 17 Ιανουαρίου, οι συνωμοτάι τον έσφαξαν μπροστά στα μάτια της φίλης του, κυρίας ντε Σκανδιλόν.

Σε λίγο ή σάλπιγγα έκαλούσε στο παλάτι τους ευγενείς της Κύπρου. Η θέληση του Θεού έξεπληρώθη: έφώναξαν οι συνωμοτάι μπρος στους συγκεντρωμένους ευγενείς και έχαιρέτησαν το νέο βασιλιά Πέτρο τον Β', παιδί του φονεθέντος.

Μά δεν τελειώνει ακόμη ή αίματηρή αυτή ιστορία. Μέχρι της ένηλικιώσεως του μικρού Πέτρου, αντιβασιλεύς όνομάστηκε ο θετός του Ίωάννης της Αντιοχείας. Αυτό όμως κακοφάνηκε στη βασίλισσα, γιατί νόμιζε ότι αυτή είχε περισσότερα δικαιώματα επί της αντιβασιλείας.

Την εποχή εκείνη κηρύχθηκε και ο άτυχης πόλεμος της Κύπρου με τους Γενοβέζους που είχε ως αποτέλεσμα την αήμιαλωση του Πέτρου του Β'.

Όταν ύστερ' από την άτιμωτική για τους Κυπρίους συνθήκη, ο Πέτρος γύρισε στην Λευκωσία, ή μητέρα του προσπάθησε να τον κάνει να καταδώσει τον πρώην αντιβασιλέα ως δολοφόνο του πατέρα του. Μα αυτός δεν άκουσε τις ραδιοηγοίες της. Γι' αυτό και κείνη, βλέποντας πως δε μπορούσε να εκδικηθεί άλλους, άποφάσισε να ξεκινή την κουνιάδο της, βοηθούμενη από τους φίλους της. Με τον σκοπό αυτό τον κάλεσε μια μέρα σε τραπέζι. Άν και πολλοί ευγενείς είχαν συμβουλεύσει τον Ίωάννη της Αντιοχείας να μην έμπιστεύεται στη βασίλισσα, αυτός όμως δέχτηκε την πρότασή της και πήγε στο παλάτι με το γο

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΚΡΕΜΑΔΑ

TOY CAREL BURBACH

σισαή σ' ένα γνωστό συμβολαιογράφο της πρωτεύουσας.

Ο Ίούλιος ήξερε καλά ότι ήταν πειά έντελώς κατεστραμμένος, ότι βρισκόταν μόλις στο χείλος της άβυσσου και γι' αυτό ή ιδέα του θανάτου είχε περάσει πολλές φορές απ' το μυαλό του την ήμέρα εκείνη.

Πριν από λίγα μόλις λεπτά την ώρα που έτρωγε, νόμιζε, ότι εκείνο ήταν το τελευταίο του γεύμα και ότι τα πολυτέλη εκείνα δομάτια, που χάιδνε τώρα με το βλέμμα του, ήταν χαμένα γι' αυτόν για πάντα και δεν θα τα ξανάβλεπε ποτέ πια.

Παρ' όλη την αγάπη που είχε για τη ζωή, καταλάβαινε ότι ποτέ ως τότε δεν είχε βρεθεί σε θέσι τόσο διάκολη, όσο τη στιγμή αυτή. Όλο του το βίο τον είχε περάσει με άσυντες και παραινύσεις. Οι γυναίκες και τα χατάι του είχαν καταστρέψει το μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας του. Το δε προηγούμενο βράδυ είχε σημείη ή τελευταία καταστροφή του. Έχασε στη ρουλέτα ό,τι του απέμεινε. Με την άποφασιστικότητα όμως και την τόλη που χαρακτηρίζει εκείνους που χάνουν, συνέχισε στ' ανοιχτά το παιχνίδι. Και το αποτέλεσμα ήταν ότι το τεράστιο χρέος του είχε δεκαπλασιασθεί.

Όταν, ύστερ' από την καταστροφή αυτή, γύρισε στο σπίτι του, το χέρι του άουνείδητα έπιασε το περιστροφικό του, που τότε είχε φυλαγμένο στο συρτάρι του γραφείου του... Τώρα όμως, καθώς ο ήλιος γέμισε με τη χαρά των χρωστών άκτινων του το δωμάτιο του Ίουλίου, το κίνημα εκείνο του φαινόταν κομικό.

Το γράμμα που πήρε από ολίγον προέχονταν από τον συμβολαιογράφο του θείου του Χάρολδ, ο όποιος είχε πεθάνει πριν από λίγες έβδομάδες. Η έκπληξή του Ίουλίου για το γράμμα αυτό ήταν τόσο μεγάλη, ώστε σχεδόν άρξισε να δυοπιστή. Τι είχε να περιμένη απ' το γέρο θείο του; Από πολύ καιρό τώρα είχε διακρίνει κάθε σχέδιό του. Η διαγωγή του Ίουλίου είχε προκαλέσει το θυμό του πλουσίου θείου έναντι του όσπου άνεπιού του. Τι ν' σημείανε εκείνο το γράμμα του συμβολαιογράφου; Όταν ο Ίούλιος πληροφορήθηκε τον θάνατο του θείου του ούτε καν τότε πέρασε από το νοί ότι μπορούσε νάχη κάποιου έλπίδα να τον κληρονομήσει. Και τώρα αυτό το γράμμα!... Άφησε έλπιδα με την κληρονομία του και σκέφτηκε: Ίσως να λειτουργήση άχάινωτη ή φαντασία του και σκέφτηκε: Ίσως

μόγelo στα χείλη, για να της δείξει πως δεν έτρεφε κανένα μίσος έναντιόν της.

Αδελφέ, κάθισε να φας μαζί μας, ήταν τα πρώτα λόγια της βασίλισσας προς αυτόν.

Εκείνος όμως δεν είχε όρεξη. Καθ' όλη τη διάρκεια του τραπέζιού έλεγε πως έννοιονθε κάτι να τον πείξη στην καρδιά.

Η μοχθηρή βασίλισσα είχε συμφωνήσει από πριν με τους άγροπούς της, στο τέλος του τραπέζιού, όταν εκείνη θα έβγαζε το μαντήλι της, να φέρουν άπλωμένο πάνω σ' ένα άργυρό δίσκο το ρούχο που έφορούσε ο αύργος της την ήμέρα της δολοφονίας του και συγχρόνως να έπιτεθούν όλοι μαζί έναντιόν του πρίγκιπος.

Πράγματι ή βασίλισσα, έβγαλε το μαντήλι της και έφεραν το ρούχο του δολοφονημένου βασιλέως.

Τίνος είνε αυτό το ρούχο, εγγενέστατε πρίγκιψη; θύμιασαι; ρώτησε τότε ή βασίλισσα, σηκώνοντας με το χέρι της το ματωμένο ρούχο.

Άμέσως οι δολοφόνοι ώρμησαν έναντιόν του Ίωάννου της Αντιοχείας και τον έπνιξαν στο ίδιο δωμάτιο όπου είχε δολοφονηθεί και ο Πέτρος ο Α'.

Άργότερα ή βασίλισσα κατηγορήθη πως είχε προσπαθήσει να δηλητηριάσει το ίδιο το παιδί της. Μα και σε πολλά άλλα έγκλήματα βρέθηκε άνακατεμένη.

Γι' αυτό, για να ησυχάσει μια γι' πάντα ο Πέτρος ο Β', την έβαλε σ' ένα καράβι και την έστειλε στην πατρίδα του την Αραγονία.

Τώρα αν ήσυχασε ή όχι εκεί, είνε άγνωστο...

Η θυρωρός του έφερε ένα φάκελλο καλοσφραγισμένο.

στο τέλος του βίου του ο αόστηρός γέρος ν' είχε συγχώρηση τον παραλυμένο άνεπιό του. Ίσως να μαλάκωσε ή καρδιά του και ν' άλλαζε τη διαθήκη του για ν' αφήσει όλα στον Ίούλιο...

Εκείνο το βράδυ δεν έκλεισε μάτι. Την επομένη, πρωί-πρωί, πήρε το τραίνο για την πρωτεύουσα. Σ' όλο το ταξίδι σκεφτόταν την συνάντησή του με τον συμβολαιογράφο. Τι θα του έλεγε άραγε; Του είχε άφισει πράγματι ο γέρο-Χάρολδ όλην την περιουσίαν του; Άν συνέβαινε τίποτε τέτοιο!... Άν ή τύχη απέφαινε να του χαμογέλαση!... Ω, μπορούσε να όρξισθ ή άβηλος ότι με την κληρονομία του θείου του θα έκανε μια καινούργια ζωή, θα ληρονομούσε το παρελθόν του, θα γινόταν άλλος άνθρωπος, ήθικος, σοβαρός, έγκρατης...

Στις 10 άκριβως βρισκόταν μπροστά στον συμβολαιογράφο και διάβαζε με άγονία τη διαθήκη του θείου του. Τι περιεργή αλήθεια διαθήκη! Ο ίδιότροπος θεός διατύπωνε την άξίωση να έπισκεφθ ή άνεπιός του ένα σπίτι του όποιου σημειώνει την διεύθυνση. Ο Ίούλιος δεν έχασε ούτε στιγμή... Πετάρηκε μέσα σ' ένα αυτοκίνητο για να έκτελέση την άξίωση του μακαρίτη. Το αυτοκίνητο έτρεξε στο όρομο, κατ' έντολήν του, με όλην του την ταχύτητα. Η μισή ώρα όμως, που άπείχε από το συμβολαιογραφείο το σπίτι του Χάρολδ, φάνηκε στον Ίούλιο αιώνας ολόκληρος.

Η καρδιά του χτυπούσε δυνατά όταν έβαλε επί τέλους στη κλειδαριά του σπιτιού το κλειδί που του είχε δώσει ο συμβολαιογράφος. Πέρασε βιαστικός ένα στενό και μακρύ διάδρομο, άνοιξε μια άλλη πόρτα και διέκρινε στο βάθος ένα μικρό δωμάτιο. Στη μέση του δωματίου αυτού από τη στέγη κρεμότανε ένα σκονίσι δεμένο σε θηλειά και κάτω από αυτό ήταν τοποθετημένη μια καρέκλα. Ήταν μια άγχονη!...

Επί, πολλά λεπτά ο Ίούλιος έμεινε σκεπτικός εμπρός στην άγχονη αυτή, που με τόσο πρωτοφανή σκληρότητα του είχε έτοιμάσει ο θεός του. Ήταν φανερό ή πρόθεσις του γέρο-Χάρολδ. Ήθελε να πη στον άνεπιό του ότι όλα πια είχαν τελειώσει, ότι δεν έπρεπε να περιμένη τίποτε απ' αυτόν, ότι είχαν έσοφλήσει με τη ζωή. Και δεν του έμεινε άλλο απ' την άγχονη!... Ο θεός του μάλιστα είχε φροντίσει να του την έτοιμάσει πριν πεθάνει...

Με σταθερό χέρι πέρασε στο σκονίσι στο λαμό του και χωρίς ο Ίούλιος καθόλου να διατάση έδωσε μια κλωστή στη καρέκλα... Καθώς όμως όλο του το βάρος έπεσε επάνω στο σκονίσι, στο όποιο ήταν κρεμασμένος, ένας φοβερός κρότος άκούστηκε: Η στέγη που δεν ήταν κρεμασμένη για να βαστάει ένα πέτσινο μέρος, άνοιξε άμέσως στη μέση κι' άφησε να ρυτί ένα κύμα από χυσοί και άργυρά νομίσματα, ένα σύννεφο από χυσαίρι που σκέπασε όλο σχεδόν το σώμα του Ίουλίου...

Με τα μάτια θαμπωμένα ο Ίούλιος θέλησε να σηκωθεί. Ένώ όμως προσπαθούσε ν' απάλλαγι απ' το βάρος των νομισμάτων που τον σκέπαζαν, τα χείλια του έπεσαν ελαγόν σ' ένα χατί με την ύπογραφή του θείου του. Και ο Ίούλιος διέβασε με συγκίνηση τις λίγες αυτές γραμμές: *«Απ' την πεποιθήσιν δι' έναν θά ληρονομήσας μέχρι του θανάτου σου αυτό σου το πάθημα, σε διατάσσω ν' άρχισης με την κληρονομία που σου άφήνω μια καινούργια ζωή»*.

Ο θεός σου Χάρολδ»

CAREL BURBACH

Η ΔΙΨΑ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ

ΟΙ ΧΡΥΣΟΘΗΡΕΣ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Όταν άνεκατάφνησαν τα πρώτα χυσοφορέα στην Αυστραλία έπ' άρεσά χρόνια τα έμποριά πλοία της Ευρώπης που προσήλυναν στα λιμένα της χυσοφόρου ήπείρου δεν ξαναπήγαν στην Ευρώπη για τον άπλωσιότατο λόγο γιατί δεν ήπρηξε προσπαζο να τα άδηγήσει πίσω. Τα πληρώματα των πλοίων από τον πρώτο καπετάνιο ως τον τελευταίο πουτσο άποβαζόμενα στην ήρη έσπαγνεύοντο από το όνειρο του πλούτου και μεθυσμένοι ακολουθούσαν τη γουσή λήματα.

Άρχισαν όλοιδή τις άπελείστες περιπλανήσεις των στις ερημίες. Στην άπληστη φαντασία τους κάτω από κάθε πέτρα κρύβονταν όγκοι χυσαριού. Νόμιζαν ότι σκαλίζοντας λίγο τη γη, θα έβλεπαν άμέσως το πολύτιμο μέταλλο να σπυροβόλα ανάμεσα στα δάχτυλά τους.

Και τα πρώτά εκείνα κεφάλια, έλχομένα από το όνειρο και την άκαταστάση όψα του χυσοί, φορτωμένα με μία μονάχα άξίνα έπαιρναν τα βουτιά ενώ τα πλοία σάπριζαν άκίνητα σ' έρημο στα λιμένα.

Σ. Κ.

ΡΩΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΕΧΩΦ

— Καλέ μου, κύριε, φανήτε καλός και δώστε προσοχή σ' ένα δυστυχήμένο που πεινάει. Τρεις ημέρες είμαι νηστικός... δεν έχω ούτε μιά πεντάρα για να πάω στο νυχτερινό ασυλό... μάρτυς μου ο θεός!... "Ημουν όχτω χρόνια δάσκαλος σε μιά αγροτική περιοχή κι έχασα τη θέση μου γιατί με συκοφάντησαν... Έγινα θύμα μιάς καταγγελίας... Ένα χρόνο τώρα είμαι χωρίς δουλειά!

Ο δικηγόρος Σκβορτσώφ κύτταζε την πελιδνή όψη του ανθρώπου που του ζητούσε ελεημοσύνη, τα θολά μάτια του—μάτια μεθυσμένου—τις κόκκινες βούλες που είχε στα μάγουλά του, και του φάνηκε πως είχε ξαναδεί κάπου αυτό το υποκείμενο, με τον παράξενο σκούφο στο κεφάλι.

— Τώρα μου δίνουν μιά θέσι στο κυβερνείο του Κάλουγκα, εξακολούθησε ο ζητιάνος, μ'α δεν έχω τα μέσα να πάω. Βοηθήστε με, καλέ μου κύριε! κάντε μου αυτή τη χάρη!... Είπε ντροπή που ζητιανεύω, μ'α... οι περιστάσεις μ' αναγκάζουν.

Ο Σκβορτσώφ κύτταζε τα παπούτσια του ζητιάνου, από τα οποία τό ένα ήταν χειμωνιάτικο και το άλλο καλοκαιρινό, και άξαφνα θυμήθηκε.

— Άκουσε, του είπε, μου φαίνεται πως σε συνάντησα και προχτές στη Σαντοβάρια (την "Οδό των Κήπων"). Μ'α μου είπες τότε πως ήσουν φοιτητής που σε απέβαλαν από το Πανεπιστήμιο και όχι αγροδιδάσκαλος. Το θυμάσαι;

— Όχι... όχι, δεν εινε δυνατό! απάντησε ο ζητιάνος, τρομαγμένος. Είμαι αγροδιδάσκαλος. "Αν θέλετε, να σας δείξω τα χαρτιά μου.

— Πάψε να λές ψέμματα. Μου παρουσιάστηκες για φοιτητής και μου είπες μάλιστα και τους λόγους για τους οποίους σ' απέβαλαν. Το θυμάσαι;

Και λέγοντας αυτά ο Σκβορτσώφ κοκκίνησε και αποτραβήχτηκε από τον κουρελιάρη με μιά έκφραση συχασίας.

— Είπε ντροπή αυτό που κάνεις! του φώναξε σε λίγο θυμωμένος. Είπε πρό-στυχο! Θ'α σε στείλω στο Τμήμα, για να μάθεις! Μπορεί να είσαι φτωχός, μπορεί να πεινάς, μ'α αυτό δεν σου δίνει κανένα δικαίωμα να λές ψέμματα τόσο ασύστο-λα, τόσο ασυνείδητα!...

Ο Ζητιάνος έπιασε το πόμολο της πόρ-τας και, σ'αν κλέφτης που τον πιάσουν, άρχισε να κυττάζει προς την είσοδο.

— Δέ... δέ λέω ψέμματα... έστραυλα... Μπορώ να σας δείξω τα χαρτιά μου.

— Πούτς το πιστεύει; εξακολούθησε ο Σκβορτσώφ, περιφρονητικά. Τό να εκ-μεταλλεύεσαι τη συμπάθεια του κόσμου για τους φτωχούς αγροδιδασκάλους και τους αποβλημένους φοιτητές, εινε τόσο ταπεινό, τόσο πρόστυχο, τόσο βδελυρό!

Καί, αναμένος, ο Σκβορτσώφ, άρχισε να τον μαλλώνη άγρια. Ο Ζητιάνος, είχε προκαλέσει, με τό ξεδιάντροπο ψέμμα του, την άποτροπή και τη βδελυγμία του δικηγόρου. Είχε ψυχράνει εκείνο που ο Σκβορτσώφ αγαπούσε και που τό έννοιωθε περισσότερο από κάθε άλλο τι μέσα του: την καλσύνη, την ειδικότητα, τη συμπόνια. Με τό ψέμμα του και την προσβολή του κατά της ειδικότητάς, ο Ζητιάνος είχε βεβηλώσει την ελεημοσύνη την οποία ο καλόκαρδος δικηγό-ρος αγαπούσε να δίνει πάντα στους φτωχούς. Ο Ζητιάνος στην άσχη υπερασπίστηκε τον εαυτό του, όρκιστηκε όλους του τους θεούς, μ'α σε λίγο σόπασε και, σ'α χαμένος, χαμήλωσε τό κεφάλι του.

— Κύριε, είπα τέλος βάζοντας τό χέρι του άπάνω στην καρδιά του, είπα πράγματα... ψέμματα... Δεν είμαι ούτε φοιτητής, ούτε αγρο-διδάσκαλος. Αυτό εινε κατασκευασμένα της φαντασίας μου. Συμμε-τείχα σ' ένα κόρο Ρώσων τραγουδιστών, αλλά μ' έδιωξαν απ' αυτόν ως μεθυστο. Μ'α και τί μπορώ να κάνω, αν δεν πω ψέμματα. Δέ μπορεί κανείς, άμα εινε στη θέση μου, να μην πη ψέμματα. Με την αλήθεια, φοβάται κανείς της πείνας και κοκκαλιάζει στο ύπαιθρο. "Έχετε δικιο, τό καταλαβαίνω. Μ'α... τί μπορώ να κάνω;

— Τί να κάνης!... Ρωτάς τί να κάνης; φώναζε ο Σκβορτσώφ πλησιάζοντας τό ζητιάνο. Νά εργασής; νά τί πρέπει να κάνης! Νά εργασής!

— Νά εργαστώ!... τό καταλαβαίνω κ' εγώ αυτό, μ'α πού να βρω δουλειά;

— Άστεινέσαι; Είσαι νέος, γερός, δυνατός' μπορείς να βρίσκεις πάντα δουλειά άμα θέλεις! Μ'α είσαι τεμπέλης, χαμένος, μεθυσος! "Η βότκα εινε ή μόνη σου έννοια! Λές αίσχρα ψέμματα και είσαι διεφθαρμένος ως τό κόκαλο! δεν είσαι καλός παρ'α για να λές ψέμματα και να ζητιανεύεις. Για να καταδεχτής και να δελήσης να δουλέψεις χαμιά φορά, πρέπει να σου δώσουν ένα ώρατο γραφείο, όπου να μην κάνης τίποτ' άλλο παρ'α να παίρνεις κάθε μήνα τό μι-σθό σου! Είμαι βέβαιος ότι ποτέ δέ θα δεχόσουν μιά δουλειά χει-ρωνακική. Θ'α μου πης ότι δεν είσαι ούτε χαμάλης, ούτε εργάτης σε φάμπρικα! Αυτό εινε, έχετε και αξιώσεις!...

— Τί είν' αυτό που λέτε, θεέ μου!... απάντησε ο Ζητιάνος, μ' ένα

πικρό χαμόγελο. Πού να βρω χειρωνακική δουλειά; Για να βρω κανείς μιά τέτοια δουλειά, πρέπει να την ξέρει από μικρός κ' εγώ δεν ξέρω καμιά.

— Πάλι άστεινέσαι! Πάντα κάποια πρόφαση θ'α βρης!... Σέρεις να σκίσεις ένα ξύλο;

— Δέ λέω όχι, μ'α σήμερα οι πραγματικοί ξυλοκόποι δέ βγάζουν ούτε τό ψωμί τους.

— Όλοι οι τεμπέληδες έχουν την ίδια λογική μ' εμένα. Άρ-νούνται αυτό που τους προτείνουν. Θέλεις να κόβης ξύλα εδω στο σπίτι μου;

— Στίς διαταγές σας, θ'α κόψω!...

— Καλά, θ'α τό δοίμε αυτό... Θ'αυμάσια... Θ'α τό δοίμε!

Και μιλώντας έτσι ο Σκβορτσώφ σηκώθηκε και τριφίνοντας τα χέρια του, όχι χωρίς κάποια αγαθή κακεντρέχεια, φώναζε τη μαγεί-ρισά του.

— Έλα, "Όλγα, της είπε, δόθηκες αυτόν τον κύριο στην απο-θήκη για να κόψη ξύλα...

Ο Ζητιάνος σήκωσε τους ώμους του σ'α να μ'α καταλάβαινε τί-ποτε και άκούσθηκε, διστακτικός, τη μαγεύρισα. Φαινόταν από την όψη του ότι είχε δεχτή να κόψη ξύλα, όχι γιατί πεινούσε και ήθελε να εργαστή, μ'α μονάχα από έγωισμό κ' από ντροπή. Φοιτώντας άκόμη καθαρά πως ήταν πολύ εξαντλημένος από τό ποτό, πως ήταν άρ-ρωστος και πως δεν είχε καμιά διάθεσι για δουλειά.

Ο Σκβορτσώφ, όταν ο Ζητιάνος βγήκε έξω με τη μαγεύρισα, τράβηξε βιαστικά προς την τραπέζια. Τα παρόρθα της που έβλε-παν στην αλή, έβλεπαν και στην αποθήκη και ότι γινόταν εκεί μέσα. Ο δικηγόρος είδε τη μαγεύρισα του και τό ζητιάνο να βγαί-νουν από την πόρτα της υπηρέσιας και, πατώντας άπάνω στο βρό-μικο χιόνι, να πηγαίνουν στην αποθήκη.

Η "Όλγα θυμωμένη κυττούσε με κακία τον σύντροφό της και, σπρώχνοντας με τον άγκωνα, άνοιξε την πόρτα της απο-θήκης, κάνοντάς τη να χτυπήσει δυνατά.

«Είπε φανερό, σκέφθηκε ο Σκβορτσώφ, πως εμπόδισα την καλή γυναίκα να πη τό τον καφέ της. Τί άθλιο πλάσμα!».

Είδε έπειτα τον ψευτοφοιτητή, τον ψευτοδάσκαλο, να κάθεται σ' ένα κοί-τασouro, ν' άκούματάς τα χέρια του σ'α κόκκινα μάγουλά του και ν'α σκέφτεται. "Η μαγεύρισα πέταξε την άξίνα μπρός στα πόδια του, έφτυσε κάτω πεισιμωμένη, και κρινώντας από την κίνηση των χει-λιών της, άρχισε να μουρμουρίζει.

Ο Ζητιάνος πήρε άναποφάσιστα ένα κούτσουρο, τό έβαλε ανάμεσα στα γόνατα και τό χτύπησε με την άξίνα χωρίς δύ-ναμη. Η άξίνα του ξέφυγε και έπεσε κάτω. Ο δυστυχισμένος την ξανάπηρε, φύσηξε μέσ' στίς μουνδιασμένες παλάμες του και άρχισε να ξαναχτυπά τό ξύλο, αλλά με τόση προσοχή σ'α να φοβόταν μήπως χτυπήσει τό πόδι του ή μήπως κόψη κανένα του δάχτυλο. Μ'α σε λίγο ή άξίνα του ξέφυγε και πάλι.

Ο θυμός του δικηγόρου είχε περάσει πειά. "Εννοϊωδώς κάποια ντροπή που είχε αναγκάσει ένα άνθρωπο άσυνήθιστο σε χοντρές δουλειές, μεθυσμένο, και ίσως άρρωστο, να κόβη ξύλα με τέτοιο κορμό. Δέν πειράζει, σκέφτηκε πηγαίνοντας από την τραπέζια στο γραφείο του, άς δουλέψη. Τό κάνω αυτό για τό καλό του.

— Δόστω πενήντα κοπέκια, είπε ο Σκβορτσώφ. "Αν θέλη, άς ξανάρχεται να κόβη ξύλα κάθε πρώτη του μηνός. Θ'α πάρωχ πάν-τοτε δουλειά γι' αυτόν!

Την 1η του άλλου μηνός, ο Ζητιάνος ξαναπήγε στο σπίτι του δικηγόρου και κέρδισε πενήντα κοπέκια άκόμη, αν και μόλις κρα-τύων στα πόδια του. "Επειτα άρχισε να πηγαίνει συχνότερα και πάν-τοτε του εφίσχαν κάποια δουλειά: ποτέ έστοίβαζε τα χιόνια, ποτέ ταχτοποιούσε τά ξύλα, ποτέ ξεσκόνιζε τά χαλιά και τά στρώματα. "Επαυρε για τον κόπο του είκοσι ως σαράντα κοπέκια και, μάλιστα, μιά φορά τό έδωσαν κ' ένα παληό παντελόνι. "Όταν άλλαζε σπίτι ο Σκβορτσώφ, τον έπηρε με βοηθήση στη μετακόμηση. Αυτή τη φορά, ο Ζητιάνος δέν ήταν μεθυσμένος, αλλά σκυθρωπός και σιω-πηλός. Μετά τη μετακόμηση, ο δικηγόρος τον κίλεσε και του είπα δινοντάς του ένα ρουβλί:

— Βλέπω πως τα λόγια μου έφεραν καλό αποτέλεσμα. Βλέπω άκ και πώς έπαυες να πίνης και πώς θέλεις να εργασής. Πώς σε λένε;

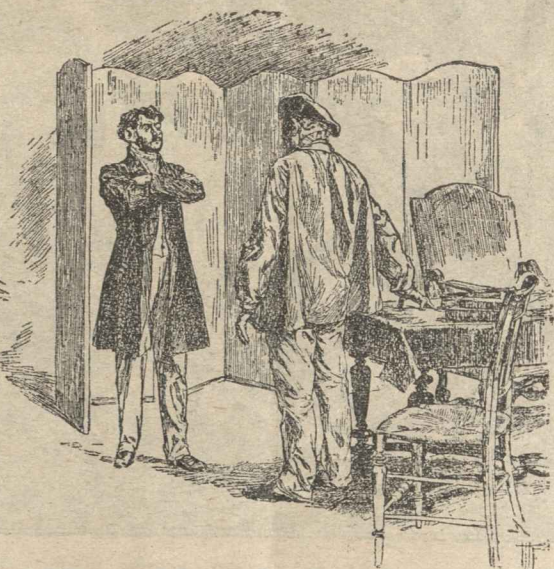
— Λονκώφ.

— Μπορώ τώρα, Λονκώφ, να σου βρω μιά καλύτερη δουλειά. Μπορείς να κάνης αντίγραφα;

— Μπορώ.

— Πάρε αυτή την έπιστολή και πήγαινε' τη αύριο στο συνάδελφό μου που γράφει ή σύστασή της... Αυτός θ'α σου δώσει αντίγραφα... "Εργάζου, μην πίνης! Μην ξεχάσης ποτέ αυτά που σου είπα. Χαίρε!

Ο Σκβορτσώφ, ευτυχισμένος που είχε ξαναφέρει έναν άνθρωπο

"Άρχισε να τον μαλλώνη άγρια..."

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΔΟΥΜΑ (ΠΑΤΡΟΣ)

Οι δικαστικοί κλητήρες και τό μίσος του Δουμά. "Η πρό-θυμη συνδρομή του. Τά χρέη του μυθιστοριογράφου. Δίκες επί δικών. Τό έργο και ο συγγραφέας. Οι διάλογοι των μυ-θιστορημάτων του. Τά μέτρα των διευθυντών των έφημερί-δων. Πώς ο Δουμάς... έφόνευσε ένα ήρωά του κτλ.

Μολοντά ο Δουμάς, εκέρδιζε από τά έργα του πολλά χρήματα, όστόσο λόγω της σπατάλης ζωής του, ήταν διαρκώς καταχρεωμένος. Οι δανειστές του ήσαν αναρίθμητοι και έπειδή βρισκόταν πάντοτε μαζί τους σε δικαστικούς αγώνες ήταν πολύ φυσικό να μην τρέφει καμιά ιδιαίτερα συμπάθεια προς τους δικαστικούς κλητήρες.

Μιά μέρα λοιπόν ένας φίλος του πήγε και του ζήτησε ένα ναπο-λεόνι, για να συμπετάσχη και αυτός στα έξοδα της κηδείας κάποιου φτωχού δικαστικού κλητήρος, ο οποίος είχε πεθάνει πάμπλουτος.

— Ένα ναπολέονι μόνον! έλεον ο Δουμάς. Τί λές... Ένα να-πολέονι μόνο προκειμένου περι δικαστικού κλητήρος! Νά, φίλε μου, πάρε δύο ναπολέονια! Καί... προσπάθησε να θάψης δύο απ' αυτούς...

Σε κάποια από τις άπειράριθμες δίκες του Δουμά με τους δανει-στάς του, ο πρόεδρος του δικαστηρίου έρώτησε τον Δουμά ποιά ή-ταν τό επάγγελμά του.

— Θεατρικός συγγραφέας, απάντησε ο Δουμάς και συνέχισε: "Εάν δηλαδή, μπορώ ν' αποδώσω στον εαυτό μου μιά ιδιότητα, την οποία είχε ο μέγας Κορνήλιος...

— "Υπάρχουν διαβαθμίσεις, κύριε Δουμά, του ά-πάντησε τότε χαμογελώντας με ευγένεια ο πρό-εδρος.

Μετά την θριαμβευτική πρώτη παράσταση του «Ημικόσμου», του Δουμά υιού, στο «Ζυ-μνάς», κάποιος συνήνησε στην σκιάλα του θεάτρου, τον Δουμά πατέρα, και, χαμογελόν-τας του είπα:

— "Ε, κύριε Δουμά, θάχετε συμβάλει και σεις λίγο στην άποψινή έπιτυχία.

— Λίγο μόνον; Καθ' όλοκληρίαν, δέν λές καλύτερα, φίλε μου!...

— Πώς! Έσείς εκάματε τό έργον;

— Τό έργον όχι, απάντησε περήφανα ο Δου-μάς. Έκανα όμως... τον συγγραφέα!...

Υπήρξεν έποχή κατά την όποιαν ο "Αλέξαν-δρος Δουμάς προσφορούσε με έπιφυλλίδες τρεις-τέσσερες έφημερίδες συγχρόνως. Για να μπορή να εινε συνεπής σ' όλες αυτές τις υποχρεώσεις του είχαν έφευσει ένα σύστημα απλούστατο. Τρόπινγε στους «διαλόγους»... Διαβάσει κανείς π.χ. στους Τρεις Σωματoφύλακας τον εξής διά-λογο:

— "Α! Σεις είσθε;

— Νάι. Εγώ!

— Σας περιμένα.

— "Ηλθα!

— Καί έπετήχατε;

— Έπετύχα;

— Έντελός;

— Έντελός.

— Λοιπόν;

— Τελείωσε...

— Άς συζητήσουμε, λοιπόν!

Στάς διαταγές σας!

Κατ' αυτόν τον τρόπον, κατορθώνει μέν να εξοικονομή τό πράγ-ματα. "Επειδή όμως πληρώνονταν άκροβότατα, μάλιστα με τον στί-χο, οι διευθυντά των έφημερίδων, άρχισαν να δυσανασχετούν με τους τόσο... λαζωνικούς αυτούς διαλόγους. Συνεννοήθησαν λοιπόν μεταξύ τους και έδήλωσαν στον Δουμά, ότι από μέλλον θ'α επλή-ρωναν στη μισή από την όρισμένη τιμή κάθε «διάλογο» του που δέν θ'α υπερέβαινε τό μήκος μισού τουλάχιστον στίχου.

Όταν ο Δουμάς έλαβε την έπιστολή των διευθυντών του, αντί άλλης απαντήσεως... έσχεσε δύο-τρία χειρόγραφα που ότι είχε ε-τοιμάσει.

Τί κανείς έχει; τον έρώτησε ένας φίλος του που παρέυρί-σκετο στην αμνή.

— Άπλοήστατα, φίλε μου: Τόν έφόνευσα!

Ποιόν έφόνευσες;

— Έφόνευσα τον Γκιρμό τον Σιωπηλό. Είπε ένα πρόσωπο του μυθιστορημάτος μου που τό είχα έφάψει μόνο και μόνο για τις λαζωνικές απαντήσεις του. Έφ' όσον όμως από εξής θ'α μου τις πλη-ρώνουν στη μισή τιμή, προτιμώ τά πρόσωπα των έργων μου να μην εινε πειά τόσο λιγόλογα!...

ΑΝΤ. ΤΣΕΧΩΦ

ΤΑ ΘΕΙΜΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΕΝΔΡΟ

Η ιστορία του Χριστουγεννιάτικου Δένδρου εινε άρχαίαστη. Τό βέβαιο όμως εινε πως τό άσαιο αυτό έθιμο προτοκαθιερώθηκε στην Γερμανία σε πολύ παλιά έποχή. Από τη Γερμανία έγινε γνωστό και στις άλλες χώρες της Εύρώπης, όπου σήμερα πειά γενικεύθηκε σ' όλα τά χριστιανικά έθνη της γης. Πάντως τό έθιμο αυτό έχει σχέση με ένα άλλο παμ-κάλας Γερμανικό έθιμο, σύμφωνα με τό όποιο τά παιδιά, την ημέρα της Πρωτοχρονιάς, πιάζουν τά δένδρα του σπιτιού τους γιατί πιστεύ-ουν ότι από τά κλαδιά τους θ'α πέσουν στην ποδιά τους άφθονάδωρα.

Τό Χριστουγεννιάτικο Δένδρο έχει επίσης κάποια σχέση και με τό «δένδρο της Εδνυχίας» τό όποιον αναφέρει ή μυθολογία των Περσών, με τό δένδρο «Υγγυτραίλλ» των Σκανδιναβικών παραδό-σεων, με τό «Ιριμοσούλ» των Σαξώνων και τέλος με τό άλλο έθι-μο, τό όποιο επικρατεί στις περισσότερες χώρες της Εύρώπης και κατά τό όποιο, όταν γεννιέται ένα παιδί, ο πατέρας του φυτεύει στον κήπο ένα δένδρο, τό όποιο τάζει στο όνομα του νεογεννητού, τό όποιο θεωρείται ως τό «δένδρο της μοίρας» του παιδιού. Στην Γερμανία, όταν πεθαίνει ένας οικογενειαρχής, οι συγγενείς του τινά-ζουν τά δένδρα του κήπου, πιστεύοντας ότι έτσι ξεοκίζουν τον θά-νατο και ότι θ'α κατορθώση ή γενεά του άποθανόντος να συνεχίση τη ζωή της και να αυξηθή.

Οι άρχαίοι Έλληνες και οι άρχαίοι Ρωμαίοι είχαν επίσης τό έ-θιμο να φυτεύουν ένα δένδρο όσους γεννιόνταν ένα παιδί και πί-στευαν ότι τό δένδρο αυτό συμβόλιζε την γέννηση. "Υποτίθεται δέ ότι απ' τό έθιμο αυτό ή φραγκική φυλή της Γερμανίας, καθιέρωσαν κατά τους χριστιανικούς χρόνους την συνήθεια να φυτεύουν στον κήπο τους τά Χριστούγεννά ένα δένδρο, τό όποιο να συμβολίζη την γέννηση του Χριστού. Καί, λόγω του έσρατισμού της ημέρας, έσυνή-θιζαν να κρεμούν στο δένδρο αυτό δώρα για τά μικρά παιδιά. Άρ-γότερα, με την πάροδο του χρόνου, και με την πύκνωση του πληθυ-σμού των πόλεων, έπειδή όλες ή οικογένειες δέν μπορούσαν να έχουν κήπο για να φυτεύουν Χριστουγεννιάτικα Δένδρα, έπεκράτησε ή συνή-θεια, να στήνεται στην μεγάλη αίθουσα, του σπιτιού ένα τεχνητό δένδρο, στο όποιο να κρεμούν τά δώρα των παιδιών.

"Η Θεοτόκος με τό Θεό Βρέφος

— "Ηλθα!

— Καί έπετήχατε;

— Έπετύχα;

— Έντελός;

— Έντελός.

— Λοιπόν;

— Τελείωσε...

— Άς συζητήσουμε, λοιπόν!

Στάς διαταγές σας!

Κατ' αυτόν τον τρόπον, κατορθώνει μέν να εξοικονομή τό πράγ-ματα. "Επειδή όμως πληρώνονταν άκροβότατα, μάλιστα με τον στί-χο, οι διευθυντά των έφημερίδων, άρχισαν να δυσανασχετούν με τους τόσο... λαζωνικούς αυτούς διαλόγους. Συνεννοήθησαν λοιπόν μεταξύ τους και έδήλωσαν στον Δουμά, ότι από μέλλον θ'α επλή-ρωναν στη μισή από την όρισμένη τιμή κάθε «διάλογο» του που δέν θ'α υπερέβαινε τό μήκος μισού τουλάχιστον στίχου.

Όταν ο Δουμάς έλαβε την έπιστολή των διευθυντών του, αντί άλλης απαντήσεως... έσχεσε δύο-τρία χειρόγραφα που ότι είχε ε-τοιμάσει.

Τί κανείς έχει; τον έρώτησε ένας φίλος του που παρέυρί-σκετο στην αμνή.

— Άπλοήστατα, φίλε μου: Τόν έφόνευσα!

Ποιόν έφόνευσες;

— Έφόνευσα τον Γκιρμό τον Σιωπηλό. Είπε ένα πρόσωπο του μυθιστορημάτος μου που τό είχα έφάψει μόνο και μόνο για τις λαζωνικές απαντήσεις του. Έφ' όσον όμως από εξής θ'α μου τις πλη-ρώνουν στη μισή τιμή, προτιμώ τά πρόσωπα των έργων μου να μην εινε πειά τόσο λιγόλογα!...

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

— Κάποια ψυχή θάχη αβριο γενναίο μπουναμά, ελεπε ή Φωφό και λοζοκοίταζε με προκλητικό χαμόγελο τη Ζηνοβία.

— Δε βαρείσαι, καυμμένη, ελεπε ή Ζηνοβία, γενναίο μπουναμά περιμένεις απ' αυτό τον εξηταβελόνη! Δε θυμάσαι το παλαιοκώδων που μου έφερε τα Χριστούγεννα, και ήθελε καλά και σώνει, να μās τὸ παραστήση γιὰ κατι εξαιστάξη και μὴ βρέξη. Τί να σου κάμω. 'Ας μ' άφηνε έμένα τούτη ή μάνα μου να τον φέρω γύρω και σου έλεγα εγώ. 'Αν δεν τον έκανα να χορεύη στο ταβί σα σταντζόχοιρο να μη με λέγανε Φωφό, να με λέγανε Γιατρέ.

— Σκαμνός γλωσσού, σκαμνός κοτσμητόλης, λησμονείτε πώς σ' αυτόν τον βρωμότοπο κι' οι τοίχοι έχουν αυτιά; Ελεπε ή κυρία Δήμητρα, σηκώνοντας τα μάτια της από ένα μικρό χειρόγραφο, που φαινόταν να μελετά άποροφημένη.

Και γυρίζοντας στη Ζηνοβία, με άλλον τόνο φωνής επρόσθεσε: — Άκου δώ παιδί μου' ώρατος είνε, πολυ ώρατος φαίνεται πώς είνε γραμμένος από μια σοφή. Μόνο μια λέξη δεν πολυμαρέσει, εδω που λες «*δταν επιβλητικός και γαυρός εισέρχεται εις το σχολειόν επιβάλλεις τον θαυμασμόν και την εδλβειαν*». Αυτό το γαυρός δεν μ' άρέσει και να με συγχωρής' δε μπορούμε να βρούμε μιάν άλλη λέξη.

— Γιατί δε σάς άρέσει, κυρία Δήμητρα; ωότης ή Ζηνοβία άφίνοντας τη Φωφό να φλυαρή.

— Να, πώς να σου πώ! ήμεις στον τόπο μου λέμε γαυρούς κατι μικρές σαοδελίτσες που πάνε έναν παρα ή μία. 'Ετσι να πούμε και τον έφορο του παρθεναγωγείου. Κατάλαβε Ζηνοβία μου; 'Εσθ θα βρης μιάν άλλη λέξη.

— Μα άλλο το ένα, άλλο το άλλο, κυρία Δήμητρα. Μ' όλα ταυτα δώστε μου εδω.

Και παίρνοντας το χειρόγραφο, ύστερα από λίγη σκέψη, έβρισε το «*γαυρός*» και έγραψε «*θ-ψαυ-χην*».

— 'Α μάλιστα! ελεπε ή κυρία Δήμητρα, ξανα παίρνοντας να μελετήση το χειρόγραφο, αυτό ει ν έσχο, θείο είνε, «*θ-ψαυ-χην*» και τί θα πη Ζηνοβία μου, αυτό;

— Να, πώς να σάς πώ; με ψηλά το κεφάλι καμαρωτός, κατι τέτοιο.

— Ώραϊά!

— Ός τόσο ή Φωφό δεν έπανε να θυρωβή.

— Όχι, μωρή, μην τάλλάζεις' γαυρός, γαυρός, γαυρός. 'Εγώ έτοι θα τον λέω τώρα ό κυριός Γαυρός, προσκυνω, κυριέ Γαυρό! Και χτυπούσε με πέτομα το ένα χέρι στο άλλο.

— Περίδρομο, μωρή, περίδρομο, ελεπε ή κυρία Δήμητρα. 'Αφροέ με να τον άποστηθίσω μην τύχη και γίνο αβριο γελοία.

— 'Ο! ή! φώναζε ή Φωφό, τον λες Περίδρομο αϊ! νάσαι μαρτυρας Ζηνοβία, τον λέει και ή μάνα μου Περίδρομο. Κι' ύστερα κάνει πώς θυμώνει, όταν έμεις τον λέμε έτσι.

— Μπά που να βγάλης τη φάγουςα δαιμονισμένη' δεν ήποφέρεσαι! Διαλύω τη συνεδρίασι, ορίστε, φέρτε να κόψωμε τη βασιλόπιτα, ελεπε ή κυρία Δήμητρα, και χτύπησε με θυμό ένα κουνουνάκι, ένφ κάποιο κωφό χαμόγελο στα ζαρωμένα χείλη της επρόδινε πώς ό θυμός της ήταν προσποιημένος.

— Η κουρέντα αυτή—ή (αν προτιμάς), ή συνεδρίασις—γινόταν την παραμονή της πρωτοχρονιάς νίχτα βαθεία, μέσα στο ζεστό και καλοβαλμένο γραφείο του παρθεναγωγείου της 'Ελληνικής κοινότητος, σε μιάν μακρινή κομπόλι της 'Ανατολής, τον καιρό που είχαμε άκόμα κοινότητες και σχολεία στην 'Ανατολή.

Οι τρεις γυναίκες που συνεδρίαζαν τόσο επίσημα και τυπικά ήταν οι τρεις δασκάλες της κοινότητος.

Η κυρία Δήμητρα ή διευθύντρια του παρθεναγωγείου, ήταν μια αδύνατη γρηούλα καλοκάγαθη, που μάταια προσπαθούσε να κρύβη την αγαθοτήτά της μέσα σε μιάν προσποιημένη στρυφνότητα.

Κατάγονταν από τα περίχωρα της Πόλης, και ούτε δίπλωμα κανένα είχε ούτε και πολλά γραμματα ήξερε. Είχε όμως μεγάλη πείρα του σχολείου και της ζωής και γιὰ τούτο κατώφλωνε με κάπως διπλωματικούς τρόπους να μένη χρόνια στην κοινότητα, να έχη κοινωνική θέσι καλή, και κάμποσες λιρούλες στη τσάντα, προωρισμένες γιὰ προίκα της κόρης της και γιὰ δική της άνάταξη στα γηγάτια.

Η κυρία Δήμητρα ήταν μιζ καλοκάγαθη γρηούλα...

ΤΟΥ Κ. ΑΝΤ. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗ

(Πρωτοχρονιάτικε)

Η κόρη της ή Φωφό, δασκάλα και αυτή στο ίδιο σχολείο τρία χρόνια τώρα πρὸς τα τέσσερα, ήταν κορίτσι 19-20 έτών με άνάστημα λυγρό με έλευθέρως κινήσεις και με τη χάρι της ήλικίας της και της τσαχανιάς της. Αδμή είχε δίπλωμα από την «*Παλλάδα*» αλλά στα γραμματα ούτε ήταν ούτε και φροντίζε να γίνη πολυ δυνατή. Μοναχοπαίδι και ορφανή από μικρή, χαϊδεμένη όπως ήταν από τη μάνα της, παιδιάρισε άκόμα, ικανοποιούσε κάθε γούστο της με την κοροϊδία και τα πειράγματα, και έδειχνε άσβεια άκόμα και στη μητέρα της αν και στο βάθος της ψυχής της έτρεμε γι' αυτήν. Η σοφή της συντροφιάς ήταν ή τρίτη δασκάλα ή Ζηνοβία.

Αδμή ήταν νέα ως τριανταπέντε έτών, κοντόγρονθη με θελακές καμπύλες, με πρόσωπο άνοιχτό και καθαρό σαν παναέλιος, με μαλλιά καστανά ίσια και πλούσια, με μάτια μεγάλα καστανά, ήμερα αλλά νοσθρά σαν πολυ κουρασμένα, κινήσεις όμοια νοσθρές, βαρείες, με χείλη κόκκινα θερμεμένα και μιάν φωνή σιγαλή, γλυκειά, χαϊδευτική φωνή, που μπορεί στην άρχή νατανε προσποιημένη, τώρα όμως της είχε γίνει φυσική και άποτελούσε το κυριότερο θέλησή της.

Η Ζηνοβία είχε δίπλωμα από το 'Αρσάκειο και κατόγονταν από την παλιά 'Ελλάδα, όπου και είχε ύπηρετήσει άρκετά χρόνια. 'Υστερα, γιὰ άγνοστη αίτία ζήτησε θέσι από το «*Σύλλογο*» πρὸς διάδοσιν των 'Ελληνικών γραμμάτων». Έτσι και ή κοινότης αυτή τη χρονιά να ζητήσει διευθύντρια με δίπλωμα, γιατί φιλοδοξούσε να αναγνωρίση το σχολείο της, και ό σύλλογος της έστειλε γιὰ διευθύντρια.

Όταν όμως ή νέα έφθασε στην κομπόλι και γνώρισε την κυρία Δήμητρα, κατάλαβε πώς αν της έπαυνε τη διεύθυνση, θα της επλήγανε τη φιλοτιμία και θα λυπούσε, κατάκαρδα την καλή εκείνη γρηούλα. Έπρότινε λοιπόν ή ίδια στην έφορεία να μείνη άλλη δασκάλα και μόνον, όταν έτύχαινε να στείλουν κανένα έγγραφο στο «*Σύλλογο*», ύπογράφονταν αυτή γιὰ διευθύντρια.

Η μικρή αυτή θυσία εκκλάρωσε τη γρηά και την κόρη της. Εξοράτησαν στο σπίτι τη Ζηνοβία, και στους τέσσερες αυτούς μήνες που συνυπηρετούσαν είχαν ζήση σαν μιάν οικογενεια όμοιοσασμένη. Άλλα περισότερο μάλιστα. Είχαν συγκροτήση οι τρεις γυναίκες, εκεί στην άπορνοστή όπου βρισκόταν, άπιδνην συμπαχία άμυντική, γιατί είχαν, ή φαντάζονταν πώς είχαν και έναν κοινόν έχθρό πολυ επίφοβο. Ό έχθρός αυτός ήταν ό κύριος Πρόδρομος, δεν ξεροίτο, όλην, ό πρώτος έφορος του Παρθεναγωγείου. Ήταν ένας άνθρωπος μεσόκοπος, κακοφτιασμένος, κοιτούστας ηνρος, φιλόγυνος και ερωτιάρης. Πολυ πλούσιος όμως και άρκετά ενεργητικός στην κοινότητα. Ίσως από ματαιοδοξία, άλλ' άδιαφορο. Γιὰ τούτο ήταν και ισόβιος έφορος και σχεδόν πάντα αυτός όριζε τους δύο άλλους συνεφόρους, ανθρώπους πάντα του χεριού του.

Έκείνη τη χρονιά οι άλλοι έφοροι ήταν ένας χονδρός παστρουματζής καλονοικοκόρης που δεν εξαταλάβαινε καλά τα 'Ελληνικά και ένας νέος από τα Λαοδικάνησα που είχε έλθη στον τόπο με την προστάσια του κύριου Πρόδρομου, και με κεφάλαια του ίδιου έκανε δουλειές, και βιάζονταν να πλουτίση. Ό Θανασάκης αυτός ήταν καλοκαμωμένος και έξυτος και με κάποιον πολιτισμό, χωρίς όμως καμιάν πρωτοβουλία μπροστά στον προστάτη του. 'Ετσι ό κύριος Πρόδρομος έμεινε παντοδύναμος κυρίαρχος στα σχολεία και μάλιστα από παρθεναγωγείο που προτιμούσε να επιβλέπει έντονότερα και να έπασκεύεται συγγότρα.

Ό άνθρωπος αυτός που δεν είχε καμιάν άρετή προσπαθούσε να αναπληρώνη το καθετί με την πόδα και την ψευτιά' μιάν ψευτιά άπέραντη, αχαλινότη, και τόσο ξεστσίπτη, ώστε το θύμα άλλο δεν είχε να κάνει, όταν την καταλάβαινε, παρά να τον δείρη άλύτρη. Ποιός όμως μπορούσε να το κάνει αυτό μέσα στην πειθαρχημένη εκείνη κοινωνία! Γιὰ τούτο άλλη άμυνα δεν είχαν τα θύματα παρά τη δυσπιστία.

Και τη δυσπιστία αυτή προσπαθούσαν να την γεννήσουν από την πρώτη τους γνωσιμία στην ψυχή της Ζηνοβίας, ή κυρία Δήμητρα και ή Φωφό, ή κάθε μιάν με το δίκον της τρόπο, ή γρηά με συμβουλές, ή κόρη με κοροϊδίες και παραστάσεις ύπερβολικές.

— Κοίταζε, κακομοίρα, έλεγε ή Φωφό, μην τύχη και σε ξεμοναχίσωσι ούτε μιάν στιγμή. Και από όσα σου λέει να μην πιστεύεις τίποτε, ούτε πώς τον λένε Πρόδρομο. *Περίδρομο* τόνε λένε. Κι' αν σου ζητήση την «*χίραν σου*», όπως κάνει σε όλες, να τον στείλεις στην μάνα μου, γιατί αυτή εδω μέσα είνε ή μοναχή χίρα!

— Μην άκούς τί σου λέει να μην πιστεύεις τίποτε, έλεγε ή κυρία Δήμητρα. Πάντα με καλον τρόπο να τον έχης, αλλά και πάντα να φιλάγεις. Όχι ποιος έχεις να πιάς τίποτε, γιατί εσθ εισαι μυαλωμένη αλλά γιὰ την κοινωνία, παιδί μου, που είνε μικρή και κακόγλωσση.

Όσο γιὰ την κοινωνία, τη Ζηνοβία λίγο την έμελλε, γιατί βέβαια σκοπό δεν είχε να περάση εκεί όλη τη ζωή της, όπως οι δύο εκείνες άτυγες γυναίκες, που άλλο όνειρο δεν είχαν παρά να βάλουν στην πάντα λίγα χρήματα, να διατηρήσουν την υπόληψή τους και να υπάσσουν σύγαμφο ένα καλό παιδί, σαν το Θανασάκη, να πούμε. Αδμή βρισκόταν στην ήλικία και στην ψυχική διάθεσι, που ζητάει ή γυναίκα μιάν διεξόδο, ένα σταθμό στη ζωή της.

Τό δασκαλίζι τό είχε πει άραβεί και άνατρίχιαζε στη σκέψη ότι μπορούσε να γηράση έτσι, λέγοντας πάντα τα ίδια τραγουδάκια: «*Ποντικοί, ποντικοί, γιατί τρώτε κακοί τα γλυκά μου;*» και άκούοντας πάντα τον ίδιο τίτλο «*δασποινίς*». Πεποιθήσι είχε στην όμορφιά της, στην έξυπνάδα της, στην πείρα της. Και άποφασισμένη να μη οικοκινδυνεύση τίποτε περισσότερο από τα χαμόγελα, τα γλυκόλογα, τους γλυκούς της τρόπους, δεν έδίστασε να αναλάβη το παιχνίδι, όταν έκεινος το άρχισε. Και τό άρχισε ό άθεόφοβος από την πρώτη τους συνάντησι. Μαζύ με τους χαριετισμούς και τους θαυμασμούς που γιὰ τη νέα δασκάλα, άρχισε να λήη τα στερεότυπα και πολυ γνωστά στες δύο άρχαιότερες, γιὰ την περιουσία του, την οικογενειακή του άνεξαρτήσια, γιὰ τις νυφάδες που τον πολιορκούσαν από παντού, κορίτσια όμορφα, μικρά, πλούσια, από οικογένειες. Και δεν περιέμενε παρά τη φυσική ερώτησι της Ζηνοβίας: «*Γιατί λοιπόν δεν τό άποφασίζετε, κύριε Πρόδρομε, να κάμετε μια γυναίκα εύτυχη;*» γιὰ να έκείνη φανεί άκατιά τις ιδέες του γιὰ το γάμο και τό όνειρο που είχε να συνδέση τη ζωή του με μιάν νέα τέτοια και τέτοια. Και λέγοντας τα προσόντα που ζητούσε από τη μέλλουσα γυναίκα του, άράδειαζε όλα τα προσόντα που είχε ή νόμιζε πώς είχε ή νέα δασκάλα.

Τα χάτια βέβαια ήταν χονδροκοιμένα γιὰ μιάν δασκάλα τριαντάρα ή τριανταπεντάρα. Μ' όλα ταυτα ή Ζηνοβία έκανε πώς τα κάτανε, γιατί την προσποίση αυτή τη θεωρούσε σκόπιμη. Είνε δα σ' αυτή την ήλικία «*ή καλή άποκατάστασις*», ή 'Αχιλλεύος πέτρινα της γυναίκος. Παίρνοντας άάφρος ό κύριος Πρόδρομος κάθε μέρα και περισσότερο, και πηδώντας γρηγόρα τους διαμέσιους σταθμούς, της έπρότινε, ύστερα από λίγο, να πάνε μαζί σε μιάν έξοχική επαύλη που είχε, να περάσουν λίγες ήμέρες εκεί, ν' απολαύση τη φθινοπορινή όμορφη της έξοχης, να ιδή και να εκτιμήση τις πλούσιες συλλογές που είχε από τάπητες Περσικούς και από άρχατα νομίσματα του 'Αλεξάνδρου και του 'Αντίοχου, που τόσο άφθονα βρισκόταν στην παλιά εκείνη 'Ελληνική χώρα.

Η Ζηνοβία, χωρίς ν' άρνηθή όριστικά, επρότινε ν' αναβάλουν την ώραία αυτή έκδρομή γιὰ τό καλοκαίρι, ύστερα από τας έξετάσεις. Περίμενε δε τότε και τον άδερφο της τό λογαρό, που είχε μεγάλη επιθυμία να διή την 'Ανατολή, και γιὰ τούτο έσοκλεινε νάρθη το καλοκαίρι να την πάγη να γυρίσουν μαζί στην 'Αθήνα.

Με τό λόγια αυτά έπίστευε ή νέα ότι ή θα έδειλναι τον πολιορκητή ή θάκανε ένα βήμα στο σκοπό της.

Η Φωφό όμως, που δεν έλειπε ποτέ απ' αυτές τις συναντήσεις, και γνώριζε πολυ καλύτερα τον άνθρωπό της έλεπε:

— Κύριε Πρόδρομε, χρόνια τώρα την άκούμε αυτήν την επαύλη με τες συλλογές της. Μα άφου έχετε τόσο ώραία και πολύτιμα πράγματα, γιατί δεν στέλνετε στη Ζηνοβία ένα όδο; Λίγα χρυσά νομίσματα να τα κάνει βραχιόλι να σάς θυμάται, ή κανέναν τάπητα να τον πάγη μαζί της στην 'Αθήνα, να λήη πώς τον έχει από σάς και να θαυμάειν όλοι εκεί τα πλούτη σας και τη φιλοκαλία σας;

Τό χτύπημα ήταν πιτυχημένο και ό Πρόδρομος άφου μίσσησε λίγα λόγια ότι «*κι*» αυτό εύκολο είνε να γίνη έφυγε.

Η Ζηνοβία κοκκίνησε στην πρότασι αυτή γιὰ την έθεώρηση ταπεινωτική γιὰ τον εαυτόν της και μάλλως ύστερα τη Φωφό.

— Εισαι κοντή, άπάντησε ή κατεργάρα εκείνη. Πάς γιὰ τα μεγάλα και θά χάσης και τα μικρά' ένφ μπορείς να τα έξασφαλίσης και τα δύο ή τουλάχιστον τα μικρά, να δεν είνε και πολυ μικρά. Ξέρεις την παροιμία ότι «*τό έξυπνο πουλί πιάνεται από τα τέσσερα*» αϊ! λοιπόν το κοντό δεν πιάνεται παρά μιάν ήμενα.

Ό κυνισμός αυτός ένός μικρού σχεδόν κοριτσιού τόσον άντιπαθητικός στην πρώτη του εμφάνισι, έχρησιμευσε μ' όλα ταυτα σαν μιάν δυνατή ύποβολή στη Ζηνοβία, ύποβολή που κάθε μέρα έμπανε και βαθύτερα στην ψυχή της.

Ό κοινοτόνηρος άνδρας κατάλαβε τη μεταβολή αυτή και διαλέξε πιά αυτό τό έδαφος γιὰ την όριστική πάλι, που βιάζονταν να δώση. Και τόσο καλά τό έχρησιμοποίησε τό έδαφος αυτό, ώστε σε λίγο και ή ίδια ή Φωφό άρχισε να τυλίγεται στο δίχτυ.

Η ύπερβρια του σχολείου, ένα λαβδό ντόπιο θαμνωμένο από τα πλούτη και τα μεγαλεία του έφόρου, άδθε πολυ και λίγο ξεμονάχιαζε τη Ζηνοβία και της έλεγε έμπιστευτικά ότι «*άφέντης*» παζάρωνε νάρωσήσι πότε τα τζορβάκια άρχοντοξελεσιμένης μετήσας, πότε τα στολίδια μιας εύρωπιάς, που είχε έλθη με τον άνδρα της μεγάλον υπάλληλο στο σιδηρόδρομο της Βαγδάτης, και τώρα που χρέφει τα πουλερί γιὰ να γυρίση στον τόπο της. Και πρόσθετε το ντόπιο λαβδό με κοινοτονηρία: «*ποιός ξέρει ποιά κυρά*

καλότυχη θα τα χαρή τα στολίδια αυτά και θα την ζηλεύουν όλες».

Τελυταία τό λαβδό είχε φέρει την είδησι και την έλεγε μπροστά σε όλον τον κόσμο, ότι ό κ. Πρόδρομος παζάρωνε ένα σωρό μαργαριάρια που κάποιος Καίσαρης είχε φέρει από τους «*Ινδες*—Πέρσες», και ήταν κοντά να συμφωνήση, γιὰτι βιάζονταν να τα κάνει μπουναμά την πρωτοχρονιά. Και δεν έλεγε ψέμματα σ' αυτό: Ό ψευτοφαντασμένος εκείνος άνθρωπος εύρισκε μεγάλη εύχαρίστησι να παζαρεύη ό,τι πολύτιμο τύχαινε μπροστά του. Τό παζάρωνε ακούραστα, άτέλειωτα, σαν σωστός 'Ανατολίτης, έδινε ύπερβολικά μικρή τιμή γιὰ να μη του τό δώσουν. Κι' αν καμιά φορά ό έμπορος έτύχαινε πονηρότερος από αυτόν και του έλεγε: «*Χαλάλι σου άφέντη μου, πάρο κι' άς ζημωθώ*» ό Πρόδρομος άφανε παραγγέλια να μη τό πουλήσουν, γιὰτι ήταν δικό του, και σε λίγο θα γυρίε να τό πληρώση—και δεν ξαναφαίνονταν. Ούτε βέβαια και ό έμπορος τό κρατούσε άπούλητο. 'Ετσι και τότε κοντά ένα μήνα πριν από την πρωτοχρονιά, ό κύριος Πρόδρομος φανερά έπαζάρωνε τα μαργαριάρια «*από τους Ινδες—Πέρσες*», και φανερά έλεγε όσα ή ύπερβρια του σχολείου τάχα έμπιστευτικά ξεμυτρεύονταν στη Ζηνοβία και τη συντροφιά της.

Γιὰ τούτο και ή Φωφό μίλούσε στην επίσημη συνεδρίασι γιὰ τό «*γενναίο μπουναμά που θαπαίρει αβριο μιάν ψυχή*».

Και ή Ζηνοβία, μόνον που φαίνονταν άπληξιμένη από τον «*εξηνταβελόνη*» της, στο βάθος της ψυχής της δεν ήθελε ν' άπειπώθη ότι και ή πρωτοχρονιά της θα περνούσε μ' ένα κωδών, όπως τα Χριστούγεννα.

Η δυσπιστία έχει, καθώς φαίνεται, τα όριά της, ένφ ή φιλαργυρία και ή ψευτιά δεν έχουν όρια.

Από τον καιρό που είχε γίνει διευθύντρια ή κυρία Δήμητρα, είχε καθιερώσει γιὰ την πρωτοχρονιάτικη επίσκεψι της έφορείας, στο παρθεναγωγείο, μιάν μικρή τελετή.

Λίγα κοριτσάκια, τα πιό καλόφωνα και τα πιό καλόβολα έμάθαν να τα κάλαντα, και συνάζονταν ύστερα από τη λειτουργία στην μεγάλη αίθουσα του παρθεναγωγείου να τα ψάλλουν στην έφορεία.

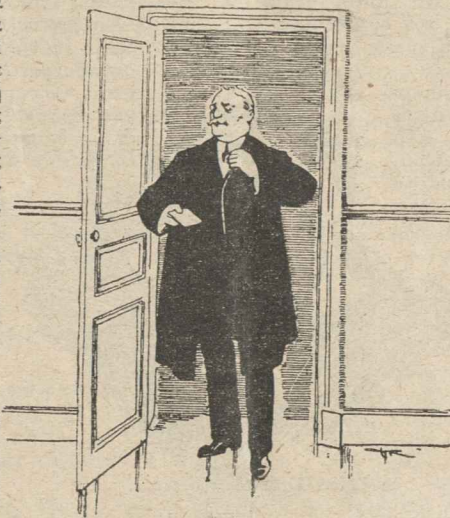
Μέσα στα κάλαντα αυτά ή διπλωματική κυρία Δήμητρα είχε παραχωρήσει, κακά ψυχρά ταίριασμένες με το ρυθμό και με τό μέλος, και άρκετες φράσεις κολακευτικές γιὰ τους έφόρους και πρό πάντων γιὰ τον κ. Πρόδρομο, που πετύχαιναν θαυμάσια τό σκοπό τους. 'Υστερα από τα κάλαντα ή διευθύντρια με την κόρη της έδιναν τες εύχές τους στην έφορεία, τα κοριτσάκια έφεγγαν παίρνοντας τό μπουναμά τους, και οι μεγάλοι μπαίνανε στο γραφείο του παρθεναγωγείου που χορησίμενε και γιὰ σαλόνι, να πάρουν τα γλυκά τους και τα ποτά τους. Άκολουθούσαν φυσικά εύχαρίστες όμιλεις, εκφράσεις θαυμασμού και εύγνωμοσύνης γιὰ τον ενεργή και έτι ληροκινούνταν και κάποιες ψυχρότητες ή φιδονεικίες που δεν έλειπαν ποτέ στο διάστημα του περυσμένου χρόνου.

Έρέτος, άφου ή τύχη είχε στείλη στην κοινότητα και μιάν σοφή σαν την 'Αθηνά άρκασιάδα, ή κυρία Δήμητρα θέλησε να δώση μεγαλειότητα επίσημοτητα στην τελετή. Γιὰ τούτο έβαλε τη Ζηνοβία να της γράψη ένα σύντομο λογόδιο, να τό άπογγείλη στους έφόρους. Και τό λογόδιο αυτό βασανίστηκε ν' άποστηθισή από το χειρόγραφο ή καλή γρηούλα.

Η μεγάλη ήμερα ξημέρωσε, ή ήλλη και τό σαλόνάκι ήταν έτοιμο γιὰ τη μεγάλη όποδοξη. Τα κοριτσάκια καλοντυμένα στη γραμμή, ή δασκάλες έφοργαν τελεταικές μαγιές στες προετοιμασίες, ένφ ή κυρία Δήμητρα, εξαγερτημένη, κουρασμένη από τη μελέτη του λογού, εξακολουθούσε πότε να διαβάζη βγάνοντας τό μικρό χειρόγραφο, πότε να τινάζη το λογόδιο σε καμιά γωνία, και πότε να συσταίνη με άσχημοτητα στη Φωφό να μην κάνει καμιά άνοχη και της φάει το προί της. Οι δύο νέες πάλι, έκει που επιβέβαινε και έτοιμάζανε, άλλη κουρέντα δεν είχαν παρά το γενναίο μπουναμά που περιέμενανε. Άφανε πιά τώρα φανερά γιὰ το περιέδωτο με τό πολύτιμο, μαργαριάρια, και τόσο είχαν πιά συνείδησι στη σκέψη αυτή, και τόσο την είχαν πιστέψη, ώστε ή Ζηνοβία σχεδόν έβλεπε κρεμασμένο στον ώραίο της λαμπρό το περιέδωτο καλλί, και ή Φωφό έξήμενε βαθεία γι' αυτό, και περισσότερο τάρτανε με τη μητέρα της που δεν την άφανε να πείη αυτή γρηά τον Πρόδρομο γιὰ να καρίσση στον δίκον της τον ξεροκαμένο λαμπρό το πολύτιμο περιέδωτο. Μέσα στες κουρέντες και τις άσχολίες αυτές βήματα άκουσθησαν στη μαρμαρένια σκάλα, και οι δασκάλες τρέσανε στη ύποη.

Οι κύριοι έφοροι φώναζε ή διευθύντρια, «*ό κύριος Γαυρός, πουρημορίσε ή Φωφό, ένφ ή Ζηνοβία χωρίς να πη έσκέφθηκε «*τό καλλί*»!*»

Οι έφοροι μπήκανε μπροστά ψηλός, ποζάτος και κακομάντζαλος ό Πρόδρομος, ντυμένος με ρεδιντότα και φερμακιλάτη την έθιμοτυπία του τόπου, πίσω ό χονδρός παστρουματζής και πιό πίσω ό Θανασάκης καλοντυμένος, συμπληρωτικός, με μάτια πεικνίτητα, αλλά και σαν περιφρόνη και ταπεινός—ίσως ύποκριτικά—έτοιμος να θαυμάση κάθε κι

Ο κ. Πρόδρομος...όλουν...

ννοι, και να υπακούση σε κάθε θέληση του Προδρόμου.

Τα κορίτσια άρχισαν να ψάλλουν :

*"Άγιος Βασίλης έρχεται από την Κασαρεία
Ζήτω και η έφορεία"*

και έτελειώσαν :

*"Εδώ που τραγουδήσαμε
πέτρα να μη ραγίσω
κι' ο κύρ' Πρόδρομος να ζήση
Μαθουαλία και πανευδαίμονα."*

"Ήρθε κ' η σειρά της κυρίας Δήμητρας : Ξερόβηξε, έκαμε λίγα βήματα μπροστά, πίσω, δεξιά, αριστερά, και ύστερα άρχισε το λογιόδι της. Τό έλεγε ή φτωχή σαν καλή μαθήτρια το μάθημά της, βιαστικά, με μιά φωνή άτονη και ίσια, και μόνο όταν έφθασε στο περιβόητο «*υπαύχην*» θέλησε να τό τονίση κάπως περισσότερο, και έσπασε τη λιγνή φωνή της : αυτό όμως στάθηκε ή καταστροφή της : Πίσω της ή άνοικόνυκτη Φωφό ή ασφύριζε :

— Γαρός, μάνα, Γαρός πέστονε.

— Σκαμός στρίγγλα και θά μου φάς τό ψωμί μου ! Γύρισε και της μονοτονόησε άπειλητικά και ίκετευτικά μαζί ή γρηά.

Οι έφοροι δέν κατάλαβαν τί σκηνή. Νόμισαν ότι ή κόρη εθύμισε στη μάνα της κάποια δύσκολη λέξη.

Η κ. Δήμητρα αναγύρισε στην έφορεία, αλλά στάθηκε αδύνατο πιά να ξαναβρή τη συνέχεια. "Έλεγε και ξανάλεγε «*και υπαύχην*», ξεροκατάπινε, ίδρωνε, αγωνιούσε, έτρεμε, έτοιμη ήταν να κλάψη, να λιγοθυμήση, όταν ο χονδρός παστρουματζής, είτε γιατί την λυπήθηκε, είτε γιατί νόμιζε ότι αυτό ήταν το τέλος του λόγου, χειροκρότησε : τόν άκολούθησαν και οι άλλοι έφοροι και ή δασκάλα και τα κορίτσια και έτσι ή κυρία Δήμητρα βγήκε από την άπειλητική θέα.

Τά κορίτσια άφου φίλησαν τό χέρι του Προδρόμου και πήραν από ένα γραμματίο έφυγαν. Οι έφοροι και οι δασκάλες μπήκανε στο σαλονάκι και κάθισαν γύρω από τό βαρυφορτωμένο με γλυκά και με μπουτίλλιες τραπέζακι.

Η Ζηνοβία βρέθηκε ανάμεσα από τόν Πρόδρομο και τό Θανάσση. Ήταν όραία χτενισμένη με δυό διαμαντάκια στους ροδοκόκκινους λοβούς τών-μικρών της αυτιών και τά μεγάλα κασάντα της μάτια, τά συνήθως νοητά σαν κουρασμένα, είχαν σήμερα άσυνήθιστα ζωρότητα, και γύριζαν χαϊδευτικά σε όλα τά πρόσωπα, γιά να σταματήσουν ύστερα έρευνητικά στο σατυρόμορφο μούτρο του πρώτου έφόρου.

"Όταν ή θεριάστρα, από ώρα άναμμένη, έγέμισε τό μικρό γραφείο με άνοιξιάνη θαλωρή, ή Ζηνοβία έβγαλε τό βελουδένιο της έπανωφόρι και τότε τό πλούσιο δελτικό της σώμα φάνηκε γυμμένο με ένα κομψότατο άγνό θαλάσσι φόρεμα, υπερβολικά άνοιχτό στο λαιμό, με τά μανίκια σφιχτά και τρυπητά—κατά τη μόδα του καιρού έζείνουν—ώστε να διαγράφονται τέλεια τά όλοστρογγύλα θρεμμένα μπράτσα της και να λάμπη πού και πού ή λεία και δροσερή επιδερμίδα της.

Η γειτονιά της ώραιάς εκείνης γυναίκας έμέθυσε τόν Πρόδρομο, και ή γλώσσα του έπήγαινε ροδάνι, ενώ τά μικρά κοκκινωπά μάτια περιφέρονταν σε όλο τό κορμί της, και τότε τότε τά τριχοφόρα του δάχτυλα εύρισκαν άφορμή ν' άκολουθούν τά μάτια του.

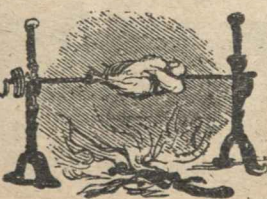
"Ο Θανάσσης από την άλλη μεριά σαν νέος άνατριχάζε ήδονικά στην τυχαία έπαφή της θελκτικής νέας, και τά μάτια του έκαμψαν άσυνήθιστα. "Αλλά τό έμπορικό του κεφάλι δυό άλλες σκέψεις άγανίζονταν να δαμάσουν τά επαφρόδιτα συναισθήματα, και τίς περισσότερες φορές νικούσαν. Πρώτον ή σκέψη ότι ή Φωφό, με τες λιρούλες της πού κάθε μέρα και περίσσευαν, καθισμένη πίσω άκούουθους μεγαλοχλίτη κάθε κίνησή του και δεύτερον ή παρουσία του «*άφηντικου*» πού τότε τότε του έρριχνε ματιές γεμάτες ζήλεια και φοβέρα, όταν τόν έβλεπε να περιφέρει τό βλέμμα του άπάνω στο κορμί της περιπόθητης νέας.

"Ο χονδρός παστρουματζής κατέβαζε άλύτητα τούς μυρωδάτους κουραμπιέδες, λέγοντας από καιρό σε καιρό, χωρίς καν να σηκώνη τά μάτια του από την πατέλα «*έββετ, έββετ, έφφένδημ*», γιά να δείχνη τάχα πως άκολουθεί και επιδοκιμάζει τη φλυαρία του Προδρόμου.

Η κυρία Δήμητρα ή δυστυχισμένη, καθισμένη δεξιά από τόν Πρόδρομο, μάτια βασανίζονταν να προσέξη σε όσα γύρω της συνέβαιναν. "Ο νους της γεμάτος άγωνία, θυμό και συντριβή, γύριζε βασανιστικά στην γράφα πού είχε πάθει με την καταραμένη εκείνη προσφορά, και άκόμα δέν μπορούσε να θυμηθί τί άκολουθούσε επί τέλους τό μοιραίο εκείνο «*υπαύχην*».

"Ο Πρόδρομος όστόσο εξακολουθούσε να φλυαρή, ενώ τότε τότε λίγο άλλο έέφευγε από τά ζωομένα χείλη του.

"Αφού έλεγε τά συνειδημένα του και κάτι παραπάνω από τά συνειδημένα γιά τά πλούτη του, τά μεριμνά του, την καλωσύνη του κ.λ.π. βάλθηκε τέλος να περιγράφη με κάθε λεπτομέρεια μιά φανταστική προτογονία πού είχε περάσει τάχα προέρχον στην "Αθήνα στο σπίτι ενός "Υπουργού, στενού του φίλου. Μίλησε γιά τη λαμπρότητα του σπιτιού, γιά την έκτιμηση και την άγάπη πού του είχαν όλοι, γιά την άμύθητη πολυτέλεια, γιά τά τεράστια ποσά πού έχασε στο μπακαρά, χωρίς να τού κάμουν καμιά εντύπωση. "Χίλιες και χίλιες πεντακόσιες—έλεγε—

ni froid ni chaud".

Τέλος στάθηκε στην όμορφή της ύπουργίνας, στη λατρεία πού την τρυφούσε, στα άπειρα δώρα πού της είχαν κάμει. Και παρασυρμένος ο ίδιος από τά λόγια του, χωρίς να σκεφθί τά επακόλουθα, έλεγε τέλος και γιά τό δικό του δώρο. Ένα ύπεροχο κολλίε από χονδρά γνήσια μαργαριτάρια πού ή ύπουργίνα φορούσε καμαρωτά στο λαιμό της, και δείχνοντάς το σε όλους έλεγε ότι τό άφείλει ο' έναν πολύτιμο φίλο του σύζυγου της, έναν εξακουστό όμογενή της "Ανατολής. Και τότε όλοι γύριζαν και κύτταζαν με θαυμασμό και με ζήλεια αυτόν, τόν κύριο Πρόδρομο δέν ξέρω τί—όγλου.

Στό σημείο αυτό της ιστορίας ή Ζηνοβία έφερε μιά γύρα τά μάτια της και κατάλαβε πως όλοι, άν και μ' άνοιχτά τά μάτια, ήταν άποκοιμισμένοι από την ύπνωτιστική εκείνη φλυαρία. Και τότε βέβαια όλη τη δύναμή της γιά να νικήση κάθε υπερηφάνεια και άθε νεροτή, και κοκκινίζοντας ως τες τρίχες τών μαλλιών της, ρώτησε χαμηλόφωνα.

— Και ο δικός μου ο μπουμας πού είνε ;

"Ενόμες ή άπλοϊκή νέα ότι με την ερώτησή αυτή θά τόν αποστόμωνα, θά τόν εοσάτιζε, θά τόν έκανε να ντραπή, τέλος ότι θά νικούσε μιά νίκη όριστική τέτοια ή τέτοια.

"Ο δικός σας μπουμας ; ρώτησε εκείνος. Σε σās δεσποινίς προσφέρω την καρδιά μου.

Κόκκαλο.

"Ένα γέλιο πνιχτό της Φωφώς, πού άκούστηκε πίσω έκοιρόφωσε την άγανάκτησή της Ζηνοβίας. Τό αίμα όλο άνέβηκε στο κεφάλι της. Μιά άκατανίκητη έπιθυμία της ήρθε να δώση ένα γερό μπάτσο στο ξεστρίκωτο εκείνο μούτρο. Δέν τό έκαμε φυσικά μπουμαρίας μόνο :

— "Ετσι ; ένώ λοιπόν θά σου τόν ψηφώ τόν μπουμαά σου.

Και γυρίζοντας άπότομα τες πλάτες στον πρόεδρο της έφορείας, έστρεψε ψιλή κουβέντα με τό Θανάσση, τόσο προκλητική, τόσο σκανδαλιστική, ώστε ο Πρόδρομος άφου άλλαξε όλα τά χρώματα, τέλος πρόανος από τό κακό του σηκώθηκε—σηκώθηκαν και οι άλλοι μαζί του—χαίρετσε με χειραφρία τες δυό άλλες δασκάλες, με μιά ψυχρή ύπόκληση τη Ζηνοβία και έφυγε σαν κυνηγμένος.

"Από την ώρα εκείνη ή φτωχή δασκάλα είχε χαμένη τη θέσι της.

Η κυρία Δήμητρα δέν της τό έκρυψε αυτό, όταν έμειναν μόνες.

— Τό έξω πως θά φύγω, έλεγε με πείσμα ή Ζηνοβία, αλλά πριν φύγω θά την κάμω ένώ την καρδιά του γαύρου σας ; μείνате ήσυχη...

A. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗΣ

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΛΛΟΥ

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΑΠΕΛΛΩΜΕΝΩΝ

Στις Βρυξέλλες, την πρωτεύουσα του Βελγίου, ιδρύθη τελευταία ένας σύνδεσμος, ο «*Σύλλογος τών Καπελλωμένων*» περιλαμβανών πολλά άπ' τά μέλη της άνωτάρας κοινωνίας και του όποιου ο τίτλος και ο προορισμός φαίνεται έκ πρώτης όψεως παράξενος. "Εν τούτοις είνε πρακτικώτατος.

Στην Εύρώπη, ως γνωστόν, όσοι παρακολουθούν μιά κηδεία κατά την μεταφορά του νεκρού άπ' την έκκλησία στο νεκροταφείο, είνε ύποχρεωμένοι—δοσολήποτε—μεγάλη και άν είνε ή άπόσταση να παρακολουθήσουν την πομπή άσκεπείς.

Τελευταίος όμως ο πασιγνωστός Βέλγος στρατηγός Ζάκ, ο γυναικός με τό όνομα «*δ ήρωας του "Υξέ"*», πέθανε συνεισείς ενός χρονολογίματος, τό όποιο άρπαξε έπειδή παρακολούθησε—άσκεπής φυσικά—την κηδεία κάποιου γνωστού του. Την ήμέρα εκείνη έκανε έξαιρετικό κορμό, ή άπόσταση άπ' την έκκλησία ως τό νεκροταφείο ήταν μεγάλη και ο στρατηγός Ζάκ, πού ήταν φαλακρός, έκρουλόγησε εύκολα και πέθανε σε λίγες μέρες.

Και γιά τό βασιλεία της "Αγγλίας λέγεται ότι άρρώστησε τόσο βαρεια ώστε επί τρεις βδομάδες τώρα να παλεύη άπεγνωσμένα με τόν θάνατο, γιαντί την επέτιο της "Ανακχής στις 11 Νοεμβρίου, στο έθνος και όλοι οι έπίσημοι άσκεπείς επί άρκετήν ώρα μπροστά στον Τάφο του "Αγνώστου Στρατιώτου.

Τά μέλη λοιπόν του «*Σύλλογου τών Καπελλωμένων*» τών Βρυξέλλων ζητούν να καταργηθί ή άσκοπη αυτή και μάλιστα επικίνδυνη συνήθεια. Και ρωτούν : Γιατί τάχα οι στρατιωτικοί παρακολουθούν τις κηδείες με τό πλήκιο στο κεφάλι και, γιαντί όταν περνάει νεκρός περριόριζονται άπλώς να φέρουν τό χέρι στο γείσο του πηλίου των Μήπως και αυτοί δέν εκδηλώνουν τό σεβασμό προς τούς νεκρούς ;

ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΣΣΙΑ

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΛΣΤΟΪ

Στό Μουσείο τό όποιο έγινε στη Μόσχα προς τιμήν του μεγάλου Ρώσου φιλοσόφου Λέοντος Τολστόι, συνεκέντρωσαν και από ένα αντίτυπο τών έργων πού έχουν γραφεί σε όλες τις γλώσσες του κόσμου, σχετικώς με τόν ερμητήριο της Γιανναίας-Πολιάνας.

Λοιπόν μέχρι της στιγμής, έχουν συγκεντρωθεί στο Μουσείο αυτό 23.000 έργα σχετικά με τόν Τολστόι και 65.000 περιδικά πού γράφουν γιά τό συγγραφέα της «*Σοφίας*» του Κρόντσεφ !

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΧΙΛΔΑ, Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ

ΤΟΥ ΧΑΝΣ ΦΙΣΕΡ

"Από μερικές έβδομάδες τώρα, ή Χίλδα Ράς είχε παρατηρήσει πως ο Βάλτερ άρχισε να ενδιαφέρεται πολύ γιά την "Ισαβέλλα Βίλκενς.

"Η ξανθή Χίλδα, με τό παιδιαστικό προσώπακι, ήτανε βοηθός στην κλινική ενός γιατρού. Και, με την αλήθεια, ίσως να συντελούσε κάπως και ή παρουσία της στο ότι και βαρεια άρρωστοι άκόμα ξεχνούσαν τόν πόνο τους και χαμογελούσαν, όταν εκείνη έμπαινε στο δωμάτιό τους. "Η Χίλδα—είνε ανάγκη να τό πούμε ;—άγατούσε θερμά τόν όρατο Βάλτερ, πού κρατούσε ένα κομψό ζαχαροπλαστείο σε μιά κεντρική όδω, αλλά να τώρα πού ο όρατός Βάλτερ δέν έπρόσχε πειά παρά την "Ισαβέλλα Βίλκενς !

"Η "Ισαβέλλα δέν ήταν όραία. "Αλλ' είχε πολύ πλούσιο πατέρα, και αυτό φαίνεται πως δέν έκαμε και κακή εντύπωση ο' αυτόν τόν άκαρδο. "Ενώ αυτή, τί άλλο τάχα θά μπορούσε να τού προσφέρει έξω από την όμορφιά της, έξω από τά όρατα χουσα της μαλλιά, πού δέν τά είχε κόψει άκόμα, έξω από τά μεγάλα της μάτια με τη γοητευτική τους λάμψη ; Κ' έτσι τώρα πειά ή Χίλδα, όσες φορές έπήγαινε στο κομψό ζαχαροπλαστείο, πάντα έβρισκε εκεί την "Ισαβέλλα...

"Εκείνο τό βράδυ ή Χίλδα ένθρισε νευροσπέρμη στο μικρό της δωμάτιο, με τά λιγοστά και φτωχικά έπιπλα. Τό κεφάλι της πονούσε, ήταν βαρύ, πολύ βαρύ. "Επέταξε άμέσως τό καπέλλο της και άρχισε να ξεφυλλίζει μιά άπογευματινή έφημερίδα πού είχε πάρει μαζί της. Μά τι ζήτησους τάχα να βρή μέσα στις πυκνωταμένες εκείνες σελίδες ή μικρή Χίλδα ;

"Έξαφνα τό βλέμμα της έσταμάτησε σε δυό σύντομες γραμμές :

«*Αυτόκτόνησε δι' έρωτικούς λόγους ριφθεύς εις τόν ποταμόν μιά νέα άγνώστου ταυτότητος...*»

"Αν έκανε κ' αυτή τό ίδιο !... "Αλλ' όχι. "Εδίωξε άμέσως αυτή τη σκέψη άπ' τό μυαλό της. "Αν τό έκαμε αυτό δέν θά είχε πειά ούτε γλυκίσματα, ούτε τούρτες, ούτε και κανένα φιλάκι από τόν όρατο Βάλτερ. "Α ! όχι αυτό !... "Εδιώχσε ύστερα παρακάτω :

«*Η αυτόχειρ έπυροβόλησε προηγουμένως τρεις φορές κατά της αντίξήλου της...*»

Φυσικά, μιά ιδέα ήταν κ' αυτή. Μά πού να βρεθί τώρα τό περιστρώφο ; Στο δωμάτιο της Χίλδας δέν υπήρχε άλλο όπλο, έξω από ένα κανονάκι από σοκολάτα, πού της είχε στείλει στα γενέθλιά της ο Βάλτερ. Κ' έπειτα, πως τό παίρνουν τό περιστρώφο, πως πυροβολούν ;

Δέν έτελειώσε αυτές τις σκέψεις της... Τά μάτια της έπεσαν επάνω σε μιά είδοποίησι της έφημερίδας με μεγάλα κεφαλαία γράμματα :

«*Κυρία και δεσποινίδες του Βερολίνου ! Είς την χοροεπιδείξι της προσεχούς Κυριακής, εις την αΐθουσαν του «*Απόλλωνος*» θά γίνη ή ανάδειξι της βασίλισσας της καλλονής. Η προκαταρκτική έκλογή θά λάβη χώρα την προίαν. Η ελληνόδικος επιτροπή θά συνεδριάσκει εις...*»

"Η Χίλδα άνεπήδησε, σαν να ήλεκτρίσθηκε.

Βασίλισσα της καλλονής ! Τι όνειρεμένη λέξη ! Να σε θαυμάζω, να σε έγκολμάζω, να σ' άγατούν !

Τι ιδέα ! "Η Χίλδα σηκώθηκε και πήγε και κάθισε στο γραφείο της, ο' ένα μικρό καθρέφτη. Τά μεγάλα της μάτια έλαμπαν, τό όλοσφουρο στόμα χαμογελούσε, και τά μακρυνά, χουσα μαλλιά έπεφταν κυματιστά στους ώμους της.

Ναι, ή Χίλδα, ή μικρή Χίλδα μένει τώρα ίκανοποιημένη από τόν έαυτό της. Φέρνει στη σκέψη της την "Ισαβέλλα... Θεέ μου, πόσο άσχημη είνε εκείνη μπροστά της ! Και ή Χίλδα ξεπλύνεται στο νιβάρι, σίχνει πίσω τό κεφάλι της και παραδίδεται σε στοχασμούς !...

Την έπομένη, στέκει κ' αυτή μαζί μ' ένα πλήθος γυναικών πού περιμένει σε μιά μεγάλη αΐθουσα. Νέες, ήλικιωμένες, κοντές, ψηλές, ξανθές, καστανές, μελαχρινές, όμορφες, συμπαθητικές, περιμένουν εκεί με χτυποκάρδι. "Υστερ' από λίγο, οι ψίθυροι, ή συνομιλίες παύουν, και τά δώδεκα μέλη της ελληνόδικου επιτροπής παίρνουνε θέση.

"Η πρώτη πλησιάζει τώρα στην επιτροπή. Οι κριταί την κυττάζουν προσεκτικά, κάπως άσχημα. Κακός οιωνός... "Η Χίλδα φοβάται τώρα. Φοβάται μήπως ή ταρχή της της κάνει κακό, της χαλάσει την όμορφιά της.

Και περνούν μπρος στην επιτροπή ή μιά ύστερ' άπ' την άλλη. "Η Χίλδα κοκκινίζει. Μά ή συγκίνησι πού έδοκιμάζε την έκαμε πού γοητευτική. "Ηρθε τέλος κ' ή σειρά της. Προχώρησε σιγά-σιγά, μ' έλαστικό βάδισμα. "Αλλ' ή κομμοστασιά της έδειχνε μιά χαριτωμένη άυτοπεποίθηση. Και τό παρθενικό της πρόσωπο έλαμπε όλόκληρο.

Δώδεκα πρόσωπα έχαμογέλασαν, και δώδεκα ζεύγη ματιών καρφώθηκαν επάνω της μόλις στάθηκε πρδ της επιτροπής.

"Αφού την εξέτασαν άρκετά, έκάλεσαν άλλη. Κ' έπειτα άλλη κ' άλλη. "Εδωκαν κατόπιν στην καθεμιά από έναν αριθμό. "Η Χίλδα

ήταν όγδοη στη σειρά.

Και όταν ξαναγύρισε στο μικρό και φτωχικό της δωμάτιο, άποκοιμήθηκε με δυνατό καρδιοχτύπι, παραδόθηκε σε ένα γλυκό, πολύ γλυκό όνειρο...

Τό άλλο πρωί ο Βάλτερ έπρότεινε στην "Ισαβέλλα να τη συνοδεύη στο μεγάλο χορό τών μετρημεσμένων, πού θά γινόταν σε λίγες μέρες. "Εκείνη έδέχθηκε με χαρά. "Ίσαμε τότε ή σκέψεις τους δέν είχαν πάρη τόση οικειότητα. Ήταν ή πρώτη φορά πού θά πήγαιναν μαζί σε μιά κοσμική συγκέντρωση. "Έγινε λόγος γιά τά κουστούμια πού θά φορούσαν. "Η "Ισαβέλλα έαρώτησε να ντυθούν σαν χορικοί της Βοημίας. Ήταν τόσο όρατα ! Και ο Βάλτερ έδέχθηκε, γεμάτος χαρά.

"Ηρθε τέλος ή μεγάλη εκείνη βραδιά.

"Επτά μεγάλες τράξ-μπάνι υπήρχαν στις άπέραντες αΐθουσες. Ήταν κάτι πού έφεραν τόν ήλιγο. Κ' έπειτα, όταν ήρθε ή όρισμένη ώρα, όλοι μαζεύτηκαν στην εξέδρα. Θά έγινονε συγχρόνως και ή έκλογή της βασίλισσας της καλλονής !

"Αρχισε ή παρέλασις τών υποψηφίων. Οι πρώτες τέσσερες έέδρασαν μέσα σε μιά παγερή σιωπή. Πού και πού άκούσθηκαν και ψίθυροι άποδοκιμασίας. "Ο αριθμός 5 έφάνηκε πως έκανε εντύπωση σε όρισμένους κύκλους. Ήταν μιά νόστιμη μελαχρινούλα, πού έβράδιζε με άρκετή επιτήδευση. "Ο αριθμός 6 έπέρασε άπαράτητος. "Ο αριθμός 7 δειμιούργησε άρκετό θόρυβο. Ήταν μιά μεστή γυναίκα με άρχοντικό παρόσημο. "Ηρθε τέλος ή σειρά τό αριθμού 8. "Η καρδιά της Χίλδας χτυπούσε-χτυπούσε πολύ δυνατά. Κ' έξαφνα ένας ψίθυρος έσηκώθηκε μέσα σ' όλη την άπέραντη αΐθουσα, ένας ψίθυρος πού έδυνάμωσε έπειτα γιά να καταλήξη σε έπευφημίες και σε χειροκροτήματα...

"Ο Βάλτερ στεκότανε κάπου εκεί. Και γιά μιά στιγμή ένέμισε πως έβλεπε ένα παράξενο, ένα άπίστευτο όνειρο : "Η Χίλδα ; "Η Χίλδα ήταν αυτή ; "Η Χίλδα ;

"Αλλά τό πλήθος είχε κάμει πειά την έκλογή του. Και ή φωνές άκούσθηκαν από παντού :

— "Ο αριθμός 8, ή όχτώ, ή όχτώ !... Αυτή άξίζει !...

"Ήταν αληθινή άποθέωσις. Η Χίλδα όδηγήθη στο θρόνο πού της είχαν έτοιμάσει. "Ο Βάλτερ παρακολουθούσε με άγωνία. Και δέν κατάλαβε καθόλου πότε ή "Ισαβέλλα έτρέβησε τό μπράτσο της άπ' τό δικό του και άφησε την αΐθουσα, φεύγοντας, σαν να την κυνηγούσε κάποιος κακός έφιάλτης. Γοητευμένος ο Βάλτερ, με τά μάτια καρφωμένα στα μάτια της Χίλδας, προχώρησε ανάμεσα από τό πλήθος και έστάθηκε στα πόδια του θρόνου.

"Όλοι οι μετρημεσμένοι, όλοι οι ύπνκοσι της βασίλεισης, της εξέτυσαν τώρα να έκλέξη τόν έκλεκτό της. Και αληθινά, τά μάτια της Χίλδας έφαινόγονταν κάποιον να ζητούν ανάμεσα στον κόσμο. Κ' έξαφνα έσηκώθηκε, κατέβηκε με όλη τη βασιλική της μεγαλοπρέπεια τά σκαλιά του θρόνου της, έπήρε τόν κατάληκτο Βάλτερ από τό χέρι και φώναξε :

"Επιτρέψατέ μου αγαπητοί φίλοι, να σας παρουσιάσω τόν έκλεκτό της καρδιάς μου, τόν κ. Βάλτερ !...

"Επέρασε άρκετός καιρός από τότε. "Ο Βάλτερ και ή Χίλδα είνε πια παντρεμένοι, και άν τούς πιστεύουμε, και πολύ ευτυχισμένοι μαζί... ΧΑΝΣ ΦΙΣΕΡ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΝΑΣ ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΘΕΟΤΥΤΗΣ

"Όταν ο περίφημος Γάλλος φυσιοδίφης Λαπλάς έτύπωσε τό γνωστό κοσμογονικό του έργο με τόν τίτλο «*Εκδόσις του συστήματος του κόσμου*», έστειλε τό πρώτο-πρώτο αντίτυπο στο Μ. Ναπολέοντα, ο όποιος μόλις την εποχή εκείνη είχε ανακηρυχθεί Πρώτος "Υπατος της Γαλλίας. Μετά λίγες ήμέρες, όσες ύπαλόγησε ο σοφός φυσιοδίφης ότι θά χρειάζονταν γιά να διαβασθί τό έργο του, παρουσιάστη στο μεγάλο στρατηλάτη γιά να ζητήση τη γνώμη του.

— Λοιπόν ; "Η εντύπωσή σας από τό βιβλίο μου ; ρώτησε μ' έξαιρετική συγκίνηση τόν Ναπολέοντα.

"Εδιβάσα προσεχτικά, απάντησε εκείνος, τό βιβλίο σας από την άρχή ως τό τέλος. Δε βρήκα όμως μέσα σ' αυτό πουθενά τη λέξη Θεός, ένώ σ' ένα άλλο σχετικό βιβλίο του Νεύτωνος είδα να γίνεται σε πολλά σημεία λόγος περί Θεού.

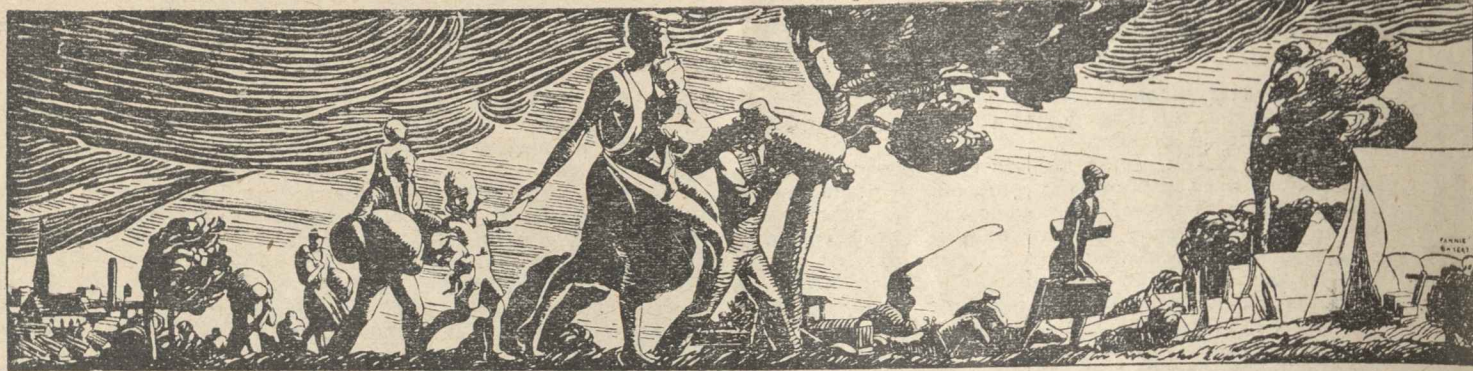
Παραγγέμω γιά την παρατήρησή ο Λαπλάς, ο όποιος ήταν τρομερά άθεϊστής, απάντησε :

— Πολύτα Πρώτε "Υπατε, όταν έγραφα τό βιβλίο μου δέν έλαβα ανάγκη της «*αποθέσεως*» αυτής.

"Υπόθεση ; λέγοντας ο Λαπλάς έννοούσε τό Θεό, τού όποιου τό όνομα δέν ήθελε να προφέρει.

Τι απάντησε ο Ναπολέον στη βλασφημία αυτή δέν είνε γνωστό.

ΠΟΛΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΣΑΚΕΜ

Κανείς δεν θα μπορούσε να φαντασθή ποτέ, από κείνους που είχαν μαζευτή την βραδιά αυτή, στον μεγάλο της 'Αντιλόπης' τοίχο, που στήθηκε στην πλατεία της πόλεως, ότι εδώ και δεκαπέντε χρόνια δεν υπήρχε τίποτε, στο μέρος αυτό.

Κανένας λευκός δεν θα ριζοκινδύνευε άλλοτε να φθάσει σ' αυτή την περιφέρεια που ενώνονται οι δύο ποταμοί και στην οποία χτίστηκε έπειτα η πόλις, — τόσο φοβόντουσαν οι Γερμανοί οι άποικοι τους λίγους 'Ινδούς, που κατοικούσαν εκεί πέρα. Τους 'Ινδούς εκείνους τού Τεζάς, που τους λέγαν «μαύρα φειδιώ», — 'Αλλοίμονο σ' εκείνους που θα τολμούσε να πλησίαζε εκεί.

Πολλοί Εύρωπαίοι που έφταναν ως το μέρος αυτό, είχαν πέσει θύματα της άρρονοσείας των.

Μα αυτό δεν μπορούσε να βυστάξει και πολύ. Και μία νύχτα που ήτανε πανσέληνος, πολλές εκατοντάδες «όχρων» καν άπ'άνω στο χωριό των 'Ινδών που ήταν βυθισμένοι στον ύπνο. Τό πρωί ο θρίαμβος των λευκών, που πολεμούσαν για τον... πολιτισμό ήτανε πελάς πλήρης. Η Σαβιάττα — έτσι το λέγαν το χωριό — ήταν πυρπολημένο και οι κάτοικοι του σφαγμένοι όλοι, χωρίς διάκριση γένους και ηλικίας!...

Λίγοι μόνον πολεμιστάι που έτυχε να είναι αυτή την νύχτα στο κυνήγι, ξέφυγαν τη σφαγή.

'Αφού οι επιδρομείς κατέστρεψαν το χωριό, σκέφτηκαν ότι το μέρος ήτανε πολύ καλό για να χτίσουν πόλι. Κ' έτσι από την στάχτη της βροχιάς Σαβιάττας πρόβαλε η πολιτισμένη 'Αντιλόπη.

Μέσα σε πέντε χρόνια εγκατασταθήκανε σ' αυτήν ως δύο χιλιάδες κάτοικοι και όταν κατόπιν ανακάλυψαν μεταλλεία εκεί γύρω, ο αριθμός των κατοίκων διπλασιάστηκε και τριπλασιάστηκε. Δέκα χρόνια έπειτα από την καταστροφή του 'Ινδικού χωριού συνεληφθήσαν δικα 'Ινδοί πολεμιστάι, οι τελευταίοι της φυλής των «μαύρων φειδιών», έβρασιάνθησαν φριχτά απ' τους λευκούς κατοίκους της 'Αντιλόπης, κ' έπειτα κορμασθήσαν στην πλατεία, όπου άποψε παιανίζει η μουσική του τοίχου.

Η μουσική παιανίζει και κανείς ξένος, δεν θα μπορούσε να φαντασθή ότι οι ήρωες αυτοί θαταί, οι καλοντυμένοι αυτοί έμποροι οι πλουτίσαντες και σοβαροί αυτοί βιομήχανοι, είναι οι ίδιοι οι φοβεροί και άτηνεις επιδρομείς, οι όποιοι εδώ και δέκα χρόνια έβαλαν φωτιά στο χωριό και το μούσπεσαν στο αίμα!

Οι θαταί, κατά χιλιάδες κάθονται στις θέσεις των.

'Αλλά γιατί ο τόσος κόσμος;

'Ισως γιατί κολακεύθηκε η φιλοτιμία των κατοίκων, που έτίμησαν τον τόπο τους, το περίφημο έμποροίον του Μπάρνουμ — Ντήν. 'Ο αριθμός 2 του προγράμματος έλεγε:

«Σχοινοβάσια. Περιπάτος άπάνω σε τεκτονμένο σδγμα, σε ύψος 15 μέτρων, τη συνοδεία μουσική, παρά του περιφήμου άκροβάτου Σάκεμ, άρχηγού των «Μαύρων Φειδιών», του έπιλεγμένου «δ 'Ερυθρός Γουαετός», τελεταίου βασιλικού άπορόγον και μόνον επιζώντος της φυλής!..»

'Ο διευθυντής του 'Ιπποδρομίου, ο λαμπρός κύριος Ντήν, διηγήθηκε στο μεγάλο μάτο της πόλεως, ότι περνώντας από το Σάντα — Φέ, πρό δέκα έτών, συνάντησε εκεί ένα γέροντα 'Ινδό, έτοιμοθάνατο, τον όποιο συνόδευε ένα παιδάκι. 'Ο γέροντας πρίν πεθάνη, έπρόφρασε να του διηγήθ, ότι το παιδί αυτό είναι ο γιός του Σάκεμ των «Μαύρων Φειδιών», πός είναι κληρονόμος του πατέρα του που τον έσφαξαν οι λευκοί και ο μόνος άρχηγός της φυλής του που κατεστράφη κ' έσκόρπισε. Και το παιδί αυτό, το παρέλαβε ο θίασος του 'Ιπποδρομίου και με τον καιρό έγινε ο πρώτος από τους σχοινοβάτες. 'Ο κ. Ντήν, μη γνωρίζοντας την ιστορία της Σαβιάττας, δεν ήξερε ότι ο μικρός σχοινοβάτης θα χόρευε τη νύχτα αυτή άπάνω

απ' τον τάφο του πατέρα του.

Τό γεγονός αυτό είχε κάνει κρότο. 'Ο Σάκεμ είχε γίνει η μεγάλη «ατραξιόν» και οι κάτοικοι της 'Αντιλόπης, έτρεχαν στο τοίχο, για να δουν τον γόνου που έπιδόσε από μια φυλή που κατεστράφη και να τον επιδείξουν στα παιδιά τους, στους φίλους τους, σ' εκείνους που ήσαν τώρα τελεταία από την Γερμανία, και οι όποιοι ποτέ τους δεν είδαν 'Ινδούς.

Νά! Νά, ο τελευταίος της φυλής των Μαύρων Φειδιών, που σφάζαμε! φώναζε κάποιος.

— 'Α! Χέρ!... Για!... Γιαβόλ!...

'Οποία ικανοποίησις και τι καμάρι για τό κατόρθωμα! Οι νέοι άρχισαν να θαυμάζουν τους πιο παλιούς για τό άνδραγάθιμά τους, ενώ από τη μια άκρη της πόλεως, έως την άλλη, ένα όνομα άκούονταν:

— Σάκεμ!... Σάκεμ!...

Από τό πρωί, τά τοιμηρότερα από τά παιδιά τοιγύριζαν γύρω στο τοίχο, προσπαθώντας να διακρίνουν τίποτε, μέσα από τις γραμμάδες. Τά πιο μεγάλα είχαν καταληφθή από ένα αίσθημα πολεμικό και φοβόσανταν και περιτοδσαν με ένα ύψος άπειλητικό.

Έπί τέλους σήμανε όχτο ή όρα.

Η νύχτα ήτανε γλυκερά και 'ξάστερη, γεμάτη άστρα. Από μακριά τό άεράκι έφανε στη πόλι τις μοσχοβολίες των άνθων των πορτοκαλλών, μαζύ με την ευωδία της λεβάντας.

Μέσα στο τοίχο τό φός ήταν πολύ φανταχτερό. Είχαν άναψει ακόμα και μεγάλα δαυλά που γέμιζαν τά πάντα εκεί μέσα με κόκκινες ή νυαλαμπές και πυκνούς μαύρους καπνούς. Ένας κολλοσιαίος πολυέλεος με λάμπες του πετρελαίου κρεμότανε στη μέση.

Μπροστά στην είσοδο του τοίχου, τό πλήθος έσπορηνότανε, για να βγάλει είσιτσηρα και να παίσει θέσι. 'Αλλοι κιντάζαν τά άμάσια του θιάσου και ίδιος τό μεγάλο ζωγραφιστό παι, που παριστάνε μάχη λευκών και έρυθροδέρμων. Και πίσω από τις κουρτίνες άκουγόσανταν τα τοιγχορίσματα των ποτηριών της μπύρας κ' ή φωνή των πελατών:

— Φρίτς Βάσερ!... Φρίτς Μάουερ, φέρε άκόμα μπύρες!

'Αφαρ άκούστηκε τό κουνούδι και μία σωστή άλλόκλησε παντού. 'Ες 'Ιπποκράτη με μεγάλα ύποδήματα παρουσιάζονται, παρατάσσονται σε δύο σειρές, στην είσοδο του στίβου, κοντά στο 'Ιπποστάσιο και έπειτα άκούστηκε ή φωνή του Σάκεμ γεμάτη συγκίνηση:

— 'Επειτα από τις μεγάλες βροχές, κάθε χρόνο, πεντακόσιοι πολεμιστάι έβγαίνουν από τη Σαβιάττα και πηγαίνουν στο μεγάλο κυνήγι της άνοίξεως.

Κι όταν έπέστρεφαν ήσαν στολισμένοι με τά δέματα των θηρίων τά όποια σκότωναν.

Κι οι σύντροφοί των τους υποδεχόντουσαν με χαρά και έφ'ερναν προς δόξαν του Μεγάλου Πνεύματος.

— 'Ω! Πόσο ήταν εύτυχημένη ή Σαβιάττα!...

Η γυναίκες δούλεσαν στο πλέξιμο, τά μικρά κορίτσια γινόσαν σαν όμορφες κοπέλλες και οι πολεμιστάι άνδρετοι.

Οι πολεμιστάι πεθαίνουν άπάνω στο πεδίο της δόξης και τηγαίνουν να κυνηγήσουν με τους προγόνους των σά. 'Ασημένα βουνά!

Οι πελέξεις των ποτε δεν μολυνθήκαν με αίμα γυναικών και μικρών παιδιών, γιατί οι πολεμιστάι της Σαβιάττας ήσαν γενναίοι.

Η Σαβιάττα ήταν δυνατή, όταν τά όχρα πρόσφατα, ήσαν από πέρα, από τις μεγάλες θάλασσες, για να βάλουν φωτιά σ' αυτήν.

Μπήκαν κυρά σ'ις πλεχτές καλφές, όταν όλοι κοιμόντουσαν και βυθίσαν τά μαχαίρια τους στο στήθος των άνδρων, των γυναικών και των παιδιών.

— Η Σαβιάττα δεν υπάρχει πεύ! Στή θέσι της οι λευκοί έφ'ερναν τά πέτρινα τά σάτσια τους.

Έρρίκος Σιέγκεβιτς

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η άναπαράδιά ενός ποιητού

'Ο Βαλμύ-Μπαίς, ο νύν γενικός γραμματέας της Γαλλικής 'Ακαδημίας, ήταν άλλοτε, στα νεανικά του χρόνια, άπλοος υπάλληλος σ' ένα σταθμό τελωνοφυλακής, στα περίχωρα των Παρισίων. Τακτικά λοιπόν, κάθε βδομάδα, δεχότανε την επίσκεψη του Μάξ Ζακόμπ, άδορφότου μορμ τότε, και σήμερα μεγάλου ποιητού.

'Ο ποιητής πήγαινε εκεί για να φάη και για να τοιμήση από τό Βαλμύ-Μπαίς κανένα διαφραγκ, τό όποιο έννοείται δεν τό επέστρεφε ποτέ.

Μία μέρα, ο Βαλμύ-Μπαίς έλαβε πεσέσι ένα καλάθι γεμάτο μπουκάλια σαμπάνια. Και τό βράδυ της ίδιας μέρας δέχτηκε την επίσκεψη του Μάξ Ζακόμπ.

— Δεν έχω λεπτά σήμερα να σου δανείσω, του έιπε μόλις τον είδε. Πάρε όμως αυτό τό μπουκάλι τη σαμπάνια και φρόντισε... να τη σκετώσεις!

— Λαμπρά! ύπέροχα! άνεφώγησε έμπλεως χαράς ο ποιητής. Και άνεχώρησε, με τη σαμπάνια από μάλης.

Την άλλη όμως μέρα τό βράδυ, ξαναχτυπούσε την πόρτα του φίλου του.

— Είμαι άφιλος! του έιπε μόλις τον είδε.

— Καλά δεν πούλησες τό μπουκάλι τη σαμπάνια; τον ρώτησε κατάπληκτος ο Βαλμύ-Μπαίς.

— Νά σου πό, ψυθύρισε τότε ο Μάξ Ζακόμπ. Τό Καρτιέ Λατέν ήτανε μακριά. Ώσπου να πάω εκεί κάτω, κουράστηκα. Άνοιξα λοιπόν τό μπουκάλι και ήττα σιγά-σιγά όλη τη σαμπάνια, για να πάρω δύναμη και να συνεχίσω τό δρόμο μου!...

Ο θάνατος του Τριστάν Μπερνάρ

Ένας νεαρός δημοσιογράφος, άνταποκριτής μιας έφημερίδας της Κεντρικής Εύρώπης, πήγε τελευταίως να πάρη συνέντευξη από τό διάσημο γάλλο ευδημογράφο Τριστάν Μπερνάρ.

'Ο πνευματώδης συγγραφέας τον έδέχθη στο γραφείο του, και του έδήλωσε τά εξής:

— Πόσο θα χαρότανε ο... μακαρίτης ο Τριστάν Μπερνάρ, αν ζούσε και δεχότανε την επίσκεψή σας!... Δυστυχώς όμως, έπεδημισε προς Κόρινθο προ τεσσάρων περίπου έτών. Για λόγους οικογενειακής φύσεως — τους όποιους δεν μπορώ, δεν μου επιτρέπεται να σας εκθέσω — έστρεψε να τηρηθή μυστικός ο θάνατός του. Οι συγγενείς του έφασαν τότε να βρούνε έναν άνδρωτο με μακριά γενειάδα, που να μοιάζει του μακαρίτη. Και βόρξαν έμένα που είναι ίδιος και άπαράλλακτος ο Τριστάν Μπερνάρ. Με τη διαφορά πός έγω δεν γράφω πεύ λογοτεχνικά έργα. Η μόνη μου δουλειά είναι να φτιάχνω σατυριστές λέξεις. 'Ο πραγματικός ο Τριστάν Μπερνάρ πέθανε... Σας παρακαλώ μοναχά να μην κάνετε πούθενά λόγο γ' αυτά που σας έιπα!

'Ο άφελής δημοσιογράφος έπίστεψε σ' αυτά που του έιπε ο σατανικός Μπερνάρ.

Και χωρίς να χάση καιρό, έστειψε να τηλεγραφηθή στην έφημερίδα του την τρομερή αυτή άποκάλυψη, την όποια κατόρθωσε να μάλει «ύστερ από χίλιους κόπους».

Η είδηση αυτή πρόσεννε, ως ήταν έπόμενο, μεγάλο θόρυβο στον τόπο που βγαίνει αυτή η έφημερίδα.

Και όταν ο Τριστάν Μπερνάρ διάβασε τη νεκρολογία του, που την υπαγόρευσε ο ίδιος, άρχισε να τρίβη τά χέρια του χαρούμενος, γελώντας σατανικά για τό παιχνίδι που έπαιξε στον άφελή δημοσιογράφο!...

Ο πολυγράφος Μπαλζάκ

'Ο διάσημος Γάλλος μυθιστοριογράφος 'Ονορέ ντε Μπαλζάκ φημιζότανε για την καταπληκτική ταχύτητα με την όποία έγραφε τα μυθιστορημάτα του. Και όταν μάλιστα αναλογιζότανε πός όλα σχεδόν τά έργα του είναι πραγματικά άριστουργήματα, τότε δικαιώς θα θαυμάση την εξαιρετική διάγνια του μεγάλου αυτού λογογράφου.

Τό «Συνταγματάκι Σαμπέρ» τον έγραψε μέσα σε δύο μήνες. Τό ίδιο άκριβος χρονικό διάστημα χρειάστηκε για να γράφη τό «Λουδοβίκο Δεκαέτος», την αυτογραφία του δηλ. υπό μορφήν μυθιστορημάτων.

Τό καλύτερο απ' όλα τά έργα του, την «Ευγενία Γκραντέ», ή όποία έξεδόθη από τό Μπουκνέο με τον τίτλο: «Η Πληγωμένη Καρδιά», τό έγραψε μέσα σε τρεις μήνες! Και την «Ευαδελφή Μπέκ», μέσα σ' έξη βδομάδες.

Από τα 1837-1848, ο γίγας της «'Ανθρωπίνης Κομωδίας», αυτό τό γενικό τίτλο είχε όόσοι ο 'Ονορέ ντε Μπαλζάκ στη σειρά των μυθιστορημάτων του έγραψε 90 ολοκληρώσε κανους, οι όποιοι έφασαν δέκα όχτώ χιλιάδες πυκνοτυπωμένες και μεγάλες σελίδες. Τά ίδια βιβλία τυπωμένα σήμερα θα κατελάμβανον τον τεταίσιο χώρο, έπειδή τά βιβλία τυπώνονται σήμερα πιο άραιά.

Κατά τό χρονικό αυτό διάστημα, ο Μπαλζάκ έγραψε και χιλιάδες άρθρα σε διάφορα περιοδικά και έφημερίδες. Και να συλλογισθήτε πός ο πολυγραφώδης αυτός συγγραφέας ήτανε άπέναντος σ' όλη του τη ζωή και πός πέθανε πτωχός σχεδόν.

Ο Τριστάν Μπερνάρ

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΙΕΓΚΕΒΙΤΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Ο ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

Με τον τετραγωνισμό του κύκλου δεν άσχολήθηκαν μοναχά οι μαθηματικοί των νεωτέρων χρόνων. Με τό άλυτο αυτό πρόβλημα, που είχε συντελέσει κάποτε άρκετά στην αύξηση των τροφίμων των φρενοκομείων, είχαν καταπιεί και πολλοί άρχαιοι μαθηματικοί, μεταξύν των όποιων και ο 'Ιπποκράτης από τη Χίο. 'Ο μαθηματικός 'Ιπποκράτης ήταν έμπορος, αλλά έρεωκότησε και ύστερα ήθελε στην 'Αθήνα, όπου έπεσκέφθη κάποια φιλοσοφική σχολή. Τόσο δέ ένθουσιάζτηκε από τό μαθηματικά, ώστε άμέσως επεδόθη στη μελέτη τους και έγινε ένας από τους καλύτερους μαθηματικούς της άρχαιότητος.

Ύστερα επεδόθη και αυτός με ζήλο στον τετραγωνισμό του κύκλου. Αφού έκαμε διάφορες άποπειρες για να τετραγωνίση τον κύκλο και κατάλαβε ότι διέτρεχε τον κίνδυνο να ύποστη και δεύτερη ερεωκότεια, διανοητική αυτή, εγκατέλειψε τον κύκλο και τον τετραγωνισμό του και άρχισε να διδάσκη μαθηματικά και κυρίως Γεωμετρία. Φαίνεται όμως ότι ως δάσκαλος των μαθηματικών είχε άποφασίσει να ξανατοικήθη δσα έλασε ως έμπορος, γιατί ζητούσε υπερβολικά δίδακτρα, πράγμα που δεν ήταν καθόλου τυμχητό στην εποχή του, κατά την όποια ή σοφία έστρεπε να είναι προσήτη σε όλους και όχι μονάχα στους πολυτελείς.

'Ο 'Ιπποκράτης είχε γράψει και άρκετά μαθηματικά βιβλία, ίδιος δέ μία Γεωμετρία που έθαυμάζονταν στην εποχή του. Δυστυχώς, όπως και τόσα άλλα σπουδαία πνευματικά έργα της άρχαιότητος, κανένα από τά συγγράμματα του σοφού αυτού μαθηματικού δεν έφ'ερε ως την εποχή μας.

ΤΟ «Μπουκέτο» κλείνει με το φύλλο αυτό τα πέντε του πρώτα χρόνια και εισέρχεται, γεμάτο ελπίδες, στο έκτο. Η συγκίνησή μας γι' αυτό, όσο και η ευγνωμοσύνη μας προς το Κοινό, το οποίον τόσο μας υπεστήριξε και τόσο μας αγαπήσε, είναι μεγάλη.

Πριν εκδοθεί το «Μπουκέτο», ο περιοδικός τύπος είχε πέσει σε παρασμύ. Η δόξα της «Πανώφρας», της «Εστίας» και των «Παναθηναίων» είχε σβύσει. Τα εβδομαδιαία περιοδικά, όχι και τόσο εκλεκτά στην ύλη τους, πενιχρά στην εμφάνισή τους, μόλις κυκλοφορούσαν εις 8-10 χιλιάδας αντιτύπων. Από της εκδόσεως του «Μπουκέτου» άρχισε, μπορεί να πη κανείς, η άκμή του εβδομαδιαίου περιοδικού. Ο κύκλος των ανταγωνιστών ηγήθη τεραστίως. Η Έλληνική οικογένεια, οι νέοι, ο εραγτικός κόσμος, συγχρόνως όμως και οι πιο μορφωμένοι και αυτοί οι δανοούμενοι, άρχισαν να το παρακολουθούν με ενδιαφέρον. Επί πλέον το «Μπουκέτο» υπήρξε πάντοτε γι' τους μακράν της πατρίδος ευρισκόμενους Έλληνες, ένας χαιρετισμός, μία παρηγοριά, ένα κομμάτι από την αγαπημένη τους Ελλάδα, φτάνοντας στα τέσσερα άκρα της γης, και στη μακρυνότερη άκρη χώρα όπου υπάρχουν δηιογενείς.

Είμαστε ακόμη υπερήφανοι γιατί στους νέους προπάντων προσέφερε, εκτός της εκλεκτής πνευματικής απολαύσεως, και ύλην μορφωτικήν, γιατί συντείναμε να αποκτήσουν άπειρους εγκυκλοπαιδικάς γνώσεις, γιατί τους εκάμαμε να προσέξουν, να μάθουν και ν' αγαπήσουν την ιστορία του τόπου τους, δημοσιεύοντας προς το ενδιαφέρον τους και σπανίας ιστορικάς μελέτας, διαλέγοντες από δυσέρετα παλαιά βιβλία τις πιο εκλεκτές των σελίδες.

Επίσης από φιλογικήν απόψεως, το «Μπουκέτο» υπήρξε πάντοτε αριτώτατο. Εις τας σελίδας του επιλογενηθήσαν εκλεκτά ανέκδοτα, έργα Έλλήνων λογογράφων, πρώτο δε αυτό παρουσίασε στην Ελλάδα πολλούς, από τους μεγαλειότερους ξένους συγγραφείς.

Επί τη ευκαιρία της πενταετηρίδος του, το «Μπουκέτο» εξήγησε από τους διατελεστέους Έλληνες τας γνώμας των γι' το έργο του και την εδρευτική του επίδραση στο Κοινό. Στην παράκλησή μας αυτή έσπευσαν όλοι ν' απαντήσουν προθύμως. (*)

Τας γνώμας των αυτών γι' το «Μπουκέτο», τας όποιαν θεωρούμεν ως επιβράβευσιν του έργου μας, δημοσιεύουμε κατωτέρω :

— «Είπε ένα περιοδικόν καλόν, τό όποιον ήμπορεί νά διαβάζεται από τό άναγνωστικόν Κοινόν μας».

Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, Άρχιεπίσκοπος Άθηνών

— «Τό «Μπουκέτο» τό παρακολουθήσα σχεδόν από τής εκδόσεώς του και τό εύρον αξιόλογον. Μάλιστα δεν παρέλειψα εύκαιρίαν πού νά μή τό συστήσω».

— «Εχω την γνώμην, ότι ο περιοδικός τύπος διά των περιεχομένων του πρέπει και αυτός νά συντελέη τό έργον τής ήθικοποιήσεως».

— «Τό «Μπουκέτο»... Ωραίος τίτλος και καλόν ως περιεχόμενον διά τας ώρας τής σχολής».

Γεώργιος Καφαντάρης
Άρχηγός του Προοδευτικού Κόμματος

— «Ο περιοδικός τύπος και ή καθημερινή έφημερίς όταν γράφονται καλά, αποτελούν, χωρίς άμφισβησία ένα μέσον διαπαιδαγωγίσεως και μορφώσεως του

(*) Λόγω του αφιόνιου θανάτου του Σπ. Παλαμά, ο οποίος, κατευθύνων, διευκρινίζων ή γνώμην του κ. Προδουκού, την οποία μας είχε υποσχεθεί, και ή οποία ήτο αδύνατον νά μας προσλάβη, λόγω του ότι το περιοδικόν εκτυπώται 15 ήμέρας ένωστέρων και εις 100 χιλ. αντιτύπων.

Γ. ΠΟΠ

ΜΙΑ ΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

ΠΩΣ ΕΠΡΟΨΕΥΣΕ

Ο ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Η ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΙΣ

ΕΝΟΣ ΕΡΓΟΥ

Η ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΕΠΕΣΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

νον του.

— «Διά τό «Μπουκέτο» έχω την άπερίφραστον γνώμην, ότι είνε έν έν των καλυτέρων περιοδικών μας».

Ι. Δροσόπουλος, Διοικ. Έθν. Τραπεζής

— «Τό έδιάβαζα μέ εύχαρίστησιν πάντοτε».

Σπ. Παύσης, Δήμαρχος Άθηνών

— «Τό θεωρώ ως ένα πολύ καλόν εβδομαδιαίον περιοδικόν και τό εύχομαι νά εορτάση και την εισοσιπενταετηρίδα του».

Κ. Δεμερτζής, Πολιτευτής Άττικοβοιωτίας

— «Από την άνάγνωσιν των σελίδων του έμεινα πάντα ικανοποιημένος. Είνε από πάσης άπόψεως λαμπρόν περιοδικόν».

Ι. Ράλλης, βουλευτής Άττικής

— «Τό «Μπουκέτο» είνε έν έν των καλών περιοδικών των εβδομαδιαίων».

— «Ο άναγνώστης εύρίσκει εις αυτό ενδιαφερούσας και αξιαναγνώστους σελίδας τόσοσ τής ήμετέρας όσον και τής ξένης φιλολογίας».

Μαθιόπουλος, Πρύτανης Έθν. Πανεπιστημίου

— «Κάθε Έλληνικό περιοδικό αξιο του όνόματός του πρέπει νά υποστηρίζεται από τό κοινό».

— «Τό «Μπουκέτο» είνε ένα έν των πολύ καλών περιοδικών μας».

Κ. Ζέγγελης, Πρόεδρος τής Ακαδημίας

— «Τό «Μπουκέτο» είνε έν έν των εκλεκτών Έλληνικών περιοδικών».

Σίμος Μενάρδος
Καθηγητής του Πανεπιστημίου

— «Εχω παρακολουθήσει τό «Μπουκέτο». Μού είνε ένα από τά πιο συμπαθή και αγαπημένα περιοδικά».

Μαρίκα Κοτοπούλη

— «Έλληνικόν περιοδικόν από τά πο-
λύ καλά μέ φροντισμένην και εκλεκτήν
ύλην πάντοτε».

Γρ. Ξενόπουλος

λαού. Τό «Μπουκέτο» είνε μία μικρά εβδομαδιαία βιβλιοθήκη, μέ πολύ περιεχόμενον γι' τους άναγνώστες του».

Παν. Τσαλδάρης
Άρχηγός του Λαϊκού Κόμματος

— «Λαμπρόν περιοδικόν, άξιον πάσης ύποστηρίξεως».

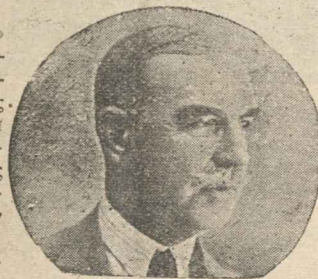
Ανδρέας
Μιχαλακόπουλος
Άρχηγός των Συντηρητικών Δημοκρ.

— «Είδα τό φύλλο του περιοδικού σας. Είνε ένα από τά καλά περιοδικά μας και έχω την γνώμην ότι πρέπει νά υποστηρίζεται από τό Κοινό».

Αλέξανδρος
Παπαναστασίου
Άρχηγός τής Δημοκρ. Ένώσεως

— Τό «Μπουκέτο» τό αγοράζω διά την οικογένειάν μου από καιρού. Το παρακολουθήσα και έχω και μέ άφημι-
λίαν ικανοποιημένον έκ των περιεχομέ-

Ιωάννης Τσιριμώκος, Πρόεδρος τής Βουλής

Σ. ΠΑΥΣΗΣ

Π. ΝΙΡΒΑΝΑΣ

— «Εχω πολύ καλήν γνώμην γι' τό «Μπουκέτο». Είνε ένα άριστον Έλληνικόν περιοδικόν και υποθέτω ότι τόγο θ' αναγνωρίζεται από τό κοινό».

Παύλος Νιρβάνας

— «Τό παρακολουθήσα πάντοτε μετ' έπιμελείας. Μού είνε από τά περισσότερον συμπαθή περιοδικά, πού εκδίδονται».

Γεώργιος Πάπ

— «Είνε ένα πολύ καλόν περιοδικόν και έχω την καλυτέρα γνώμην δι' αυτό. Μέ μεγάλη εύχαρίστησί μου διάβασα τις σελίδες του. Πάσα πρόσδος του περιοδικού τύπου όφείλεται στο «Μπουκέτο».

Τίμος Μωραΐτινης

— «Είνε λαμπρόν περιοδικόν τό όποιον έσημείωσε μεγάλην πρόσδοσιν έντός τής πενταετίας κατά την όποιαν εκδίδεται. Και διά τόν λόγον αυτόν είνε άξιον πάσης ύποστηρίξεως».

Γ. Βλάχος, Διευθυντής τής «Καθημερινής»

— «Καλόν, πολύ καλόν περιοδικόν. Διαβάζον-
ται μέ εύχαρίστησιν ή σελίδες του».

Κωστής Παλαμάς

— Είνε τό μόνο περιοδικό άπ' όσα εκδίδονται πού διαβάζω—χρόνια τώρα— από την πρώτη του ως την τελευταία σελίδα. Μού θυμίζει την «Εστία» πού έδιάβαζα παλαιότερα ως φοιτητής».

Αντ. Τρυφαντώνης

— Δεν έμελέτησα τό περιοδικόν σας.

Πληροφορούμαι όμως ότι έχει καλήν κυκλοφορίαν και άλη-
θώς ή κυκλοφορία δι' έν περιοδικόν άποτελεί πάντοτε άσφαλές
δείγμα τής άριότητός του».

Αν. Ανδρεάδης, Καθηγητής του Πανεπιστημίου

— «Μπορώ νά πώ ότι τό «Μπουκέτο» τό παρακολουθήσα τακτικώτατα από τής άρχής τής εκδόσεώς του. Μού ήρесе πολύ και ποτέ σχεδόν δεν μέ άφησε άπογορευμένο ή άνάγνωσις των σελίδων του, όπως μού συνέβη μέ άλλα περιοδικά».

Ε. Βασιλείου, Πρόεδρος Προποδικών

— «Ένα καλόν περιοδικόν μπορεί νά γίνη και βοήθημα εις την εκπαίδευσή μας. Μέ τά εκλεκτά του περιεχόμενα υποβοηθεί τό ψυχικόν ανέβασμα των νέων, τους κάνει πιο βαθυστόχαστους στο αντίκρουσμα τής ζωής, πιδ θεληματικούς στην επιδίωξη ήθικών σκοπών και μέ ένα λόγο συντελεί στη δημιουργία μιας καλτερης, μιας άνώτερης ζωής στη χώρα μας. Τό «Μπουκέτο» τείνει νά γίνη ένα τέτοιο περιοδικό».

Τζουμελάς,

Επιθεωρητής Υ. Π. Μέσης Εκπαίδευσεως

— «Τό «Μπουκέτο» είνε λαμπρόν περιοδικόν μέ εύχαρίστησιν και πολύ τερπνά περιεχόμενα».

Ιωαννίδης,

Πρόεδρος Φιλεκαπαιδευτικής Έταιρείας

— «Ως οικογενειακόν περιοδικόν τό εύρίσκω αξιόλογον και αξιαναγνώστον».

Στρατηγός Διαλέτης,

Άρχηγός Χωροφυλακής

— «Πάντα μού ήρесе τό «Μπουκέτο». Και γι' αυτόν την συνεργασία του και γι' την εμφάνισή του».

Αιμ. Βεάκης

— «Εις τις σελίδες του συναντάει κανείς πολύ εύχαρίστη άναγνώσματα και ενδιαφέροντα ιστορικά. Ίσως θά έπρεπε νά είχε περισσότεραν Έλληνικήν φιλολογίαν, αφού και τό «Μπουκέτο» είνε από τά καλά Έλληνικά περιοδικά».

Δημοσθένης Βουτυράς

Αυτά λένε οι διαπρεπέστεροι Έλληνες γι' τό «Μπουκέτο». Τους είμεθα βαθύτατα ευγνώμονες. Η γενική αυτή επιδοκιμασία του έργου μας θά μας κάμη νά τό συνεχίσουμε μέ περισσότερον ζήλο, μέ περισσότερον ένθουσιασμό...

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ο Μέρκχος Γεννάδης και ο ταγματάρχης Καμάρας. Πώς έτήρησε τό λόγο του ο ήρωϊκός ταγματάρχης; πεθαίνοντας μέ τό χαμόγελο στα χείλη. Τι φοβόντουσαν οι Βούλγαροι. Μία έξυπνη άπάντησις. Ο θάνατος του Διαλέτη. Η μετριοφροσύνη ένός ήρωος. Τό παράπονο του πληγωμένου, κ.τ.λ.

Η μάχη του Κιλίκις βρισκόταν στο χειμώτερο σημείο της. Τό βουλγαρικό πυροβολικό ξεροθώσε από τά στόματα των κανονιών του τό θάνατο και τή φωτιά από τά θώματα στα όποια βρισκόταν.

Κάτω στην πεδιάδα, ο στρατός μας στεκόταν σχεδόν άπρακτος μπρός στις όχυρωμένες θέσεις των Βουλγάρων, πού έδέσποζαν των στενών από τά όποια μέ κάθε θυσία έπρεπε νά περάσει.

Ο Μέρκχος Γεννάδης προσκαλώντας τότε τον ήρωϊκό ταγματάρχη Καμάρα, του έλεπε μέ τό σύντομο στρατιωτικό ύφος του :

— Πρέπει χωρίς άλλο νά καταλάβουμε αυτό τό λόφο !

Και του έδειξε ένα άπρόσιτο λόφο, στον όποιο ήταν τοποθετημένη μία βουλγαρική πυροβολορχία.

— Θά τον καταλάβουμε ! άπάντησε πιδ σύντομα και πιδ ξερά ο Καμάρας.

Και, αφού χαιρέτησε τό Μέρκχο του στρατιωτικά, έβγαλε τή σιγαροθήκη του, άναψε ένα τσιγάρο και έλεπε σέ μερικούς συναδέλφους του πού ήσαν κοντά του.

— Και τώρα, καλή άντάμωση στον άλλο κόσμο. Σέ μισή ώρα ο λόφος είχε κυριευθεί από τό τάγμα του Καμάρα, μά ο ήρωϊκός ταγματάρχης είχε σκοτωθεί από τους πρώτους μ' ένα χαμόγελο ικανοποίησεως στα χλωμά του χείλη, ότι δεν έγελάστηκε στις προβλέψεις του κ' ότι είχε τηρήσει την υπόσχεση πού έδωσε στο Μέρκχο του...

Όλοι σχεδόν οι πληγωμένοι των μαχών του Λαχανά και του Κιλίκις, είχαν τραυματισθεί στα χείρα και στα πόδια.

Αυτό έκανε έντύπωση σέ κάποιο δημοσιογράφο, ο όποιος είχε πάει νά έπισκεφθή τους τραυματίες και γι' αυτό ρώτησε έναν άπ' αυτους, ο όποιος ήταν επίσης πληγωμένος στο χέρι :

— Γιατί, στρατιώτη, πληγωθήκατε όλοι σχεδόν στα χείρα και στο πόδια ;

Τότε, ο στρατιώτης μέ μεγάλη έτοιμότητα, του άπάντησε :

— Αυτά φοβόντουσαν οι Βούλγαροι κ' αυτά σημάδεψαν !...

Λίγο πριν άρχίσει ή τρομερά μάχη του Κιλίκις, ο Ταγματάρχης Διαλέτης μισούμενος τό παράδειγμα του Σπαρτιάτου Λεωνίδα, πιδ τής μάχης των Θερμοπυλών, συγκέντρωσε τους στρατιώτες του και αφού τους έόρκισε νά νικήσουν ή νά πεθάνουν, τους έλεπε :

— Παιδιά μου, αν τύχη και μέ ήθετε νά λιποψυχίσω μπροστά στον έχθρο, αν μέ ήθετε νά κάνω ένα βήμα προς τά πίσω, έχετε τό δικαίωμα νά μέ τουφεκίσετε... Μά έσέτε τό καλά, πως κ' έχω τό ίδιο θά κάνω σέ όποιον από σας δειλιάσει.

Ούτε τό ένα όμως, ούτε τό άλλο γίνηκε. Ο Διαλέτης σκοτώθηκε, χτυπημένος κατάσφρα από βουλγαρικό βόλι, ενώ οι στρατιώτες του νίκησαν και κατατρόπωναν τον έχθρο...

Μία μέρα, κατά τή διάρκεια του Έλληνοβουλγαρικού πολέμου, στο νοσοκομείο του Άρσακίου, ο συντάκτης μιας καθημερινής έφημερίδος αφού άκουσε την έπική διήγησιν των ήρωϊκών ένός μικρού, μά ήρωϊκού, πληγωμένου στρατιωτικού, ζήτησε στο τέλος νά μάθη τόνομά του.

Και πρόσθεσε γι' αυτόν τό καλαίσθητο :

— Θά σέ περάσω στην έφημερίδα, γι' όσα έκανες. Τι τό θέλεις τόνομά μου ; άπάντησε άπλοικά μά και μέ περηφάνεια ο υπέροχος εκείνος στρατιώτης. Έγώ, ούτε παινόματα θέλω, ούτε κατηγορίες. Έκαμα τό καθήκον μου !...

Σ' ένα από τά νοσοκομεία του Πειραιώς, στο όποιο είχαν μεταφερθεί οι πρώτοι τραυματίες τής μάχης του Κιλίκις, συνέβη τό ακόλουθο χαρακτηριστικό έπεισόδιο σ' ένα δημοσιογράφο, ο όποιος φαινόταν ήταν ο πρώτος πού έπισκεπτόταν τους τραυματίες. Μόλις έμπήκε στο θάλαμο, τον εκάλισε κοντά στο κρεβάτι του ένας άπ' αυτους και του έλεπε, άφήνοντας νά ξεσπάσει τό παράπονο πού έβραζε μέσ' στα στήθη του :

— Κύριε δημογράφε, έμεις έδώ έχουμε πολλά παράπονα. Πέντε μέρες τώρα βρισκόμαστε στον Πειραιά και κανείς δεν ήρθε νά μας ρωτήσει τί γινόμαστε... Μονάχα όταν μας έβγαζαν από τό βόλο, μας χτυπούσε ο κόσμος παλαμάκια... Φαίνεται πως μας φθονεί γι' αυτόν τό πόνο... Σήμερα πια δεν μας θυμιάται κανείς...

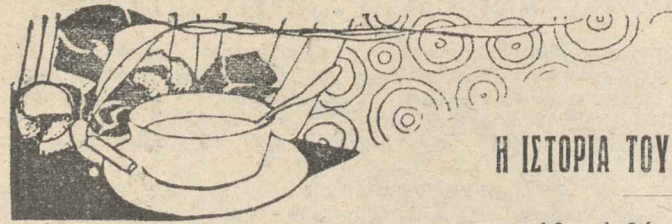

ΜΑΡΙΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

ΑΙΜ. ΒΕΑΚΗΣ

ΑΔΟΚΟΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΝΤΕ ΒΑΛΕΤΤΑ

(Ο πιο βάσκανος άνθρωπος του κόσμου)

B.

Συνεχίζουμε σήμερα την αλλόκοτη ιστορία του βασκάνου πρίγκηπος ντε Βαλέττα.

Όπως γράψαμε, ο πρίγκηπος μετά το θάνατο του αδελφού του έπεσε σε μεγάλη θλίψη και απεφάσισε να ταξιδεύει.

Στο λιμάνι της Νεαπόλεως βρισκόταν εκείνες τις μέρες μια γαλλική φρεγάτα, η οποία έρχοταν να αποπλεύσει για τη Λυών. Ο πλοίαρχός της ήταν από τους θαλασσοπόρους εκείνους που δεν φοβούνται ούτε το θάνατο, ούτε το διάβολο και, όταν ο πρίγκηπος του έφτασε να τον πάρει επιβάτη του, τον δέχτηκε ευχάριστα στο καράβι του, χωρίς να δώσει σημασία στις διαδόσεις που κυκλοφορούσαν εις βάρος του.

Ο καιρός ήταν θαυμάσιος και επί δυο μέρες το ταξίδι ήταν πολύ ευχάριστο και χωρίς κανένα απεικταίο. Ο Άγγλος στόλος — γιατί την εποχή εκείνη η Γαλλία είχε πόλεμο με την Άγγλία — δε φαινόταν πουθενά και ο πλοίαρχος έλεγε ότι για πρώτη φορά έκανε ένα τόσο ήσυχο ταξίδι. Την τρίτη όμως μέρα ο σκοπός του πλοίου εφώναζε πάνω από τη σκοπιά του:

— Ένα πανί πίσω μας!...

Ο πλοίαρχος ανέβηκε άμέσως στη γέφυρα με το τηλεσκοπίο του στα χείλη. Με την πρώτη ματιά που έφερε, είδε μια φρεγάτα με δέκα κανόνια πολύ πιο ισχυρότερη απ' τη δική του. Ήταν ένα Άγγλικό πλοίο που έτρεχε για να προλάβει τη Γαλλική φρεγάτα. Ένα όμως ο πλοίαρχος εξέταζε ήρεμος άκοιμη με το τηλεσκοπίο του τον αντίπαλο, ο σκοπός εξαφνιάστηκε:

— Άλλο πανί δεξιά μας!

Ο πλοίαρχος έστρεψε το τηλεσκοπίο του προς τα δεξιά. Ένα δεύτερο εχθρικό πλοίο πρώτης γραμμής είχε παρουσιαστεί!

— Ω! ω! φώναξε, καλά ξεμετρούμενα!...

Και διάταξε άμέσως ν' ανοίξουν όλα τα πανιά της φρεγάτας, γιατί ο αντίπαλος ήταν πιο ισχυρότερος. Εύτυχως ότι ο αέρας την έβροθιζε πολύ.

Ο πρίγκηπος ανέβηκε κι' αυτός στη γέφυρα. Ήταν γενναίος και δεν έδειχνε να φοβάται καθόλου.

— Πλοίαρχε, είπε, τρέχουμε φαίνεται καλύτερα απ' αυτούς, αϊ!

— Ναί, απήντησε εκείνος. Και αν ο αέρας πάει ολόενα έτσι, ορισμένους θα τους ξεφύγουμε.

Και θα πάει, είπε ο πρίγκηπος γυρίζοντας προς το μέρος απ' όπου φυσούσε.

Άμεσως όμως ο πλοίαρχος έμεινε χωρίς λόγο. Ο αέρας είχε αλλάξει μέσα σε μια στιγμή διεύθυνση. Έβροθιζε τώρα πάρα πολύ ένα Άγγλικό πλοίο που άρχισε να κάνει μια κίνηση για να κόψει το δρόμο της φρεγάτας.

Το δεύτερο έβροθιζε κι' αυτό άρκετά και έκρυβε δρόμο. Και ο πλοίαρχος έπρεπε την απόφασή του: Θα τραβούσε κατεπάνω στο πιο αδύνατο από τα εχθρικά πλοία, θα χτυπούσε μαζί του και θα τάνοιγε κατόπι δρόμο, να μην τον προλάβει το δεύτερο. Και έπρόσταζε άμέσως τις ανάλογες κινήσεις.

Σε λίγο η Γαλλική φρεγάτα έπερασε με όλη την ταχύτητα με μια γρήγη ματαρία των κανονιών της, η οποία της έδωσε ένα κατάρτι και έστρεψε χαμιά δεκαριά ναυτες, νεκρούς και πληγωμένους πάνω στη γέφυρα!...

Και η ναυμαχία άρχισε, άγρια και αιματηρή. Μά η ύπεροχη έκλεινε εύθες έξ' άρχης με το μέρος του Γαλλικού καραβιού, και έτσι σε λίγο, μια στιγμή, η Άγγλικη φρεγάτα ανατινάχτηκε στον αέρα σαν πυροτέχνημα. Τα συντρίμια της ανέβηκαν ως τον ουρανό, οι άνδρες της έγιναν κομμάτια και μια φοιτητή και τραγική σιωπή διαδέχτηκε τον προηγούμενο σάλαγο. Η Γαλλική φρεγάτα βολιόταν τόσο κοντά ώστε είχε χαθεί ολόκληρη μέσα στον ολόμαυρο καπνό και το κατάρτι της είχε γεμίσει από συντρίμια εχθρικά!...

Όταν όμως οι Γάλλοι μπόρεσαν ν' ανοίξουν τα μάτια τους, είδαν το δεύτερο Άγγλικό πλοίο να τραβάει χαϊ' επάνω τους απεικταίο. Μια ματαρία στην άρχη, μια δεύτερη ύστερα πλησιέστερη, όταν ένα ξαφνικό αέρας ξανάδωσε φτερά στη Γαλλική φρεγάτα και η απόσταση έμεγάλωσε μεταξύ της και του εχθρού.

— Πάμε καλά, πλοίαρχε! εφώναξε ο πρίγκηπος με χαρά.

Είχαν δοκιστή αιώσιο έρωτα!...

κράτες που περιετοιχίζαν την πριγκηπισσα Έλένη, όπως την έλεγαν, εκείνη δεν έπρόσεξε παρά ένα μονάχα: τον κόμητα Φερνάνδο. Ο έρωτάς τους ήταν μεγάλος και κεραυνοβόλος. Αγαπήθηκαν τρελά. Φεύγοντας τα μάτια του κόσμου συναντιόντουσαν και μιλούσαν την αγάπη τους στο μεγάλο πάρκο του μεγάρου τους. Είχαν δοκιμάσει αιώσιον έρωτα... Άλλ' ο πρίγκηπος ντε Βαλέττα δεν ήθελε με κανέναν τρόπο αυτό το γάμο, γιατί ονειρευότανε έναν πολύ πιο σπουδαίο σύζυγο για την κόρη του. Αναγκάστηκε όμως να υποχωρήσει για την αγάπη του παιδιού του, το οποίο έπεσε βαρύν άρρωστο από τη θλίψη του για την άσχημη του πατέρα του και οι γάμοι έγιναν με μεγαλειότητα μεγαλοπρεπεία. Ο πρίγκηπος έφλησε την κόρη του και το γαμπρό του και τους έδωσε με κατανύξη την πατρική του ευχή.

— Παιδιά μου, ν' ζήσετε χρόνια πολλά και να ευτυχίσετε, τους είπε. Άλλά την άλλη μέρα ο γαμπρός του πρίγκηπος έπεσε άρρωστος από μια άρρωσטיα την οποία κανείς γιατρός μέσα στη Νεαπόλη δεν μπόρεσε να εξακριβώσει. Και μετά τρεις μέρες η πριγκηπισσα Έλένη έμεινε χήρα, προτού προφθάσει ακόμη να δοκιμάσει την ευτυχία του γάμου.

Η Νεαπόλη ολόκληρη έβούιζε με τον άτυχον αυτό γάμο. Όλοι

— Καλά, πολύ καλά! απήντησε εκείνος. Έκτος αν δεν μας κόψη πάλι τα πόδια χαμιά άναποδιά, έπρόσθεσε ο πρίγκηπος.

Μά δεν έπρόφτασε να τελειώσει την όμιλία του και μια τρίτη ματαρία του εχθρού έφριξε το κατάρτι στο οποίο στηρίζονταν με τη ράχη ο πρίγκηπος. Το κατάρτι έπεσε σαν ξεριζωμένο δένδρο αλλά του πρίγκηπος δεν έγχατσονίνιθηκε ούτε το δάχτυλο!...

Η Γαλλική φρεγάτα, κολοβωμένη τώρα, έκανε ολόενα σε δρόμο. Το εχθρικό πλοίο προχωρούσε διαρκώς περισσότερα και το κανόνι βροντούσε κι' από τις δυο μεριές. Άλλ' ενώ το Άγγλικό προεξέπτε ολόενα καταστροφές στον αντίπαλό του, η Γαλλική φρεγάτα δεν κατάφερε τίποτε και οι ματαρίες της έμοιαζαν με άχρηστα.

Ο πλοίαρχος έφριξε μια ματιά γύρω του και είδε τους άνδρες του αποδεκατισμένους να πεθαίνουν χωρίς κανένα παρόντο να βγαίνει από το στόμα τους, μόλο που έπεθαιναν ανεξίτητοι. Ένοιωσε το πλοίο του να βαθαίνει και να άχρημαχά και διάταξε να σηκώσουν την άσπρη σημαία και να παύσουν το πυρ. Ήταν το μόνο που του άπέμενε να κάνει ύστερ' από τόση καταστροφή.

Τα δυο πλοία έληγόσαναν το ένα το άλλο, ο Άγγλος πλοίαρχος εφώναζε στο Γάλλο συνάδελφό του μερικά λόγια παρηγοριάς και εκείνος χαμογελώντας πικρά του άποκρίθηκε να στείλει τις βάρες του να παραλάβει το πλοήωμα.

Η μεταφορά των αιχμαλώτων έγινε άρκετως. Μεταξύ τους ήταν και ο πρίγκηπος ντε Βαλέττα. Ο πλοίαρχος έμεινε τελευταίος. Έβριζε για μια στιγμή ευχαρία να αποσπαστεί στην καρπύνα του και μετά, δυο λεπτά άκούσθηκε έξω η έκπνοσηρότητη του περιστρόφου του!

Μόλις ο πρίγκηπος πήρσε το πόδι του έ πάνω στο Άγγλικό πλοίο, εξέπασε μια άγρια τρικυμία, η οποία δεν του άφισε παρά γερό και μετά τρεις ολόκληρες μέρες το μάστιγ σε μια έκρηξη άκούσθηκε χωρίς να του τρέξει ούτε σιάλα από αίμα, χωρίς να κάνει ούτε έμετό με την τόση θαλασσοραχιά!

Επί πέντε ολόκληρα χρόνια κανείς δεν ήξερε τί είχε άπογίνει ο πρίγκηπος. Μονάχα ο τραπέζιτης του του έστειλε χρηματία άλλως στην Άγγλία και άλλοτε στη Γερμανία. Τέλος μια όραία ημέρα τον είδαν να ξαναγυρίζει στη Νεαπόλη, παντρεμένος με μια όραία Άγγλίδα και με δυο χαριτωμένα παιδιά του, ένα άγόρι και ένα κορίτσι.

Οι Ναπολιτάνοι διηγούνται ότι ο γιος του είχε κι' αυτός τη βάσκανη δύναμη του πατέρα του. Άλλ' η κόρη του ήταν ένα χαριτωμένο πλάσμα που συνένονε μαζί την Άγγλική και την Ιταλική όμορφιά. Σε ηλικία δέκα πέντε χρονών ήταν το θαύμα της Νεαπόλεως.

Ανάμεσα σ' όλους τους νεαρούς άριστοκράτες που περιετοιχίζαν την πριγκηπισσα Έλένη, όπως την έλεγαν, εκείνη δεν έπρόσεξε παρά ένα μονάχα: τον κόμητα Φερνάνδο. Ο έρωτάς τους ήταν μεγάλος και κεραυνοβόλος. Αγαπήθηκαν τρελά. Φεύγοντας τα μάτια του κόσμου συναντιόντουσαν και μιλούσαν την αγάπη τους στο μεγάλο πάρκο του μεγάρου τους. Είχαν δοκιμάσει αιώσιον έρωτα... Άλλ' ο πρίγκηπος ντε Βαλέττα δεν ήθελε με κανέναν τρόπο αυτό το γάμο, γιατί ονειρευότανε έναν πολύ πιο σπουδαίο σύζυγο για την κόρη του. Αναγκάστηκε όμως να υποχωρήσει για την αγάπη του παιδιού του, το οποίο έπεσε βαρύν άρρωστο από τη θλίψη του για την άσχημη του πατέρα του και οι γάμοι έγιναν με μεγαλειότητα μεγαλοπρεπεία. Ο πρίγκηπος έφλησε την κόρη του και το γαμπρό του και τους έδωσε με κατανύξη την πατρική του ευχή.

— Παιδιά μου, ν' ζήσετε χρόνια πολλά και να ευτυχίσετε, τους είπε. Άλλά την άλλη μέρα ο γαμπρός του πρίγκηπος έπεσε άρρωστος από μια άρρωσטיα την οποία κανείς γιατρός μέσα στη Νεαπόλη δεν μπόρεσε να εξακριβώσει. Και μετά τρεις μέρες η πριγκηπισσα Έλένη έμεινε χήρα, προτού προφθάσει ακόμη να δοκιμάσει την ευτυχία του γάμου.

Η Νεαπόλη ολόκληρη έβούιζε με τον άτυχον αυτό γάμο. Όλοι

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Πώς ζωγραφίζουν μερικοί ζωγράφοι. Ένα άστείο του Φοραίν. Ο Μπέρσον και το βραβείο Νόμπελ. Η άδιαφορία του φιλοσόφου. Ο Μπρίαν μάρτυς φιλολογικής μονομαχίας. Όπου ο Κατούλ Μαντές αντί να επιτεθή κατά του αντίπαλού του, άπαγγέλλει... στίχους. Τουνέι και Μπερνάρ Σέου. Πώς θα συνεννοηθούν θαυμάσια. Η Βαστίλλη, παράδεισος ή κόλασις; Το δειπνο του Μαριοντέλ.

Ροτούσαν μια μέρα τον περίφημο, τόσο για την τέχνη του, όσο και για το πνεύμα του Γάλλο δημοσιογράφο Φοραίν:

— Είπε αλήθεια, ότι υπάρχουν ζωγράφοι, οι οποίοι, όταν ζωγραφίζουν, κλείνουν το ένα τους μάτι για να βλέπουν καλύτερα το μοντέλλο τους.

— Δεν έξω, απάντησε ο Φοραίν, μά έξω ότι υπάρχουν ζωγράφοι, οι οποίοι, όταν ζωγραφίζουν, κλείνουν και τα δυο τους μάτια!...

Ο Γάλλος φιλόσοφος Μπέρσον, ο οποίος έλαβε πρό μηνός το μεγάλο φιλολογικό βραβείο Νόμπελ, δεν έπρεπε καθόλου να του γίνη αυτή η τιμή. Η είδησις της βραβεύσεώς του, του άνηγγέλθη άργά την νύχτα, χωρίς να το περιμένη καθόλου. Τότε ο φιλόσοφος είπε έμπιστευτικά στη σύζυγό του:

— Είπ' αλήθεια ότι και άλλες χρονιές έγινε πολλές λόγος περι άπονομης του βραβείου Νόμπελ σε μένα, και έπρεπε ίσως να το περιμένο. Μά, για να είμαι ειλικρινής, πρέπει να σου πω ένα μυστικό: Είχα ξεχάσει ποια μέρα γίνεται κάθε χρόνο η άπονομή του βραβείου αυτού!...

Ο Γάλλος ύπομνητος τών Έξωτερικών κ. Άριστ. Μπρίαν διηγείτο πρό ημερών σ' ένα κύκλο φίλων, ότι την εποχή που ήταν ακόμη νέος, είχε παρασταθεί ως μάρτυς σε μια έξαιρετικά περίεργη μονομαχία, η οποία έγινε μεταξύ του ποιητού Κατούλ Μαντές και του περιφημού διευθυντού του θεάτρου "Έργον" Λινέ-Ποέ.

Οι δυο αντίπαλοι, από καιρό είχαν άρξεισει τους διαξιφισμούς των, με μια άγρια πολεμική που έκανε ο ένας έναντιον του άλλου, διά των έφημεριδων. Στο τέλος, βλέποντας ότι έτσι δεν θα έτελειωναν ποτέ, αποφάσισαν να τους συνεχίσουν επί του πεδίου της τιμής. Διάλεξαν τους μάρτυράς των, μεταξύ των οποίων ήταν, όπως είπαμε, και ο κ. Μπρίαν, κι' όρισαν τον τόπο και την ημέρα της μονομαχίας των.

Τέλος η ημέρα εκείνη έφθασε. Οι δυο αντίπαλοι έτοιμοι έβησαν απέναντι αλληλων και οι μάρτυρες έδωσαν το σύνθημα της εναέσεως. Ο Κατούλ Μαντές έπρόκειτο να επιτεθή πρώτος. Μά, τίποτε... Οι μάρτυρες ξαφνιασμένοι γυρίζουν και τι βλέπουν!... Ο ποιητής, παίζοντας το όπλο του στα χείρα του σά μαστούνει φαινότανε πως είχε ξεχάσει ότι έπρόκειτο να μονομαχήσει... Και όχι μόνο αυτό, αλλά και μιλούσε, πράγμα που άπαγορεύεται στους μονομαχούντας!... Οι μάρτυρες έπρόσεξαν περισσότερο ν' άκούσουν τι λέει. Ο Κατούλ Μαντές άπήγγελε στίχους!...

Είπε άνάγκη τάχα να προσθέσουμε ότι ο κ. Μπρίαν έσπευσε να σταματήσει τη μονομαχία για να... γελάει με την καρδιά του.

Ένας Άγγλος δημοσιογράφος, έρώτησε τελευταία το μεγάλο συμπατριώτη του συγγραφέα Μπένναρ Σέου:

— Έμαθα ο Τουνέι, ο πρωταγωνιστής του μυθώ, θέλει να σας γνωρίσει...Θα του κάνετε αυτή την τιμή;

— Ευχαρίστως, απάντησε ο συγγραφέας της "Ιωάννας ν' Άσπ". Θά τον δεχθώ ευχάριστα στο σπίτι μου,όπο τον όρα να μην άπαρχουν γύρω

άπέδιδαν το θάνατο του κόμητος στη βάσκανη δύναμη του πρίγκηπα, που τον εκόκτωσε με την ευχή που τους είχε δώσει την ημέρα του γάμου. Η πριγκηπισσα Έλένη άρχισε να βλέπει με τρέμο τον πατέρα της και εκείνος μονάχα έξακολουθούσε να μένει έντελώς άνυποπτος, γιατί κανένας έως τότε δεν του είχε είπει ούτε λέξη για τις φοβερές διαδόσεις που κυκλοφορούσαν εις βάρος του.

δέκα δημοσιογράφοι κι' άλλοι, τόσοι φωτογράφοι... Η συνάντησή μας θα είχε πολύ ενδιαφέρον... Εγώ θα του μιλήσω για μπόζ, κείνος θα μου μιλήσει για φιλολογία... Έτσι θα συνεννοηθούμε περίφημα... Έξ' άλλου μάθαίνω ότι ο Τουνέι έχει καλά φιλολογικά γούστα... Λέει μάλιστα ότι το πρώτο μου έργο, το "a-hel Byron's Profession" δεν άξιζει τίποτε...Αυτή τη γνώμη έχω κι' εγώ!...

Σχετικώς με τη Βαστίλλη, την περίφημη φυλακή της Γαλλίας, υπάρχουν δυο γνώμες ή μάλλον δυο θρύλοι: Ο ένας μας την παρουσιάζει πως ήταν με άληθινή κόλαση, ένας τόπος μαρτυρίου, ενώ ο άλλος μας την παριστά ως παράδεισο, ως μια φυλακή στην οποία οι καταδίκαι ζούσαν καλύτερα κι' από το σπίτι τους. Επ'ι του ζητήματος αυτού και η πληροφορίες των συγγραφέων και των ιστορικών είναι αντίφατικές. Όστόσο, αν πιστέψουμε τον περίφημο γάλλο συγγραφέα και ποιητή του 17ου αιώνος Μαριοντέλ, πρέπει να παραδεχθούμε τη δεύτερη άποψη.

Ο Μαριοντέλ είχε φυλακιστεί κάποτε στη Βαστίλλη για κάποια άστυα κατά του δουκόσ ντ' Αιγαγιόν, την οποία ως τόσο δεν είχε γράψει αυτός. Ο άτηρήτης του τον άκολούθησε στη φυλακή του. Το πρώτο βράδυ, ο Μαριοντέλ είδε να του σερβίρουν άπάνω σε τραπέζι στρωμένο με κάτασπρο τραπέζομάνηλο, ένα περίφημο δείπνο με ψομί της ώρας και με έλλεκτο κρασί. Ο συγγραφέας έφαγε και ήπιε με όρεξη.

Μά δεν είχε άποτελειώσει ακόμη το φαγητό του, όταν είδε την πόρτα του κελιού του ν' ανοίγει έξω και να μπαίνει μέσα ένας άρχισεβιτόρος συνοδευόμενος από μερικούς μαγιάρους, οι οποίοι του έφεραν μέσα σε άσημένια πιάτα και σερβίτσια τα όμορτερα και όρεκτικότερα των φαγητών.

— Μά... έφαγα, τους είπε τότε ο Μαριοντέλ, και έφαγα μάλιστα πολύ καλά!...

— Συγγνώμη, κύριε, απάντησε ο άρχισεβιτόρος, μά φαίνεται ότι φάγατε το φαγητό του ύπνερέτου σας... Το δικό σας είναι αυτό, που φέρονται τώρα!...

Πρό άλλου καιρού πέθανε η πριγκηπισσα Άγγλις Έλεν Τέου, την οποία εφάναζε ιδιαίτερος ο Μπερνάρ Σέου. Ο θάνατός της έγινε άφορη για να κυκλοφορήσει ενόχως ένα χαριτωμένο ανέκδοτο του πνευματώδους συγγραφέως: Μια μέρα, η μεγάλη ηθοποιός έκανε πρόβες σ' ένα έργο του μπροστά του. Ο Σέου την καίτασε γοητευμένος. Σε μια στιγμή όμως, ο σκηνοθέτης του θεάτρου, ο οποίος καθόταν δίπλα του, τον εφώτισε:

— Κύριε Σέου, μήπως η μίς Τέου δεν έχει άποστηθίσει καλά το ρόλο της; Τά λέει όπως τάχετε γράψει!

— Όχι, όχι! του απάντησε ο Σέου, η μίς Τέου δεν λέει το κείμενο όπως το έχω γράψει. Τά λέει καλύτερα, τά λέει έτσι όπως τά ήθελα να το έχω γράψει!...

Ο Γκόρν στα "Απομνημονεύματά" του τά οποία έέδωσε τελευταία, γράφει για την άγάπη που έτρεφε ο Τολστόϊ προς μερικούς Γάλλους μυησιογράφους και από πάντων για το Στένταλ. Μια μέρα μάλιστα είπε στο Γκόρν:

— Διάβαζε τους μεγάλους Γάλλους μυησιογράφους. Πρό πάντων τον Στένταλ. Αν δεν είχα διαβάσει το έργο του "Η Μοναχή της Παύμης", δεν θα είχα γράψει ποτέ τον "Πόλεμο και την Ειρήνη" μου...

ΤΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ

ΔΩΡΑ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ

ΑΙΩΝΩΝ

Η συνήθεια των Πρωτοχρονιάτικων δώρων ήταν καθιερωμένη και στην αρχαία Ρώμη, απ' τους πρώτους αιώνες της κτίσεώς της.

Κάθε Πρωτοχρονιά οι κάτοικοι της Ρώμης πήγαιναν στο ιερό δάσος Στρέκα, που βρισκόταν λίγη ώρα έξω απ' την πόλη στους βασιλείς και τους προύχοντες της πόλεως. Και τα κλαδιά εκείνα του δάσους Στρέκα, οι Ρωμαίοι, τα έλεγαν «streka», λέξεις απ' την οποία προέρχεται η σύγχρονη γαλλική λέξη «étrennes», ή οποία σημαίνει «πρωτοχρονιάτικα δώρα».

Σιγά-σιγά, με την πάροδο του χρόνου, οι Ρωμαίοι αντί για κλαδιά του ιερού δάσους, έστελναν την Πρωτοχρονιά ως δώρα, μέλι, σόδα και χειροποίητα. Και τα νέα όμως αυτά πρωτοχρονιάτικα δώρα, εξακολουθούσαν να τα λένε «στρέκα», τα έστελναν δε όχι πια στους άρχοντες μόνο της πόλεως αλλά και στους φίλους και τους στενούς συγγενείς τους.

Όταν πια η Ρώμη έγινε κοσμοκράτειρα και άρχισε να συσσωρεύει άμυθητα πλούτη απ' όλη την ύψηλο, τότε το έθιμο των πρωτοχρονιάτικων δώρων. Οι πατέρες της εκκλησίας έβγαζαν κάθε λίγο και λιγάκι απαγορευτικές εγκυκλίους προς τα ποιμένα τους. Μά η συνήθεια αυτή είχε ριζωθεί βαθειά στο λαό και δεν ήταν εύκολο να καταργηθεί σ' όλες τις χώρες. Κατά τον μεσαίωνα ο λαός και αυτοί οι νεοφώτιστοι χριστιανοί ακόμα, έστελναν κρυφά απ' τους κληρικούς στους συγγενείς και φίλους των, πρωτοχρονιάτικα δώρα.

Κατά τον 16ον αιώνα, η συνήθεια των πρωτοχρονιάτικων δώρων διεδόθη και στην Γερμανία—έπειτα απ' το σχίσμα του Λουθήρου—, στην Ιταλία, την Αγγλία, την Ισπανία και τέλος στην Γαλλία, όπου λαός και μεγατάρες έστελναν πολυτελέστατα και μεγαλοπρεπή πρωτοχρονιάτικα δώρα στους συγγενείς και φίλους των.

Στην αύλη του Λουδοβίκου 14ου, όπως αναφέρουν οι χρονικογράφοι της εποχής, όλοι ανεξαιρέτως οι αὐλικοί, οι υπάσπιστοι του Βασιλέως, ή Κυρίες της Τιμής και αυτή ακόμη ή Βασίλισσα, πήγαιναν κάθε Πρωτοχρονιά να προσφέρουν αυτό το προσώπων στην εύνοια του Βασιλέως, τα πρωτοχρονιάτικα δώρα τους. Έτσι κάθε Πρωτοχρονιά, ή εύνοια του Λουδοβίκου 14ου, μαρκησία ντε Μοντεσπάρ, συγγεντρώνε άμυθητα πλούτη απ' τα δώρα των αὐλικών. Τα μεγαλοπρεπέστερα, έννοείται, και πολυτιμότερα δώρα, τα είχε πάρει στην ζωή της ή υπερήφανη φίλη του Βασιλέως, μαρκησία ντε Μαντενόν. Μιά Πρωτοχρονιά μάλιστα, ο αδελφός του Βασιλέως, ένας απ' τους φανατικότερους θαυμαστές της, της προσέφερε, όπως αναφέρουν τα χρονικά της

ΤΑ ΔΩΡΑ ΣΤΗΝ
ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΜΗ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ
ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ
ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Αύλης, «ένα πιάνο από χρυσάφι, σκαλισμένο άριστοτεχνικά και δεμένο με ένα μακρύ κορδόνι από σμαράγδους και διαμάντια, επίσης δε, από μια ντουζίνα κύπελλα και ποτήρια, των οποίων το επάνω μέρος ήταν κυριολεκτικώς γεμάτο από πολυτίμους λίθους. Όλα αυτά ξετεμνίζθηκαν δεκα χιλιάδες σκούδα!...»

Την χρονιά εκείνη, ή κυρία ντε Μαντενόν, ή οποία είχε ήδη τραβήξει με την όμορφή της την προσοχή του βασιλέως και για την οποία επρόβλεπαν όλοι ότι θα γινόταν πολύ γρήγορα ή νέα εύνοια μένη του Λουδοβίκου, προσέφερε στην μαρκησία Μοντεσπάρ, φίλη του Βασιλέως, ένα πρωτότυπο δώρο, του οποίου ο προσορισμός ήταν να κολακεύσει άλλον τον Βασιλέα, παρά την πανόχληρη φίλη του. Το δώρο αυτό ήταν ένα κομψότατο και πολυτελέστατο βιβλίο, στο εξώφυλλο του οποίου υπήρχε ο τίτλος του και το όνομα του συγγραφέως, με γράμματα από καθαρό χρυσάφι! Το βιβλίο εκείνο είχε τον τίτλο: «Έργα διάφορα, ενός συγγραφέως επτά ετών!» Συγγραφέας ήταν ο «δοξός του Μαν», γιος του Βασιλέως.

Παρ' όλα αυτά ή μαρκησία Μοντεσπάρ δεν έστειλε ποτέ δώρα στους αὐλικούς ή στους ισχυρούς της Αύλης. Κι αν έστειλε κανένα δώρο θα ήταν πενηχρότατο. Τότελνε δε μάλλον για να περάσει κανένα αὐλικό. Έτσι έστειλε κάθε χρόνο και στην Λουίζα ντε Λα Βαλιέρ, την εύνοια του Βασιλέως, την οποία είχε διαδεχθεί, ως πρωτοχρονιάτικο δώρο, άλλοτε μία σκούπα, άλλοτε δυο-τρεις βελόνες και μία κουβαρίστρα, άλλοτε μία κατσαρόλα κ. τ. λ. Κάποια χρονιά στην προκηχτήτσα ντ' Αρκούρ, με την οποία δεν βρισκόταν σε καλές σχέσεις, έστειλε ένα ζευγολοιμάδα κ' ένα μαστίγιο, από εκείνα που χρησιμοποιούσαν τότε στα φρενοκομεία για να δέρονουν τους τρελλούς!...

Ακόμη και στον Βασιλέα στον οποίο χροστούσε τα πλούτη της και την παντοδυναμία της δεν έκανε κανένα δώρο.

Μόνο μία χρονιά, την τελευταία της παντοδυναμίας της, βλέποντας να χάνει την εύνοια του έστεμμένου φίλου της, του έκανε ένα δώρο, πραγματικά κολακευτικότατο.

Ήταν ένα μεγαλοπρεπέστατο βιβλίο το οποίο περιείχε μινιατούρες (μικροσκοπικές εικόνες) όλων των πόλεων της Ολλανδίας, τις οποίες είχαν καταλάβει το γαλλικά στρατεύματα στην εκστρατεία του 1672, την οποία είχε διευθύνει αυτοπροσώπως ο Βασιλέως. Στην άρχη του βιβλίου ήταν δυο διθύραμβοι, σχετικοί με την ανδρεία του Βασιλέως, γραμμένοι ο ένας απ' τον Ρακίνα κι ο άλλος απ' τον Μπουαλιό.

Αλλά και με το κολακευτικότατο αυτό δώρο δεν κατόρθωσε να διατηρήσει την εύνοια του Βασιλέως. Κ' έπειτα από λίγους μήνες ο Βασιλέως έρωτεύθηκε

τρελλά την εύφρεστατη και θραυκιά χήρα του ποιητού Σκαρρόν, στην οποία ανένευε και τον τίτλο της μαρκησίας ντε Μαντενόν.

Θα μπ-ρούσε να γεμίσει κανείς τόμους ολόκληρους με τις περιγραφές των πρωτοχρονιάτικων δώρων που ανταλλάσσαν μεταξύ τους οι αὐλικοί του Λουδοβίκου 14ου, του Λουδοβίκου 15ου και του Λουδοβίκου 16ου και ιδίως των δώρων τα οποία έκαναν οι αὐλικοί στην εκάστοτε φαβορίτα (εύνοια), στον Βασιλέα και στα μέλη της Βασιλικής οικογενείας.

Χαρακτηριστικό είναι το δώρο το οποίο έ-

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΕΘΙΜΑ

Η «ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΜΑΜΗΣ»,

Μιά περίεργη εορτή. Τα δώρα που στέλνονται στη μαμή. Πού εορτάζεται ή «ήμέρα της μαμής». Γενικό κλειδώμα των ανδρών στα σπίτια. Η καθάρη Δευτέρα στην περιφέρεια Έλασσώνος. «Τσοκνιδόπητα ή σπανακέρριζο». Ο συναγερμός των γυναικών, κ.τ.λ.

Χωρίς να το καταλάβουμε, φθάσαμε στην «ήμέρα της μαμής». Οι περισσότεροι όμως αγνοούν ότι έχουν και ή μαμήδες την ξεχωριστή τους ήμέρα και την ξεχωριστή τους γιορτή. Όχι δεν είναι μόνο αυτό. Μαζύ με τη μαμή κάθε χωριού την ήμέρα εκείνη εορτάζουν και ή παντρεμένες γυναίκες που έχουν παιδιά. Η άλλες γυναίκες, ή ελεύθερες, κ' εκείνες που δεν έχουν παιδιά, όχι μόνο δεν εορτάζουν αλλά κλειδώνονται μέσα στα σπίτια τους. Επίσης στα σπίτια των κλειδώνονται και οι άνδρες. Αλλοίμονο δε σε κείνον που θα

τολήσει να ξεμυτίσει απ' αυτά. Η εορτή ή «ήμέρα της μαμής» είναι γνωστή στην Ανατολική Θράκη και στη Βουλγαρία. Στη Μακεδονία το έθιμο αυτό είναι άγνωστο, όπως και στην Παλαιά Ελλάδα. Παλαιότερα ίσως να ήταν εορτή γενικού, αν κρίνει κανείς από τα δώρα που σε μερικά μέρη συνηθίζουν ακόμη και σήμερα να στέλνουν στη μαμή κατά τις ήμέρες του νέου έτους.

Από την Ανατολική Θράκη, οι Έλληνες των Σαραντά Εκκλησιών, της Βιζύης, της Αδριανουπόλεως, του Λουλέ-Μπουργάς, και άλλων μερών, διεύθυναν την εορτή της μαμής. Στους Έλληνες όμως της Ανατολικής Ρωμυλίας το έθιμο αυτό είχε μεγαλειότερη άδοση. Τώρα οι πρόσφυγες της Ανατολικής Ρωμυλίας μαζύ με τα τραγούδια των, το γλωσσικό των ιδίωμα, τις φορεσιές των, μετέφεραν και τα έθιμά των στην Δυτική Θράκη και την Μακεδονία, όπου εγκαταστάθηκαν. Και έτσι ή «ήμέρα της μαμής», ή «της μπάμπως» όπως λέγεται από τους Έλληνες της Ανα-

κανε μία Πρωτοχρονιά ή κυρία ντε Τιάτζ, αδελφή της μαρκησίας Μοντεσπάρ, στον δοῦκα του Μαν, το γιο του Λουδοβίκου 14ου.

Ήταν, όπως αναφέρουν τα χρονικά της Αύλης, ένα μικροσκοπικό δωμάτιο μήκους δύο μέτρων, πλάτους άλλων δύο και ύψους έναιμις μέτρον. Το δωμάτιο αυτό πλουσιότατα επίπλομένο χρησίμευε για κρεββατοκάμαρα. Ση μία γωνία του είχε ένα πολυτελέστατο μικροσκοπικό κρεββατάκι και στη μέση ήταν τοποθετημένη μία μικροσκοπική πολυθρόνα, παρόμοια με βασιλικό θρόνο. Επάνω στο θρόνο εκείνον ήταν καθισμένο ένα κέρινο δμοίωμα του δονκός ντε Μαν. Γύρω του στεκόταν σαν όρδια τρία άλλα κέρινα δμοιώματα, απ' τα οποία το ένα παρίστανε τον δοῦκα ντε Λαροσσονκό, το άλλο τον δοῦκα ντε Μαρσιγιάν και το τρίτο τον Μποσσονέττο. Και τα τρία δμοιώματα κρατούσαν στα χέρια τους ποιητικές συλλογές και είχαν στάσι και έκφραση προσώπων τέτοια που φαινόταν πως απήγγελλαν στίχους στον βασιλόπαιδα. Κοντά στην πόρτα στεκόταν ένα πέμπτο δμοίωμα του Μποναλός, όπλισμένου με μία δόκλα, με την οποία χτυπούσε μερικά άλλα δμοιώματα—τα δμοιώματα διαφόρων ποιητών μετριάς αξίας—οι οποίοι ζητούσαν να μπουνε στην κάμαρη του βασιλόπαιδος. Ο Μποναλός διώχνοντας όλους αυτούς, καλούσε συγγενούς ένα άλλο δμοίωμα, τον Λαρονταίν, να περάσει μέσα.

Αλλά πάλι ο δοῦς του Μονταζέ έκανε στην περιφέρη για την όμορφή της δεσποινίδα Ιουλία ντ' Αντζέν, ένα πρωτότυπο έρωτικό δώρο.

Όταν ξύπνησε το πρωί ή Ιουλία ντ' Αντζέν βρήκε επάνω από τραπέζι της τουαλέτας της έναν τόμο πολυτελέστατο δεμένο, σε κάθε σελίδα του οποίου ο διάσημος ζωγράφος της εποχής Ρομπέρ, είχε ζωγραφίσει κ' από ένα διαφορετικό λουλούδι. Κάτω από κάθε λουλούδι ήταν γραμμένο από ένα έρωτικό ποίημα, σχετικό με το λουλούδι και την Ιουλία ντ' Εντζέν. Τα ποιήματα αυτά τα είχαν γράψει οι διασημότεροι ποιητά της εποχής, και συγκεκριμένως ο Κορνήλιος, ο Αρνώ ντ' Αντιγνύ, ο Σατελαίν, ο Γκοντώ, ο Ντεσκαρές, ο Σκουντεγύ, ο Ταλλάν ντε Ρεώ και άλλοι. Ο Κορνήλιος είχε γράψει στο βιβλίο εκείνο τρία ποιήματα, ένα για τον κρίνο, το δεύτερο για τον δάκνινο και το τρίτο για το άνθος της ροδιάς.

τολικής Ρωμυλίας, εορτάζεται τώρα στο Κίτρος, στο Αμάτοβο, στο Σούλοβο, στο Κιουρκούτ, στο Τσαντιολί, στα Κουράλαιο, στο Καβακλί, και στ' άλλα μέρη της Μακεδονίας, όπου εγκατεστάθηκαν.

Αν είναι άραγε ελληνικό έθιμο, το έθιμο αυτό ή αν το έπλησαν οι Έλληνες από τους Βουλγάρους, δεν ξέρουμε. Το βέβαιον είναι ότι ή «ήμέρα της μαμής» εορτάζεται με φανατισμό σε όλη τη Βουλγαρία, όπου λέγεται «μπάμπωβ ντέν» και ότι την εορτή αυτή την διατηρούν κυρίως οι Έλληνες που βρίσκονται σε στενή γειτονιά με τους Βουλγάρους.

Η «ήμέρα της μαμής» είναι ή 8 Ιανουαρίου, ή άλλη μέρα δηλαδή μετά του Αγίου Ιωάννου. Την ήμέραν αυτήν, στους συνοικισμούς που εγκατεστάθηκαν οι πρόσφυγες της Ανατολικής Ρωμυλίας, δεν θα ίδιτε κανένα άνδρα έξω. Όλοι είναι κλειδωμένοι στα σπίτια. Η γυναίκες κυριαρχούν και είναι επικίνδυνο να συναντηθεί κανένας άνδρας στον δρόμο με αυτές.

Στον Τύναβο, στην Έλασσώνα, στην Τσαριτσάνη, στα χωριά της Ποταμίας κατά μήκος του Έλασσωνίτικου ποταμού, υπάρχει μία ήμέρα — Καθαρά Δευτέρα — κατά την οποία ή γυναίκες αντίθετως κλειδώνονται στα σπίτια και οι άνδρες διασκεδάζουν κατά όργανιστικόν τρόπο μόνοι τους. Αλλοίμονο στη γυναίκα που θα ξεμυτίσει την Καθαρά Δευτέρα από το σπίτι της στον Τύναβο ή στα περιχώρα. Η ήμέρα αυτή λέγεται μπουρανί ή μπουρανής, που σημαίνει τσοκνιδόπητα ή σπανακέρριζο. Κατά την ήμέρα αυτή επιτρέπεται στους άνδρες κάθε ασχολογία και κάθε χειρονομία. Γι' αυτό το λόγο και ή γυναίκες κλειδώνονται στα σπίτια τους. Κατά την ήμέρα της μαμής αντίθετως, επιτρέπεται, κάθε ελευθεροστομία και ελευθέρα χειρονομία στις γυναίκες. Έντεθεν το μίσημα των ανδρών στα σπίτια των.

Από το πρωί της 8 Ιανουαρίου ή γυναίκες κάθε χωριού βρίσκονται σε συναγερμό. Ντύνονται με τα καλύτερά των ρούχα και περνούν στο λαϊκό τους φλωριά. Από βράδυς έχουν ετοιμάσει καλά φαγητά και κρασί και μία μεγάλη πλακά σαπούνι, και με τα έφροδια αυτά μπαίνουν στο σπίτι της μαμής. Η μημή περιμένει τις γυναίκες ντυμένες, και αυτή με τα καλύτερά της ρούχα. Κάθε νεοφερμένη πλένει τα χέρια της μαμής με το σαπούνι που έφερε και δότερα της αφήνει το υπόλοιπο του σαπουνιού. Έτσι ή μαμή εξασφαλίζεται από σαπούνι για όλον τον χρόνο. Έπειτα ή γυναίκες στολίζουν με τα φλωριά των την μαμή ή οποία παρουσιάζεται ούτω χρυσόστολιστη. Έννοείται ότι τα φλωριά μετά το τέλος της εορτής επιστρέφονται στας κατόχους των. Έπειτα αρχίζει το γλέντι. Η μαμή έχει μαγειρέσει και αυτή τα φαγητά της. Το τραπέζι είναι αέραντο. Τα φαγητά όρεκτικά και άφρονα. Το κρασί τρέχει χωρίς τρέψιμο και ή γυναίκες δηλώνουν διάφορα ανέκδοτα που δεν επιτρέπεται να τα άκοψη από άνδρες. Όταν ανάγη το γλέντι αρχίζει ο χορός. Η μαμή τραβά έμπρός και ακολουθούν ή άλλες. Και το γλέντι διαρκώς γίνεται ζωηρότερο. Τις απογευματινές ώρες ή διασκεδαστική φθάνει στο κατακόρυφο. Ακριβώς τότε κανένας άνδρας δεν τολμά να φανηθείς την αγορά. Τα τραγούδια των γυναικών γαλούν τον κόσμο. Το σπίτι της μαμής εγκαταλείπεται και ο χείμαρρος των γυναικών με την μαμή έμπρός, ξεχύνεται στους κεντρικούς δρόμους του χωριού. Μόνο τα καφενεία είναι ανοιχτά και απ' όλους τους άνδρες μόνο ή καφετζήδες απολαμβάνουν άσπινος. Ο χορός, τα τραγούδια, ή διασκεδαστική συνεχίζονται στην πλατεία, στην αγορά και στα καφενεία, τα οποία άνήκουν στις γυναίκες την ήμέρα αυτή.

Αν κανένα περίεργο ανδρικό κεφάλι παρουσιασθεί έξωφρα από καμμία γωνία, άμέσως ή γυναίκες όρμουν έναντίον του τοληρού, που είχε το θάρρος να ξεμυτίσει από το σπίτι του. Επικολούθει μαρτυρικός δρόμος κατά τον οποίον ο άνδρας συλλαμβάνεται και έν ακριβή οδηγείται στην αγορά. Τότε του τίθεται το δίλημμα. Η να άδείξει το πορτοφόλι του κερώνοντας τις γυναίκες, ή να βρεθεί δ-λόγημος στον δρόμο, γιατί ή γυναίκες άπειλούν, αν δεν τις ιε-ράσει, να μη του άφήσουν κανένα ρούχο επάνω του. Και προτιμά ο αϊχμάλωτος κατά φυσικό λόγο να κεράσει παρά να ρεζιλισθεί.

Αργά το βράδυ ή γυναίκες γνωρίζουν στα σπίτια τους και από την άλλη ήμέρα ο άνδρας αναλαμβάνει πάλι τα κυριαρχικά του επί της γυναικών δικαιώματα. Έπ' ήμερες όμως εως το χωριό σχολάζουν ή λεπτομέρειες της εορτής.

Τύπος επαρχιώτιδος Μαρής

ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ

Η ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗ ΚΑΙ ΤΕΤΡΑΠΕΡΑΤΗ ΛΟ ΣΑΒΙΤΣ

Η Λο Σάβιτς στο Παρίσι. Ένα interview μαζί της. Η εξυπνες απαντήσεις της. Πόθεν κατάγεται. Μάλλον από τη... Μακεδονία!... Πώς έγινε ηθοποιός του κινηματογράφου. Μία πετυχημένη φωτογραφία. Τι αγαπά, τι προτιμά, εις τι ασχολείται. Η άλεπουδες της κτλ. κτλ.

— Θεέ μου! με πόση ευκολία ξεφυτρώνουν σήμερα οι κινηματογραφικοί αστέρες! Κατήντησαν περισσότεροι και από τους αστέρες που λάμπουν στο στερέωμα! Κάθε μήνα, οι άνα τα πέρατα του κόσμου σκορπισμένοι φίλοι του κινηματογράφου, πληροφορούνται ότι ένεφανίσθη στο καλλιτεχνικό στερέωμα και νέος αστήρ πρώτου μάλιστα μεγέθους.

Μεταξύ των μεγάλων ηθοποιών του κινηματογράφου που ένεφανίσθησαν τελευταίως, εξέχουσαν θέαν κατέχει η χαριτωμένη καλλιτέχνης Λο Σάβιτς.

Σ' ένα ταξίδι που έκανε πρό ολίγου καιρού στο Παρίσι η Σάβιτς την επεσκεφθή ένας Γάλλος δημοσιογράφος και την ρώτησε, πρό παντός, τι εθνικότητας ήταν. Η ερώτηση αυτή είχε το λόγο της. Γιατί ήταν άγνωστος ως τότε στους καλλιτεχνικούς κύκλους η καταγωγή της ωραίας αυτής καλλιτέχνης.

Μόλις η Λο Σάβιτς άκουσε την αδιάκριτη αυτή ερώτηση του Γάλλου δημοσιογράφου, τον κούταξε ειρωνικά και του είπε:

— Τι σας ενδιαφέρει ποιάς εθνικότητας είμαι; Μήπως εγώ σας ρώτησα αν ή γιαγιά σας πηγαίνει περίπατο με ποδήλατο;

— Η απάντησή σας είναι τόσο ξευφη, της είπε ο δημοσιογράφος, ώστε ζωνταίνο να πιστέψω πως είσθε Παριζιάνα!

— Μπα! είδατε στη ζωή σας πολλές Παρισινές σαν και μένα;

— Πολλές... και μάλιστα όχι τόνον ωραίες σαν και σας!

Τό κομψοκίμετο αυτό θα συνεχίνασε, καθώς φαίνεται, την τρυφεράν καρδίαν της Λο Σάβιτς, ή οποία απέφασσε τέλος να... εξομολογηθή στον δημοσιογράφο όλη την αλήθεια.

— «Όχι, δεν είμαι από τό Παρίσι — του είπε ή συμπαθεστάτη καλλιτέχνης—. Εμπιμένετε να μάθετε από πού είμαι; Να σας τό πώ: Όύτε εγώ ή ήδια δεν ξέρω ποιάς εθνικότητας είμαι!... Η μητέρα μου ήταν Γαλλίδα, ο πατέρας μου Σέρβος κ' εγώ γεννήθηκα στην Έλβετία. Μου φαίνεται ότι κατάγομαι μάλλον από την... Μακεδονία!

Μόλις πρωταντίκιστα τό φώς της ήμέρας, ή πρώτη μου ερώτηση ήταν: Μαμά, τι παίζουν αυτήν την εβδομάδα οι κινηματογράφοι; Από αυτό μπορούίτε να καταλάβετε πως αγαπούσα τον κινηματογράφο... έξ απαλών ογώνων, όπως λένε!... Όταν ήμουν μικρή, προτιμούσα να πάω να δω μία κωμωδία του Σαρλώ, παρά να κάτσω σπίτι να παίζω με τίς κοούλες μου...

Όσο μεγάλωνα, τό κακό χειροτέρευε... Έν τούτοις, μου φαινόταν αδύνατο και ακατόρθωτο πράγμα να μπορέσω να παίζω κ' εγώ μία μέρα στον κινηματογράφο — και ή απέλπισία μου ήταν μεγάλη!...

Μία μέρα βρέθηκα στο Βερολίνο. Και τότε, παρουσιάστηκε μπροστά μου ένας από μηχανής Θεός, ένας φωτογράφος, γιά να με ανασύρην από την άρραβία και να με κάνει κινηματογραφικό αστέρα.

Μάλιστα, εξακολούθησε ή Λο Σάβιτς, όλη τη φήμη μου την όφειλο σ' ένα φωτογράφο. Και να πώ: Μία μέρα, γιά να παρηγορηθώ έπειδή δεν γινόμουν κινήτη φωτογραφία — όλοι οι ηθοποιοί του κινηματογράφου είναι κινήτες φωτογραφίες — απέφασσα να γίνω άκίνητη φωτογραφία. Πήγα λοιπόν σ' ενός φωτογράφου και στάθηκα μπρός στο ρακό του, σέ μία από τίς καλύτερες πόζες μου. Η φωτογραφία έπέντε θαυμάσια, ο φωτογράφος βρήκε τό μούτρο μου τόσο έκφραστικό και χαριτωμένο, ώστε μου ζήτησε την άδεια να τό εκθέση στην προθήκη του.

Μία έκφραστική φωτογραφία της Λο Σάβιτς

Η Λο Σάβιτς στο σπίτι της

«Εγώ, φυσικά, δεν του έφερα καμιά αντίσταση. Πολύ λίγο μ' ένδιεφερε αν θα γινόμουν ο στόχος της περιεργείας των χαζών και άγοσγόλων περαστικών — αφού κανείς δεν με ήξερε στο Βερολίνο...»

Πέρασε ένας μήνας από τότε. Έξαφνα μία μέρα, έλαβα μία πρόσκληση από ένα σκηνοθέτη. Είχε δει κατά τύχη τη φωτογραφία μου και βρήκε πως ήμουν φωτογενής.

«Αρχίσα λοιπόν να παίζω στον κινηματογράφο! Τ' όνειρό μου είχε πραγματοποιηθεί!

Στην αρχή έπαιζα μικρούς και άσημαντους ρόλους. Η πρώτη μου επιτυχία ήταν στον **Καζανόβα**, με τον φίλο μου τον Μοζζόνα.

Κατόπιν έγύρισα ένα φίλμ στη Σουηδία. Μεγάλη όμως φήμη, μόλις, τόρα αρχίζω ν' αποκτώ. Γιά την ώρα, γνωίζω ένα έξυπνο και χαριτωμένο φίλμ, του όποιου ή υπόθεση είναι παρμένη από ένα θεατρικό έργο του Ντινερ-νουά. Η τουαλέττα μου θα είναι πολύ έλαφρά...

Αυτό όμως δεν με δυσαρεστεί καθόλου, γιάτι κάνει τρομακτική ζέστη στο στούντιο...

— Ποιά είναι τά σχέδιά σας γιά τό μέλλον; — την ρώτησε ο δημοσιογράφος.

— Θα επιστρέψω σέ λίγο στο Βερολίνο, όπου έχω υπογράψει συμβόλαιο γιά τρία νέα φίλμ.

— Έκτός από τον κινηματογράφο, τι άλλο σας άρέσει;

— Πολλά και διάφορα πράγματα. Καταγινομαι με τη μουσική, σ' άλλα τσιτα, με τό τέννις, με τ' αυτοκίνητο και... με τίς άλεπουδες!...

— Με τίς άλεπουδες! άνεφώνησε έντονος ο Γάλλος δημοσιογράφος.

— Ναί. Γιατί; Σας φαίνεται, παρ'ότι αυτό;

— Μά, ξέρω κ' εγώ... — Αχ! δεν έχετε ιδέα τί όμορφα και χαριτωμένα ζώα πού εινε ή άλεπούδες; Ιδίως όταν δεν δαγκώνουν...

— Όχι, όχι, εύχαριστώ!... άποκρίθηκε ο δημοσιογράφος. Και τό έβαλε στά πόδια!

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

ΠΩΣ ΓΕΝΝΙΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΤΕΡΑΤΑ

Τά γεννώμενα κάθε τόσο τέρατα κατά τη γνώμη των γλατών έχουν συνήθως γονείς αλκοολικούς. Είνε τρομερός ο ρόλος που παίζει ο αλκοολισμός στην παραγωγή του είδους. Βρέφη με μορφή λαγού ή κεφάλι που μοιάζει με τό κεφάλι βατραχίου, έχουν συνήθως πατέρα, ο όποιος έθυσσε πολύ στο Βάσκο.

Θά πιστεύατε όμως ποτέ ότι τό αλκοόλ μπορεί να έπηρεάση την κανονική ανάπτυξη και των πουλιών ακόμη;

Λοιπόν αν κατά την εποχή της έπώαςας πάρετε μερικά από τά έπωάζόμενα αυγά και τά εκθέσετε σέ άτμούς οινόπνευματος, τά πουλιά πού θα βγούν από τά αυγά αυτά θα εινε δύσμορφα, έκτρώματα, τέρατα!...

ΡΕΚΛΑΜΑ ΜΙΑ ΦΟΡΑ!

Ο μεσίτης εκθειάζοντας στον μέλλοντα ένοικιαστή όλα τά προτερήματα του σπιτιού, πού του προτείνει γιά ένοίκιαση, του παραθέτει και τό έξης πιστικώτατο επιχείρημα:

— Τό σπίτι αυτό έχει όλα του τά άκουσθή (περί κομψής βέβαια έπρόκειτο).

Και ο μέλλον ένοικιαστής άκούοντας ότι πρόκειται να κατοικήση σ' ένα τόσο επικίνδυνο σπίτι, γεμάτο... άκουσθή, έτάπη εις φυγήν!

ΕΚΛΕΚΤΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΠΟΨΕ

Καθώς μέσ' από τριδίπλο και μαγικό μαγνάδι — «Νύχτα! ό μοναξιά! ό σιωπή! — ή ψυχή μου 'Ανάμεσ' από σ'ές άπόψε, σιμά στο τζάκι πούχει σβύση. Κυττάζει προς τά πέρα τίς πόρτες του τάφου. Άπόψε γεμάτος τρόμο νικημένο, πού τον χτυπούν, νοιάζω τους άγαπημένους νεκρούς να ξεφυτρώνουν γύρω μου. Τά μάτια τους, ως γιά να διαβάζουνε στής φρίκης μου τό βάθος, λάμπουνε καθαρά μέσ' τό σκοτάδι πού τρεμοσάλευει. Πίσω από μένα, άπόψε, κάποιος είν' εκεί, πολύ σιμά. Ξέρω πως με κυττάζει και νοιώθω πως μ' έγγίζει. Τί άγωνία! Είν' εκεί, πίσω απ' τον όμο μου. Άνίσως και γυρίσω προς τά πίσω θέ να πέθαινα! Άπό τό βάθος κάποιος άλλης ζωής, μία άπόμαχη φωνή ελπει άπόψε τόνισή μου, ό φρίκη! Κι' ό θόρυβος αυτός, πού τον άκούω — ό σιωπή! ό μοναξιά! ό νύχτα! — φαίνεται να γεννήθηκε στα χρόνια τά παλιά με τ' ανθρωπίνο γένος!

ΛΕΩΝ ΝΤΙΕΡΖ

Ο ΝΕΙΡΟ

Να σέ φέρω ποθούσα σ' έναν κόσμο καινούργιο, σέ στίτια άλλ' άνάμεσα, σ' άλλα τσιτα, κ' εκεί φιλοντάς τά χέρια σου, τη μορφή σου θαρωδντας, μιάν άγάπη να μάθω σε γλυκιά και καινούργια. Μιάν άγάπη σιωπής κ' ειρήνης βαθειάς: Η ζωή μας δε νάναν άρχή και σκέψεις γεμάτη: 'Υστερ' αν σμίγαμε, άδεια, σέ μία στιγμή τά χέρια, ή καρδιές μας τά χάνει τά βαθειά θα ποθούσαν. Και θα περνούσαν ή μέρες έτο' ώραιες σαν όνειρα μέσ' τό μυσφόρο ενός φθινοπωρινού δειλινού, και σιγάλα θέ να λέγαμε — γιάτι ή εύτυχία αστίζει —: Της άγάτης γλυκειές είν' ή μέρες, όταν όνειρον είν' ή ζωή.

ΡΕΜΥ ΝΤΕ ΓΚΟΥΡΜΟΝ

ΤΕΤΡΑΣΤΙΚΑ

Ι
Άκου, ψυχή μου: είν' ή ώρα, πού τό φεγγάρι άνάμεσα στον ούρανό γλυκό τραγουδι άφήνει, σαν τό τραγουδι φλογέρας, πού κλαίει. Δώσε τά στήθεια σου, τό μάγουλό σου τ' άναμμένο στής νύχτας της καλοκαιρινής τ' άγέρι. Μέσα στη νύχτα έχω κρυμμένη την ψυχή μου, γιά να τη σμίξω με την όμορφιά σου

ΙΙ
Ένα ποτήρι κρασί, λίγα φρούτα και γιά τραπέζι Ένα λειβάδι άνθισμένο, και τ' άκριβό τό στόμα της άγαπημένης και τά λιγομένα της μάτια: — Τότε τό φίλημά σου, Άλλάξ, τό νοιώθω στην καρδιά μου!

Άν μ' αγαπάς ή όχι, δε θέλω να τό ξέρω, σ' αγαπώ κ' αυτό με φτάνει και ξέρω τούτο μόνο: Ότι τό λυγρό κορμί σου γλυκό 'νε σαν τό ρόδο, πού τ' άνατνέω και τό φίλό τη νύχτα σ' όνειρό μου

ΑΛ-ΓΚΑΖΑΛΗ

ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΓΙΑΔΙΑ

Θέλεις να φύγης; — Άς φύγουμε! Η θάλασσα είνε λιγότερο απλόχωρη κ' από την ψυχή μας. Ό Έρωτας μ' έπιασε πάλι στα δίχτυα του. Είν' ήσυχώτερο και πείο λίγο κρυό τό κύμα, πού κάνει τό κουτί να λιγίζει! Θέλεις να τραγουδήσης; — Τραγουδά! Η φωνή σου είνε πού λίγο καμπανιστή παρά τόνειρό μου.

Άς είν' άπό τό τραγουδι σου, ή σύντομο, όλα τά παλιά άναφυλλητά θα με κυνηγούν απ' άμμουδιά σ' άρμονιά! Θέλεις να κοιμάσαι; Κοιμήσου! Ό ύπνος είνε τό λιγότερο σπλαχνικό αντικαθρέφτισμα. Σ' αυτόν ξαναβλέπει κανείς τρομερά περιγιάλια. Κανένας στα βάθη μιας άλικης λήθης δεν πίνει τη λησμονιά παλιών ναυαγίων! Θέλεις να μιλής; — Άς μιλούμε. Τά λόγια θα ελπούν αληθινά τους στοχασμούς μας: Ά! πόσο κρύβονται στενοχωρημένοι, — φωλιές σκοτεινές κάτω από δισά κλαδιά — στο μάκρος των χαμηλωμένων βλεφάρων! Πίστεψέ με! άς μ'ην πλάθουμε πόθους! Άς κυττάζουμε! Άς μένουμε στη γή! Μ'ην τραγουδάς! Η νύχτα ή άσπρη είνε λιγότερο μαύρη παρά τά μαλλιά σου!

Άς άγρυπνούμε! Κι' άς ξέρουμε να σιπαιόουμε!

ΛΕΩΝ ΝΤΙΕΡΖ

ΑΤΕΛΕΙΩΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Νειρεύομαι ένα νησί άρχαιο, Ένα Έλληνικό νησί, πού τόνωμα του νάνε από χρυσάφι, άνοιγμένο — τριαντάφυλλο — πάνω στο γαλάζιο κάποιας Ιονικής θάλασσας.

Τό βλέπω να καθοριγίζεται μέσ' τό νερό, τόφα πρασιναδάς μυρωμένη, με τά στίπια του σπαρμένα έδο κ' εκεί δολέυνκα στον λόφο τό πνεύρο. Βλέπω στοές μαρμαρίνες να ξεπετούν στον ήλιο πού άνεβαίνει, τίς έλιές στον άνεμο να φούσσουν και τίς μέλισσες μέσ' τά δέντρα. Οι παρθένες πηγαίνουν σιγά, σέγοντας σέ λειβάδια άσφραδελών τά πέπλα πού αναπλάθουνε τά σώματά τους μέσ' σε μεγάλες άναλφρες κ' άτίριες πτυχές.

Ήμεος είν' ό ούρανος πάλαι και μακρά του χρόματος ό ύμνος ό θεϊκός. Ένα παιδί, ώραίο σά λουλούδι, τραγουδεί την Ψυχή του Θεοκρίτου. Καράβια στο άπόμαχο πελάγε, πονογονται από τ' Όφιο και τη Γολκόνη. Η Αφροδίτη διπλώνει την ξανθιά γύμνια της μέσα στο πρώτο γυμνόλο. Νειρεύομαι ένα νησί άρχαιο, ένα Έλληνικό νησί, πού τόνωμα του νάνε από χρυσάφι, άνοιγμένο — τριαντάφυλλο — πάνω στο γαλάζιο κάποιας Ιονικής θάλασσας.

ΛΑΜΠΕΡ ΣΑΜΑΙΝ

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Μέσα σέ παύρα, νέφη τυλιγμένοι Είν' οι θεοί στον ότινο βυθισμένοι Άκούτε τους άνέμους πού μουγκρίζουν: Είν' οι καλοί θεοί πού σοχαρίζουν...

Φοικτός άνεμοστρόβιλος ξανάβει Θαρρείς πως θα ξεσχίση τό καράβι Άχ! Ποιος μέσα στο κύμα τ' άφραμένο Θα δειχ τό βοριά, τον λυσσασμένο;

Κανείς δεν ήμπορεί... Βαρά χαλάει Κατίγρια και σχοινιά χτυπά και σπάει... Κ' εγώ μέσ' την κουβέρτα θα γυθώ. Σάν τους καλούς θεούς να κοιμηθώ...

ΕΡΡ. ΧΑΪ'ΝΕ

ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— Τι γίνετε κύριε ύπολοχαγέ; από το μεσημέρι σάς ζητάει ο κύριος μέραρχος; έστειλαμε παντού τους άγγελιοφόρους.
— Δεν ήρθε κανείς στο λόχο, κύριε διοικητή.
— Στο λόχο! είπε ο διοικητής και σούφρωσε τα χείλη του σαν σε σαρκαστικό χαμόγελο δυσπιστίας. Καί κουνώντας το κεφάλι του έπρόσθεσε:

— Τέλος πάντων, ο κύριος μέραρχος σάς ζητεί καταπειρών' να παρουσιασθήτε άμέσως άνευ σούδεμιά άναβολή.

— Τι με θέλει ο κύριος μέραρχος; έμονολόγησε άθελα ο Στάθης.

— Αυτό θα το μάθετε έκεί! πηγαίνετε άμελλητεί.

Ο Στάθης έκαιρέτησε και βγήκε, ένθ πίσω του άκούονταν γέλοια οκαστά.

Φθάνοντας στη μεραρχία ρώτησε το σκοπό άν ο κ. μέραρχος είνε στο γραφείο.

— Δεν ξέρω, κύριε ύπολοχαγέ. Ο κύριος ύπασπιστής είνε μια φορά.

— Άνάλογη και κεί σκηνή! μόνον που ο ύπασπιστής ήταν κίτρινος, όχι κόκκινος σαν το διοικητή.

— Όλοι οι συνάδελφοί σας, έξή'ησε τέλος ο ύπασπιστής, έλαβαν ιάς διαταγάς στο στρατηγού και τās έξετέλεσαν ήδη' ένθ σās ούδαμύ έστάθη δυνατόν να σās εύρουν.

— Τίνος στρατηγού! άπόρησε ο Στάθης.

— Πώς; ελε χαμογελώντας με οίκτον ο ύπασπιστής, δεν έμάθατε ούτε τούτο; ότι ήλθεν ο στρατηγός κ. Π. να επιθεωρήση το έμπεδον; Περιεργός τύπος είσθε, μά την αλήθεια, κύριε ύπολοχαγέ.

— Μπορώ τώρα να παρουσιασθώ, κύριε ύπασπιστά;

— Τώρα! στο δείπνο τους να πάτε, άπρόσκλητος μάλιστα!

Καί, εύχαριστημένος από την εύφυλολογία του, έπρόσθεσε:

— Για περιμένετε να ρωτήσω! μπορείτε, άν θέλετε, να καθήσετε, αλλά, πρός Θεού, κραμάστε έξω το μουςαμά σας, γιατί μās έπλημμυρίσατε το πάτωμα.

Ο στρατηγός Π*! Ο Στάθης είχε άκούσει πολλές φορές το όνομά του.

Ήταν κι' αυτός «άκαπνος» στρατηγός που είχε πάρει τα γαλιόνια του μέσα σε γραφεία, διευθύνσεις, επιθεωρήσεις κ. τ. όμ. φημισμένος όμως για την αυστηρότητά του έν καιρό είρήνης και τόν άποτόμον τρόπον του, που τόν θεωρούσε, φαίνεται, στρατιωτική άρετή.

Ο μέραρχος, δηλαδή ο διοικητής της άνακληρωματικής μεραρχίας, ήταν ένας άπόστρατος συνταγματάρχης τεχνικού όπλου, μορφωμένος και άγαθός αυτός, αλλά κάπως άδιάφορος για την ύπηρεσία που τού είχαν άναθέσει, όταν τόν άνακάλεσαν, ίσως γιατί τη θεωρούσε κατώτερη από την άξία του. Τώρα όμως δε μπορούσε παρά να εκτελή χωρίς συζήτηση, κάθε διαταγή άνωτέρου του.

Όταν έγύρισε, τριςάτος και χαϊδεύοντας τα χροιά του περιβραχιόνια, ο ύπασπιστής, ελε:

— Λοιπόν! άφ'όσον, σάς έξ π. μ. άκριβώς, θα είσθε έδω. Θα έχετε μαζί σας και όλα τα βιβλία του λόχου σας. Έπί πλέον ο στρατηγός διατάσσει να τού παρουσιάσετε μίαν κατάσταση έμφαίνουσαν όλους τούς άξιωματικούς και τούς όπλίτας όσους άπέστειλεν εις το μέτοπον ο λόχος σας άπ' άρχής της έπιστρατεύσεως. Έτώνυμον και όνομα, βαθμός, τόπος καταγωγής, κλάσις στρατολογική, άποδοχαι δι' άν έφοδιασθήσαν άναχωρούντες. Είς έργον λοιπόν φίλε μου.

— Μα πότε θα γίνουν όλα αυτά, κύριε ύπασπιστά; έτόλμησε να παρατηρήση ο Στάθης.

— Α! αυτό άφορά σās και την ύπηρεσία του λόχου σας. Είς δε τās έπί τ. π. μ. ο λόχος σας πρέπει να είνε παρατεταγμένος πρδ του στρατώνος έν πλήρει πανοπλίᾳ, έτοιμος πρδς άναχώρησιν, και να περιμένει την επιθεώρησιν του στρατηγού. Μη χασιμεράτε.

Καί όπως ο Στάθης έβγαινε με σκυμμένο το κεφάλι, ο πνευματώδης ύπασπιστής έπρόσθεσε:

— Καλή διασκέδαι, και εις έτη πολλά για τα Χριστούγεννα.

Η βροχή ελε δυναμώσει! άστραπές έφώτιζαν τόν κατάμαυρο ούρανό, και η βροχή δυνάμωσε πηδώντας από σύννεφο σε σύννεφο. Ο Στάθης έτρεχε όσο μπορούσε, βουτώντας στες λάσπες ως το γόνα.

Όταν έφθασε στο λόχο του, είχε σημάνει σιωπητήριο, και οι άνδρες, άλλοι κοιμόνταν και άλλοι έτοιμάζονταν να κοιμηθούν. Ο έπιλοχίας και ο σιτιστής είχαν άειμαίνονταν να κοιμηθούν. Ο έπιλοχίας και ο σιτιστής είχαν άειμαίνονταν να κοιμηθούν.

— Τώρα ξυπνήσατε και σεις, τους ελε! και τούς έξήγησε τι έπρεπε να κάμουν άπόψε.

— Πώς μπορεί να γίνουν αυτά άπόψε, κύριε λοχαγέ! ελε ο σιτιστής.

— Θα γίνουν, γιατί είνε άνάγκη να γίνουν! θα καθήσω κι' έγώ να σās βοηθήσω.

Άναψαν μιά μικρή λάμπα του πετρελαίου που κάπνιζε έλευνά, γιατί τόν σπασμένο γυαλί της τού είχαν μάλώσει με χαρτί, και άρχισαν, στην άρχή μουδιασμένοι, ύστερα με περισσότερη όρεξη και γληγορότα.

Ο έπιλοχίας φυλλομετρούσε τα βιβλία, ο σιτιστής χαράκωνε και έγραφε, ο ύπολοχαγός βοηθούσε πότε τόν έ.α πότε τόν άλλον. Δέν ήταν εύκολη δουλειά, γιατί λείπανε και πολλά στοιχεία. Ο Στάθης ελε να τ' άφήσουν κενά, ο σιτιστής όμως παρακινώτερος έπρότεινε να τ' άναπληρώσουν κατά εικασίαν.

— Ο στρατηγός, ελε, τα κενά μπορεί να τα άναπληρώη, ένω...

Οι όφρες περνούσαν, το πετρέλαιο της λάμπας σώνονταν και την έναγέμιζαν. Από το θάλαμο άναδίδονταν έμετική ή γνωστή δυσσομία, όποτε άναγκάστηκαν νάόξουν το παραθυράκι κι' άς έμπανε η βροχή και το κρύο. Τα χέρια τρέμανε, τα μάτια γυάλιζαν, ένθ θαμποβλέπανε, η άναπνοή πιάνονταν, ο νοῦς έθόλωνε και σταματούσε, αλλά η δουλειά προχωρούσε.

Έπιστάς Παναγιώτης του Κωνσταντίνου ύποδεκαεπτάς δ'ήμος Άρακυνθίων κλάσις 1902 22 δραχ. και 65 λεπ.

Κάποια στιγμή ένας άνάπιστος ήχος τούς έξάφνισε.

— Καμπάνες είνε;

— Καμπάνες; τι ώρα είνε; ποπώ, δυ'μση! σημαίνουν οι έκκλησιές για τα Χριστούγεννα.

Κύριε λοχαγέ, ελε ο έπιλοχίας, δεν πάτε σεις να ήσυχάζετε λίγο; έγώ με το Γεράσιμο την τελειώνω και αύριο την ύπογράφετε! θα ύποφέρετε κι' από το πόδι σας.

— Ναί, μ' έσφιξε πολύ το μουντζωμένο! μά δεν πειράζει, θα τελειώσω με.

Σε μισή ώρα ο Στάθης έβανε την ύπογραφή του, μιά ύπογραφή νεανική, σακατική, παραλλαγμένη, και έδινε οδηγίες στο σιτιστή να φέρη τα βιβλία στη μεραρχία, και στόν έπιλοχία να παρατάξη το λόχο για την επιθεώρησι.

Καί τότε, λησιμονώντας κάπως την πενταρχία, έμυρμούρισε:

— Καί θα πάνε οι άνδρωποι στόν πόλεμο άλειτοόρηγοι. Τι να γίνη! Έξω ή βροχή ελε! παύσει, τα σήγναφα είχαν άρριώσει και τάρσιμα προμήνυναν για αύριο καλοκαιριά.

Μπαίνοντας στο δωμάτιό του ο Στάθης σιωπάστηκε σε μιά καρέκλα.

Ύστερα, από τη λιγοψυχία που αισθάνονταν, θυμήθηκε πως ήταν νηστεϊκός. Άλλά ούτε λίγο τούδ έν είχε θυμηθεί να πάρη. Έξέστανε λίγο νερό.

στο καμινέτο και βούτηξε ένα παλιό παξιμάδι που βρέθηκε. Ύστερα έσαλώθηκε ντυμένος στο κρεβάτι του. Καί, όπως ήταν ύπρός και τόν έβράζει κι' ο πόνος του ποδιού του, όνειρευόταν μισοκοιμμένος ότι κοιτάει πάλι στο λασπωμένο χαντάκι, στο Σαραντάπορο, και το αίμα του παγώνει γύρω του.

Στις έξ και τέταρτο το πρωί ο ύπολοχαγός βρέθηκε έξω από τη μεραρχία. Ο σκοπός λάγα'ε μισοκοιμισμένος στη σκοπιά, παντού σκοτάδι, άπάνω καμιά κίνησις σ' ένα άπέναντι σπίτι φαίνονταν φως και κινούνταν σκιές. Κάποιος άργοζυληνημένος έτοιμάζονταν για την έκκλησία. Οι καμπάνες έσήμαιναν από ώρα σε ώρα.

Σε λίγο έφτασε ο σιτιστής με τα βιβλία.

— Δεν ήρθε άλλος, κύριε λοχαγέ;

— Μά ήμεις είμαστε πρώτος λόχος.

Εκάθισαν και οι δύο στο πεζούλι. Σιγά σιγά έφεγγε, και τέλος ο ήλιος τούς έστειλε μιά άχτίδα εδεργενική. Ο Στάθης άίλωσε έκείθε το πόδι του και το έτριβε με το χέρι του. Κάποια κίνησις έφάνηκε και στη μεραρχία! και κοντά όχτω έφεφάντωσε και ο ύπασπιστής.

— Που είνε οι άλλοι, κύριε ύπολοχαγέ;

— Δεν ξέρω, κύριε ύπασπιστά! ήμεις είμεθα πρώτος λόχος.

— Καλά.

Με συγχωρείτε, κύριε λοχαγέ, ελε ο σιτιστής, επιτρέψατέ μου να σās πδ ότι σεις μόνον τα παίρνετε όλα μετροτά.

Τόν έστενοχώρησε αυτή η κοιφέντα του ύπαξιωματικού το Στάθης, αλλά εκείνη τη στιγμή ένας λοχίας κατέβηκε και τόν έκάλεσε άπάνω.

Έπληρε τα βιβλία παραμάχα'ε, έστειλε το σιτιστή να βοηθήση τόν έπιλοχία στην παρατάξη του λόχου και άνέβηκε.

(Τό τέλος στο προσεχές)

Η ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ

Καθισμένη στο κομπό της γραφείο η Μαργαρίτα Ρεσσαί έγραφε στόν άντρα της.

Η πέννα της σταματούσε κάθε τόσο και η έπιστολογράφος κοινοτοπεύονταν διατακτικά, σά να δείλιαζε. Έπειτα ξανάπιανε πάλι νευρικά την πέννα και συνέχιζε το γράψιμο τροχάδην, όσπου να ξαναβρής νέο πάλι έμπόδιο και να κοινοσταθή και πάλι διατακτικά.

Σε μία στιγμή, έπιασε το φύλλο του χαρτιού και διάβασε όσα είχε γράψει:

«Άγαπημένε μου, όταν θα διαβάσης αυτό το γράμμα, έγώ θα βρίσκουμαι μακριά, έκεί που δεν θα μποήης να με φθάσης... Φεύγω... άπαλλάσσομαι από σένα και σε άπαλλάσσω άπ' την παρουσία μου... Θά σε φθής κι' έσύ, όπως έγώ, ότι καλύτερα ήταν να γίνη έτσι... Δέν είμαστε πλασμένοι για να τελειώσουμε τις μέρες μας μαζί. Η ιδιοσυγκρασία μας, οι χαρακτηρισές μας, η νοοτροπία μας, όλα γενικώς μās χωρίζουν... Ίσως σε έκανα να ύποφέρης χωρίς να το ξέρω. Άλλά είνε βέβαιο πως η ζωή μου κοντά σου, πρδ πάντων τόν τελευταίο καιρό, δεν ήταν καθόλου εύθυμη... Έγώ είμαι ένα πουλί που στενοχωρείται μέσα στο κλουβί του. Έχω άνάγκη από έρωτα, από ζωή, από ήλιο...»

Η Μαργαρίτα Ρεσσαί καταλάβαινε ότι στο σημείο αυτό της επιστολής της ήταν άπαράτητο να καθορίση τις άφορμές που είχε έναντιον του συζύγου της, να άπαυρήση τις έλλειψεις και τα έλαττώματά του, και να τού πη πόσες φορές την είχε άδικήσει. Δέν μπορούσε όμως να θυμηθή τίποτε άπ' όλα αυτά.

— Τι κρίμα να μην είν' έδω ο Ζάν αυτή την στιγμή! ψιθύρισε μονολογώντας. Αυτόθ θα μου εύρισκε ένα σωρό έπιχειρήματα.

Καί σταματώντας πάλι το γράψιμό της, χαμογέλασε στην άνάμνησι του «φίλου» της, τού Ζάν, τού όραιου μελαχροινού νέου με τα μαύρα μάτια και τα ύπεροχα λόγια. Μαζύ του έπρόκειτο να φήγη την άλλη μέρα το βράδυ, άπ' τόν σταθμό της Ανών, για την Κιανή Άκτῆ.

την χώρα τών όνειρων. Καί η ψυχή της σπαταρούσε από αγάλλισι.

Ξαφνικά όμως η Μαργαρίτα άκουσε στη σκάλα τα βήματα του συζύγου της. Άμέσως έκρυψε στο σωτάρι το μισοτελειωμένο γράμμα της.

— Θα το συνεχίσω ύστερα, ψιθύρισε.

Τόν άκουσε ν' άνοίγη την πόρτα, να μιλήσει στόν διάδρομο με την ύπηρετρία, έπειτα να διασχίση την τραπεζαρία και να μπαίνη στο γραφείο του.

Να ίδης, έξακολουθούσε η Μαργαρίτα, να ίδης που δεν θάρη ούτε να μου δώση το καθιερωμένο καθεβράδιον φίλι... Α! Είμαι πολύ δυστυχισμένη... Ο άντρας μου με περιφρονεί... Δέν μου δίνει καμιά σημασία... Μονάχη για τις ύποθέσεις του ένδιαφέρεται...

Καί ξαφνικά τότε ξαναθυμήθηκε όλες τις άφορμές τών παλαιόνων που είχε έναντιον του συζύγου της. Της έρχόντουσαν όλες μαζί στόν νοῦ, άσπρες, άμέτρητες, σαν την άμμο της θαλάσσης. Τότε έκανε μια κίνησις, να ξαναπάρη το γράμμα της και να το συνεχίση, αλλά μετάνοιωσε πάλι.

— Τι το όφελος; ψιθύρισε. Δέν όφελει να μιλήη κανείς με το γάντι για να πη αυτά τα πράγματα. Δέν πρέπει για τού φρεθώ με εύγένεια. Θα τού τα φωνάσω κατά πρόσωπο χωρίς επιφυλάξεις «Άγαπητέ μου, θα τού πδ, έβραέδθηκα... φεύγω... σ' αφήνω!».

Καί η Μαργαρίτα άρχισε να βηματίζει επάνω - κάτω μέσ' στο μπουντοιά της, σαν λέανω μέσα στο κλουβί της, νοιώθοντας ν' αϊξάνη όλοένα περισσότερο ο θυμός της έναντιον του συζύγου της.

Στο τέλος, έπειδη δεν μπορούσε να κρατηθή περισσότερο, άνοιξε την πόρτα, βγήκε και τράβηξε κατευθείαν στο γραφείο του άντρός της.

Μπήκε μέσα με ύφος σοβαρό.

Ο Πέτρος Ρεσσαί ήταν τόσο άποροφνημένος άπ' το γράψιμό του, όποτε δεν την κατάλαβε καθόλου καδώς μπήκε.

Με τούς όμους καμποιναστούς σαν να τούς βάρενε κάποιο άράσματο φορτίο, με το μέτωπο σκληρό, έγραψε νευρικά και η Μαργαρίτα δεν μπόρεσε να ίδη το πρόσωπό του.

Στάθηκε όρθια μπροστά του κοιτάζοντας το γράμμα του. Έτσι διάβασε τις πρώτες λέξεις μιās επιστολής. «Άγαπημένε μου μι-»

«Α, α! φώναξε με σαρκασμό και με θυμό συγχρόνως. Βλέπω ότι ο κύριος γράφει στην άγαπημένη του μικρούλα. Δέν μάς έλειπε πιά μόνον αυτό. Όριμένως αυτό είνε το συμπλήρωμα. Κι' έγώ που ελα άκόμη διατακτικός!»

Έκείνος γύρισε πρδς το μέρος της με φρόσι τόσο συνετημένο, τόσο καταβλημένο, όστε η Μαργαρίτα θροβήθηκε.

— Όχι, της ελε σιγά - σιγά με φωνή σχεδόν βρυσημένη, δεν είνε αυτό που φαντάζεσαι. Αυτό το γράμμα είνε για σένα... Μπορείς να το διαβάσης... Νά, πδ' το! Άλλως δε άφού ήρθες άπάνω στην ώρα, καλύτερα να έξηγηθούμε προφορικώς.

Καθισμένη στο κομπό της γραφείο έγραφε στόν άντρα της

Παρ' όλη την προσπάθεια που κατέβαλε δεν κατόρθωνε να μιλήση. Την άφησε να διαβάση το γράμμα χωρίς να τολμήη να σηκώση το κεφάλι του. Όταν τελείωσε το διάβασμα, τότε μόνον βρήκε το θάρρος να μιλήση και της ελε:

— Καδώς βλέπετε, είμαστε κατεστραμένοι οικονομικώς... Έπάλημα όλον αυτό τόν τελευταίο καιρό, έπάλημα τρομερά, άπλησι-σμένα... Δέν μπόρεσα να τα βγάλω πέρα. Τώρα πιά δεν άντέχω και εγκαταλείπω τόν άγώνα... Φεύγω αύριο το βράδυ για την Άμερική.

Θά επιβιβασθώ στη Χάρη σ' ένα ύπεροκείανειο, στο όποιο έχωρήσει από γδές μιά καμπίνα... Κατόρθωσα να σώσω άπ' την καταστροφή έκαστο χιλιάδες φράγκα και τα άρίνω σε σένα. Έγώ δεν παίνοω μαζί μου, παρά τα έξοδα τού ταξιδιού... Σου άποδίδω την ελευθερία σου Μαργαρίτα, γιατί δεν θέλω να σε παρασύρω στην δυστυχία μου... Ξέρω ότι έσύ δεν μπορείς να ζήσης παρά μόνον στην πολυτέλεια. Είσαι νέα άκόμη, όφρα πάντοτε και θα μπορείς εύκολα να ξαναδημιουργήσης την ζωή σου.

Πέρασαν μερικές στιγμές σιωπής, στιγμές βαρείες, άνυπόφορες. Έπειτα ο Πέτρος σηκώσε το κεφάλι του και κύτταξε το άγαπημένο πρόσωπό της. Άπ' τούς κροτάφους τόν έστάσαν σταγόνες ιδρώτος.

— Συγχώρησε με, Μαργαρίτα! Σου ζητώ συγγνώμη. Θά ήθελα 'άπαλλάξω και τούς δυο μās άπ' την φοβερή αυτή στιγμή της έξη-ρσεως... Άλλά δεν μπόρεσα, δεν είχα τού θάρρους... Θέλησα να σε αναϊδώ άκόμη μιά φορά.

— Ω! Πέτρο! ψιθύρισε με φωνή που την έπνιγαν οι λυγμοί. Όστε με άφινες; Είχες την δύναμη να με εγκαταλείψεις;

Κύτταξε προσεχτικά τόν συνετημένο έκείνον άντρα, τού όποιον η δύναμις της θέλησεως την είχε κάμει άλλοτε να φοβάται, και ένα κώμα οίκτου, ένα κώμα στοργής και τρυφερότητας, ένα κώμα άγάπης πλημμύρισε την καρδιά της.

Ρίχτηκε στην άγκαλιά του με μιά όρη άστα-νίκητη.

— Α! Επί τέλους, σε ξαναβρίσκω, φώναξε. Σε βρίσκω τέτοιον που σε ήθελα. Σε προτιμώ έτσι όπως είσαι τώρα. Αν ήξερες... Καζέ, δεν με ήξερες καλά. Μπορεί έμεις οι γυναίκες να είμαστε άχίρστες όταν νοιώθουμε τόν έαυτό μās παραπολύ εύτυχισμένους, παραπολύ φοροτημένους από πλούτη, είμαστε όμως πάντοτε στοργικές, γεμίτες άγάπῃ, όταν περνάη κοντά μας η δυστυχία... Α! Μην έλπίσης να με ξεφορτώθης, ν' άπληγάς έτσι εύκολα από μένα. Άπ' την στιγμή αυτή προσκολλώμαι πίσω σου, και σε ακολουθώ κατά βήμα. Θά είμαι η διαρκής σύντροφός σου, η διακυλλογράφός σου, η γραμματείς σου, η σλάβαν σου... η γυναίκα σου επί τέλους!

— Πώς; έφώνησε έκείνος μεθυμένος από εύτυχία, όστε δέχεται να μ' ακολουθήσης στην Άμερική...

— Τσελλαινόμενι για ταξείδια, ελε η Μαργαρίτα, κλεινώντας τα μάτια. Κι' έπειτα, έχω άνάγκη ν' αλλάξω άδρα.

— Άγάπη μου... Τώρα θα κάνω θαύματα, ελε ο Πέτρος.

Καί πραγματικά έννοιθε να πλημμυρίξη το ελ-ναι του από ζοφικότητα. Ξανάβρισε την παλιά νεοίπαντρά.

GEORGES POURCEL

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΑΝΑΠΗΡΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Ο στρατηγός Ντομενίλ, στη μάχη του Βαζζομύ έχασε το ένα πόδι του. Βλέποντας τόν ύπηρετή του που έζωνε για το άτόμημά του αυτό τού ελε:

— Τι κλάις; Δέν χυρίσεσαι καλύτερα! Στο έξης δεν θα μου γινάλλης παρά τη... μιά μόνο μπόττα!

Παρ' όλο το εύλοπόδαρο έν τούτοις, με το όποιο έντεκατέστησε το κομμένο του πόδι, παρέμεινε στο στρατό κι' έλαβε μέρος σ' όλες τις μάχες τού Ναπολέοντος.

Στο 1814, ήταν διοικητής τού φρουρίου της Βενσέν, το όποιον έπολιορκήθη από τούς συμμαχικά στρατεύματα που είχαν εισβάλει στο Γαλλικό έδαφος. Ο Ντομενίλ ύπερήσπισε το φρούριό του με μεγάλο ήρωισμό. Κι' όταν ο άσχυρός τόν συμμαχικών στρατευμάτων τού παρήγγειλε να παραδοθή, τού άπάντησε:

Δέν θα σās παραδώσω το φρούριό μου τότε μόνον, όταν και σεις μου... έπιστρέψετε το πόδι μου που μου πήρατε στο Βαζζομύ!

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΗΣ

ΤΟΥ JUNIUS

Ο κομψό δωμάτιο του ξενοδοχείου ήταν μισοσκότεινο. Η Έβελινα μίλουσε με τον φίλο της. Ήταν η τελευταία τους συνάντηση. Την άλλη μέρα εκείνος θα φεύγε. Στεκόντουσαν σιωπηλοί ο ένας απέναντι στον άλλον. Και όμως έμοιαζε να τελειώσουν. Σε λίγη ώρα η Έβελινα έμοιαζε να βρίσκεται στο σπίτι της, γιατί να πήγαινε στην όπερα με τον άντρα της τον δικηγόρο.

Τον κίτταζε με πόνο στα μάτια και του είπε: — Φεύγεις κι' ακόμα δεν ξέρω το αληθινό όνομά σου... — Γιατί δεν θέλεις να με φωνάξεις με τόνομα που με γνωρίζεις; της απάντησε εκείνος.

— Πώς μπορώ να σε φωνάξω μ' αυτό το όνομα, τη στιγμή που ξέρω ότι δεν είναι δικό σου;

Η Έβελινα είχε γνωρίσει τον φίλο της στη δεξίωση του ύπουλου των Έξωτερικών. Της είχε παρουσιασθεί τότε ως Πατρίκιος Λεύστον. Τον ξαναείδε πολλές φορές ύστερα από την δεξίωση εκείνη. Αγαπήθηκαν με πάθος. Ήταν η «μεγάλη αγάπη» της. Τρεις μήνες βάστηξε η αγάπη αυτή και θάμνε αδιατάρακτη αν εκείνη δεν ήταν τόσο πολύ ερωτευμένη. Το παρόν δεν της άρχιζε. «Ήθελε να μάθει τα παρασκήνια του, τα νεύματα του, τις γυναίκες που αγαπούσε, την παιδική του ζωή, την οικογένειά του. Έκείνος απέφευγε πάντα να της απαντήσει στις ερωτήσεις αυτές και την παρακαλούσε να μη έμπνευ. Η Έβελινα όμως ήταν αμεταπειστή. Ήθελε να τα μάθει όλα. Κι' ο Πατρίκιος την ημέρα εκείνη που ήταν η παραμονή της αναχώρησής του, σε μια έκρηξη ειλικρίνειας, απεφάσισε να της μιλήσει. «Οχι λοιπόν, δεν λεγόταν Πατρίκιος Λεύστον, ούτε ήταν πλούσιος. Αμερικανός, όπως της είχε παρουσιαστεί. Ποιος ήταν όμως; Τι παρέρχον είχε; Ποιοι ήταν οι γονείς του; Σ' όλες αυτές τις απορίες της, δεν ήθελε να δώσει καμιά απάντηση.

Τι σημαίνει όμως; Το μυστήριο που τον περιέβαλε τον έκανε γοητευτικότερο στα μάτια της. Έβελινα, η οποία τον έπαινε τη στιγμή αυτή με τα φίλια της κι' είχε πλέξει τα χέρια της γύρω στο λαιμό του...»

Μιά φωνή κι' ένα χτύπημα άκουσθηκε άξαφνα στην πόρτα του δωματίου.

— Εν' ονόματι του νόμου, ανοίξτε! — Άμέσως εκείνος τινάχτηκε θλόρθος... Έτρεξε στο γραφείο, πήρε μια δέση έγγραφα και τάρρισε στις φλόγες της σόφρας.

Σε λίγο ανοίξε η πόρτα. Ο σύζυγος της Έβελινας παρουσιάστηκε στο κατώφλι. Δύο άλλοι κύριοι τον άκολουθούσαν από πίσω.

Ο δικηγόρος αφού έριξε ένα τρομερό βλέμμα μες' στο δωμάτιο, στράφηκε στους συνοδούς του και τους είπε:

— Σας εύχαριστώ, κύριοι. Περιμένετε με, σας παρακαλώ, στην έξοδο.

Στο δωμάτιο είχαν μείνει τώρα οι τρεις τους: η Έβελινα, ο φίλος της και ο σύζυγός της. Δεν μιλούσε κανείς. Η Έβελινα στεκόταν ακίνητη, χλωμή, με τα μάτια χαμηλωμένα. Ο φίλος της περπατούσε με μικρά και νευρικά βήματα στο δωμάτιο. Και ο άλλος κίτταζε με περιφρόνηση και τους δύο.

Τέλος ο δικηγόρος ρώτησε:

— Έβελινα, ξέρεις ποιος είναι αυτός ο άνθρωπος; — Η Έβελινα έστρεψε το βλέμμα της μιά προς τον σύζυγο και μιά προς τον φίλο της, χωρίς ν' απαντήσει. Και ο δικηγόρος ξεακολούθησε:

— Δεν είναι αυτός που νομίζεις. Δεν είναι Αμερικανός, ούτε και ονομάζεται Πατρίκιος Λεύστον.

— Τά ξέρω αυτά, απάντησε η Έβελινα. Το πραγματικό του όμως όνομα μου είναι άγνωστο.

— Τότε θα μου επιτρέψης να σου τον παρουσιάσω: Είναι ο κύριος Μπάουερ, κορυφαίος κυριών από τη Βιέννη.

Η Έβελινα, ακούγοντας την αποκάλυψη του συζύγου της, κίτταζε καταπληγμένη τον φίλο της. Έκανε μερικά βήματα, τον πλησίασε και τον ρώτησε:

— Είναι αλήθεια;

Ντροπισμένος εκείνος, χαμήλωσε το κεφάλι χωρίς να πη τίποτε.

— Πήγαινε τώρα να φορέσης το έπιπλαφόρι σου, είπε τότε ο δικηγόρος με ψυχραιμία στη γυναίκα του.

Κατακόκκινη η Έβελινα, δίχως να βγάλει λέξη απ' το στόμα της, έβηκε και πήγε στο διπλανό δωμάτιο.

Οι δύο άνδρες είχαν μείνει πειά μόνοι.

— Θέλω να σας μιλήσω ως πού νάρθη η γυναίκα μου, είπε ο δικηγόρος.

— Στη διάθεσή σας...

— Κύριε Πατρίκιε Λεύστον, ξέρω ότι είστε ο κύριος

Μπάουερ. Άλλά ξέρω ακόμη ότι ο κ. Μπάουερ δεν είναι άλλος από το Σάσα Τομάζωφ, τον περίφημο Ρώσο αναρχικό, τον οποίο καταδιώκουν όλες η αστυνομίες του κόσμου...

— Ψέμματα! φώναξε ο άλλος με τρόμο.

— Μή θελήσετε να το αρνηθήτε, του απάντησε ο σύζυγος. Έχω αρκετές αποδείξεις. Είστε ο επικίνδυνος για το κράτος Σάσα Τομάζωφ. Ζούσατε στη Βιέννη ως κορυφαίος κυριών με το όνομα Μπάουερ. Έδώ πάλι παρουσιάζεστε Πατρίκιος Λεύστον.

— Έ λοιπόν ναι... Είμαι ο Σάσας Τομάζωφ... απάντησε με ψυχραιμία ο αναρχικός. Και οι κύριοι έβγαλαν αστυνομικοί που τους φέρεται εδώ για να με συλλάβουν.

— Η αστυνομία δεν ξέρει τίποτα από την υπόθεση. Οι κύριοι αυτοί έβγαλαν ο φίλοι μου και τους έφερα εδώ για να πιστοποιήσουν ως μαρτυρές ότι η γυναίκα μου με άπατα μαζί σας. Άκούστε τώρα, κύριε Τομάζωφ: Μπορούσα να σας καταγγείλω και να σας συλλάβουν. Η ζωή σας είναι στα χέρια μου. Σας χαρίζω όμως την ελευθερία. Αν έχετε ένοχοποιητικά έγγραφα μπορείτε να τα αφήσετε με την ησυχία σας.

— Δεν έχω απολύτως τίποτα για κάρημο, απάντησε ο άλλος.

— Τότε λοιπόν πληρώστε τον λογαριασμό του ξενοδοχείου και κυριό Λεύστον και πηγαίνετε!

— Γιατί δεν με συλλαμβάνετε, κύριε δικηγόρε;

— Θέλετε να το μάθετε; Έ λοιπόν, μέσα στην ψυχή μου ο σύζυγος είναι πιο δυνατός απ' τον δικηγόρο. Αν σας καταγγείλω, σας καταδικάζω σε θάνατο θα σας έκανα ήρωα στα μάτια της γυναίκας μου. Αν μάθαινε εκείνη ότι είστε ο περίφημος Σάσα Τομάζωφ θα σας αγαπούσε και θα σας έδινε και μετά τον θάνατό σας. Τώρα που ξέρει ότι δεν είστε τίποτα περισσότερο από έναν κορυφαίο θα έχη την πιο ταπεινωτική ιδέα για σας και θα σας κινίση και μόνο με την ανάμνησή του είναι λίου σας.

— Και αν πω την αλήθεια στη γυναίκα σου;

— Δεν θα το κάμετε αυτό, γιατί τότε θα προδίδετε την αποστολή σας και τους συμπατριώτες σας.

— Δεν σας καταλαβαίνω...

— Και όμως είναι απλούστατο: Έμπροστί της Έβελινα θα παίξετε τον ρόλο του κορυφαίου Μπάουερ. Άλλωθως σας συλλαμβάνω μαζί με τους συντρόφους σας.

Τη στιγμή εκείνη μπήκε από το διπλανό δωμάτιο η Έβελινα και διέκοψε την συνομιλία τους.

— Πάμε, είπε στον άντρα της.

— Μιά στιγμή. Θέλω να επιβάλω μια τιμή στην κ. Μπάουερ. Άπνευ θα πάμε μαζί στην όπερα. Θα έπρεπε λοιπόν να περάσης από το σπίτι του. Δεν είναι όμως ανάγκη να το κάνης αυτό, γιατί ο κορυφαίος είναι εδώ παρών...

Η Έβελινα χαμήλωσε τα μάτια της. Η πενιχρή αυτή στην όπερα επέβαλε ο σύζυγός της το φίλο της ήταν η πιο ραγιαρισμένη από τις κυρίες.

Ο Τομάζωφ, χωρίς να πη τίποτε, πήρε από το έθος πεπειραμένου κορυφαίου κι' έδωσε το χέρι του στην κυρία μιά καρέκλα αντίστοιχ καθρέφτη, λέγοντάς της συγχρόνως:

— Κυρία μη στενοχωριέστε... Καθίστε παρακαλώ...

Η Έβελινα προχώρησε μηχανικά προς το καθίσμα και είπε με μισητή φωνή στον κορυφαίο:

— Δεν είναι αλήθεια! Δεν μπορεί να είναι αλήθεια! Δεν πιστεύω!...

— Να το πιστέψετε, κυρία μου... Είμαι βλέπετε καλός τεχνίτης. Η κυρία της Βιέννης ήταν ένθουσιασμένη απ' τη δουλειά μου. Είχα την καλύτερη πελατεία... Όχι, συγχωρέστε με, κυρία, αν παρουσιάστηκα με άλλο όνομα. Το όνειρό μου ήταν να ζήσω λίγες μέρες τη μεγάλη ζωή της αριστοκρατίας.

Το γέννημα σε λίγο τελείωσε. Τώρα πειά η Έβελινα στεναίεσε όλα. Έβγαλε μερικά χαρτονομίσματα από την τσάντα της και τα πέταξε στο φίλο της, χωρίς να πη λέξη.

— Το ζεύγος έτοιμαζόταν τώρα να φύγει. Ο δικηγόρος είχε ανοίξει την πόρτα... Μιά αυστηρή φωνή όμως άκουσθηκε εκείνη τη στιγμή από το δωμάτιο. Ήταν η φωνή του Τομάζωφ, ο οποίος τους έλεγε:

— Μιά στιγμή, παρακαλώ.

Η Έβελινα και ο άντρας της γύρισαν απότομα και τον είδαν να στέκεται αποφασισμένος, με αξιοπρέπεια, με το κεφάλι ψηλά.

— Μιά στιγμή παρακαλώ! Ξανάπε. Δεν θα σας αφήσω να περάσετε την εκδίχσή σας, κύριε δικηγόρε! Δεν έχετε καλές πληροφορίες. Οι σύντροφοί μου έχουν φύγει στο εξωτερικό και αν πω το μυστικό μου, μόνο τον έαυτό μου θα προδώσω.

Και στερφόμενος προς την Έβελινα, επρόθεσε:

— Είμαι ο Σάσας Τομάζωφ!...

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΟΥΑΝΕΤΤΑΣ

Μιά άφροσιωμένη γυναίκα του λαού. Στην τραγική φυλακή της βασιλείας. Το ήμερολόγιο της Ρωζαλίας Λαμοριέρ. Η βασίλισσα πρὸ τοῦ δικαστηρίου. Η σούπα της χήρας Καπέτου. Η κατάδικη. Η τελευταία τουαλέττα της Μαρίας Άντουανέττας. Πρὸς τὸ ικρίωμα, κτλ.

Εμβλημα των Επαναστατών

Μιά ταπεινή γυναίκα του λαού, η Ρωζαλία Λαμοριέρ, είχε την ευτυχία — αν μπορούσε να τ' ονομάσουμε αυτό ευτυχία! — να υπηρετήσει την τραγική βασίλισσα της Γαλλίας Μαρία Άντουανέττα κατά τας τελευταίας στιγμές της θλιβεράς ζωής της. Πράγματι από την ημέρα που η Μαρία Άντουανέττα εκλείσθη στις γυναικείες φυλακές της Κορσεϊζέρ, δηλαδή από τας 2 Αυγούστου 1793, μέχρι της ημέρας που οδηγήθη πρὸ τοῦ Επαναστατικοῦ Δικαστηρίου — 15 Οκτωβρίου 1793 — για νὰ καταδικασθῇ σὲ θάνατο, η Ρωζαλία Λαμοριέρ ήταν άπεσπασμένη στην ιδιαίτερη υπηρεσία της δυστυχισμένης αυτής γυναίκας. Και όταν έληξε το φοβερό δράμα της Γαλλικῆς Επαναστάσεως, η ύπηρέτρια της βασιλείας έκατσε και ύπηρέτησε σὲ κάποιο γνωστό της τῆς ἀναμνήσεως πρὸς διηγήρησιν η μνήμη της ἀπὸ τὴν τελευταία νύχτα της Μαρίας Άντουανέττας. Η σελίδες αυτές εἶναι ἐξόχως δραματικές. Περιγράφουν ἀπλά και ὑποβλητικὰ τὸ φοβερὸ μαρτύριο μίας γυναίκας, η οποία ἀπὸ τὰς βαθμίδας τοῦ λαμπροῦ θρόνου της Εὐρώπης ἐσώθη μιά μέρα, ἀπὸ ἑνα ἐπαναστατικὸν και μαϊνόμενο λαό, ὡς τὰ βάθρα της αἱματοβρεχτόν γυναικίνας.

Ἄς δώσουμε τώρα τὸν λόγο στην Ρωζαλία Λαμοριέρ. Ἄς τὴν ἀκούσουμε πὸς περιγράφει τὴν τελευταία νύχτα της Μαρίας Άντουανέττας.

Τέλος ἀνέτειλε ἡ φοβερά ἡμέρα της 15ης Ὀκτωβρίου. Η βασίλισσα ἀνέβηκε ἀπὸ τῆς 8 τοῦ πρωῒ σὲ τὴν μεγάλη αὐθούσα τῶν συνεδριάσεων τοῦ Επαναστατικοῦ Δικαστηρίου. Δὲν της εἶχα δώσει τίποτα νὰ φάῃ, καὶ μὴ φαίνεται πὸς εἶχε μείνει νηστική. Κατὰ τὸ μεσημέρι, ἄκουσα μερικὸς ἀνδρῶνας τὸν φυλάκον νὰ λένε:

— Η βασίλισσα ἀσφαλῶς θ' ἀθώωνθῃ. Δὲν εἶδες τί ὥραια πρὸς ἐμῆς!

Η ὥρες ὅμως περνούσανε καὶ τὸ δικαστήριον συνεδρίαζε ἀκόμα. Στῆς 4 τοῦ ἀπογεύματος, ἤλθεν ὁ θυρωρὸς καὶ μοῖ εἶπε:

— Η συνεδρίαση διεκόπη ἐπὶ τρία τέταρτα της ὥρας. Η κατηγορημένη θὰ μείνῃ ἐπάνω. Ζηταίε καὶ νὰ φάῃ. Νὰ τῆς πᾶς ἄμεσως μιά σούπα.

Πῆρα τότε ἑνα πιάτο ζῶμο κι' ἀνέβηκα ἐπάνω. Τῇ στιγμή ὅμως πρὸς περνοῦσα ἀπὸ τὸ διάδρομο, με σταμάτησε ἑνας κομισσάριος της αστυνομίας, μὴ πῆρε τὸ πιάτο ἀπὸ τὸ χερί καὶ τὸ ἔδωσε σὲ μιά καλοντυμένη κυρία, η οποία στεκότανε δίπλα του.

— Η κυρία αὐτή, μὴ ἐξήγησε, θέλει νὰ δῇ τὴ χήρα Καπέτου (·) θὰ τῆς πᾶν μόνι της σούπα.

Δὲν τόλμησα νὰ τοῦ φέρω καμμίαν ἀντίρρησην, καὶ ἡ ἀγνωστὴ ἐκείνη κυρία ἀπομακρυνθῆκε με τὸ πιάτο τοῦ ζῶμο. Τὶ νὰ εἶπε ἄραγε με τὸν νοῦ της ἡ βασίλισσα, ὅταν τὴν εἶδε μισοτῆ της!...

Ἡ ὥρα τέσσερες καὶ μερικὰ λεπτὰ τὸ πρωῒ της 16 Ὀκτωβρίου, μάθαμε πὸς ἡ βασίλισσα της Γαλλίας εἶχε καταδικασθῇ σὲ θάνατον!...

Ἐννοῦσα τότε ἑνα φοβερὸ μαχαίρι νὰ μὴ περνᾷ τὴν καρδιά καὶ πῆγα καὶ κρύφτηκα σὲ τὸν δωματίό μου, γὰ νὰ κλάψω μακριὰ ἀπὸ τὰ βλέμματα ὅλων τοῦ κόσμου. Καὶ ὁ θυρωρὸς λυτήθηκε πολὺ ἀργά.

Σημ. Μ.— Ὅταν ἐπεκράτησε ἡ Γαλλικὴ Εὔναστασις, ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις καθήρησε τὸν τίτλο τοῦ βασιλέως καὶ ἀνόμασε τὴ βασιλικὴν οἰκογένειαν Καπέτου, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι εἶναι ἐλέγγοι τῆς δυναστείας τους. Ἡ Μαρία Άντουανέττα ἀποκαλεῖται ἐδὼ χι ἡ σ, ἐπειδὴ ὁ σύζυγός της Λουδοβίκος XVI' εἶχε κατεστραμμένη πολὺ πρῶτηρα.

— Ὁ Τομάζωφ! φώναξε ἡ ἐκείνη.

Καὶ χωρίς νὰ σκεφθῇ τίποτε ἔπεσε σὲ τὴν ἀγκυλιά του.

Ο δικηγόρος ὅμως δὲν ἔλασε καρδ. Ἀνοίξε τὴν πόρτα καὶ πῆγε νὰ καλῇ τοὺς ἀστυνομικοὺς γὰ νὰ τοὺς παραδώσῃ τὸν ἐπαναστάτη. Η Έβελινα βρισκόταν ἀκόμα σὲ τὴν ἀγκυλιά του καὶ τὸν γέμιζε με τὰ φίλια της, ὅταν σὲ λίγο ἀκούστηκαν τὰ βήματα τῶν ἀστυνομικῶν οἱ ὁποῖοι ἀνέβαιναν βιαστικὰ τῆς σκάλες. Ο Τομάζωφ ἀπομακρυνθῆκε ἄμεσως ἀπὸ τὴν φίλη του καὶ τὴν ὥρα πρὸς τὸ δικηγόρος παρουσιάσθη σὲ τὴν πόρτα ἐπὶ κεφαλῇ τῶν ἀστυνομικῶν, πρὶν ἀκούῃ αὐτοὶ προσφθάσαν νὰ τὸν συλλάβουν, ἔβγαλε ἀπ' τὴν τσέπη του ἑνα περιστόροφον καὶ, χωρίς διαταγὴ, φύτεψε δύο σφαῖρες σὲ τὴν καρδιά του.

Ο ἀπατήμενος σύζυγος δὲν μπόρεσε νὰ ἐκδικηθῇ. Ἡ γυναίκα του σφιόσθηκε ἄμεσως ἐπάνω σὲ ματωμένο πτώμα τοῦ φίλου της, θρηνηντάς τὸν νεκρὸ της ἡρώου...

Η Μαρία Άντουανέττα

μαλλιά της κι' ἔβαλε ἑνα ἴστρο σκαρφό με μανῆ κορδέλλα. Ἡ τουαλέττα της εἶχε τελειώσει.

Σε λίγο, ἤσανε μέσα δύο χοροφύλακες. Πλησίασαν τὴ βασίλισσα της Γαλλίας καὶ, χωρίς νὰ της πουν τίποτα, τῆς ἄρπασαν τὰ δύο χέρια καὶ τῆς τὰ ἔδεσαν πισθάγκωνα. Ἐκείνη δὲν μίλησε καθόλου. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πονεμένου προσώπου της, λὲς καὶ εἶχανε παρῶσι. Ἀκολούθησε τοὺς δῆμιους της με τὸ κεφάλι ὑπερῶφανα ὑψηλόμενα. Ἐγὼ παρακολούθησα τὴν τρομερὴν αὐτὴ σκηνὴ με ἄριστον τρόμο. Τὸ αἷμα εἶχε παρῶσι στῆς φλέβες μου. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγα λεπτὰ της ὥρας, τὸ κεφάλι τοῦ φανεμένου τῇ βασίλισσας της Γαλλίας ἦταν ἀπὸ... Καὶ τὴ βασίλισσα τὴν ὠδήγουναν με τὸ κάρο σὲ τὴν γκαλιάνη. Σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ δρομοῦ ἡ βασίλισσα ἦταν θλιμένη, καὶ καὶ θαρραλέα. Ἀνέβαινε τὸν Γολγοθὰ της, χωρίς νὰ μνησκαχῇ κατὰ τοῦ πλῆθους ποὺ ὠδύαζε γύρω της, πρὸς τὴν ἐρῶς γυναικα, πρὸς τὴν ἀπειλούσε. Κι' ὅταν ἀνέβαινε σὲ τὴν λαμπρὴν εἰσεῖε τὴν ἴδια καρτερία καὶ τὴν ἀπομονωτικὴν ἡττα. Πῆνανε σὲν βασίλισσα καὶ σὲν καλὴ χριστιανὴ, συγχωρῶντας τοὺς δῆμιους της!...

Σε λίγο, ἤσανε μέσα δύο χοροφύλακες. Πλησίασαν τὴ βασίλισσα της Γαλλίας καὶ, χωρίς νὰ της πουν τίποτα, τῆς ἄρπασαν τὰ δύο χέρια καὶ τῆς τὰ ἔδεσαν πισθάγκωνα. Ἐκείνη δὲν μίλησε καθόλου. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πονεμένου προσώπου της, λὲς καὶ εἶχανε παρῶσι. Ἀκολούθησε τοὺς δῆμιους της με τὸ κεφάλι ὑπερῶφανα ὑψηλόμενα. Ἐγὼ παρακολούθησα τὴν τρομερὴν αὐτὴ σκηνὴ με ἄριστον τρόμο. Τὸ αἷμα εἶχε παρῶσι στῆς φλέβες μου. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγα λεπτὰ της ὥρας, τὸ κεφάλι τοῦ φανεμένου τῇ βασίλισσας της Γαλλίας ἦταν ἀπὸ... Καὶ τὴ βασίλισσα τὴν ὠδήγουναν με τὸ κάρο σὲ τὴν γκαλιάνη. Σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ δρομοῦ ἡ βασίλισσα ἦταν θλιμένη, καὶ καὶ θαρραλέα. Ἀνέβαινε τὸν Γολγοθὰ της, χωρίς νὰ μνησκαχῇ κατὰ τοῦ πλῆθους ποὺ ὠδύαζε γύρω της, πρὸς τὴν ἐρῶς γυναικα, πρὸς τὴν ἀπειλούσε. Κι' ὅταν ἀνέβαινε σὲ τὴν λαμπρὴν εἰσεῖε τὴν ἴδια καρτερία καὶ τὴν ἀπομονωτικὴν ἡττα. Πῆνανε σὲν βασίλισσα καὶ σὲν καλὴ χριστιανὴ, συγχωρῶντας τοὺς δῆμιους της!...

Σε λίγο, ἤσανε μέσα δύο χοροφύλακες. Πλησίασαν τὴ βασίλισσα της Γαλλίας καὶ, χωρίς νὰ της πουν τίποτα, τῆς ἄρπασαν τὰ δύο χέρια καὶ τῆς τὰ ἔδεσαν πισθάγκωνα. Ἐκείνη δὲν μίλησε καθόλου. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πονεμένου προσώπου της, λὲς καὶ εἶχανε παρῶσι. Ἀκολούθησε τοὺς δῆμιους της με τὸ κεφάλι ὑπερῶφανα ὑψηλόμενα. Ἐγὼ παρακολούθησα τὴν τρομερὴν αὐτὴ σκηνὴ με ἄριστον τρόμο. Τὸ αἷμα εἶχε παρῶσι στῆς φλέβες μου. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγα λεπτὰ της ὥρας, τὸ κεφάλι τοῦ φανεμένου τῇ βασίλισσας της Γαλλίας ἦταν ἀπὸ... Καὶ τὴ βασίλισσα τὴν ὠδήγουναν με τὸ κάρο σὲ τὴν γκαλιάνη. Σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ δρομοῦ ἡ βασίλισσα ἦταν θλιμένη, καὶ καὶ θαρραλέα. Ἀνέβαινε τὸν Γολγοθὰ της, χωρίς νὰ μνησκαχῇ κατὰ τοῦ πλῆθους ποὺ ὠδύαζε γύρω της, πρὸς τὴν ἐρῶς γυναικα, πρὸς τὴν ἀπειλούσε. Κι' ὅταν ἀνέβαινε σὲ τὴν λαμπρὴν εἰσεῖε τὴν ἴδια καρτερία καὶ τὴν ἀπομονωτικὴν ἡττα. Πῆνανε σὲν βασίλισσα καὶ σὲν καλὴ χριστιανὴ, συγχωρῶντας τοὺς δῆμιους της!...

Σε λίγο, ἤσανε μέσα δύο χοροφύλακες. Πλησίασαν τὴ βασίλισσα της Γαλλίας καὶ, χωρίς νὰ της πουν τίποτα, τῆς ἄρπασαν τὰ δύο χέρια καὶ τῆς τὰ ἔδεσαν πισθάγκωνα. Ἐκείνη δὲν μίλησε καθόλου. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πονεμένου προσώπου της, λὲς καὶ εἶχανε παρῶσι. Ἀκολούθησε τοὺς δῆμιους της με τὸ κεφάλι ὑπερῶφανα ὑψηλόμενα. Ἐγὼ παρακολούθησα τὴν τρομερὴν αὐτὴ σκηνὴ με ἄριστον τρόμο. Τὸ αἷμα εἶχε παρῶσι στῆς φλέβες μου. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγα λεπτὰ της ὥρας, τὸ κεφάλι τοῦ φανεμένου τῇ βασίλισσας της Γαλλίας ἦταν ἀπὸ... Καὶ τὴ βασίλισσα τὴν ὠδήγουναν με τὸ κάρο σὲ τὴν γκαλιάνη. Σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ δρομοῦ ἡ βασίλισσα ἦταν θλιμένη, καὶ καὶ θαρραλέα. Ἀνέβαινε τὸν Γολγοθὰ της, χωρίς νὰ μνησκαχῇ κατὰ τοῦ πλῆθους ποὺ ὠδύαζε γύρω της, πρὸς τὴν ἐρῶς γυναικα, πρὸς τὴν ἀπειλούσε. Κι' ὅταν ἀνέβαινε σὲ τὴν λαμπρὴν εἰσεῖε τὴν ἴδια καρτερία καὶ τὴν ἀπομονωτικὴν ἡττα. Πῆνανε σὲν βασίλισσα καὶ σὲν καλὴ χριστιανὴ, συγχωρῶντας τοὺς δῆμιους της!...

Σε λίγο, ἤσανε μέσα δύο χοροφύλακες. Πλησίασαν τὴ βασίλισσα της Γαλλίας καὶ, χωρίς νὰ της πουν τίποτα, τῆς ἄρπασαν τὰ δύο χέρια καὶ τῆς τὰ ἔδεσαν πισθάγκωνα. Ἐκείνη δὲν μίλησε καθόλου. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πονεμένου προσώπου της, λὲς καὶ εἶχανε παρῶσι. Ἀκολούθησε τοὺς δῆμιους της με τὸ κεφάλι ὑπερῶφανα ὑψηλόμενα. Ἐγὼ παρακολούθησα τὴν τρομερὴν αὐτὴ σκηνὴ με ἄριστον τρόμο. Τὸ αἷμα εἶχε παρῶσι στῆς φλέβες μου. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγα λεπτὰ της ὥρας, τὸ κεφάλι τοῦ φανεμένου τῇ βασίλισσας της Γαλλίας ἦταν ἀπὸ... Καὶ τὴ βασίλισσα τὴν ὠδήγουναν με τὸ κάρο σὲ τὴν γκαλιάνη. Σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ δρομοῦ ἡ βασίλισσα ἦταν θλιμένη, καὶ καὶ θαρραλέα. Ἀνέβαινε τὸν Γολγοθὰ της, χωρίς νὰ μνησκαχῇ κατὰ τοῦ πλῆθους ποὺ ὠδύαζε γύρω της, πρὸς τὴν ἐρῶς γυναικα, πρὸς τὴν ἀπειλούσε. Κι' ὅταν ἀνέβαινε σὲ τὴν λαμπρὴν εἰσεῖε τὴν ἴδια καρτερία καὶ τὴν ἀπομονωτικὴν ἡττα. Πῆνανε σὲν βασίλισσα καὶ σὲν καλὴ χριστιανὴ, συγχωρῶντας τοὺς δῆμιους της!...

Σε λίγο, ἤσανε μέσα δύο χοροφύλακες. Πλησίασαν τὴ βασίλισσα της Γαλλίας καὶ, χωρίς νὰ της πουν τίποτα, τῆς ἄρπασαν τὰ δύο χέρια καὶ τῆς τὰ ἔδεσαν πισθάγκωνα. Ἐκείνη δὲν μίλησε καθόλου. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ πονεμένου προσώπου της, λὲς καὶ εἶχανε παρῶσι. Ἀκολούθησε τοὺς δῆμιους της με τὸ κεφάλι ὑπερῶφανα ὑψηλόμενα. Ἐγὼ παρακολούθησα τὴν τρομερὴν αὐτὴ σκηνὴ με ἄριστον τρόμο. Τὸ αἷμα εἶχε παρῶσι στῆς φλέβες μου. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγα λεπτὰ της ὥρας, τὸ κεφάλι τοῦ φανεμένου τῇ βασίλισσας της Γαλλίας ἦταν ἀπὸ... Καὶ τὴ βασίλισσα τὴν ὠδήγουναν με τὸ κάρο σὲ τὴν γκαλιάνη. Σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ δρομοῦ ἡ βασίλισσα ἦταν θλιμένη, καὶ καὶ θαρραλέα. Ἀνέβαινε τὸν Γολγοθὰ της, χωρίς νὰ μνησκαχῇ κατὰ τοῦ πλῆθους ποὺ ὠδύαζε γύρω της, πρὸς τὴν ἐρῶς γυναικα, πρὸς τὴν ἀπειλούσε. Κι' ὅταν ἀνέβαινε σὲ τὴν

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΖΩΓΡΑΦΟΙ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΣΑΝ ΜΟΝΤΕΛΑ ΤΟΥΣ

Μοντέλα που εμπνέουν και ξετρελλούνουν τους ζωγράφους. Ιστορικές φίλες καλλιτεχνών. Οι δύο φύλακες άγγελοι του Ροδίνου. Ισαβέλλα Μπράντ και Ελένη Φουρμνέντ. Το δράμα του Ρέμπραντ. Ο τραγικός έρως του Δάντε-Γαβριήλ-Ροσσέτι. Η Φορνάρινα του Ραφαήλ. Μοντέλα άγγελοςέτι. Ένας άτυχος καλλιτέχνης. Ο Φοίερμπαχ και οι άτυχες έρωτές του. Η Χέντρικε των καλλιτεχνών. Η Χέντρικε των καλλιτεχνών. Η Χέντρικε των καλλιτεχνών.

Συχνά βλέπει κανείς να χτυπά την πόρτα του ατελιέ ενός ζωγράφου ένα κορίτσι, μια γυναίκα. Η γυναίκα αυτή είναι συνήθως πολύ φτωχικά ντυμένη, αλλά επάνω στη φρεσιά της, στην εμφάνισή της, διακρίνεται κανείς ολοφάνερα την προσπάθεια να κρυφτεί η φτώχεια πίσω από ένα κάπως επιτηδευμένο γούστο. Το πρόσωπο της κοπέλλας είναι σχεδόν πάντοτε κουρασμένο, τα χαρακτηριστικά του προσώπου είναι εξαντλημένα. Η πόρτα του ατελιέ ανοίγει, η κοπέλα χαϊρετά και αρχίζει άμεσως να γδύνεται, χωρίς διατυπώσεις, ενώ συγχρόνως ανταλλάσσει μερικά λόγια με το ζωγράφο. Σε λίγο ανεβαίνει στο βάθρο και παίρνει τη στάση που της υποδεικνύει ο καλλιτέχνης. Και η εργασία αρχίζει. Σε λίγο τις γραμμές της γυμνότητας της αρχίζει να τις μεταφέρει νευρικά το πινέλο πάνω στο τελλάρο...

Αυτά είναι συνήθως τα μοντέλα των ζωγράφων. Όμως η ιστορία της τέχνης αναφέρει συχνά περιπτώσεις, στις οποίες η γυναίκα αυτές εστάθηκαν για τους καλλιτέχνες κάτι περισσότερο, από απλά, ψυχρά μοντέλα. Υπήρξαν στον κόσμο μοντέλα που ενέπνευσαν αληθινά καλλιτέχνες, που αγαπήθηκαν και ελατρεύθηκαν απ' αυτούς. Όλες όμως δεν έκαναν και ευτυχισμένους εκείνους που στον έρωτά τους αποζητήσαν ιδανικές μορφές και τις υψηλές εμπνεύσεις. Υπήρξαν μερικές που τους έκαναν ένα διαρκές μαρτύριο, μια ατέλειωτη τραγωδία τη ζωή, όπως και άλλες που εξεπλήρωσαν κοντά τους μια μεγάλη αποστολή, που τους έπαρηγόρησαν στη δυστυχία τους, που τους ένεθάρρυναν στην απογοήτευσή τους, που τους έκαναν πιο ώριμους τις ευτυχισμένες στιγμές του σταδίου τους...

Είπε γνωστή η μεγάλη αγάπη που ο πρόδρομος της Ιταλικής τέχνης, ο Τζιοττό, έτρεφε προς ένα μοντέλο του, την ώρατοτή Καμυλία, όπως είναι επίσης γνωστό και το φαρμάκι με το οποίο η ανάξια αυτή γυναίκα έποτισε πάντοτε την ψυχή του μεγάλου ζωγράφου. Στο τέλος τον εγκατέλειψε σε οικτική κατάσταση, κουρέλλι πραγματικό, χωρίς καμιά όρεξη για εργασία. Η μοιραία αυτή γυναίκα κατώρθωσε να σκοτώσει ένα μεγάλο ταλέντο!

Επίσης είναι γνωστή η Δουλοχρησία ντέλ Φέντε, ο δαίμονας αυτός, που κατέστρεψε έναν καλλιτέχνη, ο οποίος ήταν προορισμένος να γίνει μεγάλος: τον Άνδρεά ντέλ Σάρτο, του οποίου τον τραγικό αυτό έρωτα εδημοσιεύσαμε στην «Οικογένεια».

Αντιθέτως ο Ροδίνος είχε την ευτυχία να γνωρίσει δυο γυναίκες που αληθινά τον βοήθησαν για να καταλάβει τη θέση που του άνηκε στην καλλιτεχνία.

Το πρώτο του μοντέλο ήταν η Ισαβέλλα Μπράντ. Την αγάπησε παράφορα και την έχασε γυναίκα του. Την ξεγράφισε πολύ, δεν έχοταν να αποτυπώνη στους πίνακές του τη φυσιογνωμία της, τις πλαστικές γραμμές της θείας γυναικότητός της. Αλλά η μοίρα έφθόνησε την ευτυχία του ζωγράφου. Και η αγαπημένη του Ισαβέλλα ξεψύχησε ένα βράδυ στην αγκαλιά του Ροδίνου, ο οποίος έθρηνησε σε αμωρό παιδί...

Ο καλλιτέχνης έμεινε πολύ καιρό απορηγός. Και θα χάνονταν ώριμος απ' τη μελαγχολία και τη θλίψη του, αν δεν βρισκότανε στο δρόμο του μια ευγενική ψυχή, ένα τρυφερό πλάσμα, η Ελένη Φουρμνέντ, για να τον εμπνεύσει και πάλι τον πόθο και την όρεξη της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Αυτή ήταν το δεύτερο μοντέλο αλλά και η δεύτερη γυναίκα του ζωγράφου. Αν η Ισαβέλλα ενέπνευσε στο Ροδίνου τις μετωμένες γυναικείες συνθέσεις του, που είναι γεμάτες από πάθος και θέρη, η Ελένη του χάρισε πίνακες στους οποίους διακρίνεται η λεπτή χρήση μιας παρθενικής σεμνότητας. Αυτή επίσης του χάρισε και το πολυαγαπημένο παιδί του, που ξεγράφισε σε τόσες και τόσες άριστουργηματικές του εικόνες. Ο Ροδίνος εστάθηκε ένας

Ο Ραφαήλ.

από τους ευτυχισμένους ζωγράφους όλων των εποχών.

Ένας άλλος ζωγράφος, από τους μεγαλύτερους, ο Ρέμπραντ, εστάθηκε πολύ δυστυχής στη ζωή του. Αγάπησε παράφορα τη γυναίκα του Σάσκια, και σ' αυτήν όφειλε τις ωραιότερες συνθέσεις του. Αλλά η ευτυχία του δεν έκράτησε πολύ. Η αγαπημένη του γυναίκα πέθανε, και με το θάνατό της η δυστυχία ήρθε να χτυπήσει την πόρτα του καλλιτέχνη.

Ο Ρέμπραντ έπεσε σε αληθινή αθλιότητα. Δεν ανεγνώριζε πια τον εαυτό του, δεν αισθανότανε πια καμιά δύναμη μέσα του για να παλαίψη με τη φτώχεια, με την καταδραμή της τύχης. Αλλά μια γυναίκα τον έσωσε: η Χέντρικε Στόφφελ.

Η Χέντρικε ήταν ένα φτωχότατο κορίτσι του λαού. Έρωσε και απροστάτευτη, ήθελε μια μέρα να ζητήσει εργασία στο ατελιέ του ζωγράφου. Η παρθενική δροσερότητα της κόρης, η φτώχεια της, η τρυφερότητά της, συγκίνησαν τον απογοητευμένο Ρέμπραντ. Αρχισε να εργάζεται με κάπως μεγαλειότερη όρεξη. Η Χέντρικε τον ένεθάρρυνε, η λαλιά της έκανε βάλαμο στην πληγωμένη καρδιά του καλλιτέχνη.

Ο Ρέμπραντ επέλαψε μαζί της ήρωικά ενάντια στη δυστυχία, στην κοκορολογία. Η Χέντρικε έμεινε κοντά του ίσαμε το θάνατό του, όχι πια απλό μοντέλο, αλλά φύλακας άγγελος και αγαθό πνεύμα του ατελιέ του. Η γυναίκα αυτή είχε από τις πιο τρυφερές φυσιογνωμίες που αναφέρει η ιστορία της τέχνης.

Ακούστε τώρα και την τραγωδία ενός άλλου καλλιτέχνη, ζωγράφου και ποιητή μαζί, του Δάντε-Γαβριήλ-Ροσσέτι.

Ο καλλιτέχνης αυτός μια μονάχα γυναίκα γνώρισε και αγάπησε στη ζωή του: την Έλαιοσαβέτ Σίνταλλ. Αλλά την αγάπησε με την παράφορη αγάπη του νευροπαθούς, με μια παθολογική κ' άρρωστημένη αγάπη. Ο Ροσσέτι ήταν νευροσθενικός και η Έλαιοσαβέτ επίσης. Φαντάζεστε πια τι πραγματική τραγωδία ήταν η ζωή και ο έρωτας των δυο αυτών νοσηρών υπάρξεων!

Το γέλιο δεν ξεχώρισε ποτέ από τον πόνο στη χρόνια που έζησαν μαζί. Η βιογραφία του καλλιτέχνη αυτού είναι μια ανατριχιαστική συλλογή ψυχικών μαρτυρίων, παροξυσμών, παραδξάν ανιστημάτων, δονηρών μεταπτώσεων!

Έπειτα από καιρό η Έλαιοσαβέτ πέθανε, και ο θάνατός της εστάθηκε ένα βαρύ πλήγμα για τον αδύνατο και άρρωστο αυτόν καλλιτέχνη. Προτού τοποθετηθούν τα αγαπημένα σώμα στο φέρετρό, ο Ροσσέτι το έστρωσε με λουλούδια, τα οποία είχε καταβρέξει με τα δάκρυά του δολόκληρη την προηγούμενη νύχτα. Και έπειτα, όταν την έτοποθέτησαν, ο ζωγράφος έμάζεψε όλα τα χειρόγραφα των ποιημάτων του που δεν είχε ποτέ του δημοσιεύσει, και τα έβαλε ανάμεσα στα γρούα μαλλιά της λατρεμένης νεκρής. Της άνηκαν, ήταν δικά της, αυτή του τα είχε εμπνεύσει...

Πέρασε ένας δολοφονικός χρόνος από τότε. Ο καλλιτέχνης είχε καταντήσει μισοτρελλός. Και δεν σκόπευε να καταλήξει στο φρεσκοκοιμητό.

Ο μεγάλος γερμανός ζωγράφος των τελευταίων χρόνων, Φοίερμπαχ, είχε κι' αυτός το δράμα της ζωής του. Δύο γυναίκες, δυο μοντέλα του, έπαιξαν σημαντικό ρόλο σ' αυτήν. Και τις δυο αυτές γυναίκες τις ξαναβρίσκει κανείς σε όλα τα άριστουργηματικά του έργα.

Η πρώτη, η Νάνα Ρίσι, του έδωσε τα μελαγχολικά ξανθά πρόσωπα της «Τριγυρίας» και της «Παναγίας» του. Μέσα στα γαλανά μάτια, πίσω από την απαλή επιφανειακή λάμψη, έκρυβταν το πάθος.

Ο έρωτας αυτός κατέστρεψε και τις πιο λεπτές κλωστές της ψυχής μου... Έγραφε έστω από λίγον καιρό ο ζωγράφος σ' ένα φίλο του, τον Άλγκιερ. Και αληθινά του

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

Ο ΓΕΡΟΣ ύψεσε πολύ από την ύγρασία και το κρύο. Μά και η κόρη του ήταν έννευρη σμένη κι' αυτή από την κακοκαιρία που δεν την άφηνε ν' απλώσει τα ρούχα της και τα έβαζε μαζί του. Αδιάκοπα τον έγχοιναζε. Τον μεταχειριζότανε χειρότερα από σκυλί. Και πραγματικά μόνον με την εγκατέλειψη του σκυλιού θα μπορούσε να παραβληθεί η συμπονη, με την οποία άκουσε ο γέρος τις βροσιές της.

Κι' αυτό γιατί φοβότανε πολύ μήπως τον δώσει από το σπίτι.

Όσο ο γέρος διψούσε εκδίχηση, ήθελε να τιμωρήσει την κόρη του για τα μαρτύρια που τραβούσε απ' αυτήν.

Από τότε που βγαίνονταν ότι δεν θα γινόταν ποτέ πια καλά, το ένα μετά το άλλο περνούσαν στον γέρο τον καλόν και τον ά-καλόν.

Δεν ζούσε πλέον παρά μοναχά για να εκδικηθεί και δεν ζητούσε τίποτε άλλο, παρά να βρή μια κατάλληλη ευκαιρία να πραγματοποιήσει την εκδίχηση του.

Και η ευκαιρία αυτή του παρουσιάστηκε μια μέρα.

Η κόρη του την ημέρα εκείνη, είχε βγή έξω από το πρωί. Φεύγοντας, έφερε λίγο την πόρτα, όπως συνήθιζε.

Ο γέρος που έμεινε μόνος στο σπίτι, παράλυτος και κατώκοτος στο στρώμα, πέθανε από την δίψη, με την άπληστη κανείς εκεί για να του δώσει νερό.

Ενίκησε και η κόρη του δεν φάνηκε πονηρά. Πέρασε όλη η νύχτα και ακόμα να φανή. Και μόνο στις 9 το πρωί μπήκε μέσα, η μάλλον εκυλίσθησε στο πάτωμα, μαλλιοτραβηγμένες με την Ίωάννα τη φιλενάδα του Βερνάρδου, η οποία την γρονθοκοπούσε και τις έλεγε:

— Νά μορή, να σε μάθω να μου πέρνεις τον φίλο μου...

Και έτραβούσαν η μια της άλλης τα μαλλιά και η φωνές τους άναστασαν τη συνοικία.

Το χάκο προσεπάθησαν οι γείτονες να τις χωρίσουν. Ήταν αδύνατο. Τόσο δυνατά κρατούσε η μια την άλλη. Έσφύριαν στο τέλος και ήρθε η αστυνομία. Τις πήραν και τις δυο στο τμήμα.

Όλα αυτά έγιναν για μια στιγμή.

Ο γέρος από την κατάπληξη του δεν είχε βγάλη ούτε λέξη στο διάστημα αυτό.

Τον είχε πιάσει μια λύσσα, μια μανία... Τα μάτια του βράζαν φλόγες.

Η κόρη του φιλενάδα του Βερνάρδου, ενός «χαμένου» νέου που τον είχε συμπαθείσει στο σπίτι του και αυτός λοιπόν είχε ξελογιάσει την κόρη του; Γι' αυτό έλειπαν και οι δυο όλη τη νύχτα;

Κατά το μεσημέρι ήρθε στο σπίτι ο Βερνάρδος. Κότταξε να δικαιολογηθεί στο γέρο για το ξενύχτι του με την πρόφαση «πως είχαν έκτακτη υπηρεσία». Δεν ήξερε τις σκηές που είχαν διαδραματισθεί το πρωί.

Πλησίασε τον γέροντα και του είπε τη τυπική φράση, που του έλεγε κάθε μέρα.

— Έ, γέρο, πώς τα πιά;

Ο γέρος δεν του απάντησε. Του έκανε ένα μόνον νεύμα για να

δηλητοποίησε την ψυχή και τον εγκατέλειψε σε μια κυριολεκτικά παθολογική απελπισία η μοιραία εκείνη γυναίκα.

Ο καλλιτέχνης την έχασε στην αρχή, την έμισεσε έπειτα. Και όταν έστρεψε από μερικά χρόνια, δυστυχισμένη και μετανοημένη, η Νάνα ήρθε να χτυπήσει την πόρτα του Φοίερμπαχ, εκείνος την εκύτταξε σε μια ξένη, παντάναη γυναίκα, που για πρώτη φορά έβλεπε στη ζωή του.

Γιατί είχε ζητήσει τη λήθη στο μεταξύ αυτό, σε μιαν άλλη γυναίκα, στη Λουζία Μπουράνσι, αυτήν που με το σκυθρωπό πρόσωπό της και το φλογερό της μάτι του έχρισε τις ωραιότερες Μήδειες του, τη «Μήδεια με το ξίφος», τη «Μήδεια στην άμμο». Μά και η νέα αυτή αγάπη του του έκανε κακό—το τελευταίο παιδί αυτόν τη φορά. Τον εγκατέλειψε κι' αυτή, τον άφησε έρημο κι' απελπισμένο...

Ευτυχέστατος στον έρωτα υπήρξε ο Ραφαήλ. Η Φορνάρινα του, που πέθανε κιτόπιν στα χέρια του, στον άνδρό της ηλικίας της, τον ελάτρευσε κυριολεκτικώς...

Αυτή είναι η ιστορία των μοντέλων των μεγάλων ζωγράφων, που τα βλέπουμε και τα θαυμάζουμε σήμερα στους πίνακές των, χωρίς να υποπτευόμαστε την καλοσύνη ή την κακία τους, την αγαθότητά τους ή το διεστραμμένο χαρακτήρα τους.

πλησιάζει ακόμα.

Ο νέος επροχώρησε. Όταν έφτασε κοντά στον γέρο, εκείνος του είπε με χαμηλή φωνή ότι είχε κάτι σπουδαίο να του ανακοινώσει αλλά τον παρεκάλεσε προηγουμένως να πάει να του φέρει το μεγάλο μαχαίρι της κουζίνας.

— Τι το θέλεις; Τον ερώτησε λίγο ξαφνασμένος.

Ο γέρος χαμογέλασε αινιγματικά.

— Πήγαινε παιδί μου, του είπεν, φά σου πω σε λίγο το γιατί...

— Καλά πηγαίνω!

Σε ένα λεπτό ο Βερνάρδος έγυρσε κρατώντας το μαχαίρι, το οποίο κ' έδωσε στον γέρο.

— Κλείσε τώρα την πόρτα, να μη μας ακούσουν, του είπε εκείνος.

Όταν ο Βερνάρδος έκλεισε την πόρτα, ο γέρος εξακολούθησε:

— Πάρε τώρα αυτό το ρολόγι... Βάλ' το στη τσέπη σου...

Και έβγαλε από την τσέπη του ένα παλιό ρολόγι από νικέλ, και το έδωσε στον Βερνάρδο.

Έπειδή εκείνος δίσταζε να το πάρη, ο γέρος του είπε επιτακτικά.

— Πάρτο, σου λέω.

Ο Βερνάρδος το πήρε με τη σκέψη ότι ο γέρος τα είχε χαμένα. Βλέποντας όμως τον τρόπο με τον οποίο βαστούσε το μαχαίρι, απομακρύνθηκε λίγο φοβισμένος.

Την στιγμή εκείνη ο γέρος, έκανε μια κίνηση απότομη και άρχισε να φωνάζει.

— Αχ! Αχ! Πειθαίνο!...

Ο Βερνάρδος δεν είχε ακούσει άλλοτε τον γέρο να φωνάζει τόσο δυνατά. Φοβήθηκε όμως να πλησιάσει μήπως ο γέρος τον χτυπήσει με το μαχαίρι του. Απομακρύνθηκε δυν-τόια βήματα, χωρίς να ελπί ούτε μια λέξη, περιμένοντας να ιδη τι θα συμβή, βέβαιος ότι είχε να κάνει με ένα ιερολό.

Έξαφνα όμως ο γέρος ξεκούμπωσε το πουκάμισό του και με μια γρήγορη κίνηση βύθισε το μαχαίρι μέσα στο στήθος του, ως την λαβή. Ούτε μια σταλαγματιά αίματος δεν χύθηκε. Το μαχαίρι έμπόδιζε τη πληγή να αιμορροήσει. Στο πρόσωπο του γέρου ζωγραφίστηκε ένας σπασμός άγωνίας και τα χέρια του έπεσαν κάτω ά-κίνητα.

Ο Βερνάρδος έτρεξε φωνάζοντας στην πόρτα, ζητώντας να τρέξη ο κόσμος. Έπειτα πήγε και έβγαλε το μαχαίρι από την πληγή του γέρου, με την έλπιδα μήπως τον σώσει.

Γυναίκες και άνδρες τότε έτρεξαν μέσα και είδαν τον Βερνάρδο, να κρατάει στα χέρια του, το καταματωμένο μαχαίρι που το είχε βγάλει από το στήθος του γέρου.

Σαν είδαν τον γέρο μαχαιρωμένο, ριχθήκαν όλοι κατά του Βερνάρδου, σάν δαιμονισμένοι, νομίζοντας πως αυτός τον είχε σκοτώσει.

Τον χτυπούσαν αλλήλων, έπειτα τον έδεσαν και τον έπιγαν στην Αστυνομία.

Σε λίγους μήνες έγινε η δική του και ο Βερνάρδος καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά.

Κανείς δεν πίστευε τα λόγια του και στις διαμαρτυρίες του πως ήταν άθωπος. Αί αποδείξεις ήταν έωαντες, πραγματικές, χειρόγραπες. Μήπως δεν τον είχαν πιάσει απ' αυτόφωρο; Μήπως δεν βούτασε το μαχαιριό ρολόι του γέρου στη τσέπη του, πράγμα που αποδείκνυε πως η κλοπή ήταν το ελαττήριό του φόνου;

Η εκδίχηση του γέρου, για το κοριτσιό του την άτιμη, είχε πραγματοποιηθεί καλά.

Ο γέρος είχε νικήσει!

Ο νεκρός είχε εκδικηθεί...

ΜΕΝΤΗΡ ΑΛΜΠΟΥΚΕΡΗ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΕΝΑΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

Στην Εισαγγελία της Ελβετικής πόλεως Βασιλείας συνέβαινε από μνημόν ένα παράξενο και ανεξήγητο φαινόμενο. Κάθε λίγο και λιγάκι εμφανίζοντο απ' τα γραφεία της Εισαγγελίας διάφορες δικογραφίες κατά τρόπο μυστηριώδη, χωρίς κανείς να μπορεί ν' ανακαλύψει ούτε πως έφταναν, ούτε ποιός τις έπαιρνε.

Τέλος, από όλων των ημερών μερικά παιδιά, καθώς έπαιζαν στις όχθες του Ρήνου, βρήκαν μέσ' στο ποτάμι ένα μικρό δερμάτι με διάφορα έγγραφα και το πήγαν στους γονείς τους, οι οποίοι πάλι το παρέδωσαν στην Αστυνομία. Έκει εξηκριβώθη ότι τα δέμα περιείχε μερικές δικογραφίες απ' εκείνες που είχαν εξαφανισθεί απ' την Εισαγγελία.

Απ' την ημέρα εκείνη πολυάριθμοι άστυνόμοι μετεμετρήμενοι σε βυζαντινές και φραγκικές αρχές να έπιλέκουν άγρυπνα τις όχθες του ποταμού και δεν άφησαν να περάσουν κι' αυτοί κι' άλλες δικογραφίες, έως σ' ου έπ' τέλος ενέρεσαν και τον γραμματέα της Εισαγγελίας, την στιγμή άκριβως που πετούσε μερικές μέσ' στο ποτάμι. Φυσικά έφυλακίστηκε άμέσως.

Όταν τον ερώτησαν γιατί ξεφάνιζε τις δικογραφίες, απήντησε:

— Έπειδή είχαν μαθευθεί παραπολλές υποθέσεις και δεν εφόφθαν να τις ένεργώ, βρήκα αυτόν τον τρόπο για να διευκολύνω την δικαιοσύνη!...

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟΥ Κ. ΚΩΣΤΑ ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΤΟ ΓΟΥΡΟΥΝΙ

Τὸ γουρουνί, ἡ φιλολογία καὶ ἡ λαογραφία. Ἡ ἐποχὴ τῆς μεγάλης χοιροσφαγῆς. Τὰ χοιροσφάγια καὶ τὰ πανηγύρια στὰ χωριά. «Τοῦ ἔφαγαν τὸ λαρῦγγι». Τὶ βγαίνει ἀπὸ τὸ χοῖρο. Οἱ χοῖροι ποὺ τρώμε στὶς πέλειες. Ἡ ἐποχὴ τοῦ πράσου.

Βρισκόμαστε στὴν ἐποχὴ τοῦ γουρουνιοῦ. Τὸ γουρουνὶ ὅμως δὲν ἀπασχολήσε ποτὲ ὡς τώρα στὰ σοβαρά τὴν λαογραφία μας, πολὺ ὀλιγώτερο δὲ τὴ φιλολογία μας.

Μὰ τί ἐμπνεύσει νὰ δώσῃ τὸ γουρουνὶ σὲ ἕνα λόγο; Τί θέμα γιὰ λαογραφικὴ μελέτῃ μπορεῖ νὰ δώσῃ τὸ γουρουνὶ καὶ κοινὸ ζῷο;

Καὶ ὅμως τὸ γουρουνὶ, λαογραφικῶς τουλάχιστο, θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ ὡς τὸ πρόβατο, ἡ κατσίκα, τὸ ἄλογο. Γιὰ τὸν Ἕλληνα χωρικοὸ μάλιστα πλείστον περιφερειῶν τῆς χώρας μας, τὸ γουρουνὶ ἔχει μεγαλύτερη σημασία καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ βόδι ἀκόμη.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ γουρουνιοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο καὶ τελειώνει μὲ τὸ τέλος τῶν Ἀπόκρεω. Κατὰ τὴν περίοδο αὕτη σφάζεται τὸ γουρουνὶ ποὺ διατρεῖ κάθε ἑλληνικὸ σπίτι στὰ χωριά μας. Κυρίως ὅμως τὰ Χριστούγεννα καὶ ἡ Ἀπόκρεω εἶναι ἡ διὰ ἐποχὴ τῆς μεγάλης χοιροσφαγῆς. Ὅ,τι ἀκριβὲς εἶναι γιὰ τὸ Πάσχα τὸ ἀρνί, τὸ ἴδιο εἶναι γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ γιὰ τὴν Ἀποκρήν τὸν χοῖρο. Ὅλον μάλιστα τὸν χοιρῶν τῆς Βαλκανικῆς — ὁ χοῖρος.

Στὰ περισσότερα μέρη τῆς Ἑλλάδος ἡ ἡμέρᾳ τῆς θυσίας τοῦ χοίρου εἶναι ὁρισμένες, λέγονται δὲ σὲ πολλοὺς τόπους ἡ ἡμέρᾳ αὐτῆς **χοιροσφάγια**. Τὰ χοιροσφάγια, ἡ ἡμέρα δηλαδὴ τῆς σφαγῆς τοῦ χοίρου, θεωρεῖται μὴ ἀπὸ τὴν μεγαλειότερη γιορτὴ στὰ χωριά μας. Τὰ παῖδιά τοῦ χοίρου τὴν ἡμέρα αὕτη γυρίζουν ἀπὸ αὐτὴν σὲ αὐτὴ γιὰ νὰ ἴδουν ποῦ εἶναι τὸ πιὸ παχὺ γουρουνὶ καὶ γιὰ νὰ παραστοῦν στὴν σκηνὴ τῆς σφαγῆς. Οἱ ἄνδρες συζητοῦν μὲ ἐνδιαφέρον μονάχα γιὰ τὸ γουρουνὶ, ἡ δὲ γυναικοσύττα τὸν γυναικῶν κόβει καὶ ράβει ἐπὶ τοῦ ἴδιου πάντοτε θέματος.

Νὰ τί λένε πάνω-κάτω:

— Τοῦ τὰδὲ τὸ γουρουνὶ βγήκεν ἑκατὸ δικάδες καθαρὸ κρέας.

— Τοῦ τὰδὲ βγήκεν ἑκατὸν εἰκοσι.

Εἶναι ὅμως καὶ χοῖροι ποὺ περνοῦν πολὺ, εἰς καθαρὸ κρέας καὶ τὰ βάρη αὐτὰ τὸν ἑκατὸ καὶ ἑκατὸν εἰκοσι ἀνάδων.

Ἡ οἰκογένεια ἡ ὅποια θὰ σφάζῃ τὸ βαρύτερο γουρουνὶ δὲν προλαβαίνει νὰ ξεράνῃ ποτὶ καὶ μετέδω.

Στὰ χωρικά στίτια τὸν καθαρὸς ἀγροτικὸν μερὸν τῆς Ἑλλάδος ἡ μὴ διατήρησις χοίρων ἀποτελεῖ ντροπὴ, ἐνὸς ἀντιθέτως εἶναι τιμὴ καὶ δόξα γιὰ ἕνα σπίτι ἡ καλὴ συντήρησις τοῦ χοίρου.

Ἐνα τουλάχιστον μῆνα ποῖν γὰ σφαγὴ ὁ χοῖρος, πρέπει νὰ κλεισθῇ στὸ λεγόμενον **καταστῆ** ἢ **κουμάσι**. Τὸ μέρος εἶναι ἕνα μικρὸ σπίτι ἀπὸ κλαδιά ἢ σανίδια στὸ ὅποιο, ὅπως εἶπαμε, κλείνεται ὁ χοῖρος. Ἐκεῖ τοῦ ρίχνουν τὴν τροφὴ —καλαμπόκι συνήθως—πίτουρο, πυρήνα, βαλάνιδα, ἀφαιρούμενα τοῦ συγχρόνου κάθε ἐλευθερία κινήσεως...

Ὁ χοῖρος τρώγει ἀπὸ τὸ προῖ ὡς τὸ βράδυ, βαραινέται-βαραινέται καὶ κατεράζει λίπη. Ἡ ἀκίνησις τοῦ αὐξάνει τὸ κρέας καὶ τὸ λίπος καὶ τοῦ ἀδυνατίζει τὰ κόκαλα. Ἐπειτα ἀπὸ ἕνα μῆνα ὁ χοῖρος δὲ μπορεῖ περὶ νὰ κινήσῃ. Μόλις καὶ μετὰ βίας μπορεῖ καὶ κάνει καμμιὰ δεκαριά βήματα. Ἐκεῖ φτάνει περὶ ὁ καιρὸς του νὰ παραδοθῇ στὸ μαζαῖρι ἢ στὸ τσεκούρι τοῦ νοικοκύρη... Ἄλλο βάρος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πάρῃ.

Εἰς τὰ χωριά, στὰ ὅποια σφάζεται τὴν ἰδίᾳ ἡμέρᾳ ὁ χοῖρος, τὰ γλέντια ποὺ γίνονται γιὰ τὴν σφαγὴ εἶναι μεγάλα. Μετὰ τὸ σφάζιμο θὰ διαλεχθοῦν τὰ ἐντόσθια, καὶ ὠριμένα κομμάτια φιλλέτονται, ὅποια θὰ ριχθοῦν στὴν γῆνι ἢ στὴν φωτιά. Οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι πηγαίνουν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι καὶ παίρνουν στὸ καθένα τὸν μεζὲ των, πίνουν τὸ οἶζο τους ἢ τὸ ποτὴρ τὸ κρασί καὶ εὐχονται. Συγχρόνως δίνουν καὶ πληροφορίες γιὰ τὸ βάρος τοῦ δικοῦ τοῦ χοίρου. Τὰ παῖδιά χορεύουν καὶ παίρνουν καρβύλλες ἀπὸ τὴν χαρὰ των, τὰ δὲ σκυλιά ποὺ ἔχονται ἀπὸ τὸ αἷμα ξαπλώνονται καὶ κοινοῦν μὲ ἀλλοιωτικὴν εὐχαρίστησιν τὴν οὐρὰ τοῖς.

Σὲ πολλὰ χωριά τῆς Ἀρκαδίας, τῆς Ἠλείας καὶ τῆς Μάνης, σκοτώνουν τὸ χοῖρο μὲ σφαῖρα ὀπλοῦ ἢ μὲ τσεκούρι. Ἀποφγεῖναι τὸ μαζαῖρι, γιὰτὶ θεωροῦν τὸ κρέας νοστιμώτερο μὲ τὸ γρήγορο θάνατο ποὺ φέρνει τὸ μαζαῖρι ἢ τὸ τσεκούρι. Πυροβολοῦν τὸ ζῷον, τοποθετώντας τὸ ὅλο σχεδὸν ἐπάνω στὸ κεφάλι. Ἡ θυσία γίνεται στὰ μέρη αὐτὰ τὸ ἀπόγευμα τῆς παραμονῆς τῆς πρώτης Κυριακῆς τῶν Ἀποκρεω καὶ τὰ χωριά ἀντίζουν ἀπὸ τοὺς ἀλλεπαλλήλους πυροβολισμοῦς. Γίνονται, θὰ ἔλεγε κανεῖς, οὐστὶ μάχη. Στὰ χωριά τῆς Ἀρκαδίας, μετὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὸ σάσιμο

τοῦ ζώου, ἀφαιροῦν τὸν λαρῦγγα καὶ τὸν ρίχνουν ἀμέσως στὴν φωτιά. Τὸ λαῖνι μὲ τὸ κρασί περιμένει. Ὁ μεζὲς σὲ λίγο εἶναι ἑτοιμος, καὶ τὸ λαρῦγγι τοῦ χοίρου ἔχει καὶ ὅλας φαγοθή. Στὴν περίπτωσιν αὕτη ἐφαρμόζεται χωρικὴ κτικώτατα ἡ παροιμία «τοῦ ἔφαγαν τὸ λαρῦγγι».

Στὰ χωριά τῆς Ἠλείας καὶ στὰ περισσότερα χωριά τῆς Θεσσαλίας, τῆς Μακεδονίας, τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τῆς Θράκης, ὁ χοῖρος σκοτώνεται συνήθως τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων ἢ τὴν παραμονὴν. Τὸ πάχος του, τὸ ὅποιον λέγεται κατὰ τύπους, **λίπος, πάχος, γλίνα, λαρδί, ἀλειμμα**, λιώνεται καὶ τοποθετεῖται μέσα σὲ κουρνιά. Αὐτὸ χρησιμοποιεῖται ἀντὶ βουτύρου καὶ πολλὰς καὶ ἀντὶ λαδοῦ, γιὰτὶ ὑπάρχουν χωριά τὰ ὅποια τὸ λάδι τὸ χρησιμοποιοῦν μόνον γιὰ τὸ κανόδι. Μὲ τὸ κρέας τοῦ χοίρου γίνονται **λουκάνικα, σαλτσίστα, σουτζούκια, σίγλινα, χοιρομέρια, πασπαλάδες, σόνινα**, καὶ διάφορα ἄλλα εἶδη ἀλλαντῶν μὲ τὰς κατὰ τόπους ἰδιαιτέρας σημασίας των.

Στὰς Ἀθήνας καὶ στὰ ἄλλα μεγάλα γενικῶς ἀστικά κέντρα, ὁ κόσμος τρώγει συνήθως ἐλεεινὸν χοιρινὸ κρέας. Πρέπει νὰ εἶναι μαζὺς ὁ χοῖρος γιὰ νὰ εἶναι τρυφερό καὶ νοστιμὸς. Στὰ χωριά ὅμως ποὺ πλεονάζει τὸ κρέας τοῦ χοίρου, τόσο εἶναι πρᾶσινο-τερο καὶ ἀπαλότερο. Ὑπάρχουν χοῖροι ἑκατὸν ὀδόντια ὀδῶν καὶ ὅποιοι εἶναι τόσο τρυφεροί, ὅσο καὶ οἱ χοῖροι τῶν εἰκοσι ὀδῶν.

Αὐτὸ ὀφείλεται στὴ διαφορά τῆς διαίτης καὶ γενικῶς τῶν ὁρῶν ζωῆς. Στὰ ἀστικά κέντρα στέλλονται συνήθως οἱ χοῖροι οἱ ὅποιοι ζοῦν μὲς στὰ δόση, στὰ χωράφια καὶ στὰ λαβράκια κατὰ κοπάδια μὴ ἡμιαγρία ζωῇ. Τρέφονται λιτότατα ἀπὸ χόρτα καὶ ρίζας καὶ σπανιότερα ἀπὸ βαλάνιδα καὶ ἀγρία ἀχλάδια. Κινεῖται πολὺ ἀναζητώντας τὴν τροφὴν τους, πράγμα ποὺ τοὺς κάνει πολὺ σκληρὸ τὸ κρέας καὶ τοὺς χονδραίνει τὰ κόκαλα. Κυρίως ὅμως δὲν τρέφονται ἐπαρκῶς. Οἱ χοιροτρόφοι, οἱ ὅποιοι κάνουν ἐπιχειρήσιν, ἀφίνουν τὰ ζῶα τους καὶ μεγαλώνουν. Ἐτοί κεραδίζουν εἰς βάρος οἱ χοῖροι, ἀλλὰ τὸ κρέας τὸν γίνεται σκληρὸ καὶ τραχὺ. Αὐτοὺς τοὺς χοῖρους τρώγουν συνήθως οἱ ἄνθρωποι τῶν πόλεων. Χοίρους ποὺ οἱ χοιρικοὶ δὲν καταδύχονται νὰ ἴδουν στὰ μάτια των.

Μαζὺ μὲ τὴν ἐποχὴν τοῦ χοίρου, ἀρχίζει καὶ ἡ ἀγροτικὴ Ἑλλάδα καὶ ἡ ἐποχὴ τοῦ πράσου. Τὰ πράσα χρησιμοποιοῦνται κυρίως σὲ φαγητὰ παρασκευαζόμενα μὲ χοιρινὸ κρέας. Τὸ πρᾶσο καὶ ὁ χοῖρος ἀποτελοῦν δύο εἶδη τροφῆς, τὰ ὅποια εἶναι ἀδύνατον νὰ λείψουν ἀπὸ τὰ περισσότερα χωρικά στίτια τῆς Ἑλλάδος. Ἡ πρᾶσινα φαγία ὅμως ἀποτελεῖ ἄλλο θέμα περιγραφῆς.

Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

καὶ τώρα μᾶς ἀπασχολήσεν ἀποκλειστικῶς τὸ ἑλληνικὸ γουρουνί.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΣ ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ

Τὸν καιρὸ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ γερμανικὴ «Βέρδε», βομβάρδιζαν τὸ Παρίσι, τοῦ ὁποῖου οἱ κάτοικοι πανικόβλητοι ἀπ' τὴς ὀρίδες κατέφευγαν στὰ ὑπόγεια τῶν σπιτιῶν τους γιὰ νὰ σωθοῦν, συνέβη τὸ ἑξῆς περιστατικόν.

Ἐνα βράδυ μόλις ἐσημειώθη ἡ ἐμφάνισις τῶν γερμανικῶν ἀεροπλάνων, οἱ κάτοικοι ἐνὸς μεγάλου σπιτιοῦ μὲ ἑξ' πατώματα ἐσπασάν νὰ κατεβθοῦν στὰ ὑπόγεια. Ὅταν ὅμως ἐφθασαν ἐκεῖ μετρήθηκαν καὶ εἶδαν πόσους ἔλειπε κάποια νέα γυναίκα ποὺ κατοικοῦσε σ' ἕνα μικρὸ δωμάτιο τοῦ ἐπάνω πατώματος. Δυὸ - τρεῖς ἀπ' τοὺς τολμηρότερους ἀνέβησαν τότε ἐπάνω γιὰ νὰ ἴδουν τί τῆς συνέβη. Ἐφθασαν στὴν πόρτα τοῦ δωματίου καὶ χτύπησαν.

— Ποιὸς εἶναι; ρώτησε ἐκεῖνη ἀπὸ μέσα.

— Φάνηκαν τὰ γερμανικὰ ἀεροπλάνα. Τρέξε, ἔλα νὰ κρυφθῇς καὶ ἐσὺ κάτω στὰ ὑπόγεια μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους.

— Εὐχαριστῶ πολὺ ἀλλὰ δὲ θάθω, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνη. Ὁ ἄνδρας μου εἶναι στὸ μέτωπο στὰ χαρακώματα. Ὅταν τοὺς βομβαρδίζουν τὰ γερμανικὰ ἀεροπλάνα, ὁ ἄνδρας μου δὲν κρύβεται στὰ ὑπόγεια. Γιατὶ νὰ κρυφῶ ἐγὼ; ...

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΛΟΓΙΕΛ

Ο ΓΚΑΛΑΡ

Βρισκόμαστε μὲ τὸν φίλον μου Καρτερὸν στὸν ἐξώστη ἐνὸς μεγάλου ξενοδοχείου τοῦ βουλεβάρτου, ὅταν μᾶς ἐπλησίασε ἕνας πλανόδιος πωλητὴς καὶ πωστὰλ, ἀνάτηρος πολέμου.

Μόλις στάθηκε μπροστὰ μας, δύο ξεφωνητὰ ἀκούστηκαν μὲ μιὰς. Ὁ πωλητὴς φώναξε:

— Δοχαγέ μου!

— Γκαλάρ! εἶπε ὁ φίλος μου.

Κι ὁ ἕνας ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλου.

Ἡ ὀρντινίσσα μου στὰ χαρακώματα! μὲ ἐξήγησεν ἀμέσως ὁ φίλος μου, συσταίνοντάς μου τὸν ἀνάτηρο, τὸν ὅποιο ἔβαλε νὰ καθίσῃ μαζὺ μας. Ὁ ἀνάτηρος αὐτὸς ἦταν ἕνας πολὺ περίεργος τύπος. Προφίλ ἀκαθόριστο, πρόσποιο πελιδνόν, σῶμα ψυχρὸλυγνόν.

Ὅταν μίλουσε ἐσερνε τὴ φωνὴν του.

Ὁ φίλος μου καὶ ὁ Γκαλάρ ἀρχισαν ἀμέσως νὰ μιλοῦν γιὰ τίς πολεμικὰς τὸν ἀναμνήσεις.

Ὁ Γκαλάρ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἐγέλοισεν μ' ἕνα γέλιο τοιχοῦ. Τὸ γέλιο του αὐτὸ ἦταν τόσο ἀλλόκοτο, τόσο πένθιμο, ποὺ ἔδειχνε πὺς ὁ ἀνάτηρος αὐτὸς δὲ χάριζε ποτὲ στὴν ζωὴν του...

Ὁ Γκαλάρ εἶναι ἕνας ἀληθινὸς ἥρωας! μὲ εἶπε ὁ φίλος μου, ὅταν ὁ Γκαλάρ ἔφυγε.

— Τὸ πόδι του, μὲ ἐπρόσθεσε, τὸ ἔχασε στὸν πόλεμο, μὰ μέρα, ποὺ ἔδειξεν ἀφάνιστον ἥρωισμό. Ἐμένα, μὲ ἔσωσε δυὸ φορὲς τὴ ζωὴ! Τὴν πρώτην φορὰ, πρὸ δωδεκαετίας...

— Ὅτε ἐγνώριζες τὸν Γκαλάρ καὶ πρὸ τοῦ πολέμου; διέκοψε τὸν φίλο μου.

— Ναι! ἦταν μαθητὴς μου, ὅταν ἀκόμη ἦμουν δάσκαλος σ' ἕνα πρᾶσινο. Ὁ Γκαλάρ ἦταν τὸ χειρότερο παιδί τοῦ χοιροῦ καὶ ὁ τελευταῖος μαθητὴς στὸ σχολεῖο. Παλινκαρκατῆρας, στενοκέφαλος, ἔπιλος καὶ κακὸς! Ὅλοι τὸν ἔτρεμαν. Γιὰ φύλλον πῆδημα τσακωνόταν μ' ὅλο τὸν κόσμο. Στὸ σχολεῖο ἦταν ὁ τρόμος τῶν παιδιῶν. Διαρκῶς ἐμάλλονε μαζὺ τους...

...Πρέπει ὅμως νὰ σοῦ πῶ, πὺς ἡ τύχη δὲν εἶχε διόλου ἐνδοῖσιν τὸ κακομοιρισμένο αὐτὸ παιδί. Ἦταν ὁ προτόκοτος ἐφτά ἀδελφῶν καὶ ἔγινε ἀρχηγὸς καὶ προστάτης τῆς οἰκογενείας του ἐπὶ ἡλικία 12 χρονῶν. Τὸν ἀνέλιξον ἀδελφοὺς του τοὺς ζῶσες περὶ αὐτοῦ. Αὐτοὺς τοὺς τῆξε, αὐτοὺς τοὺς ἔλουζε, τοὺς ἐντύνει... Μιὰ μέρα, μὲ πηχὰ σπῆτι του καὶ εἶδα ὅλη ἐκεῖνη τὴν κακομοιρίαν ἐφρίξει. Δὲν ἐβράσταζε τότε καὶ ἐσφίξε τὸ χερί τοῦ παλαιοπαίδου αὐτοῦ μὲ συγχίνηση...

...Λίγα χρόνια ὕστερα, ἕνα χειμωνιάτικο βράδυ, βγήκα ἀπὸ τὸ θέατρο πολὺ ἀργά. Γιὰ νὰ πάω σπίτι μου, ἔπρεπε νὰ περάσω ἀπὸ μιὰ παλαιοσυνοικία, σχεδὸν ἀκατοικήτη, κατὰ μικρὸς τοῦ καναλιῦ. Κατέλας ἀμαζὰς δὲ θὰ δέχονταν νὰ μὲ περῶναι τέτοια ὥρα—μὰ μετὰ τὰ μεσάνυχτα—ἀπὸ τὴν περιοχή αὕτη, τὴν πρὸ ἐπικίνδυνον ἴσως τοῦ Παρισιοῦ. Ἀλλοστε καὶ τὰ οἰκονομικά μου τότε δὲν μὲ ἐπέτρεπαν νὰ κάμω τέτοια ἔξοδα...

...Ἐπερπατοῦσα, λοιπόν, βιαστικὰ μὲ τὸ γαζὰ τοῦ ἐπανωφοροῦ μου ἀνασπασμένο. Ἐνας δυνατός ἀνεμὸς ἔδερνε τὰ δένδρα καὶ τάκανε νὰ λυγίσουν τρίζοντας ἀταίρια:

...Τὴν τρομερὴν αὕτη νύχτα τὴν θυμᾶμαι καὶ τώρα ἀκόμα μ' ἀνατριχίλα!

...Ἐξακολουθοῦσα ὡς τόσο βιαστικῶς τὸν δρόμο μου γεμάτος τρόμο καὶ φρίκη...

...Σαφνικὰ μέσα ἀπὸ τὸ βαθὺ σκοτάδι ἕνας ἀνθρώπος πετάχτηκε μπροστὰ μου καὶ μοῖραξε τὸν δρόμο.

Καὶ πρὶν προφτάσω ν' ἀπαντήσω, ρίχτηκε ἀπάνω μου, μούσεσε τὰ μαρᾶσα μ' ἕνα σχοινὶ καὶ μὲ ἔβαλε τὸ πιστόλι του κάτω ἀπὸ τὴν μύτη!

— Ἀν κουνήθῃς, ἀν φωνάξῃς, εἶσαι χαμένος! οὐρλιαξε.

Ἐσφύριζε τότε καὶ ἀμέσως, χωρίς νὰ ξέρῃ κανεῖς πὺς καὶ ἀπὸ ποῦ βγήκαν τέσσερες—πέντε ἄλλοι κακοποιοί. Ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἀμέσως ἄρχισε νὰ μὲ ψάχνῃ. Μοῦ πῆρε τὸ πορτοφόλι μου καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχα ἀπάνω μου, μ' εἶχαν ἔρριψι κάτω καὶ μὲ ζύτταζαν μ' ἀγριὰς ματιὰς, ποὺ πετοῦσαν σπῆδες ὀργῆς!... Τέλος ἕνας ἀπ' αὐτοὺς εἶπε πεισματωμένως:

— Ἀτόφη μὰς πέφτουν ὅλο καὶ ἀψίλοι!

Κ' ἕνας ἄλλος ἐπρόσθεσε:

— Αὐτοῦ ἐδῶ τὸν ταριάζει νὰ τὸν ρίξουμε στὸ κανάλι! Ἐτοί θὰ βγάλουμε τὸ ἄχτι μας!

Τὴν φωνὴν αὕτη τοῦ ἀνθρώπου ποῦθελε νὰ μὲ πνίξῃ, μὲ φάνηκε πὺς δὲν τὴν ἀκούγα γιὰ πρώτην φορὰ... Εὐτυχῶς βγήκε αὕτη τὴ στιγμή τὸ φεγγάρι καὶ εἶμαι μὲρσα νὰ διακρίνω τοὺς ἀπάχηδες. Ἦσαν ὅλοι παῖδιά, ὁ πρὸς ἡλικιῶν δάταν μὲ μὲ 20 χρονῶν.

— Ναι, στὸ κανάλι! ξαναφώναξε ὁ ἴδιος ὁ ἀπάχης.

Τότε δυὸ ἀπ' αὐτοὺς μὲ σήκωσαν στὰ χέρια τους, ἀποφασισμένως καὶ μὲ πετάξουν στὸ κανάλι.

Τὴν τρομακτικὴν αὕτη στιγμὴν, δὲν ξέρω πὺς καὶ γιὰτὶ φώναξα

ἕνα ὄνομα:

— Γκαλάρ!...

Ὁ ἀπάχης ποὺ ἄκουσε τ' ὄνομά του—γιατὶ ἦταν πράγματι ὁ Γκαλάρ—πετάχτηκε ἀπάνω, ἔτρεξε καὶ ἔσκηψε κοντὰ μου. Ὅταν μὲ ἐγνώρισε ἔδειξε εὐκρινὴν λύπην:

— ὦ! κύριε Καρτερὸν! φώναξε. Ἐσεῖς λοιπόν, εἰσθε; Τί κακὸ πηγαίναμε νὰ κάνουμε!...

Καὶ μ' ἕνα κίνημα τοῦ χεροῦ τοῦ μ' ἔλυσε καὶ μ' ἄφησε ἐλεύθερο.

— Τί τρέχει; ποῖος εἶν' αὐτός; Σύντροφος εἶναι; ρωτοῦσαν νὰ μάθουν οἱ ἄλλοι ἀπάχηδες.

— Ναι, τοὺς ἐξήγησεν ὁ Γκαλάρ. Εἶναι ὁ κ. Καρτερὸν, ὁ παλιὸς μου δάσκαλος. Ἐνας λαμπρὸς ἀνθρώπος, ποὺ δὲν μ' ἐτιμοῦσε ὅπως ἄλλοι, ὅταν μὲ εἶχε μαθητὴν του. Ἦλθε μιὰ μέρα σπῆτι μου νὰ δῇ πὺς ἐτάξα τ' ἀδελφία μου, ὅστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τῆς μητέρας μου. Ἦξερε τί παλαιοπαῖδο ἦμουν καὶ ὅμως ὅταν μὲ βόηκε νὰ φροντίσω τὰ μικρά μου, μοῖραξε τὸ χερί! Ἦμουν τόσο λυπημένος ἀπὸ τὸν θάνατο τῆς μητέρας καὶ τόσο στεναχωρημένος! Κι ὁ κ. Καρτερὸν μοῖραξε τὸ χερί σὰν νὰ ἤθελε νὰ μὲ πῇ: «Ἐννοια σου, μικροῦλή μου καὶ ἐγὼ ἐδῶ εἶμαι!». Καταλάβατε, παῖδιά; Ὁ κ. Καρτερὸν εἶναι ὁ μόνος ἀνθρώπος στὸν κόσμο ποὺ δὲν μ' ἐμίσησε, δὲν μ' ἐκατάτρεξε... Γιαντὸ νομίζω, τί λέτε καὶ ἐσεῖς, πὺς ἤθελε τώρα ἡ ὥρα νὰ τοῦ ἐσφίξω τὸ παλὸν ἔκεινο σφίξιμο τῶν χερῶν...

Οἱ ἀπάχηδες ὄχι μόνον συμφώνησαν μὲ τὸν Γκαλάρ, ἀλλὰ ἔβγαλαν καὶ τὰ κασκέττα τους καὶ τὰ ἐστριφογύρισαν στὰ χέρια μου, μουβρίζοντας διάφορα μισόλογα συγγνώμης. Ὑστερα μὲ γύρισαν τὸ πορτοφόλι μου καὶ ὅ,τι ἄλλο μοῖχαν πάρει.

Μόνον κ. Καρτερὸν, μοῖπε ὁ Γκαλάρ, φροντίστε νὰ μὴ περνατε νύχτα ἀπὸ τέτοια μέρη. Θέλετε τώρα νὰ σᾶς συνοδεύσουμε; ... Καμμιὰ φορὰ, δὲν ξέρετε κανεῖς... Μπορεῖ νὰ πέσετε σὲ τίποτε... ἐπικίνδυνα πρόσωπα!...

Καὶ ἡ τιμητικὴ αὕτη φρουρὰ μὲ συνοδεύσε ὡς τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μου.

Ξαναθυμῶντας τὸν Γκαλάρ, ὅπως σοῦ εἶπα, στὸν πόλεμο. Καὶ τὸν ἔκαμα ὀρντινίσσα μου. Ἐξήσαμε μαζὺ τὴν ζωὴν τῶν χαρακωμάτων. Ἦταν μαζὺ μου στὸ Βερνιέν! Ἐκεῖ ἔλασε τὸ πόδι του, γιὰτὶ ἤθελε ὡς τὴν πρώτην γοαμὴν, μέσα σὲ μιὰ θύελλα ἀπὸ ὀρίδες, γιὰ νὰ μὲ βοῇ καὶ νὰ μὲ σηκώσῃ σὲς πλάτες του, βαρεὰ πληγωμένο καὶ ἐτοιμόθνατο. Μ' ἔσωσε! Χωρὶς τὸν Γκαλάρ ἦμουν ἀσφαλὲς χαμένος...

...Ἐννοεῖται ἀν καὶ περάσαμε μαζὺ τόσα χρόνια καὶ εἶπαμε τόσα καὶ τόσα, ποτὲ μᾶς δὲν ἔκαμα λόγος γιὰ τὴν νυκτερινὴν μᾶς ἐκεῖνη συνάντησιν στὴν ὄχθη τοῦ καναλιῦ. Ποτέ...

ΖΑΝ ΛΟΓΙΕΛ

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΑΠΟΚΕΦΑΛΙΣΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ

Μία έκφυλη οικογένεια στη "Συρία". Η φιλοδοξία της 'Ηρωδιάδας. Μία λαοπούλα που φεύγει και δεν ξαναγυρίζει πια. Μουγγιρίτα και κεραυνός στην έρημο που κάνουν τους άμαρτωλους να τρέμουν. Το φρούριο του 'Αντύπας. Κατά τη μάνα και η κόρη. 'Ο «χορός των έφτά πέπλων». Το ράκι και ο έρκας του 'Αντύπας. 'Ο δίσκος με το κεφάλι του 'Αγ. Ιωάννου.

Η αποκεφάλισις του 'Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού, δεν έχει έως τώρα εξετασθεί από ιστορικής απόψεως, αλλά μάλλον από θεολογικής.

Από μία ιστορική μελέτη ενός σοφού καθηγητού Γερμανού, ή οποία έκαμε έντύπωσι, τώρα τελευταία, πέρνουμε τα εξής ενδιαφέροντα, χάριν των αναγνωστών μας.

...Το ιηζουζοκεντρικό κίνημα του Ιωάννου, στις όχθες του Ιορδάνου, θεωρήθηκε από τον τότε ηγεμόνα της Περαίας, δηλαδή της χώρας που ήτανε πέραν του ποταμού και είχε το ελληνικό όνομα *Περαία*, 'Αντύπας, ότι ήταν ένα κίνημα πολιτικό, που παροικούσε τον λαό για αναρρετικές και κοινωνικές επαναστάσεις.

Και δεν είχε άδικο ο 'Αντύπας. Οι μεγάλοι συναγεραμένοι άνθρωποι γύρω από τον Βαπτιστήν, ν' ακούσουν το κίνημά του, είχαν κάτι το ύποπτο.

Στις ύποπτοις αυτές και τις ανησυχίες, που κρατούσαν την πολιτική άρχου την εποχή, στις κινήσεις και τα λόγια του 'Αγίου Ιωάννου, προστέθη και ένα προσωπικό αδιόχημα, το οποίο προκάλεσε το σκληρό τέλος του αστήριου αυτού ερημίτου.

Ένας από τους πιο έντονους χαρακτήρες της τραγικής ηγεμονικής οικογενείας των 'Ηρωδών, ήταν και η έγγονη του 'Ηρώδου του Μεγάλου, ή 'Ηρωδιάς. Η 'Ηρωδιάς ήταν μία νέα βίαιη, φιλόδοξη, φιλήδονη, περιπαθής, που συχνά νάνανε τους 'Ιουδαίους και περιφρονούσε τους νόμους και τους ανθρώπους που τους εφάρμοζαν.

Είχε παντρευτεί, παρά την θέλησή της, τον θείο της 'Ηρώδη, γιού του Μαριάννου, έναν χαμένο νέο, απόκληρο της οικογενείας του, που δεν έπαιξε κανένα πολιτικό ρόλο στα πράγματα της εποχής εκείνης.

Η καλύτερη θέσις του συζύγου της, απέναντι των άλλων προσώπων της οικογενείας, δεν άφηνε ήσυχη την φιλόδοξη 'Ηρωδιάδα, ή οποία ήθελε σώνει και καλά να ηγεμονήσει.

Και ο ηγεμών 'Αντύπας, με τον ασθενικό του χαρακτήρα, ήταν το όργανο, που ή τύχη είχε διαλέξει, για να πραγματοποιήσει τα σχέδιά της, ή μανιασμένη αυτή γυναίκα.

Καθώς όμως λοιπόν και τον έβλινε στα έρωτικά της δίχτυα, κατάφερε να τον υποτάξει τόσο, ώστε να την νυμφευθεί, χωρίζοντας την απ' τον Μαριάννο.

Προηγούμενος όμως ο 'Αντύπας, είχε νυμφευθεί την θυγατέρα του Βασιλέως της Πέτρας, Χαρίθ. Η βασιλοπούλα αυτή ήταν γυναίκα συνετή και φρόνιμη. Ζούσε δε σαν άπαινο σε άναμμένα κάρβουνα, μέσα στο διεφθαρμένο εκείνο σπίτι. Μόλις κατάλαβε τους έρωτας του άνδρός της με την 'Ηρωδιάδα και τα σχέδιά του για να παντρευτούν, προσποιηθηκε πως ήθελε να ταξιδέψει στα βασίλεια του πατέρα της, για να ιδή τους γονείς της, που είχε καιρό να τους ιδή και έφυγε για την Πέτρα, από την οποία ούτε ξαναγύρισε.

Αυτό δά ήθελε και ο 'Αντύπας. Σ'άν έμεινε λοιπόν ελεύθερος, πήρε άμέσως γυναίκα του την 'Ηρωδιάδα.

Αλλά ή έννοιας αυτή, κατά τους 'Ιουδαϊκούς νόμους, ήτανε παράνομος, γιατί ο 'Αντύπας ήταν στενός συγγενής της 'Ηρωδιάδας. Δεν ήταν δέ ή πρώτη φορά, που στην τραγική οικογένεια των 'Ηρωδών, συνέβαιναν τέτοια σκάνδαλα φοιχτά. Ένεκα αυτών οι 'Ιουδαίοι, αυτηγοί τηρηται του νόμου, γόγγυζαν και κατηγορούσαν την έκφυλη και σάπια αυτή οικογένεια.

Η ήχη της δυσφορίας και το σούσουρο για την παράνομο έννοια του 'Αντύπας με την 'Ηρωδιάδα, έφθασε ως την έρημο, όπου βρισκόταν ο 'Αγιος Ιωάννης, και άρχισε κι' αυτός να κηρύσσει έναντίον τους και να τους καταριέται.

Όλα αυτά τά έμαθεν ο 'Αντύπας και διέταξε να συλλάβουν τον Ιωάννην και να τον κλείσουν σ'ά μπουδρούμια ενός φρουρίου του Μαζαιοφύργου.

Ο 'Ιωάννης έμεινε κλεισμένος σ'ά φοιχτά εκείνα μπουδρούμια αρκετόν καιρό.

Ο 'Αντύπας, ο οποίος ήταν δειλός, μάλλον παρά σκληρός, δεν τόλμωσε να τον θανατώσει, αν και τον παρακαλούσε

έπιμονα ή σύζυγός του. Φοβότανε να μή σηκωθεί στο πόδι ο λαός, ο οποίος τον ελάτρευε σαν προφήτη του.

Αλλά ή σκληρή και απάνθρωπος 'Ηρωδιάς, δεν ήσυχάζε, αν ή εξαφάνισε τον άνθρωπον εκείνον που ήταν ο αστήριος και πύλη κατήγορος του άμαρτωλού της γάμου. Και έγραψε να βρή περσίον για να φέρη σέ πέρας τα σχέδιά της.

Η κόρη της 'Ηρωδιάδας, από τον πρώτο γάμο της, ή Σαλώμη, φιλόδοξη και ακόλαστη και αυτή, όπως και ή μητέρα της, ή βίησε στο σκοπό της αυτό.

Ο 'Αντύπας βρισκόταν την εποχή αυτή σ'ά ανάκτορά του, 'Αλφούριο, φρούριο του Μαζαιοφύργου. 'Επειδή δε συνέπεσε τότε έορτάζα και τ'ά γενέθλιά του, αποφάσισε να τ'ά γιορτάσει με μεγάλην τελετή.

Προς τούτο παρέθεσεν ένα πλούσιο συμπόσιο, κατά το οποίο προήγον την Σαλώμη, χόρευε έναν χορό, που τον θεωρούσαν άναρμόστον να τον χορέψει πρόσωπο της άριστοκρατίας και άβλητικών πολύ. Το «χορό των έφτά πέπλων», τον οποίο χορεύει κατώτερα γύνακα σ'ά κέντρα που συχνάιν οι δούλοι της εποχής και οι διαφθαμένοι και εις τα ταγώρια της Συρίας.

Οι προσκαλεσμένοι στο συμπόσιο, μεθυσμένοι από το πολύ κρασί, γοητευθήκαν από την ανόνη των χορών και περισσότερο από όλους ένθουσαντο ο 'Αντύπας, ο οποίος άπάντα στο μεράκι και τον ήθος του, ρώτησε τη χορεύτρια, «τί χάρη ήθελε της κάμης», ώρκίστηκε δέ πως θα κρατούσε λόγο του.

Η Σαλώμη, ή οποία ήταν δασκαλεμένη από τη μητέρα της, του άπάντησε:

Θέλω την κεφαλήν του Ιωάννου έκφυλη νακι...

Ο 'Αντύπας άμα το άκουσε αυτό διασπορήθηκε, αλλά δεν μπορούσε και ν' άρνηθεί, μια έδωσε λόγο και όρχο έμπρός σέ τόνον κάποιον, ο οποίος ήτο σ'ά σωματοφύλακα και έδωσε αίματηρή διαταγή.

Ο σωματοφύλακας, πήρε άμέσως ένα άγγυρό από το τραπέζι, το οποίο είχε φέρη γεμάτο από φρούτα και κατέβηκε στο φρούριο του, που κρατιότανε ο Ιωάννης. Εκεί η αποκεφάλισις του Ιωάννου, που ήτο σ'ά κεφαλήν του στή Σαλώμη, την έδωσε διατάξας ο 'Αντύπας και την έσκότασε, ταμεληθείς για τον θάνατο του Ιωάννου...

ΟΙ ΣΕΡΒΟΙ ΔΙΚΑΣΤΑΙ

ΚΑΙ ΤΟ ΑΣΕΜΝΟΝ

Τά άστυνομικά όργανα του Βελιγραδίου, έκαμαν τελευταίως, αίφνιδιαστική έρευνα σ' όλα τ'ά κώσκια της πόλεως και κατέσχεσαν έντίτυπα ενός σατυρικού περιοδικού με άσεμνες φωτογραφίες γυναικών, κατήγγειλαν δέ τον έκδοτή του επί προσβολή των δημοτών ήθων.

Πρό όλίγων ήμερών έγινε ή σχετική δίχη στο Πλημμελειώδη του Βελιγραδίου, το όποιον εξέδωσε σχετικώς την εξής παράφρασι:

«Έκ της αυτοψίας εξηκριβώθη ότι το έν λόγω περιοδικόν μοστέυει φωτογραφίες, ή οποίες παρουσιάζουν γυναίκας γυμνας».

«Εν τούτοις είνε παγκόσμιος γνωστόν, ότι το γυναικείο στήν εποχή μας φορεί κοντά φουστάνια και σκεπάζει τόσο παρκώς τ'ά πόδια του, ώστε δάσκει να καταδιώχθουν πρώτα ή γυναίκα και έπειτα τ'ά περιοδικά που δημοσιεύουν τέτοιες εικόνες».

Διά ταύτα

«Το δικαστήριον άνυχοί την έρευναν και κηρύσσει άθώον τον κατηγορούμενον έκδοτή του περιοδικού».

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— Έμαθα απ' τον κ. Μωρεσκάν ότι δεν βγήκατε άπόψε έξω και τόλμησα να ρωθ'νά σ'ας δώ, της είπε μπεινόντας.

— Αλήθεια;... Είσθε πολύ καλός! του άποκρίθηκε με καλωσύνη ή 'Ιωάννα. Καθίστε λοιπόν κοντά στη φωτιά να ζεσταθίτε.

Ο Μοντελέν ήταν, καθώς είπαμε, βαθύς ψυχολόγος των γυναικών. Τούρτασε λοιπόν μια ματιά για να καταλάβη πως ή κ. Μωρεσκάν είχε κλάψει από όλίγον. Τά μάτια της ήταν ακόμη υγρά. Το γεγονός αυτό δεν τον παραξένεψε καθόλου. Δεν ήταν ή πρώτη φορά που έβλεπε την 'Ιωάννα κλαμμένη. 'Ηξερε πως ή νεαρά γυναίκα δεν ήταν ευτυχισμένη. Και τον έθαριστούσε κατά βάθος ή άπογοήτευσις της απ' τον σύζυγό της. 'Ετσι έλπιζε να την κατακτήσει εύκολότερα.

Τι πιο βολικό από τούτο να κερδίσης την καρδιά μιας άπογορευμένης απ' το γάμο της γυναίκας, προσποιούμενος ότι την συμπονεύεις;

Ο Μοντελέν νόμιζε πως ή περίοδος αυτή ήταν πιο κατάλληλη για να κατακτήση την κ. Μωρεσκάν. 'Επί τέλους, ή πανέμορφη και πολυαγαπημένη αυτή γυναίκα, θαπερτε στην άγκαλιά του!

Τον τελευταίο αυτό καιρό ο σύζυγός της, της έδινε περισσότερες άφορμές άπογοητεύσεως. 'Ηταν έρωτευμένος με μία ίππευτρια του 'Ιπποδρομίου, μία χαριτωμένη 'Αμερικανίδα, την 'Αρτέμιδα Γρεϊ, και διετυμάνιζε παντού τον έρωτά του αυτόν, άδιαφορώντας αν πλήγωνε κ' έξεντέλιζε έτσι τη γυναίκα του.

Η Γρεϊ έκανε κάθε άπόγευμα τον περίπατό της στην δενδροστοιχία των 'Ασκαίων, μ' ένα πολυτελέστατο άμάξι. Και το άμάξι αυτό και τα υπεργήφανα, μαυρί άραβικά άλογά του ήταν δωρο του Μωρεσκάν στην ώραία του...

Βλέποντας συνεπώς ο Μοντελέν την 'Ιωάννα κλαμμένη παρεξήγησε την αϊτία της λύπης της. Νοήσε πως έκλαψε για τις άπιστίες του άνδρός της. Και θεώρησε την ευκαιρία κατάλληλη για τ'ά κατακτητικά του σχέδια.

Το είπαμε και παραπάνω και το επαναλαμβάνουμε: Ο Μοντελέν ήταν τρομερός γυναικοπλόκος. Είχε το γόητρο του κατακτητού καρδιών. 'Ηταν κομψός, ευγενής, άνδρείος. Η γυναίκες έπεφταν στην άγκαλιά του, όπως το πουλί στο στόμα του φιδιού. 'Επαίξε μαζί τους όπως ή γάτα με το ποντίκι. Μά λοιπόν και βρήκε την 'Ιωάννα δακρυομένη, έκαμε άμέσως τη φσιχοτάτη σκέψη ότι ήταν περίστοις να την κηλί δική του. Πότε θαφίσκε πιο κατάλληλη περίστοις; 'Όταν μία γυναίκα κλαίει, άπελυσμένη για τις άπιστίες του άνδρός της, δεν είνε δύσκολο ν'ά την κατακτήσουμε... Αυτά σκέφταν ο Μοντελέν, μ' έξροντας τον λόγο των δακρύων της κ. Μωρεσκάν. Κ' έπειδή την έβλεπε να μένη βυθισμένη σέ σκέψεις, της είπε:

— Μά τι έχετε λοιπόν; Φανόσαστε τόσο λυπημένη!
— Δεν έχω τίποτα.
— 'Εκλάψατε;
— Πιθανώς.
— Γιατί τότε δεν μου έμπιστεύσατε τις λύπες σας; Δεν είμαι τ'άχα ο παλός, καλός σας φίλος;...

— Δεν έχω λύπες... Δεν ξέρω κ' έχω καλά-καλά τι έχω.
Ο Μοντελέν νόμιζε ότι ή στιγμή ήταν κατάλληλη. Πλησίασε πιο κοντά στην 'Ιωάννα, της πήρε το χέρι μέσα σ'ά δικά του και κυττάζοντάς την βαθειά σ'ά μάτια, της είπε με σιγανή φωνή:

— Καίμενο παιδί!... Νάξερεις πόσο σ' αγαπώ!...

Η 'Ιωάννα, βυθισμένη όπως ήταν σ'άς όνειροποιήσεις της, δεν πρόσεξε ούτε στο σφίξιμο του χεριού, ούτε σ'ά λόγια του Μοντελέν. Κ' αυτός παρεξηγώντας τη σιωπή της, πέρνοντάς την για τρυφερότητα και καλωσύνη, άπλωσε το χέρι του και άγκάλιασε τη λεπτή μέση της.

Το σφίξιμο αυτό, ή τολμή αυτή χειρονομία, έκαμαν την κ. Μωρεσκάν να άφυσισθή, να βγή απ' τους ρεμβασμούς της. Τινάχτηκε άμέσως όρθή, έσπρωξε τον Μοντελέν μακριά και του είπε γεμάτη όργη και άηδία:

— Μή μ' έγγιζής!... Πουός σου δώσε το θάρρος αυτό;... Α! και νάξερεις τι κακή ώρα που διάλεξες, φίλε μου, για να

μου έκφράσης τ'ά αισθήματά σου... Φύγε!... Φύγε!...

Ο Μοντελέν έμεινε κατάπληκτος. Δεν το περίμενε καθόλου αυτό. Κατάλαβε πως δεν είχε μυρίσει, πως δεν είχε ψυχολογήσει καλά τ'ά πράγματα. Είχε κ'άμει γκάφα, τρομερή γκάφα, αυτός ο βαθύς ψυχολόγος των γυναικών. Δεν τούμενε λοιπόν παρά να υποχωρήσει έντιμως και άξιοπρεπώς.

Υπεκλήθη και τράβηξε προς την πόρτα. Μέσα όμως σ'ίς λίγες αυτές στιγμές το πνεύμα του είχε φωτισθή, είχε καταλάβει τι συνέβαινε και γυρίζοντας στήν 'Ιωάννα της είπε:

— Έννοώ, κυρία... 'Ηταν από όλίγον έδω ο κόρης ντέ Λέρν... Δεν είν' έτσι;... Ναι, ναι, αυτό είνε... Την έπαθα... Με πλήρωσε καλά ο κύριος αυτός... Τι νά γίνη;... Αυτά έχει ο πόλεμος... Πιαστήκαμε άλλοτε και με χτύπησε με το μαστίγιό του. 'Εμμομαχίσαμε και τον ελλήγισα. Τώρα ήταν πάλι ή σειρά του. Μ' ένίκησε... Τι νά γίνη;...

Υποχωρώ... φεύγω, χωρίς να παραπονέθω... 'Αρπαξε έπειτα νευρικά το καπέλλο του, έχαιρτίσε κ' έφυγε... Μόλις έμεινε μόνη ή 'Ιωάννα άναστήναζε μ' άνακούφιον, σαν να της είχε φύγει κάποιον βάρος απ' το στήθος.

— Εσώθηκα!... Εσώθηκα! ψιθύρισε ταραγμένη. Θεέ μου σ' έσχιστώ!... Εσώθηκα!...

Ναι, τώρα για πρώτη φορά κατάλαβαινε, ή άθώα αυτή γυναίκα, από τι τρομερό, από τι βδελυρό κίνδυνο είχε σωθή. Λίγο άκόμα και θά διέπραττε, χωρίς να το καλοκατάλαβη, άνεπανόρθωτο σφάλμα. Λίγο άκόμα και θαπερτε, έντελώς άσυνείδητα, στην άγκαλιά αυτού του άνδρώπου! Θά γινόταν δική του, θύμα του, όργανο των όρέξε-

ών του, από άμείλεια, από άπεριστοκία, χωρίς να τον άγαπά τούτάχιστον. Είχε φτάσει στο χείλος του βασιλίου... Ο άκόλαστος αυτός γυναικοκατακτητής την είχε γοητεύσει... Λιγάκι άκόμα και θά κατακυλούσε στο βάραθρο αυτό της άτιμίας, του έγκλήματος, της ντροπής!... Και τώρα που γλίσσσε, που διέφυγε, που σώθηκε, μια άσυνκράτητη χαρά την είχε καταλάβει, την είχε πλημμυρίσει όλόκληρη. 'Αρχισε να περπατά στο δωμάτιό της πάνω-κάτω, ψιθυρίζοντας διαρκώς:

— Εσώθηκα!... Εσώθηκα!...

Η ΑΥΓΗ ΜΙΑΣ ΑΓΑΠΗΣ

Δεν είνε άνάγκη να σ'ας τ'ά ποίμε βέβαια πως απ' το βράδυ αυτό μία ελκρινής φίλια, μία θερμή συμπάθεια είχε γεννηθή άμοιβάως, στην καρδιά της 'Ιωάννας Μωρεσκάν και του 'Ιακώβου ντέ Λέρν. Η 'Ιωάννα έννοιωσε πλέον τη ζωή πιο όμορφη, με λιγώτερες θλίψεις και λύπες. Έννοιωσε δέ έναντίον της εύχαριστες μέρες.

Σκέπταν διαρκώς τον 'Ιακώβο. Κ' ήταν βέβαια πως κι' αυτός την σκεφτόταν και την συμπάθεσε. Ήσαν πια δύο καλοί φίλοι. 'Όταν τον συναντούσε, ο νέος κοκκινίε, φανόταν σ'αγκνημένος, ευτυχισμένος. 'Επί πλέον έμαθε μ' εύχαριστοί της πως ο ντέ Λέρν, είχε διακόψει ξαφνικά τ'ά όργια του με τις γυναίκες του θεάτρου. 'Εκείνο που έθελγε περισσότερο την 'Ιωάννα ήταν ή επιφύλακτικότης του 'Ιακώβου απέναντι της. Αυτός δεν έμοιαζε καθόλου με τον Μοντελέν. Δεν είχε άνοιξει ποτέ το στόμα του για να της πη λόγια έρωτικά. Δεν την ένοχλούσε με αισθηματολογίες. Της φερνόταν σαν να ήταν άδελφή του, μία άδελφή λαορενή, πολυαγαπημένη. Ποτέ δεν μιλούσε μπροστά της για γυναικά πράγματα. 'Ηταν ευγενικός μαζί της, πολύ λεπτός, όλο καλωσύνη και άβροχτία...

Λίγες μέρες κατόπιν ή 'Ιωάννα έμαθε μ' εύχαριστοί της, ότι ο 'Ιακώβος δούκνε τις έρωτικές του σχέσεις με την Μαίρη Λουσύ, μία νεαρή έμορφη θεατρίνα. 'Όταν όμως σκέφθηκε καίτοι τ'ά πάγωμα άνησυχίας. Μήπως ο κ. ντέ Λέρν διέκοψε κάθε έρωτική του σχέση με τις γυναίκες του έλαφρού κόσμου προς χάριν της ελπίζοντας ν' άγαπήθ' από αυτή, ελπίζοντας να κερδίση την καρδιά της; Αυτό θά ήταν τρομερό. Η 'Ιωάννα έδισταζε δεν ήθελε να καταλήξ' εκεί ή φίλια τους. Γι' αυτό σκεφθηκε να τ'ά ξαναμύληση για γάμο. 'Ετσι θά τούδευγε ότι δεν έκραπε να μολύνουν την άγάπη τους με σχέσεις σωματικές.

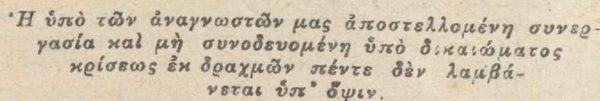
Ένα βράδυ που τον συνάντησε στο σπίτι της μητέρας του, τον έκάλεσε κοντά της και του είπε:

— Δεν ξέρω γιατί, κ. 'Ιακώβε, άρχισω να έλπιζω πως θά σ'ας δώ πολύ γρηγορά παντρευμένο.

— Τι λέτε;

— Ναι, είμαι βέβαιη πως θά παντρευτείτε και πολύ γρηγορά μάλιστα.

(Ακολουθεί)

Βλέπει λεβέντικα χορμιά, μὰ
χωρίς αἷμα
Θέ μου μὰ τῆνε δῶ ὥστ᾽
καὶ τοῦ σπαράζει ἡ καρδιά !
Καλέ μου ξένε ἐδὼ κλησμένοι
εἶνε τῆς μοίρας ἡ κατατρομεμένη,
εἴ' αὐτὰ τὰ ἤλειπται χορμιά
κ' τὸν χάρουν φαγιτὰ.
Θεέ μου ἄσε τὸν φτοχὸν στὸν
ἥλιο καὶ στὰ κορύα
καὶ ῥῖξε ἓνα βλέμα σου μεστὰ
|φθυσιατορία !

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἐπαρκεῖς καὶ κανεῖς δὲν
τὸν ἐνόηλους. Τίποτε δὲν
ἀντεστάσῃ πλέον εἰς τὸ νὰ
κάμῃ ὁ κόμης Βίντερ, κόρτε
μὲ τὴν Ἑλένη. Μιά μερὰ τῆς
ᾧρας συνέντευξιν καὶ ἡ νέα
χωρὶς δυσπιστίαν μετέβη εἰς
τὸ ξενοδοχεῖον «Σαβόταν».
Εἶπε ἐκπολὸν νὰ μαυτεύσῃ
καλεῖς τὰ σχέδια τοῦ κόμη-
τος.

Ὁ Τίτος πληροφορηθεὶς
τὴν ἀπουσίαν τῆς ἀγαπημέ-
νης του Ἑλένης μετέβη χωρὶς
νὰ διστάσει εἰς τὸ ξενοδο-
χεῖον Σαβοΐα. Ἡ Ἑλένη δὲν
εἶχε φθάσει ἀκόμα. Ἀμέως
μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν ἤρ-
χισε ζωηρὰ φιλονικία. Ὁ κό-
μης ἔχων πεποιθὴσιν εἰς τὴν
σωματικὴν του ῥώμην, ἐφρό-
νουν ὅτι θὰ ὑπερίσχυε τοῦ ἀν-
τιπάλου του.

Εἶχε ὑπολογίσῃ ὁμοῦς χο-
οὺς τὴν τρομερὴν γροθιά τοῦ
Τίτου. Κατὰ τὴν πάλιν οὐ Τί-
τος παραμερίσας ἐπιτηδεῖως
διὰ τὴν ἀποφυγὴν ἓνα κτήνημα
τοῦ ἀντιπάλλου τοῦ, εἶδε αὐ-
τὸν πορασυρόμενον ἀπὸ τὴν
ὁρμὴν του, καὶ περάσας ἀπὸ
τοῦ σιδηροῦν στήθην του
παραθύρου. Τὸ ξενοδοχεῖον ἡ-
τοῦ κτισμένο ἀπὸ τοῦ μέρους ἐ-
κείνου, ἐπάνω εἰς βόρρυν, εἰς

τὴν ἀντήν τὴν μεσογίαν καὶ τὴν θάλασσαν κατέπεσε τὸ σῶμα. Καὶ
 δὲν ἔχε ἰδῆ τοὺς διασπύχην. "Ἐπορεύετο ἡ ψυχὴ μετὰ θανάτου
 Τίτου μὴ θέλων νὰ κατηγορηθῇ ἐπὶ ἄνθρωπον, ἀποφασίζον τὴν οὐκ
 ὄνταν τὸν ἐφάρμοξε ὁ ἀπεχθὲς τοῦ κοῦμ'. Ὁ ἰσχυρὸς ἀπατηθεὶς
 τὴν δημοσίτητα τοῦ φυγάδος μὴ τὸν κόμητα, τὸν ὅπου τὰ ἐνδομύητα
 τοῦ κυρίου του, νομίζον διὰ εὐχριστοῦ ἐνοπίου τοῦ τελευταίου.
 Μετ' ὀλίγον ὁ Τίτος ἐξῆλθε ἀπὸ τοῦ δοματίου ἐνεδρομένον
 πρὸς τὴν πύλιν.

Είχε σωθεί και διήρχετο ήδη χαρούμενος το χώλλ, του ξεπε-
χείου, όταν δύο μυστικοί αστυνομικοί συνοδευόμενοι από δύο χωρ-
φύλακας, ένεφανίσθησαν ενώπιόν του.

— Μεγαλειότατε, δὲν μπορεῖτε νὰ διατηρήσετε πιά τὸ ὄνομα τοῦ κόμητος διὰ νὰ ταξιδεύετε ἰνγκόγνιτο. Ἡ α. μ. ὁ ἐνδοξότατος πατρι-
σας ἀπέθανε. Ἡ ὑψηλότη σας ἀνεκηρύχθη βασιλεύς.

— Σας ευχαρίστησα, κύριε, είπατε ο Τίτος, συγκατάθετο τα γέλια του. Ἀρρήστε με λίγα λεπτά, και θα υπάγω συνοδευόμενος από εσάς να χαιρετήσω τον λαόν μου. Είχε ανάγκη να ελδοποιηση την γλῶσσά του, αλλά το τηλεγράφημά του δὲν ἐπεδόθη στο "Πρωτόκολλο" νεαρά ἀναβρίττει, πληροφορηθεὶς ὅτι ο Τίτος εὐρίσκει ἐν τῷ λαῷ νοδοκτηνὸν ἐντρέξει ἄμεσως ἄλλ' ἔφρασε τὴν ὥραν ποὺ ἐξεκίνησε βασιλικὸν αὐτοκίνητον.

ᾠορμησε στο διαμέρισμα τοῦ κόμητος, εἶδε τὸ κασκέτο τοῦ Πι-
του καὶ τὴν ἀταξίαν, ἣ ὅποια ἐπεκράτει εἰς τὸ δωμάτιον.

— Ο ἄνδρας, ἐψιθύρισε ἐσκότωσε τὸν Τίτο μου, ἀλλὰ ὀργίζομαι νὰ τὸν ξεπαστρέσω καὶ ἐγώ !

Εἰς τὰ βασιλικά ἀνάκτορα, ὁ Τίτος δὲν ἐσκέπτετο παρὰ τὴν
φύγη διὰ νὰ ἐπανεύρῃ τὴν Ἑλένη, καί, μετὰ πολλὰς περιπετείας
κατῴρθωσε καὶ ἔτσι ἐξοῦσαν εὐτυχισμένην.

ΤΕΛΟΣ

Π. ΒΕΡΟΛΑΚΗ, Ηράκλειον Κρήτης. Το ποίημα πού μας στείλετε είνε δοκίμιο· Ἀμφιβάλλουσι πολλοί, ἄνθρωποι καλὸ ἀπὸ πολλοὺς, ἐν τούτοις ὁ στίχου του δὲν εἶνε χωρισμὸς ὁ ἑαυτοῦ τοῦ ποιητοῦ. Ἐξαιρῶναι πικρὰν πειρὰν σχετισμὸν, μὴ συγχωρεῖται πρὸς τὸ ἐρῶναι, ἔχοντι ἑν, ἐννοεῖται, ἐνδοχῶς σεῖς τὸ ἐν λόγῳ ποίημα, ἀρχὰν καὶ πρῶτον μόνον, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ Κ ο υ ν τ, τελειοφοροῦν πειρᾶν, ἔνδοξον, ἔνδοξον, πλοκή διὰ εἶνε, ἔξωφρονική. Γὰρ ἡ ποίησις, καὶ εἰς αὐτὰ, δημοσιεύσειν ἐν ἀποστάσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ

« Ἀτμόπλοιον ὑπερωκεάνειον ἐπλεύρισε εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Πα-
ραιῶς με φορτίον ἐκ τοῦ ἐξωτετικοῦ. Ὁ πλοίαρχος ἐπειδὴ τὸ ἀτμό-
πλοιον θὰ παρέμενε περὶ τὰς πέντε ἡμέρας ἵνα ξεφορτώσῃ τὸ ἐμπο-
ρευσμὰ του ἐγευμάτιζεν εἰς συστηματικόν τρόπον τὴν πύλινον

Αὐτοὶ δὲ ἀπὸ τῆς προκλήσεως
Αὐτὴν ἀνέλαβον καὶ τοὺς πληρώ-
σας ἐγένοντο εἰς λίαν ἀγά-
πην καὶ εἰς τὸ πλοῦτος ἀγα-
πῆς ἐγενήθη μετὰ τοῦ διευ-
τοῦ τοῦ ἐπιστάτου συνεψύ-
χηναν ἵνα τὴν ἡμέραν τὴν
ἀναχωρήσεως ἐξέλθωσιν ἐκ
τοῦ λογαριασμοῦ τῶν ὧν αὐτὴ ἐ-
πικύη πτωσὺς γενησάτω
τὴν τελευταίαν ἡμέραν εἰς
τοὺς τοὺς ἀπρόβλεπτον ἀπο-
ρίαν, καὶ εἰς τὸ πλοῦτος ἐ-
γενήθη τὸν διευτὸν τοῦ ἐπι-
στάτου ἵνα τὸν ἐξωσάτω
Ἄλλὰ λόγῳ τῆς βίας ὅτι
χωρὶς τοῦ ταχέστερου ὁ πλοῦ-
τος ἤλπιον ἀπὸ τῆς πλοῦτος
εἶκοσι (20) ἀγὰς βοσκήσας

Ἔχετε ἀντίρρησην ; Δ ὦ ρ ο ν
Μ ἄ λ α μ μ α ν, Ἀμαλία. Τὸ
διήγημά σας ὁπωδὴποτε γραμμέ-
νο καλοῦνται μὰ ἡ ὑπόθεσις τοῦ
ὑπερρῶμαντικῆ. Δὲν γράφουν
περὶ τέτοια πράγματα σήμερον

Ι. ω. Ρ. α. φ. τ. ό. π. ο. υ. λ. ο. ν. Ιω-
άννινα. Στο διήγημά μας ώς ώριμ-
νες φράσεις είναι πολλές καλές
περιγραφές, γεμιάς έννοια, κα-
λογραμμένες. Μά ως σύνολο το
διήγημα είναι άσύνθετο η ούτε
προκαλεί το ένδιαφέρον το έ-
να γαγνώστων. Μ. Ε. Π., Βίλλα. Το
διήγημα σας, το όποιο σας έν-
πνευσεν ή... κοσμική χιόνισσις

[illegible]

ΠΥΡΓΟΣ—ΨΥΔΟΝΕΡΟΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ

“Οτι δὲν μπόρεσε χρόνια τώρα νὰ μᾶς δώσῃ ἡ κρατικὴ μέριμνα, ἤλθε νὰ μᾶς χαρίσῃ μία ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, ποὺ ὀφείλεται στὴν καλὴ καὶ φιλοπρόοδο Ἑταιρεία ραπτομηχανῶν «Σίγγερ ΜΠΟΡΝ καὶ Σία», ἡ ὁποία μὲ μιὰ γενναία καὶ ἀφιλοκερδῆ χειρονομία της, ἀπεφάσισε τὴν ἴδρυσαι καὶ στὸ χωριὸ μας μιᾶς Σχολῆς Οἰκονομικῆς μορφώσεως, ἀποδεικνύουσα ἔτσι, ἐμπρακτὰ τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ τὴς ἐκπολιτιστικῆς προσπάθειες ποὺ διακρίνουν τοὺς διευθύνοντας τὴν κολλοσιαία αὐτὴ ἐπιχέρονσι.

Χωρίς να προηγηθούν ρεκλάμες, όπως γίνεται συνήθως, χωρίς να δημιουργήσει εκόλιμο θόρυβο, η Έταιρεία Ραπτομηχανών Σίγγερ μās παρουσίασε ύστερα από μιā θετική και συστηματική έργασία και σέ ελάχιστο σχετικώς διάστημα, μιā Σχολή Βεντημάτων και νοικοκυρώσύνης, οργανωμένη σύμφωνα με τό σημερινό πνεύμα τής προόδου που χαρακτηρίζει την εποχήν μās.

Και ἡ Σχολὴ μας αὐτὴ, ποὺ τὴν διηύθυνε ἐμπειροτάτο προσωπικὸν, μετέδωσε στὰ κορίτσια μας δωρεὰν τὰ φῶτα του καὶ δίδαξε συστηματικὰ ὅλας τὰς προόδους ποὺ τελευταῖα ἔχει ἐπιτελεῖσει ἡ ὡραία καὶ λεπτὴ τέχνη τοῦ κεντήματος μὲ ραπτομηχανάς Σίγγερ. Καθὼς καὶ τὴν τέχνην κοπῆς ἐνδυμάτων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρακτικῶν ἱκανοῦν Σίγγερ.

Γιὰ τὴν λῆξιν τῶν μαθημάτων ὁργανώθηκε μία ὁραία δορυτῇ με τὴν ἐκθεσιν ἐνδυμάτων, κεντημάτων καὶ ἐργοχειρῶν ποὺ ἡ μαθήτριάς ἐργασθῆκανε μόνες, σύμφωνα με τὶς ὁδηγίες καὶ τὴν ἐπιβλεψιν τῆς καλῆς των διδασκαλίσσης.

Ἐργόχειρα μιᾶς λεπτοτάτης τέχνης καὶ ἐκτελέσεως γιὰ ὅλες τὶς ἀνάγκες ἐνὸς καλοῦ νοικοκυριοῦ, κεντήματα καλοδουλεμένα πὺν μόνον στές πολίταις, μπορεῖ νὰ θανατώσῃ, ποιεῖν τῶν κοριτσιῶν μας ἀριστοτεχνικὰ ἐλεξεργασμένες σὲ σχέδια πρωτότυπα καὶ ἄγνωστα ὡς τώρα στὸν τόπο μας, καὶ πληθὺς ἄλλα ἀληθινὰ ἀριστουργήματα πὺν τὰ κορίτσια μας ἐξέδεσαν, ἦσαν βαλμένα σὲ μιὰ τάξι' ἐξηλθον καὶ μιὰ ἀπαράμιλλη νοικοκυρῶσύνη μέσα στὴ φιλόκαλα στολισμένη αἴθουσα πὺν ὥρηνώθηκε ἡ Ἐκδήσις.

*Καθη______ μας θεωρούμεν ν' απευθύνωμεν και δημοσία ένα μεγάλο εϋγε στην Έταρεία Ραπτο-
μηχανών Σίγγερ για τὸ Ἡράκλειο ἀληθινὰ ἔργο πού εἶχε τήν ωραίαν ξημανευσιν νά αναλάβῃ καὶ
πού μ' ὅλες τίς δυσκολίες, καὶ τὰ προσκόμματα πού καθημέρ νά συναντᾷ, κατορθώνει μ' ἐπιτυχία
νά φέρῃ σέ πέρας.*

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΘΡΑΚΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ο άνθρωπος οργανισμός είναι υγιής και άκμαος τότε μόνον όταν η ζωική αδένος είναι υγιής και λειτουργεί κανονικώς διότι εκκρίνουν αίμας η ύλη που δίνει την ενέργεια και δύναμιν των μεγάλων κυττάρων, ενισχύει τόνον την ενέργειαν του εγκεφάλου διόν και των μυών, αυξάνει την γεννητική δυνάμιν και δίδει εις τον οργανισμόν μας ευσθυμίαν και συναισθησια ευστάσιαν και δραστηριότητα. («Η Ζωή» Δρος Βορονάφ). Αντιθέτως οι αδύνατοι ή ασθενείς είναι, μη δυνάμενοι να δώσωσιν εις τον οργανισμόν τους ζυμωγόμενα: της ενέργειας και της ενέργειας επιφέρουσιν την ελάττωσιν της κυκλοφορίας του αίματος και την αντικατάστασιν των ζωηφόρων ουσιών εις τρόπον ώστε ο οργανισμός δηλητηριάζεται υπό του οξυγόνου δέσως αποτέλεσμα του οποίου είναι η μεγάλη αδυναμία, η κατάπτωση και αι ασθενείαι εκ προώρου γήματος και αυτός ο θάνατος.

Εδώ όμως οι σοφοί καθηγηταί Μπουσσόν-Σαρά, Γαργώ, Βιρονάφ απέδειξαν επιστημονικώς ότι, εις οργανισμόν αδύνατον ή ασθενή δύναται να ανακτήσῃ την υγιάν και τόνον διὰ τῆς νεότητος διὰ τῆς εισαγωγῆς ζωντανών ζυμωγμάτων εκ των ζωικών αδένων ενός σθενάρου και νέου ζώου. Τοιοῦτον εἶνε τὸ «ΚΑΛΕΦΛΟΥ-ΙΝΤ» τοῦ Δρος Καλεντιάνου. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ «ΚΑΛΕΦΛΟΥ-ΙΝΤ» ἀναγεννᾷ καὶ ἐνισχύει τοὺς ἀδένους καὶ οἱ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀνθρώπινου οργανισμοῦ, ἀποδίδει τὴν υγιάν καὶ τὰς ἀπολεσθείσας δυνάμεις, ἐνισχύει τὴν θέσιν, διαλύει καὶ ἐξαφανίζει τὸ οὐρὸν τοῦ, τὰ ἀλάτια καὶ τὰς τοξίνους. Μετὰ τὴν χορῶν τοῦ «ΚΑΛΕΦΛΟΥ-ΙΝΤ» αἱ ἀσθενείαι σας θὰ παρέλθουν, καθὼς καὶ ἡ νευρική κατάπτωσης. Ἐλλείπει γάρου ἀναφέρωμεν κατωτέρω μερικὰ ἱατρικὰ πιστοποιηκὰ τοῦ ἐπισήμου καταλόγου τῶν 4089 ἱατρῶν, ἀνεγνωρισμένα ὑπὸ τοῦ Ἀνατόμου Ἱατρικοῦ Συμβουλίου τὴν 18ην Ἀυγούστου 1915 ἐπ' ἀριθ. 597.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 1) Δρ. ΔΗΜΗΤΡΕΦ-ΣΚΗ Χάριγκτον Γκάρντες, 65. «Ο κ. Β. ἐπὶ 55 ἔτη ἄγγελος Λονδρέζος, πάσχει ἐκ ποδάρας. Οὐρα θολά, ἄμμος ἀφθινός, ἀρτηριοσκληρώσις σαφὴς ἐκδηλωμένη, ἀσθμα, μυϊκοὶ πόνοι, ἀναιμία. Ἐδοκιμάσθησαν παντὸς εἶδους θεραπείαι—ἀνευ ἀποτελέσματος. Πολλὰ ἀλκαλικά ἀλάτια. Διέταξι τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς παλαιᾶς θεραπείας διὰ τοῦ «ΚΑΛΕΦΛΟΥ-ΙΝΤ» μόνον. Μετὰ 3 ἡβδομάδας βελτίωσις καὶ μετὰ 6 ἡβδομάδας οἱ τὰ συμπτώματα τῆς ἀσθενείας ἐξηλείφθησαν. Τὰ οὐρα καθαρά, τὸ ἀσθμα ἐπαύειν, ὁ ὕπνος καὶ ἡ ὁρεξὶς φυσιολογικαί.

2) Δρ. Π. Α. ΑΝΤΙΠΗΝ. «Η Κ. δι-δασκάλισσα, κεραινοβόλος ἀναιμία, ἐσχάτη ἀδυναμία, ἐπὶ δύο μῆνας κλιν-νῆς. Οὐδὲν φάρμακον ἤνυνθη να ἐπαναφέρει τὰς δυνάμεις τῆς. Εἰς μ. 3 αἵματος ἡρίθμισα 3,700,000 ἐρυθ-ράς αἰμοσφαίριδας. Μετὰ χορῶν ἐξ-φρασί-ων «ΚΑΛΕΦΛΟΥ-ΙΝΤ» ἡρί-θμισα 6,300,000. Ἡ ἀσθενὴς ἐπανε-κτισε τὰς δυνάμεις τῆς καὶ ἐπανελάβε-τὰ μαθήματά τῆς.

3) Δρ. «ΓΚΟΥΛΕΒΙΤΣ». «Εἰς ἀσθε-νὴς ἡλικίας 63 ἐτῶν πάσχων ἐξ ἐσχά-της ἀδυναμίας μετὰ χορῶν 4 φιαλί-διων ΚΑΛΕΦΛΟΥ-ΙΝΤ ἐπανεκτήσεν οὐ μόνον τὰς δυνάμεις του καὶ τὴν ἐνεργητικότητά, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐθυμίαν-την καὶ τὴν ἱκανότητα διὰ τὴν ἐκπλή-ρωσιν τῶν συνηθισμένων καθηκόντων του.

ΒΕΡΝΙΚΙ ΟΝΥΧΩΝ "RITTA,"

Ἀντίπερον ὄλων. Πωλεῖται παν-τοῦ. Ἀποκλινόμενα, πόλεις. Μο-ροπωλεῖται Ε. ΦΑΕΡΙΑΝΟΥ, Στὰ Ἐρμεῖον 6.

Η ΩΡΑΙΑ ΡΑΧΝΑ ΕΞΗΓΕΙ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΩΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΖΕΤΑΙ ΤΟ "ΤΑΚΥ,"

«Η τέχνη μου ὡς χορεύτρια με ὁ-ποῦσιν νὰ ἐξαλείψω τὰς τριχάς μου καὶ τὰ περιττὰ χνούδια. Γνω-ρίζω όμως—περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην γυναῖκα—τὸν κίνδυνον τοῦ ὑπερβολοῦ τοῦ ὁποῖον ἐν τέλει ὁ το-χρεὺς νὰ ὑποβῇ καθημερινῶς καὶ τὸ δυσάρεστον τῶν διαφορῶν δυσόμοιων ἀτομικτικῶν. Εὐτυχῶς ἀπὸ τῆς τελευταίας ἀνακαλύψεως, ἐνὶ 5 λεπτοῖς ὅπου δέχομαι, ταχυζομαι. Πρὶν ὅλην ἀρμονισμέ-νην κρέμαν, ὅπως βγαίνει ἀπὸ τὸ σωληνάριον, καὶ ἀλείφωμαι. Μετὰ μερικὰ λεπτὰ πλένομαι με χυρὸ νερὸ. Ἡ τρίχας ἐξήλε-φθησαν καὶ τὸ δερμαῖον κατέστη ἁπλοῦ καὶ δροσερὸ. Ἐπὶ πλέον τὸν Τάκιν» εἰσχωρεῖ μέχρ' τῶν οὐρῶν καὶ διαλύει τὰς τριχάς—πράγμα πού δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ τὸ ὑ-πόστειμα. Ἀπ' οὗτο μεταχειρίζομαι τὴν θαυμασίαν αὐτὴν κρέμαν, παρετήρησα οὐκ ἡ τριχάς στήν ἀρχὴ ἐβγαίναν πολὺ ἀργά, ἀλλὰ κατό-πιν ἐξηλείφθησαν ὅπως διόλου. Κάθε φρόνην γυναῖκα πού θέλει νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰ περιττὰ τριχώματα, πρέπει νὰ τινυζέται. Τὸ Τάκιν, Παρισινὴ κρέμα, πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ καταστήματα ἀντὶ δρχ. 40. Εἶνε μοναδικὴ κρέμα καὶ ἡ τιμὴ τῆς, ἐν τιμῇ εὐκαιρίας. Πράκτωρ ἐν Ἑλλάδι: ΠΕΤΡΟΣ ΔΟΥΡΑΖΟΣ Στὰ Πεσμαζόγλου—Ἀθῆναι.

ΚΑΝΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΝ ΕΙΝΕ ΠΙΟ ΧΡΗΣΙΜΟ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕ

Ἡ νέα ἐκδόσις εἶνε πολυτε-λεστάτη καὶ ὡραία δεμένη. Ἐχει πέντε χροματιστοὺς πίνακες, 225 εἰκόνες, 427 σελίδες.

Ζητήσατε πληροφορίας ἀπὸ φίλη σας. Εἶνε ὁ καλλίτε-ρος ἐδηγός Μαγειρικῆς.

Δρχ. 135

Ἐκδότης: Β. ΠΑΠΑΧΡΥΣΑΝΟΥ

Πραξιτέλους 12

ΣΥΝΑΧΙ-ΓΡΙΠΠΗ ΗΜΙΚΡΑΝΙΕΣ - ΝΕΥΡΑΛΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΠΟΝΟΣ

ἀνακουφίζονται καὶ θεραπεύονται με τὴς κομπριμέ CRYOGENINE LUMIERE τὰς ὁποίας δέχονται καὶ οἱ λεπτότεροι στόμαχοι. Πο-λοῦνται εἰς ὅλα τὰ καλά Φαρμα-κεία. Δύο (2) κομπριμέ ὡς δείγματα δωρεάν παρὰ τὴν κ. ΔΙΟΝΥΣΙΩ ΠΟΛΙΤΗ, Γενικὸν Πράκτορα καὶ Ἀποθηκαρίον Στὰ Ἐρμεῖον—Ὁδὸς Ἐρμού Ἀθῆναι. Ἡ Cryogenine Lumiere συνιστᾶται ἀπὸ τὸ Ἱατρι-κόν Σώμα. Ἀπαραίτητον διὰ πᾶσαν περίστασιν.

Ἀγοράσατε τὸ Ἡμερηλόγιον τοῦ «Μπου-κέτου» τοῦ 1929.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

Δίδονται ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου
ΕΡΡΙΚΟΥ ΔΕΚΟΥ
Γράφατε: Ραγκαβῆ 2 Ν. Φάληρον

Κ. ΚΟΛΙΤΣΙΔΗΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ—ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ
Ὁδὸς Ἀχαρνῶν 170α (Τέρμα)

ΒΟΤΡΥΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙ-
ΟΙΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥ-
Κεφάλιον Μετοχικόν
Θεματικόν Δρχ. 1100
Κεντρικόν Πρατήριον Δδ.

Οἶνοι χύμα: { λευκοί, ἔλαι-
καί, μοσχο-
Οἶνοι εἰς φιάλας: { Λευκοί, ἔλαι-
καί, μοσχο-
Βέρμους ἐκ καλλιῶν Μοσχο-
Μαυροδάφνης ἀποφύτων
Παλιν ἀπόσταγμα
«ΒΟΤΡΥΣ» τῶν κα-
ΕΡΜΑΙΩΝ ΤΩΝ ΚΑΛΙΤΕΡΩΝ

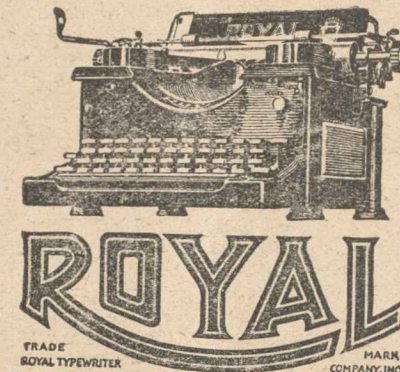
Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ
καταναλωσέας

ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ ΤΟ
ΤΟΥΤΟ ΘΡΕΠΤΙΚΟΝ
ΔΕΡΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ
ΕΧΕΤΕ ΟΡΑΙΟ ΧΡ
Ὅλα τὰ ἀβλαβή συστα-
νευμένα ἐν τῇ σκευῇ
ΡΟΔΑΙΝΗ χορηγοῦν
θερμὰ καὶ εἰς τοὺς ἰσχυ-
θεραπευτικὰ στοιχεῖα, διὰ
λεσσιαντικῆς δὲ ἐπιδύσε-
χιλίδες νεανίδων καὶ
κίτησαν δερμα λεῖον, ἀπὸ
διαφανές, πορὰ: ῥοδιν-
ακρίαν ἀπόχρωσιν. Δοκί-
μῇ σήμερον καὶ θὰ πε-
ρισταὶ οἱ ἐπανερχο-
τῆς νεότητός σας. Ἀπο-
στικὸν τῆς ἐξαιτίας ἀ-
καί τῆς ἐσσεῖ νεαυ-
ελαίστων ὁραίων καὶ
διακρίνοντα διὰ τὴν
γοητείαν των. ΠΩΛΕΙ-
τὰ Φαρμακεία καὶ τὰ
Καλλυνικὰ Πρ

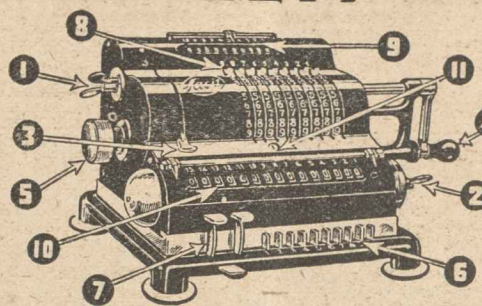
ΡΑΦΟΜΗΧΑΝΑΙ ΡΟΥΑΓΙΑΛ ΦΟΡΗΤΑΙ

ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΑΙ ΡΟΥΑΓΙΑΛ STANDARD

TYPEWRITERS
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ
ΦΑΣΙΤ

ΤΗΛ. 9-62

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΕΣ ΦΩΜΑΝΤ

ΤΗΛ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
"ΙΤΝΕΡΑΜ,"- ΑΘΗΝΑΙ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:
ΧΑΡ. ΜΑΡΕΝΤΙ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 11Α, ΑΘΗΝΑΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΕΙΧΑΝΗ ΠΕΤΡΟΣ Δ. ΟΡΕΙΧΑΝΗ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙ

Κλίνει ὀρεχάλλιναν
ρα σήματα. Κοντα-
τιέρες διὰ νευρτικῶν
Μιντεαυ, Ἐξαρτή-
λε βιτρινῶν καὶ
ὀρεχάλλιναν εἰς
σεων.

CHRONOMÈTRES

MONTE LA PLUS PRECISE

ET TOUS LES BONS HORLOGERS

ZENITH

GRAND PRIX PARIS 1900

ἡ παγκοσμίως ἀναγνωρισθὲν ὡς τὸ ἀκριβέστερον
ὠρολόγιον ἀπὸ τῆς Διευθ. Ἀστεροσκοπεῖας.

Ὁ ΜΑΙΕΥΤΗΡ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ
Α. Π. ΚΑΛΦΟΥΡΗΣ
Τ. ἐπὶ παντασίαν
Μαιευτικῆς καὶ Γυναι-
Κολογικῆς τοῦ Πανε-
εἰδικῶς ἐν Παρισίοις
Δέχεται 3-6 μ.μ. ἐν
του 4 Ὁδὸς Ἀχα-

Κ. ΒΛΑΣΙΔΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥ
Ὁδὸς Πεσμαζόγλου ἔναντι Ἰονικῆς Τραπεζῆς.

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ

ΑΠΟ
ΚΑΘΕ ΑΛΛΗΝ
ΤΗΝ

ΟΔΟΝΤΟΠΑΣΤΑΝ DOCTEUR PIERRE

ΔΙΟΤΙ: ΛΕΥΚΑΙΝΕΙ ΤΑ ΔΟΝΤΙΑ
ΤΟΝΩΝΕΙ ΤΑ ΟΥΛΑ
ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΦΘΕΙΡΗ ΤΟ ΣΜΑΛΤΟ
ΕΠΕΙΔΗ
ΔΕΝ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΣΑΠΟΝΑ

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠ. ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΡΙΩΝΑΣ & ΘΕΟΧΑΡΗΣ
Ρέμβης 18.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΙΑΤΡΟΣ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
Ὁδὸς Σίνα 9-Ἀθῆναι
Ἀριθ. τηλεφ. 3 72 (Παλαιόν)

Ἀγοράζονται εἰς καλὴν τιμὴν
βιβλία καὶ ἐλέγκηροι βιβλιοθή-
και. Πληροφορίαι εἰς τὰ γραφεῖα
μας.

ΑΞΙΟΣΗΜΕΙΩΤΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

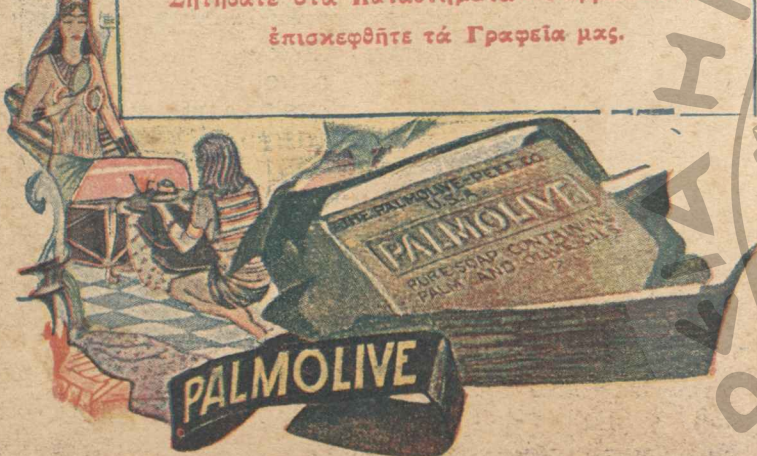
ΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
ΠΟΥ ΔΙΑΡΚΟΥΝ ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΖΩΗ

Μείνετε πάντα νέα διὰ τὸν σύζυγον—αὐτὴ εἶνε ἡ
ἀνεκτίμητη ἀποζημίωσις πού σᾶς δίδει ἡ δια-
τήρησις τῆς δροσερότητος τοῦ κοριτικοῦ. Ἡ
συμβουλὴ εἶνε ἀπλή.

Ὁ σύζυγος περὶ προσφέρει στὴ γυναῖκα
του 12 σαπύνια "ΠΑΛΜΟΛΙΒ", τῆς
χαρίζει τὴν ὠμορφιὰ γιὰ ἐλέκληρο τὸν
καινούργιο χρόνο.

Ζητήσατε στὰ Καταστήματα - Φαρμακεία καὶ
ἐπισκεφθῆτε τὰ Γραφεῖα μας.

Ἀγαπημένοι στὴν πρώτη δροσερὴ ἀκτινοβολία τῆς Νιότητος... ἐρῶν
μοιράζονται τὴν πείραν τῶν χρόνων... σὺντις οἱ ἀγάριοι οἱς τιλετοῖ
λαμῆς τῆς ζωῆς.

Νὰ μείνη πάντα νέα διὰ τὸν σύζυγον! Τὶ ἀνεκτίμητη ἱκανότης...
δὲν εἶνε μυστικὸ διὰ τὰ ἐκατομμύρια τῶν γυναικῶν ποὺ τοὶ αἰοιθάνουν.
εὐτυχὲς αὐτὸς οἱ σταθμοὶ τῆς ἡλικίας ἔρχονται μόνον ὡς ἐπενδύσεις τοῦ
πὺ πέρουσαν ἀγαπημένα με τὸν σὺν ὅσο τῆς ζωῆς.

Ἡ τέχνη γὰ μείνη νέα—νὰ μένη ὁμορφία—σήμερα δὲν εἶνε παρὰ τὸ
μυστικὸ τοῦ πῶς τὰ διατηρήσῃ τὴν φυσικὴν δροσερότητά σου.

Ἡ περιποίησις πού ἐπαγορεύει ὁ κοινὸς νους εἶναι ἀνωγει ἀπὸ τὸν
πολυπλοῦστο ὁδὸ κολλώσεως—αὐτὸ τὸ γινώσκουν ἐκείναι πού εἶναι
ὡς ἡ ἐλευστικὴ. Αὐτὲς γνωρίζουν οὐκ ὁμορφία ποὺ ἀντικεινὸν σὴν ποῖ
χρόνων δεύεται εἰς τοὺς κόμους τῆς Φύσεως, καὶ ὅχι εἰς τοῦ ἀνθρώπου
προσώπου.

Ὡς θὰ διατηρηθῇ τὸ δέρμα καθαρό καὶ εἰς πέρι τοῦ ὄντοισι, με
ἀλλοτινὰ σαποῦνι—σαποῦνι γαρμένο δι' ἑὸ μὲν εἶπε, πᾶς το
τὸ δέρμα αὐτὸ εἶνε ἐκεῖ πού ποιεῖ γινώσκετε. Αὐτὸ εἶνε τὸ μυστικὸ
Φύσεως ὁμορφίας.

Αἱ γυναῖκες κοθήμεναι στὰ ὁμορφία πλείονα περισσότερον πρὸς τὸ
αὐτὸ μέσον πού θὰ τὴν δώσῃ τὴν ὁμορφία.

Société Anonyme PALMOLIVE Paris. Ἀντιπρόεδρος ΠΑΥΛΟΣ ΠΕΤΡ
Πλατεία Ὁμοφίας 3—ΑΘΗΝΑΙ (Ἀσθενὲς Φαρμακείου Μαιωτικῶν)

ΤΑ ΔΩΡΑ ΜΑΣ

Τὰ Ἐργοστάσια τῆς Ἐταιρείας PALMOLIVE χαρίζουν εἰς οἰκονόμους
ἑνα πολυτιμὸν ἐξωστειχὸν σαπουνὶ διαρκείας 6 μηνῶν. ΜΙΑ ΜΗΧΑΝΗ
με τὴν λάμψης ἀέρας τῆς με τὸ ἀποστειλόμενον σαπουνάκιον. Ζητή
μας μὲ τὸ δῶρο μας.